

FUNDACJA PROGRAMÓW POMOCY DLA ROLNICTWA (FAPA)

ZESPÓŁ MONITORINGU ZAGRANICZNYCH RYNKÓW ROLNYCH (FAMMU)

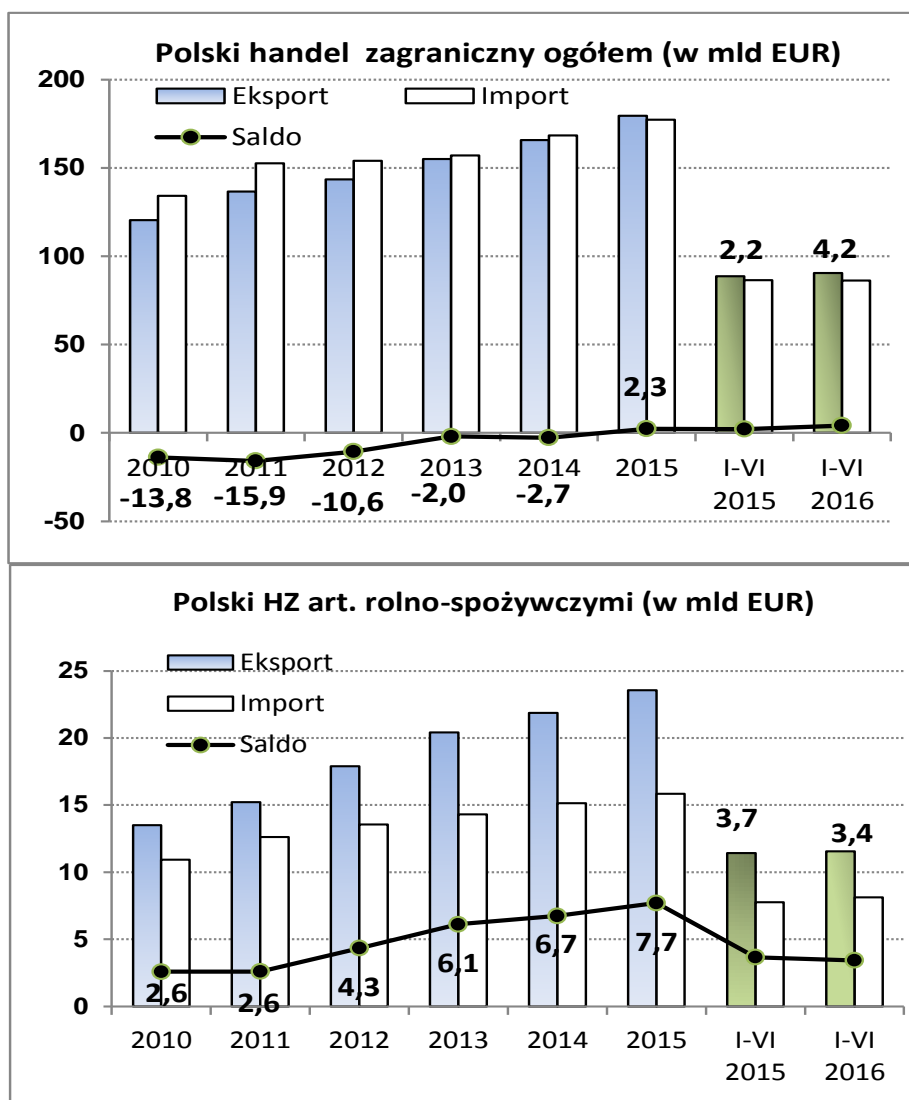

ul. Szkolna 2/4, pokój 214
00-002 Warszawa

tel. 022 505 45 64, e-mail: fammu@fapa.com.pl, <http://www.fapa.com.pl/fammu>

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Raport przygotowali:

Andrzej Kalicki, Dagmara Długokęcka, Maria Kosewska, Ewa Siemieńska, Adam Bugała, Łukasz Chmielewski, Paweł Kostrzyński, Witold Rodkiewicz

SPIS TREŚCI

UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE	3
POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY WSZYSTKIMI TOWARAMI	4
STRUKTURA TOWAROWA HANDLU ROLNO-SPOŻYWCZEGO	6
STRUKTURA GEOGRAFICZNA HANDLU ROLNO-SPOŻYWCZEGO	8
ZBOŻA I PRODUKTY PRZETWÓRSTWA ZBÓŻ	14
ROŚLINY OLEISTE, PRODUKTY PRZETWÓRSTWA I KOMPONENTY PASZOWE	25
PRODUKTY OGRODNICTWA	34
CUKIER, PRODUKTY CUKROWNICZE I WYROBY CUKIERNICZE	49
ARTYKUŁY MLECZARSKIE	67
MIĘSO CZERWONE	78
DRÓB I JAJA	90
UŻYWKI	99
SZCZEGÓŁOWE TABLICE	108

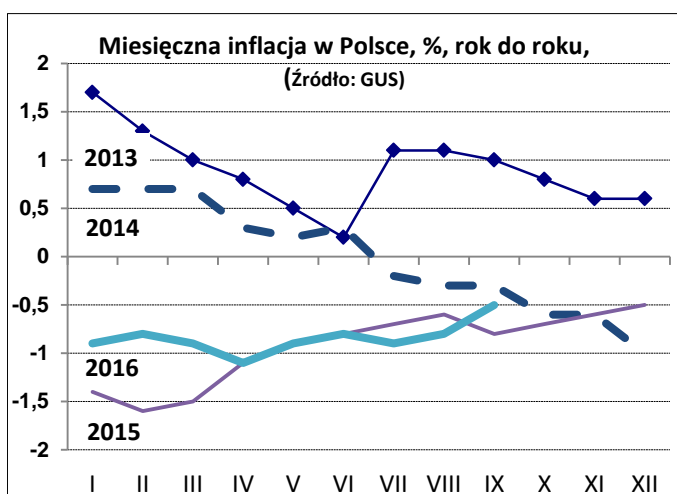
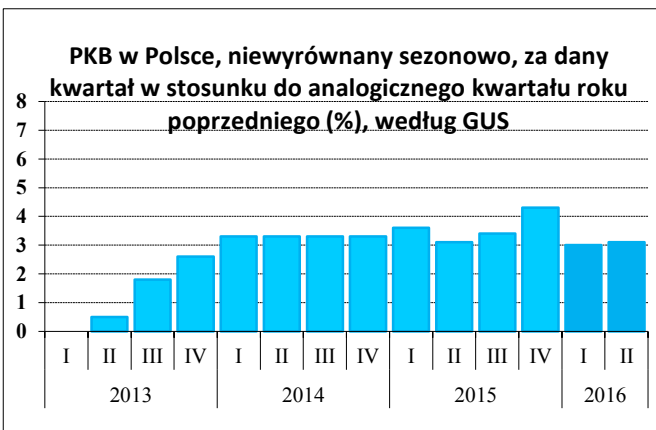
Uwarunkowania makroekonomiczne

Według GUS, w I kwartale 2016 r. stopa wzrostu PKB Polski wyniosła średnio 3% , a w II kwartale br. – 3,3%. W trzech kwartałach 2016 r. podobnie jak w całym 2015 r. występowała deflacja. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano we wrześniu br. – minus 0,5%. W I półroczu 2016 r. złoty w dalszym ciągu osłabiał się w relacji do dolara amerykańskiego i euro.

Według GUS (szacunek wstępny), w I kwartale 2016 r. produkt krajowy brutto Polski (niewyrównany sezonowo w odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r.) wyniósł 3%, a w II kwartale br. wzrósł do 3,3%.

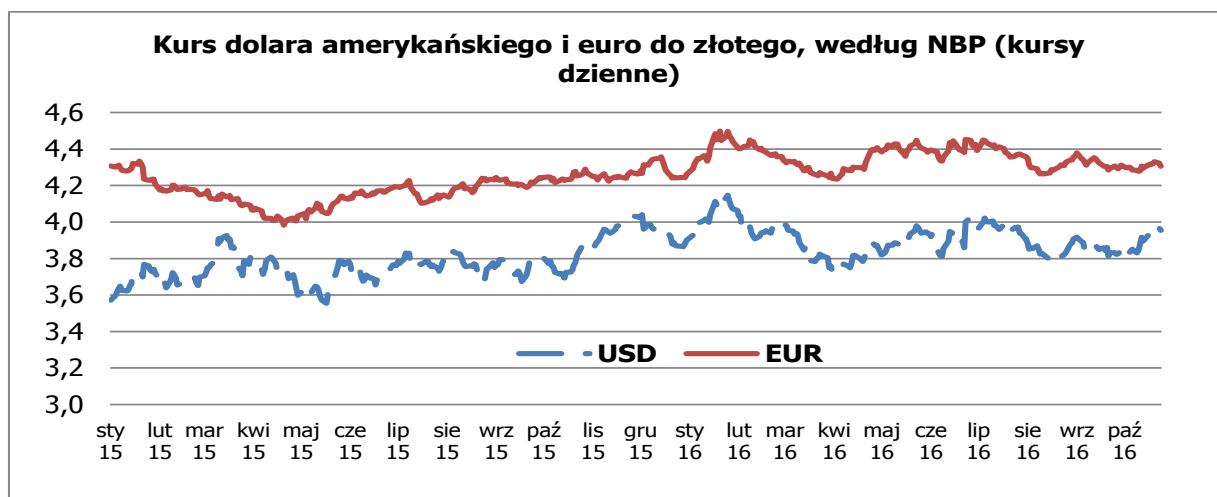
W 2015 r. stymulująco na wzrost gospodarczy kraju wpływał popyt krajowy. Odnotowano 3% wzrost konsumpcji. Drugim czynnikiem pobudzającym gospodarkę było ożywienie inwestycji. Poza tym od początku 2015 r. nastąpił dynamiczny wzrost eksportu, co przy słabszym tempie wzrostu importu również pozytywnie oddziaływało na PKB.

W 2016 r. wskaźnik inflacji (w ujęciu rok do roku) w dalszym ciągu przyjmował wartości ujemne (deflacja). Dała się jednak zaobserwować tendencja wzrostowa. We wrześniu br. stopa inflacji wynosiła minus 0,5%, co oznacza najwyższy wynik od początku bieżącego roku.

W 2015 r. wskaźnik cen towarów i usług znacznie się obniżył, co było spowodowane zwłaszcza spadkiem cen usług związanych z transportem oraz cen obuwia i odzieży. Należy podkreślić znaczne zniżki cen surowców energetycznych, a zwłaszcza ropy naftowej (co było odzwierciedleniem spadków notowań na rynku światowym), a także artykułów rolnych. Ropa naftowa potaniała o ok. 52% w porównaniu do średniej z 2014 r. , a gaz ziemny o ok. 38%. Znaczne spadki miały miejsce też w cenach surowców rolnych, a zwłaszcza zbóż. Ceny pszenicy były w zeszłym roku średnio o 39% niższe niż przed rokiem. W przypadku jęczmienia różnica ta wynosiła 16%, ryżu – 16%, a kukurydzy – ok. 14%.

średnio o 39% niższe niż przed rokiem. W przypadku jęczmienia różnica ta wynosiła 16%, ryżu – 16%, a kukurydzy – ok. 14%.

W I półroczu 2016 r. złoty w dalszym ciągu osłabiał się w relacji do dolara amerykańskiego i euro. Według NBP, w pierwszych sześciu miesiącach br. średni kurs USD wyniósł 3,9131 PLN, a euro – 4,3663 PLN.

W 2015 r. nastąpiła deprecjacja złotego zwłaszcza w relacji do dolara amerykańskiego. W przypadku relacji do euro osłabianie się złotówki było widoczne przede wszystkim w ostatnim kwartale roku. Według NBP, średnioroczny kurs euro w relacji do złotego w 2015 roku wyniósł 4,1839 PLN w porównaniu do średniego kursu z 2014 roku wynoszącego 4,1852 PLN. W 2015 r. średnioroczny kurs dolara amerykańskiego w stosunku do złotego wyniósł 3,7701 PLN wobec 3,1551 PLN rok wcześniej.

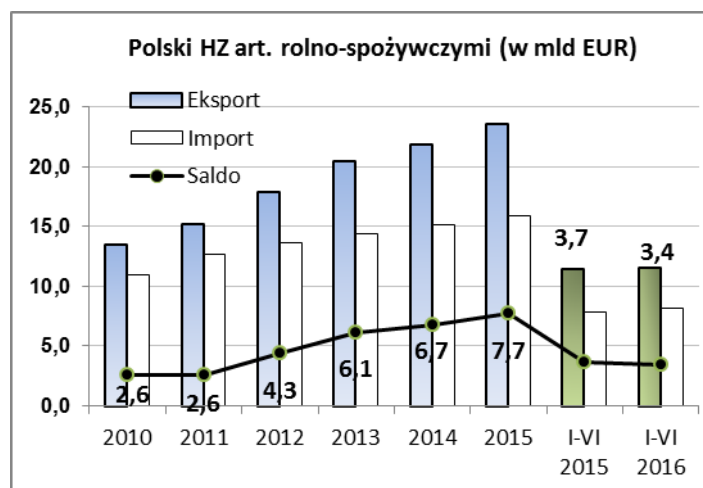
Polski handel zagraniczny wszystkimi towarami

W pierwszym półroczu 2016 roku obserwowano niską dynamikę wymiany w polskim handlu zagranicznym. Niewielki na tle poprzednich lat wzrost wywozu w połączeniu z minimalnym obniżką przywozu zaowocował bardzo pokaźnym wzrostem nadwyżki obrotów towarowych. Eksport wzrósł o 2,1% do 90,46 mld €, a import spadł o 0,2% do 86,27 mld €. W efekcie w handlu zagranicznym ogółem nadwyżka wzrosła aż o 92% do 4,197 mld € (była też większa niż dodatnie saldo w całym 2015 roku o 83%!). Udział eksportu artykułów rolnych w wywozie ogółem nie przekroczył 13%, w przypadku importu był wyraźnie ponad 9%. Znaczenie eksportu żywności w obrotach ogółem minimalnie spadło, a importu nieco wzrosło. W handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi ponownie odnotowano wysokie dodatnie saldo obrotów, ale nadwyżka skurczyła się.

W pierwszej połowie 2016 roku struktura geograficzna polskiego handlu zagranicznego ogółem nie uległa znaczącym zmianom. Bardzo poprawiło się dodatnie saldo, które było wyższe o 92% lub nieco ponad 2 mld €.

W przypadku eksportu kraje rozwinięte utrzymały swoją dominującą pozycję, a ich udział zwiększył się o 1 pp. do 87%. Dynamika wywozu w tym kierunku wyniosła 3,1% i była wyższa od dynamiki wywozu ogółem (2,1%). Do UE trafiło 80% wywozu wartościowo (udział bez zmian r/r), a do strefy euro 57% (bez zmian). Udział krajów rozwiniętych bez UE wzrósł o 1 pp. do 7%, głównie za sprawą intensyfikacji wywozu do USA. O tyle samo spadło do 13% zaś znaczenie krajów trzecich bez rozwiniętych (w dużej mierze skutek ograniczenia wysyłki do Turcji i Zjednoczonych Emiratów Arabskich).

Import z krajów rozwiniętych stanowił 68% przywozu ogółem, o 1 pp. więcej r/r. Zakupy z tych państw wzrosły o 1,3% wobec ograniczenia importu ogółem o 0,2%. Spadki odnotowano przede wszystkim w przywozie z WNP (-21,1%), a udział tej grupy skurczył się o 2 pp. do 7%. To przede wszystkim efekt ograniczenia przywozu z Rosji o prawie 1,6 mld €. Mniej kupiono też z Ukrainy i Białorusi. Z UE pochodziło 61% sprowadzanych towarów (udział bez zmian r/r), znaczenie strefy euro wzrosło i 1 pp. do 49% (dodatnia dynamika przywozu była dość wysoka, wynosząc

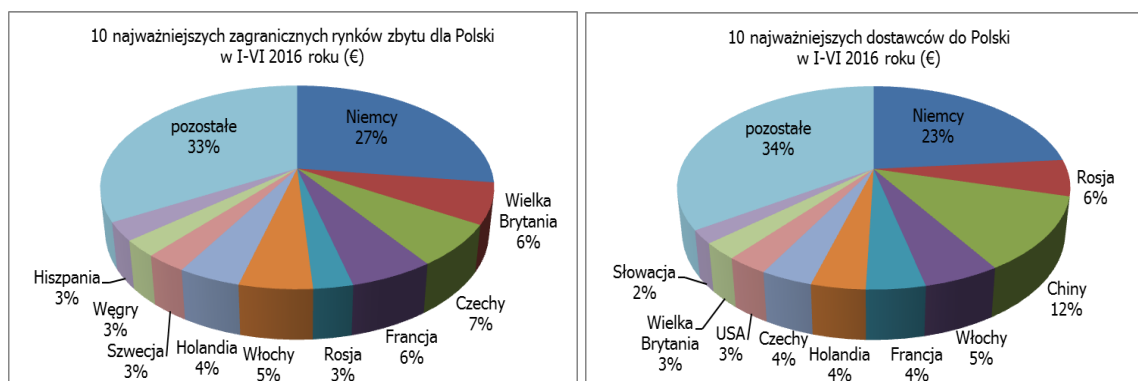
1,9%). Chętniej niż przed rokiem kupowano też z Chin, Singapuru i USA.

Niskie tempo wzrostu wywozu (w 2015 roku eksport zwiększył się o 8,3%) należy tłumaczyć nieco słabszą koniunkturą. Międzynarodowy Fundusz Walutowy prognozuje, że w 2016 roku PKB na świecie wzrośnie o 3,1% (tak samo jak w 2015 roku), a w krajach rozwijających się o 1,8% (mniej o 0,1 pp. wobec 2015 roku). Co ważne, MFW obciął swoją prognozę (w lipcu 2016 roku wobec projekcji z kwietnia), co oznacza, że gospodarka nie rozwija się tak, jak zakładano. Co prawda w Niemczech oczekiwana jest poprawa wyników (o 0,1 pp. do 1,6%), także we Francji gospodarka nieco przyspieszy (+0,2 pp. do 1,5%), ale w całej strefie euro PKB ma wzrosnąć o 1,6% wobec 1,7% w 2015 roku. Z kolei w Wielkiej Brytanii dynamikę wzrostu PKB w 2016 roku oceniono na 1,7%, mniej o 0,5 pp. w relacji rocznej (drugi rynek zbytu po Niemczech). Eksportowi sprzyjała deprecjacja złotówki w pierwszym półroczu 2016 roku, widoczna zwłaszcza wobec euro, a mniej wobec dolara. Osłabienie krajowej waluty było zaś niekorzystne dla importu.

W przypadku importu odnotowano niewielką ujemną dynamiką (eksport był na plusie) w wysokości 0,2% (w całym 2015 roku przywóz wzrósł o 5,2%). Zakupy z Rosji spadły o 24% lub prawie 1,6 mld € i to zaważyło głównie na wynikach. Mniejsze zakupy we Włoszech, Wielkiej Brytanii i Czechach nie były tak istotne, zwłaszcza że wzrósł przywóz z Chin, Słowacji i USA.

Na uwagę zasługuje bardzo wysokie dodatnie saldo obrotów w handlu zagranicznym, jakie wypracowano w pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku. Nadwyżka eksportu nad importem wyniosła 4,197 mld € i była wyższa wobec wyniku z analogicznego okresu 2015 roku aż o 92%. Co więcej, w całym 2015 roku, po wielu latach wyraźnie deficytowych, wypracowano nadwyżkę w wysokości 2,3 mld €, czyli znacznie mniejszą, niż ta, jaką odnotowano tylko w pierwszym półroczu. To dobrze rokuje wynikom handlu za cały rok, ale trzeba mieć w pamięci przytoczone wyżej prognozy MFW dotyczące światowej koniunktury. Gorsze wyniki gospodarek państw, który są kluczowe dla polskiego eksportu, mogą skutkować wyhamowaniem wywozu. Ważny będzie też kurs funta szterlinga wobec złotówki – brytyjska waluta zanurkowała po referendum w sprawie Brexitu.

Od lat najważniejszym partnerem handlowym Polski są Niemcy, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. W pierwszym półroczu 2016 roku sprzedaż na rynek niemiecki wzrosła w relacji rocznej o 3% do 24,6 mld €, import zwiększył się zaś o 3% do 20,3 mld €. W obu przypadkach dynamiki wzrostu były wyższe niż w handlu ogółem, ale trzeba zauważyć, że spadły mocno wobec całego 2015 roku (wtedy dynamika eksportu była nawet dwucyfrowa). Udział Niemiec w polskim handlu w przypadku importu wzrósł o 1 pp. do odpowiednio 24%, a dla eksportu był stabilny, wynosząc 27%. Wśród pierwszej dziesiątki największych rynków zbytu w ujęciu wartościowym tylko Rosja (3% udział) nie należała do UE. Tuż za nią było jednak USA. W przypadku importu w pierwszej dziesiątce największych dostawców znalazły się trzy kraje trzecie: Chiny (12%, drugi najważniejszy dostawca), Rosja (6% udział) i USA (3%). Obroty z pierwszą dziesiątką partnerów handlowych stanowiły po 67% eksportu i 66% importu ogółem.

Pierwsze półrocze 2016 roku nie przyniosło istotnych zmian w udziale artykułów rolno-spożywczych w polskim handlu zagranicznym ogółem, przy czym tempo wzrostu w eksporcie było wyraźnie wyższe z handlu ogółem, a importu niższe. Udział wywozu spadł o 0,1 pp. w relacji rocznej do 12,8%, a importu wzrósł o 0,4 pp. do 9,4%. Dynamika zmian udziału roli handlu żywności w handlu ogółem ulega w ostatnich latach niewielkim zmianom. W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku eksport

żywność mocno wyhamował wobec wyników z całego 2015 roku. Dynamika wzrostu eksportu wyniosła 1,1% wobec 7,7%. Tempo wzrostu importu było zbliżone, spadając o 0,1 pp. do 4,6%. Saldo obrotów żywnością jest od lat dodatnie, a w pierwszej połowie 2016 roku spadło o 6,3% w relacji rocznej (przy wzroście o 14,3% za cały 2015 rok) do 3,4 mld €. Pogorszenie dodatniego salda to skutek znacznie wyższej dynamiki wzrostu importu niż eksportu. Wyhamowała wysyłka do Chin i krajów afrykańskich.

**Udział handlu artykułami rolno-spożywczymi
w handlu zagranicznym Polski**

Udział w:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	I-VI 2015	I-VI 2016
eksportcie	11,2%	11,1%	12,5%	13,2%	13,2%	13,1%	12,9%	12,8%
importcie	8,1%	8,3%	8,8%	9,1%	9,0%	8,9%	9,0%	9,4%

Struktura towarowa handlu rolno-spożywczego

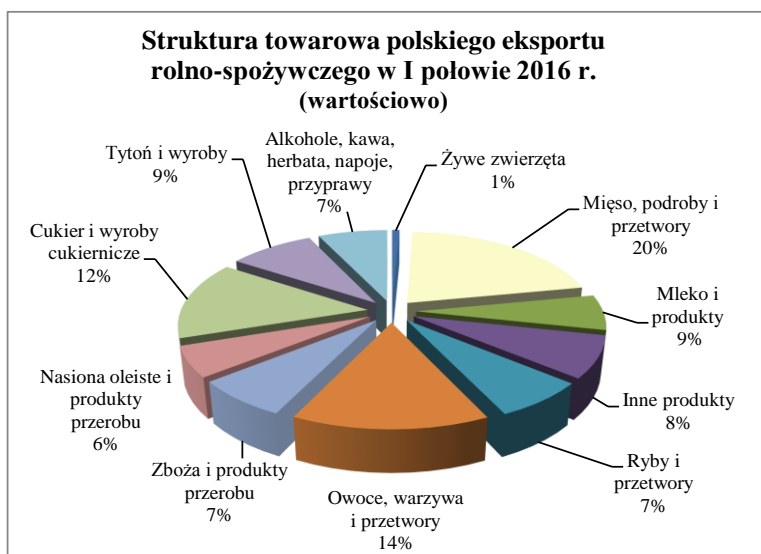
W pierwszej połowie 2016 r. dodatnie saldo w polskim handlu rolno-spożywczym zmalało w skali roku o 6% do ok. 3,4 mld EUR. Pogorszył się głównie bilans handlowy surowcami roślinnymi, artykułami mleczarskimi, rybami, cukrem, wyrobami tytoniowymi i alkoholem. W dziale zwierzęcym wzrosło saldo wymiany handlowej mięsem czerwonym i drobiowym, przetworami mięsnymi, jajami i masłem. Ujemny bilans w handlu żywymi zwierzętami uległ poprawie, ze względu na znaczny spadek przywozu trzody chlewnej. Dodatnie saldo w handlu artykułami mleczarskimi obniżyło się z uwagi na znaczny spadek cen w eksporcie. W dziale roślinnym zanotowano po raz kolejny dodatni bilans handlowy, był on jednak niższy niż przed rokiem. Zmniejszył się znacznie eksport zbóż, rzepaku i cukru. Jednocześnie wzrósł import zbóż i cukru. Wzrosła wartość wywozu wyrobów cukierniczych, świeżych owoców, skrobi, grysików i słodu, olejów i tłuszczów roślinnych oraz przetworów owocowo-warzywnych.

Struktura towarowa polskiego handlu rolno-spożywczego

Grupy produktów	Eksport (mln EUR)				Import (mln EUR)				Saldo (w mln EUR)	
	I poł. 2015	I poł. 2016	% udział w 2016	zmiana 2016/2015	I poł. 2015	I poł. 2016	% udział w 2016	zmiana 2016/2015	I poł. 2015	I poł. 2016
Żywe zwierzęta	78,6	85,7	1%	9%	294,6	283,7	3%	-4%	-216,0	-197,9
Przetwory i produkty zwierzęce	3 366,6	3 419,4	30%	2%	1 257,9	1 283,9	16%	2%	2 108,7	2 135,5
Ryby i przetwory rybne	734,6	797,2	7%	9%	758,9	868,4	11%	14%	-24,4	-71,2
Surowce roślinne	1 404,2	1 215,4	11%	-13%	1 416,0	1 444,4	18%	2%	-11,8	-229,0
Przetwory i produkty roślinne	3 544,1	3 828,1	33%	8%	2 566,1	2 668,9	33%	4,0%	978,0	1 159,2
Używki, napoje, pozostałe	2 299,2	2 206,8	19%	-4%	1 474,6	1 573,2	19%	7%	824,6	633,6
RAZEM	11 427,2	11 552,5	100%	1%	7 768,1	8 122,4	100%	5%	3 659,1	3 430,1

W pierwszej połowie 2016 r. w wartości polskiego eksportu rolno-spożywczego dominowały produkty niskoprzetworzone z 56% udziałem. Towary wysokoprzetworzone miały 27%, a nieprzetworzone – 17 udział %. W porównaniu z pierwszym półroczem 2015 r. udział produktów wysokoprzetworzonych w wywozie ogółem zwiększył się o 2 p.p., kosztem towarów nieprzetworzonych. Wartość wywozu tych ostatnich zmalała w ciągu roku o 11%, a towarów wysokoprzetworzonych wzrosła o 9%. Wpływy ze sprzedaży produktów niskoprzetworzonych zwiększyły się o 2%.

W dziale roślinnym (44% udział w całkowitym eksporcie rolno-spożywczym), podobnie jak w latach ubiegłych, najważniejsze znaczenie w eksporcie odgrywały produkty

przetworzone, których wartość wywozu w pierwszym półroczu 2016 r. wzrosła o 8%. W tej grupie zwiększyły się wpływy ze sprzedaży skrobi, grysików i słodu (+18%), wyrobów cukierniczych (+12%), przetworów owocowo-warzywnych (+8%) oraz olejów i tłuszczów roślinnych (+6%). Mniejsza niż przed rokiem była natomiast wartość wywozu cukru i melasy (-4%), śrut oleistych, komponentów paszowych i pasz (-3%) oraz sosów, zup i zagęszczaczy (-6%). W grupie surowców roślinnych odnotowano znaczny, 27% spadek wartości eksportu zbóż. Wynika to z zaostrzenia konkurencji na rynkach zagranicznych. Saldo w handlu zagranicznym zbożem było nadal dodatnie, ale zmalało w skali roku o 44%. Zmniejszyły się również prawie o jedną trzecią wpływy z wywozu rzepaku. Wzrosła wartość eksportu świeżych owoców (+3%), ziemniaków (+40%) i kwiatów (+7%) i świeżych warzyw (+0,3%).

Dział zwierzęcy miał w pierwszym półroczu 2016 r. ok. 37% udział w całkowitym eksporcie towarów rolno-spożywczych z Polski, a dodatnie saldo handlowe utrzymało się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Bilans obrotów mięsem czerwonym wzrósł o 17%, głównie ze względu na wzrost wpływów z eksportu wieprzowiny o 12%. W omawianym okresie wzrosła również wartość eksportu wołowiny (+3%), mięsa owczego i koziego (+23%) i podrobów mięsnych (+22%), przy spadku wywozu koniny (-9%). Dodatkowo saldo w handlu mięsem i podrobami drobiu wzrosło o 7%, dzięki kolejnemu zwiększeniu wywozu. Wyższe były również wpływy ze sprzedaży zagranicznej żywych zwierząt (+9%), przetworów mięsnych (+3%), ryb i przetworów rybnych (+9%), jaj i przetworów z jaj (+8%) oraz masła (+3%). Niższa niż przed rokiem była natomiast wartość wysyłek mleka (-20%), tłuszczów i mączek zwierzęcych (-14%) oraz sera i twarogów (-1%).

Produkty o największym udziale w polskim eksporcie rolno-spożywczym w I połowie 2016 r.

Produkt	kod CN	Eksport, mln EUR			zmiana 2016/2015	% udział w I poł. 2016
		I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016		
Papierosy	2402	712,37	976,83	865,62	-11%	9,3%
Mięso i podroby jadalne z drobiu	0207	632,64	766,41	826,29	8%	8,9%
Pieczywo	1905	446,36	565,09	638,70	13%	6,9%
Czekolada i pozostałe przetwory zaw. kakao	1806	481,14	545,13	604,82	11%	6,5%
Mięso wołowe, świeże lub schłodzone	0201	355,61	451,96	470,97	4%	5,1%
Pozostałe przetwory spożywcze (koncentraty białkowe, syropy)	2106	388,03	365,70	391,32	7%	4,2%
Mięso wieprzowe, świeże, schłodzone i mrożone	0203	339,73	335,52	375,08	12%	4,0%
Pszenica	1001	255,12	507,22	365,17	-28%	3,9%
Ryby suszone, solone i wędzone	0305	290,92	298,77	321,06	7%	3,5%
Sery i twarogi	0406	348,58	288,77	286,18	-1%	3,1%

Pierwszą pozycją w dziale innych produktów, a zarazem towarem o najwyższej wartości w strukturze rzeczowej eksportu rolno-spożywczego ogółem były papierosy, wartość ich wysyłek spadła jednak w ciągu roku o 11%. Zaważyło to na redukcji dodatniego salda w handlu wyrobami tytoniowymi o 17%. Zmniejszyła się również wartość reeksportu kakao, kawy, herbaty i przypraw (-6%). Wzrosły za to zyski z wywozu alkoholi i napojów alkoholowych oraz wód i napojów bezalkoholowych (+5%).

W **importcie** artykułów rolno-spożywczych do Polski w pierwszej połowie 2016 r. największy udział miały produkty niskoprzetworzone (46% wartości dostaw). Artykuły nieprzetworzone miały 35% udział w wartości zakupów, a wysokoprzetworzone – 19%. Udział towarów nieprzetworzonych w imporcie zmalał w ciągu roku o 1 p.p. na korzyść produktów wysokoprzetworzonych. Wartość dostaw tych towarów wzrosła wobec pierwszej połowy 2015 r. o 9%, produktów niskoprzetworzonych o 5%, a nieprzetworzonych tylko o 2%.

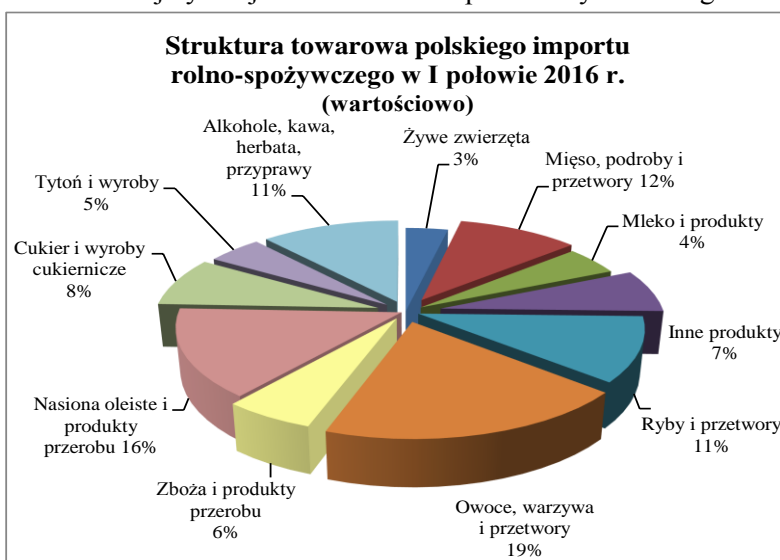
Produkty pochodzenia roślinnego stanowiły tradycyjnie ponad połowę wartości całego importu rolno-spożywczego. Koszt dostaw wzrósł wobec pierwszej połowy 2015 r. o 3%, a dodatnie saldo handlowe obniżyło się o 4%. Wśród surowców roślinnych wzrosła wartość dostaw zbóż (+21%) i ziemniaków (+46%). Mniej niż przed rokiem wydatkowano natomiast na przywóz nasion oleistych (-2%), świeżych owoców i warzyw (-1%) oraz kwiatów (-5%). Z grupy przetworów roślinnych wzrosły wydatki na import cukru i melasy (+49%), olejów i tłuszczów roślinnych (+16%), skrobi, grysików i słodu (+14%), sosów, zup i zagęszczaczy (+14%), przetworów warzywnych (+6%) oraz wyrobów cukierniczych (+5%). Spadła natomiast wartość zakupów produktów przemiału zbóż (-13%), przetworów owocowych (-7%) oraz śrut oleistych i komponentów paszowych (-4%).

Produkty o największym udziale w polskim imporcie rolno-spożywczym w I połowie 2016 r.

Produkt	kod CN	Import, mln EUR			zmiana 2016/2015	% udział w I poł. 2016
		I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016		
Mięso wieprzowe (świeże, schłodzone lub mrożone)	0203	619,62	603,02	595,31	-1%	8,7%
Makuchy sojowe	2304	394,91	413,82	396,61	-4%	5,8%
Ryby świeże lub schłodzone	0302	336,33	346,85	394,91	14%	5,7%
Filety rybne i pozostałe mięso rybne (świeże, schłodzone lub mrożone)	0304	213,37	231,50	275,20	19%	4,0%
Pozostałe przetwory spożywcze (koncentraty białkowe, syropy)	2106	206,60	215,01	248,12	15%	3,6%
Czekolada i pozostałe przetwory zawierające kakao	1806	200,16	236,62	245,94	4%	3,6%
Tytoń nieprzetworzony	2401	190,40	237,93	242,13	2%	3,5%
Karma dla zwierząt	2309	207,76	211,17	225,90	7%	3,3%
Kawa	0901	137,78	216,70	185,40	-14%	2,7%
Owoce cytrusowe świeże lub suszone	0805	162,38	168,39	175,36	4%	2,6%

Dział produktów pochodzenia zwierzęcego miał w pierwszym półroczu 2016 r. ok. 30% udziału w wartości importu wszystkich towarów rolno-spożywczych. W ciągu roku wartość przywozu produktów zwierzęcych wzrosła o 5%. Towarem o najwyższej wartości w zakupach na rynkach zagranicznych była ponownie wieprzowina, przy 1% spadku wydatków wobec pierwszej połowy 2015 r.

Mniej niż przed rokiem wydatkowano również na zakup masła (-11%), przetworów mięsnych (-9%), przetworów rybnych (-7%), tłuszczów i mączek zwierzęcych (-3%) oraz serów i twarogów (-2%). Wzrosła natomiast wartość przywozu koniny (sześciokrotnie), wołowiny (+26%), mięsa drobiu (+24%), ryb (+16%), mleka, śmietany i lodów (+12%) oraz mięsa owczego i koziego (+6%). W grupie zwierząt żywych najważniejszą pozycją w imporcie pozostaje trzoda chlewna. Wartość przywozu tych zwierząt (głównie prosiąt) do Polski obniżyła się jednak w skali roku o 3%. Niższe niż przed rokiem były również wydatki na zakup koni (-31%), bydła (-18%) i żywca drobiu (-0,2%).

W dziale innych produktów największy udział w wartości importu (ok. 40%) miały tradycyjnie kawa, herbata, kakao i przyprawy. W stosunku do pierwszej połowy 2015 r. wydatki na te towary wzrosły o 2%, lecz na samą kawę obniżyły się o 14%. Zwiększyła się ponownie wartość zakupów tytoniu nieprzetworzonego do produkcji papierosów (+6%), alkoholi i napojów alkoholowych (+11%) oraz wód i napojów bezalkoholowych (+17%).

Struktura geograficzna handlu rolno-spożywczego

Państwa Unii Europejskiej były w pierwszym półroczu bieżącego roku były podobnie jak od lat najważniejszym partnerem Polski w handlu rolno-spożywczym. W omawianym okresie zwiększyła się nieznacznie pozycja Wspólnoty, jako głównego rynku zbytu polskiej żywności oraz artykułów rolnych, jak również najważniejszego ich dostawcy do Polski. Wartość wyeksportowanych produktów rolnych osiągnęła odpowiednio kwotę 9,367 mld euro, a wartość importu zamknęła się sumą 6,618 mld euro. Tym samym wartość wyeksportowanych produktów rolno – spożywczych wzrosła o 1,5%, a tych zaimportowanych o dokładnie 4%. W sumie saldo wymiany handlowej produktów rolno-spożywczych było jak zawsze dodatnie i wyniosło w ujęciu wartościowym 2,748 mld euro wobec 2,866 mld euro analogicznym okresie 2015 roku.

Od stycznia do czerwca 2016 r. do UE wyeksportowano artykuły rolno-spożywcze za wspomniane już 9,367 mld euro, co stanowiło dokładnie 81% udział w polskim eksporcie rolno spożywczym ogółem (60% z tego stanowiła sprzedaż do krajów „starej” UE-15 i 21% do „nowej” UE-13). Wartość wyeksportowanych do państw unijnej „15” towarów to w omawianym okresie 6,886 mld euro, a do pozostałych nowych państw członkowskich odpowiednio 2,481 mld euro. ze wszystkich państw Wspólnoty sprowadzono do Polski towary o wartości około 6,618 mld euro, tys. samym wartość wysłanych do „UE 15” towarów wzrosła 1,4% a do pozostałych państw członkowskich 1,6%.

Wartość sprowadzonych z „UE-27” produktów rolno-spożywczych stanowiła odpowiednio 81% łącznej wartości całkowitego polskiego importu czyli wartość 6,618 mld euro i była wyższa od poprzedniorocznej o dokładnie 4%. W przypadku wartości towarów importowanych z państw „unijnej 15” zwiększyła się ona o 10% się ona w pierwszym półroczu br. do wartości 5,757 mld euro, a do pozostałych 12 państw UE wartość sprzedaży żywności również wzrosła o 11% do 861,5 mln euro.

W wymianie handlowej z nowymi krajami unijnymi saldo wymiany handlowej w ujęciu wartościowym uległo nieznacznemu zmniejszeniu i wyniosło 1,634 mld euro w stosunku do 1,619 mld euro w pierwszym półroczu 2015 roku. W przypadku państw unijnej „15” saldo w pierwszej połowie bieżącego roku zamknęło się wynikiem również trochę niższym – 1,129 mld euro wobec 1,231 mld euro rok temu.

W ujęciu wartościowym na wszystkie rynki unijne trafiały w największej ilości polskie produkty roślinne – wartość 3,827 mld euro z 41% udziałem w wartości łącznego eksportu rolno-spożywczego do państw UE (76% udziałem w łącznym polskim eksporcie produktów roślinnych oraz 33% udziałem w całkowitym polskim eksporcie produktów rolno-spożywczych), oraz te pochodzenia zwierzęcego – 3,3,650 mld euro – 39% udział w całkowitym eksporcie do państw Unii (89% udział w łącznym polskim eksporcie produktów zwierzęcych i około 33% w całkowitym polskim eksporcie w ogóle). W polskim eksporcie do państw unijnych w ujęciu wartościowym najważniejszymi produktami w okresie od stycznia do końca czerwca br. były produkty roślinne przetworzone – w sumie łączna kwota ich sprzedaży opiewała na 3,057 mld euro. Spośród produktów z działu roślinnego dominującymi pozycjami w eksporcie były wyroby cukiernicze – wartość 1271,5 mln euro (14% udział w łącznym eksporcie do państw UE), przetwory z owoców – ponad 501,0 mln euro (5%), oleje i tłuszcze roślinne – 305,0 mln euro oraz przetwory warzywne – ponad 303,0 mln euro a także makuchy, komponenty paszowe i pasze – 246,3 mln euro. Ponadto w pierwszym półroczu bieżącego roku polski eksport zbóż do państw unijnych ponownie zmniejszył się do wartości 232,2 mln euro, mniej również zapłacono za wysłane w tym kierunku świeże, polskie warzywa – ponad 246,3 mln euro. W przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego najważniejszymi produktami w ujęciu wartościowym były produkty przetworzone – w sumie wartość 2,654 mld euro, w tym mięso czerwone i podroby – prawie 900,0 mln euro oraz mięso drobiowe i jego podroby – niecałe 745,0 mln euro, a także pozostałe przetwory mięsne - niecałe 438,0 mln euro oraz mleko, śmietana i lody z 270,0 mln euro. Podobnie jak w latach poprzednich ważną pozycją w pierwszym półroczu były w eksporcie polskie wyroby tytoniowe – dokładnie 910,8 mln euro (spadek wobec roku poprzedniego). Z roku na rok rośnie także wartość eksportowanych do państw Unii Europejskiej ryb i przetworów rybnych – w omawianym okresie bieżącego roku było to już ponad 738,0 mln euro.

Z krajów UE w pierwszym półroczu bieżącego roku najchętniej importowaliśmy przede wszystkim produkty roślinne o wartości 3,180 mld euro (39% udział w łącznym imporcie do Polski wszystkich produktów rolno-spożywczych oraz 48% udział w łącznym imporcie do Polski z UE) oraz za sumę 2,135 mld euro (32% udział w łącznym imporcie do Polski z UE i 26% w łącznym tegorocznym imporcie) produktów zwierzęcych. Przede wszystkim z państw unijnych zakupiliśmy głównie z działu zwierzęcego – produkty przetworzone (1,194 mld euro) w tym mięsa czerwone i podroby – 707,2 mln euro oraz z działu produktów roślinnych wyroby cukiernicze o wartości ponad 519,0 mln euro, owoce świeże – 501,0 mln euro i warzywa – niecałe 307,4,0 mln euro, a także oleje i tłuszcze – 351,9 mln euro, kawę, kakao, herbatę i przyprawy – 460,8 mln euro.

Struktura geograficzna polskiego handlu rolno-spożywczego

Ugrupowania	Eksport (mln EUR)				Import (mln EUR)			
	2015	2016	% udział	zmiana 2015=100	2015	2016	% udział	zmiana 2015=100
UE	9 231,9	9 367,2	81%	1,5	6 365,8	6 618,6	81%	4,0
w tym: "UE 15"	6 790,9	6 886,3	60%	1,4	5 559,7	5 757,1	10%	3,6
"UE 13"	2 441,1	2 481,0	20%	1,6	806,1	861,5	11%	6,9
Euroazjatycka Unia Gospodarcza	374,2	418,6	4%	11,9	89,4	66,8	1%	-25,3
Partnerstwo Wschodnie	170,0	178,4	2%	4,9	159,6	188,5	2%	18,1
NAFTA	219,3	232,4	2%	6,0	114,2	97,3	1%	-14,8
PiK UE	99,4	103,6	1%	4,2	110,4	112,5	1%	1,9
EFTA	94,4	110,0	1%	16,6	102,5	125,3	2%	22,3
ASEAN	100,1	92,0	1%	-8,1	84,6	69,9	1%	-17,3
kraje trzecie	1 228,5	1 140,9	10%	-7,1	828,8	915,8	11%	10,5
Świat	11 427,2	11 552,5	100%	1,1	7 768,1	8 122,4	100%	4,6

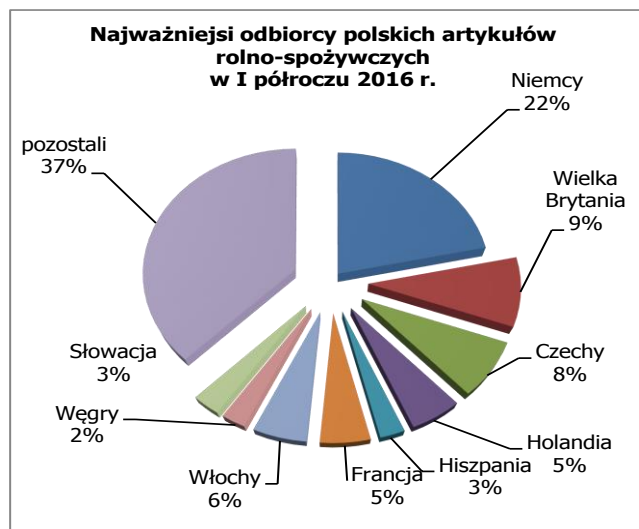
Najważniejszym odbiorcą polskich artykułów rolno-spożywczych na rynku unijnym, jak również poza nim były w pierwszym półroczu ponownie Niemcy. W okresie styczeń – czerwiec 2016 r. eksport z Polski osiągnął sumę około 2,49 mld euro (2,37 mld euro w 2015 roku), co stanowiło 21% polskiego eksportu rolno-spożywczego ogółem oraz 27% eksportu do wszystkich państw unijnych. Jak co roku w tym kierunku wysłaliśmy przede wszystkim polskie produkty roślinne świeże i przetworzone – 1,13 mld euro, w tym najwięcej wyrobów cukierniczych – 287,0 mln euro i przetworów owocowych ponad 201,0 mln euro, oraz zwierzęce przetworzone – 1,04 mld euro – tu dominowało mięso drobiowe i podroby – 182,4 mln euro. Ponadto spore przychody osiągnęliśmy z tytułu eksportu ryb i przetworów rybnych – niecałe 444,0 mln euro, w tym głównie ryb wędzonych, oraz zboża – ponad 151,0 mln euro oraz prawie 147,0 mln euro z eksportu tytoniu i jego wyrobów.

Drugim pod względem wartości rynkiem zbytu była ponownie Wielka Brytania z sumą 1,04 mld euro i 9% udziałem w polskim eksporcie rolno-spożywczym ogółem oraz 11% w eksporcie do państw unijnych. W minionym roku wartość wyeksportowanych w tym kierunku produktów rolno-spożywczych odnotowała 12% wzrost wartości z poprzednich 924,0 mln euro. Brytyjczycy sprowadzali z Polski przede wszystkim wyroby cukiernicze – niecałe 230,0 mln euro, przetwory mięsne – ponad 166,0 mln euro i mięso drobiowe – 115,0 mln euro oraz mięso czerwone – 66,0 mln euro.

W pierwszej piątce odbiorców polskich towarów rolno-spożywczych wśród państw Unii Europejskiej znalazły się ponadto Czechy – 822,4 mln euro, 6% wzrost eksportu w skali roku), a następnie Włochy – 645,0 mln euro, 11% spadek i Holandia – prawie 620,0 mln euro, na niezmiennym poziomie.

Najwyższą dynamikę wzrostu wartości eksportu spośród wszystkich państw UE-28 odnotowały w pierwszym półroczu 2016 roku Hiszpania - +27% (zdecydowany wzrost w ujęciu wartościowym eksportu zboża, mięsa czerwonego i wyrobów cukierniczych). O około 23% w ujęciu wartościowym więcej wysłaliśmy ponadto do Austrii i o 20% więcej do Rumunii. Spory spadek zaś miał miejsce w przypadku Francji – O 25% - mniejsze zainteresowanie polskim tytoniem i jego wyrobami.

Drugim po Unii Europejskiej ugrupowaniem, do którego dostarczamy najwięcej produktów rolno-spożywczych jest zwana także Euroazjatycką Unią Gospodarczą - organizacja skupiająca państwa należące do WNP związane unią celną – w tym Białoruś, Kazachstan, Kirgistan, Rosja, Armenia i

Tadżykistan W pierwszym półroczu 2016 r. sprzedaż do EUG zwiększyła się w skali roku w ujęciu wartościowym o 4% do 418,6 mln euro wobec 374,2 mln euro przed rokiem, a udział w całym polskim eksporcie rolno-spożywczym wyniósł niecałe 4%. W strukturze wywozu do EUG dominowały świeże owoce (głównie jabłka) i warzywa świeże - razem 166,0 mln euro, wyroby cukiernicze – 45,4 mln euro oraz przetwory warzywne – 37,7 mln euro. Do największych odbiorców z tego ugrupowania należą Rosja i Białoruś. W pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku Rosja zmniejszyła nieco wartość polskiego importu rolno-spożywczego do wartości 173,8 mln euro – spadek o prawie 10,0 mln euro.

Najważniejszymi pozycjami w dostawach na rynek rosyjski były w omawianym okresie wyroby cukiernicze – 40,6 mln euro oraz przetwory owo-

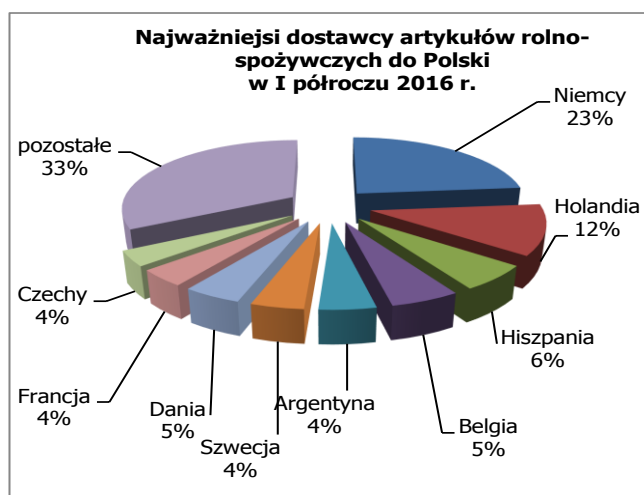
cowo-warzywne z łącznym wynikiem niecałych 47,0 mln euro oraz kwiaty – ponad 19,0 mln euro. W przypadku Białorusi – wysłaliśmy w tym kierunku produkty o wartości niemal 205,0 mln euro, to zdecydowanie więcej wobec niecałych 145,0 mln euro rok wcześniej, w tym szczególnie świeże owoce i warzywa – w sumie ponad 132,0 mln EUR oraz mleko, śmietanę i lody oraz przetwory warzywne.

W pierwszym półroczu bieżącego roku poprawie uległ eksport do państw ugrupowania NAFTA, czyli Stany Zjednoczone, Kanada i Meksyk, a wartość eksportu to 232,4 mln euro, czyli o 6% więcej niż rok wcześniej. Największy wzrost wobec roku poprzedniego odnotowała wysyłka mięsa czerwonego i podrobów – ponad dwukrotny wzrost wartości do 62,0 mln euro. Sporo wysłaliśmy także wyrobów cukierniczych. Największy udział (80%) w tym ugrupowaniu miały USA, które sprowadziły z Polski towarów rolno-spożywczych za niecałe 188,0 mln euro, o prawie 10% więcej niż w analogicznym okresie minionego roku, a głównie było to mięso czerwone, wyroby cukiernicze, wyroby alkoholowe.

Kolejnymi importerami produktów rolno-spożywczych z Polski są kraje ugrupowania Partnerstwa Wschodniego, zrzeszającego między innymi Azerbejdżan, Gruzję, Mołdawię oraz Ukrainę, która jest najważniejszym w tej grupie odbiorcą polskich produktów rolno - spożywczych. W sumie od stycznia do końca czerwca 2016 roku łączny eksport do tego ugrupowania państw zamknął się wartością ponad 178,4 mln euro, czyli o niecałe 5% większą wobec danych za rok poprzedni. Łącznie do ugrupowania wysłaliśmy przede wszystkim owoce świeże i wyroby cukiernicze oraz makuchy i komponenty paszowe. Na Ukrainę wyeksportowaliśmy produkty o wartości prawie 152,0 mln euro, w tym najwięcej owoców świeżych, a także wyrobów cukierniczych, przetworzonych warzyw i kawy, kakao i herbat.

Dokładnie po 1% w ujęciu wartościowym zwiększył się eksport polskich towarów do ugrupowania państw przystępujących w struktury unijne oraz do państw ASEAN. W pierwszym przypadku była to wartość 92,0 mln euro a w drugim 103,6 mln euro. Do pierwszego ugrupowania najwięcej wysłaliśmy skrobi, grysików i słodu oraz wyrobów cukierniczych i wyrobów tytoniowych. W tej grupie państw w zakupach z Polski krajem liczącym się jest Turcja – łączna wartość ponad 40,0 mln euro oraz Serbia – 39,0 mln euro. W przypadku ugrupowania ASEAN najważniejsze w wysyłce z Polski były mleko i jego przetwory jak śmietana i lody oraz skrobia, grysik i sład, a także ryby i skorupiaki. W tej grupie państw największym odbiorcą polskich produktów rolnych był Wietnam – z wartością zakupów na poziomie 48,7 mln euro (najwięcej wysłano ryb i skorupiaków oraz tłuszczu i mączek zwierzęcych).

Poza tym w omawianym okresie od stycznia do końca czerwca bieżącego roku do państw ugrupowania EFTA (Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria) wyeksportowaliśmy towary za dokładnie 110,0 mln euro, w tym najwięcej przetworów z owoców i wyrobów cukierniczych, a największym odbiorcą towarów z Polski pozostaje Norwegia (ponad 50% udział w eksporcie) z wartością zakupów na poziomie ponad 58,1 mln euro (najchętniej Norwegowie kupowali przetwory owocowe i zboża).

W imporcie do Polski najważniejsze pozycje w dostawach produktów rolno – spożywczych zajmują od wielu lat kraje unijne. Niezmiennie Niemcy są od lat nie tylko najważniejszym polskim odbiorcą, ale również najważniejszym dostawcą artykułów rolno-spożywczych do Polski. W pierwszym półroczu bieżącego, 2016 roku stanowiło to około 23% w strukturze całkowitego, polskiego importu rolno-spożywczego oraz

29% w imporcie z samych tylko państw unijnych. W I półroczu 2016 r. jednak wartość produktów kupowanych od naszego zachodniego sąsiada zmniejszyła się podobnie jak przed rokiem po raz kolejny o niecałe 3% - do 1,91 mld euro wobec ponad 1,96 mld euro rok temu. W pierwszym półroczu 2016 roku głównym towarem sprowadzanym z Niemiec do Polski była grupa produktów kawa, kakao, herbata i przyprawy – łącznie ponad 291,0 mln euro oraz mięso czerwone i jego podroby – o wartości ponad 209,0 mln euro, w tym przede wszystkim wieprzowina. Ponadto produktami chętnie sprowa-

dzanymi do Polski były wyroby cukiernicze – 228,5 mln euro, a także oleje i tłuszcze roślinne – za niecałe 130,0 mln euro, czy owoce świeże – ponad 95,0 mln euro i wyroby tytoniowe – ponad 92,0 mln euro.

W rozpatrywanym okresie, podobnie jak w latach ubiegłych, drugim rynkiem zaopatrzenia Polski w żywność była Holandia, w której zakupiono towary za około 949,1,0 mln euro (6% wzrost wobec 895,6 mln euro przed rokiem). W pierwszej połowie 2016 r. dostawy z Holandii stanowiły prawie 12% wartości polskiego importu artykułów rolno-spożywczych oraz ponad 14% w dostawach ze wszystkich państw unijnych. W strukturze towarowej dostaw dominowały tym razem owoce (14% udział) – ponad 134,0 mln euro, kwiaty – 116,0 mln euro oraz oleje i tłuszcze – ponad 97,3 mln euro, a także warzywa świeże, mięso czerwone, kawa, kakao, herbaty i przyprawy.

Trzecim dostawcą tej grupy produktów do Polski, w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku był także po raz kolejny kraj unijny - Hiszpania, która tradycyjnie zaopatruje polski rynek w świeże warzywa i owoce (wartość tych zaimportowanych w pierwszym półroczu produktów to dokładnie 280,3 mln euro). W sumie za wszystkie sprowadzone produkty polscy importerzy zapłacili 480,1 mln euro, a udział Hiszpanii w wartości zakupów artykułów rolnych i żywności łącznie wyniósł niecałe 6,0% a w przypadku dostaw z UE odpowiednio ponad 7%. Jak już wspomniano w imporcie dominowały owoce i warzywa świeże – łączny udział w całkowitej wartości dostaw to 58%, a także mięso czerwone, głównie wieprzowina - ponad 64 mln euro oraz kawa, herbata, kakao prawie 20 mln euro.

Czwartym na świecie rynkiem dostaw artykułów rolno-spożywczych do Polski była Belgia, a piątym krajem Dania. W omawianym okresie Belgia wysłała do Polski łącznie towary rolno – spożywcze za sumę 444,0 mln euro, a Dania odpowiednio niecałe 374,0 mln euro. Z Belgii zaimportowaliśmy przede wszystkim mięso czerwone – 146,2 mln euro, tytoń i jego wyroby – 96,4 mln euro oraz wyroby cukiernicze za ponad 33,0 mln euro. W przypadku importu z Danii w dostawach dominowały żywe prosięta – około 128,4 mln euro, następnie mięso czerwone i podroby – niemal 91,0 mln euro oraz ryby i przetwory rybne – ponad 76,6 mln euro.

Największy spadek wartości przywożonych ze Wspólnoty produktów rolno- spożywczych w omawianym okresie pierwszych sześciu miesięcy bieżącego roku odnotowano w zakupach z Estonii i Grecji po około 20%. Znacząco natomiast wzrosła wartość sprowadzanych produktów z Cypru – o 33% w ujęciu wartościowym co spowodowane było większymi zakupami ziemniaków oraz ze Słowenii – o 24%. Przy czym te dwa rynki są mało istotnymi z punktu widzenia polskiego importu.

W bieżącym roku kolejne miejsca wśród bardziej liczących się dostawców na polski rynek zajęły między innymi Argentyna – 364,2 mln euro oraz Szwecja – 340,0 mln euro i Francja - 318,0 mln euro. Liczącym się w ostatnich kilku latach partnerem w imporcie produktów rolno-spożywczych do Polski jest ponadto Ukraina - kraj z ugrupowania Partnerstwa Wschodniego. W sumie z całego ugrupowania zaimportowaliśmy towary o wartości ponad 188,0 mln euro. Z samej tylko Ukrainy zaimportowaliśmy za kwotę 173,8 mln euro, a najwięcej sprowadzono z tego kraju komponentów paszowych – 36,7 mln euro oraz olei i tłuszczy roślinnych – niecałe 30,0 mln euro oraz przetworów owocowych i zbóż.

Poza Unią Europejską i krajami wschodnimi produkty rolno – spożywcze o znaczącej wartości sprowadzamy z państw ugrupowania EFTA (w tym przede wszystkim ze wspomnianej poniżej Norwegii) – w bieżącym roku to suma ponad 125,0 mln euro wobec 102,0 mln euro rok wcześniej. Co ciekawe jeszcze w pierwszej połowie 2014 roku z tego ugrupowania importowaliśmy towary o wartości 347,0 mln euro. W dostawach dominują oczywiście ryby i skorupiaki o łącznej wartości 116,1 mln euro. Liczącymi się dostawcami na polski rynek są także kraje ugrupowania Mercosur - w tym przede wszystkim Argentyna, Brazylia i Paragwaj – łączna wartość dostaw z tego kierunku to w pierwszej połowie bieżącego roku przeszło 381,0 mln euro. Niemal 100% dostaw z tego kierunku to produkty argentyńskie. Zdecydowanie najwięcej importujemy z tych państw makuchów, pasz i komponentów paszowych – w sumie ponad 332,0 mln euro oraz nasion oleistych i zbóż – razem niecałe 24,0 mln euro. Ponadto prawie 98,0 mln EUR to wartość polskiego importu z ugrupowania państw NAFTA – czyli z USA i Kanady, w tym najwięcej stanowi import makuchów i komponentów paszowych oraz alkoholi i ryb, oraz 112,5 mln euro z grupy państw kandydujących do państw Wspólnotowych. Tu największym importerem polskich produktów jest Turcja – 93,3 mln euro, a najchętniej importowała ona owoce świeże i przetworzone – około 63,0 mln euro.

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner	Eksport			Import			Saldo		
	Wartość w mln EUR		Zmiana roczna	Wartość w mln EUR		Zmiana roczna	Wartość w mln EUR		Zmiana roczna
	2015	2016		2015	2016		2015	2016	
UE	9 231,9	9 367,2	1%	6 365,8	6 618,6	4%	2 866,2	2 748,6	-4%
<i>w tym: "UE 15"</i>	<i>6 790,9</i>	<i>6 886,3</i>	<i>1%</i>	<i>5 559,7</i>	<i>5 757,1</i>	<i>4%</i>	<i>1 231,2</i>	<i>1 129,2</i>	<i>-8%</i>
<i>"UE 13"</i>	<i>2 441,1</i>	<i>2 481,0</i>	<i>2%</i>	<i>806,1</i>	<i>861,5</i>	<i>7%</i>	<i>1 635,0</i>	<i>1 619,5</i>	<i>-1%</i>
Niemcy	2 372,8	2 493,1	5%	1 957,5	1 912,0	-2%	415,3	581,1	40%
Wielka Brytania	924,0	1 038,9	12%	243,1	260,1	7%	680,9	778,8	14%
Czechy	773,7	822,4	6%	264,3	290,6	10%	509,4	531,8	4%
Francja	799,8	603,4	-25%	287,2	318,0	11%	512,6	285,4	-44%
Holandia	618,3	618,9	0%	895,6	949,1	6%	-277,3	-330,2	19%
Włochy	725,3	644,9	-11%	283,0	283,0	0%	442,3	361,9	-18%
Słowacja	362,9	339,0	-7%	149,8	153,0	2%	213,1	186,0	-13%
Węgry	289,3	292,8	1%	157,0	173,0	10%	132,3	119,8	-9%
Litwa	267,2	273,8	2%	121,4	117,4	-3%	145,8	156,4	7%
Dania	229,5	240,2	5%	378,9	373,7	-1%	-149,4	-133,5	-11%
Austria	166,9	205,0	23%	114,2	119,6	5%	52,7	85,4	62%
Rumunia	227,3	273,0	20%	24,6	28,6	16%	202,7	244,4	21%
Hiszpania	237,4	301,4	27%	426,6	480,1	13%	-189,2	-178,7	-6%
Szwecja	199,3	197,0	-1%	328,2	340,3	4%	-128,9	-143,3	11%
Belgia	226,0	237,4	5%	439,1	444,0	1%	-213,1	-206,6	-3%
Chorwacja	84,7	70,2	-17%	9,2	11,8	29%	75,5	58,4	-23%
Cypr	34,7	25,5	-27%	4,2	5,6	33%	30,5	19,9	-35%
Irlandia	93,9	96,4	3%	85,8	84,2	-2%	8,1	12,2	51%
Bułgaria	118,8	122,6	3%	37,6	42,2	12%	81,2	80,4	-1%
Łotwa	157,5	134,3	-15%	24,1	26,1	8%	133,4	108,2	-19%
Finlandia	55,7	53,5	-4%	15,9	16,9	6%	39,8	36,6	-8%
Estonia	72,5	68,4	-6%	7,6	6,1	-20%	64,9	62,3	-4%
Grecja	87,1	97,1	11%	66,3	53,3	-20%	20,8	43,8	111%
Słowenia	45,1	52,5	16%	5,1	6,3	24%	40,0	46,2	16%
Portugalia	51,0	52,5	3%	47,0	45,0	-4%	4,0	7,5	88%
EUG	374,2	418,6	12%	89,4	66,8	-25%	284,8	351,8	24%
Rosja	183,2	173,9	-5%	74,6	49,8	-33%	108,6	124,1	14%
Armenia	6,4	9,6	50%	0,4	0,3	-35%	6,0	9,3	56%
Białoruś	144,7	204,9	42%	4,7	4,7	0%	140,0	200,3	43%
Kazachstan	37,3	29,3	-22%	9,2	11,7	27%	28,1	17,6	-37%
Partnerstwo Wschodnie	170,0	178,4	5%	159,6	188,5	18%	10,4	-10,1	-197%
Ukraina	147,0	152,0	3%	146,1	173,8	19%	0,9	-21,8	-2609%
Gruzja	7,5	12,7	69%	2,5	2,6	2%	5,0	10,1	103%
Mołdawia	8,7	9,5	9%	10,0	10,5	5%	-1,3	-1,0	-24%
Azerbejdżan	7,0	4,1	-42%	0,8	1,5	88%	6,2	2,6	-58%
EFTA	94,4	110,0	17%	102,5	125,3	22%	-8,1	-15,3	89%
Norwegia	44,1	58,4	32%	83,2	100,7	21%	-39,1	-42,3	-8%
Szwajcaria	43,3	47,5	10%	7,2	6,3	-13%	36,1	41,2	-12%
NAFTA	219,3	232,4	6%	114,2	97,3	-15%	105,2	135,1	28%
USA	171,5	187,7	9%	97,2	68,9	-29%	74,3	118,8	60%
Kanada	33,9	34,6	2%	13,6	23,8	75%	20,3	10,8	-47%
PIK UE	99,4	103,6	4%	110,4	112,5	2%	-11,0	-8,9	-19%
Turcja	42,3	40,8	-4%	97,4	93,3	-4%	-55,1	-52,6	-5%
ASEAN	100,1	92,0	-8%	84,6	69,9	-17%	15,5	22,1	-30%
Filipiny	4,7	5,4	15%	4,7	6,2	32%	0,0	-0,8	-2700%
Malezja	9,7	7,9	-19%	4,3	1,1	-74%	5,4	6,8	26%
Indonezja	16,0	12,8	-20%	21,6	16,0	-26%	-5,6	-3,2	-43%
Tajlandia	7,3	7,2	-1%	14,0	15,6	11%	-6,7	-8,4	25%
Wietnam	52,1	48,7	-6%	37,0	29,9	-19%	15,0	18,8	25%
Mercosur	7,4	6,5	-12%	315,1	381,2	21%	-307,7	-374,7	22%
Argentyna	0,7	0,6	-14%	280,2	364,2	30%	-279,5	-363,6	30%
Brazylia	5,8	5,1	-12%	34,6	16,8	-51%	-28,8	-11,7	-59%
Paragwaj	0,0	0,1	50%	0,1	0,0	-100%	-0,1	0,1	-200%
pozostałe									
Chiny	60,5	47,9	-21%	107,1	108,6	1%	-46,6	-60,7	30%
Ekwador	0,6	0,5	-17%	41,2	53,2	29%	-40,6	-52,7	30%
Indie	5,2	2,6	-50%	31,2	34,5	11%	-26,0	-31,9	23%
Arabia Saudyjska	140,2	164,5	17%	0,0	0,1	0%	140,2	164,4	17%
Świat	11 427,2	11 552,5	1%	7 768,1	8 122,4	5%	3 659,1	3 430,1	-6%

ZBOŻA I PRODUKTY PRZETWÓRSTWA ZBÓŻ

Sytuacja na rynku zbóż w 2015/16 i perspektywy w polskim handlu zbożowym w sezonie 2016/17

Ubiegłoroczne zbiory zbóż ogółem w Polsce były słabsze niż rok wcześniej. GUS ocenił je na 28 mln ton, tj. o około 12% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem. Produkcję zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) oszacowano na 24,7 mln ton, tj. o około 9% mniej niż w 2014 roku. W sezonie 2015/16 na rynku polskim odnotowywało się podobne tendencje cenowe do tych z rynku światowego. Ceny zbóż utrzymywały się na niskim poziomie. Według przedwinkowego oszacowania GUS w 2016 r. zbiory zbóż w Polsce wyniosły 29,8 mln ton, w tym zbóż podstawowych 25,7 mln ton. Wyniki tegorocznej produkcji zbożowej okazały się być wyższe od wcześniejszych prognoz.

W 2016 r. Unia odnotowała gorsze zbiory zbóż w porównaniu do 2015 roku. Według szacunków KE wyniosły one 293,8 mln ton, tj. o 5,4% mniej niż rok wcześniej. W największym stopniu zmniejszyła się produkcja pszenicy miękkiej – o 11,5% do 134,2 mln ton. Jak prognozuje KE, Unia zmniejszy eksport zbóż w sezonie 2016/17. Według KE, wywóz zbóż ogółem jest prognozowany na 37,6 mln ton, w tym pszenicy 25 mln ton (odpowiednio 50,8 mln ton i 32,7 mln ton sezon wcześniej).

W skali globalnej bilans zbóż jest ponownie „ciężki”. Według USDA, światowe zbiory zbóż wyniosą 2 542,5 mln ton. Zbiory pszenicy na świecie są szacowane na 744,4 mln ton, tj. o 1,3% więcej niż sezon wcześniej, a zbóż paszowych na 1 314,8 mln ton.

W kształtowaniu się cen na rynku unijnym, w tym w kraju, duże znaczenie odgrywać będą tendencje globalne. Ostra konkurencja w eksporcie o kluczowe rynki zbytu będzie oddziaływać „spadkowo”. Kraje basenu Morza Czarnego umocnią swoją pozycję w gronie dostawców.

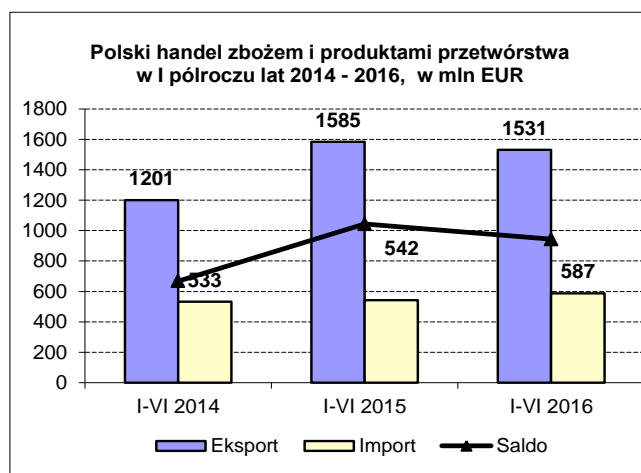
USA odnotują lepsze wyniki sprzedaży na rynki zagraniczne. Już obecnie widać znaczącą poprawę wyników amerykańskiego eksportu. Wzrostu wywozu należy oczekiwać także z Australii, spodziewającej się bardzo dobrych rezultatów produkcji pszenicy i jęczmienia w sezonie 2016/17 oraz w Argentynie, gdzie odnotowuje się zwiększanie areалу pszenicy o kukurydzy po zniesieniu cel obowiązujących w eksporcie tych gatunków pod koniec ubiegłego roku. Natomiast Unia zmniejszy swoje znaczenie w eksporcie zbóż, co spowodowane będzie przede wszystkim nie najlepszymi wynikami tegorocznych zbiorów. Gorsze wyniki eksportu dotyczyć będą przede wszystkim Francji, która będzie zmuszona oddać część swoich udziałów w tradycyjnych rynkach zbytu. Ale już np. Rumunia odnotuje dobre wyniki sprzedaży, co widać po ostatnich wynikach przetargów organizowanych przez egipski GASC.

Trzeba podkreślić, że pszenica wysokiej jakości może trzymać cenę, a popyt na nią nie powinien słabnąć. W przypadku kilku kluczowych dostawców jakość ziarna nie jest najwyższa, dotyczy to przede wszystkim Francji. Podobne obawy pojawiają się także w Australii czy Kanadzie. Natomiast pszenica jakości paszowej będzie w segmencie zbóż paszowych, dla którego należy spodziewać się niskiego poziomu cen.

Presja podażowa na światowym rynku zbożowym będzie bardzo duża, co spowoduje utrzymywanie się cen zbóż na niskim poziomie. Jak na razie ceny poruszają się w trendzie bocznym. Nie można jednak wykluczyć ich spadków wraz z rosnącą dostępnością kukurydzy z tegorocznych zbiorów na rynku amerykańskim oraz w późniejszym terminie pszenicy, jęczmienia i kukurydzy od dostawców z półkuli południowej.

Polski handel zbożem i produktami przetwórstwa w I półroczu 2016 roku

W I półroczu 2016 r. w polskim handlu zbożem i produktami przetwórstwa zbożowego odnotowano pogorszenie salda w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. – z 1 043 mln EUR

do 944 mln EUR. Było to związane przede wszystkim ze spadkiem eksportu ziarna zbóż. Wystąpił też niewielki wzrost wartości importu ziarna oraz produktów przetwórstwa zbożowego. Wolumen eksportu zbóż i przetworów zmniejszył się z 4,04 mln ton do 3,3 mln ton. W ten sposób wygenerowano

Polski handel zagraniczny ziarnem zbóż i produktami przetwórstwa w pierwszym półroczu lat 2014 - 2016

Wyszczególnienie	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
	Eksport (mln EUR)			Eksport (tys. ton)		
Ziarno	453	666	488	2297	3423	2686
Produkty pierwotnego przetwórstwa	84	83	93	250	288	257
Produkty wysoko przetworzone	663	837	950	282	329	372
Ogółem	1200,5	1585,1	1530,9	2829,5	4039,0	3315,0
	Import (mln EUR)			Import (tys. ton)		
Ziarno	201	175	211	679	489	744
Produkty pierwotnego przetwórstwa	84	108	113	235	295	324
Produkty wysoko przetworzone	248	259	263	123	129	130
Ogółem	532,6	542,3	587,3	1036,7	913,1	1198,1
	Saldo (mln EUR)			Saldo (tys. ton)		
Ziarno	252	491	277	1618	2934	1942
Produkty pierwotnego przetwórstwa	0	-25	-20	15	-8	-67
Produkty wysoko przetworzone	416	577	687	159	200	242
Ogółem	668	1043	944	1792,8	3125,8	2116,9

Źródło: CIHZ, obliczenia własne

wpływy w wysokości 1 531 mln EUR, nieznacznie tylko niższe niż w I poł. 2015 r.

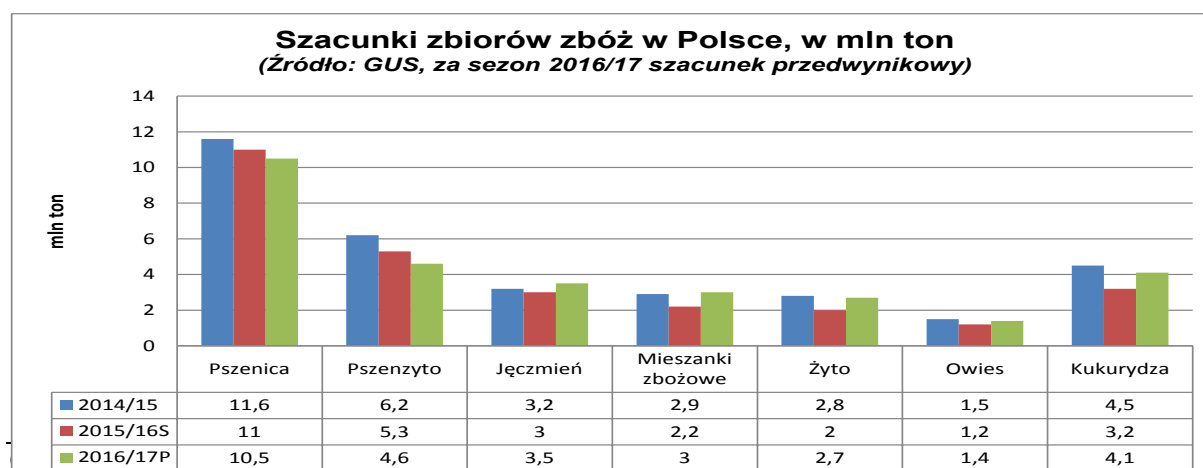
Pomimo spadku sprzedaży zagranicznej zbóż w ujęciu rok do roku, taki wynik eksportu należy w dalszym ciągu uznać za stosunkowo dobry. Tradycyjnie największe przychody w eksporcie tej grupy produktów generuje sprzedaż zagraniczna produktów wysoko przetworzonych, takich jak pieczywo i wyroby piekarskie, płatki zbożowe i makarony. Od wielu lat wzrasta zarówno wartość, jak i wolumen ich eksportu. W I półroczu 2016 roku wartość eksportu wysoko przetworzonych produktów przetwórstwa zbożowego zwiększyła się z 837 mln EUR do 950 mln EUR. Tendencja wzrostowa została więc utrzymana.

1. Czynniki wpływające na polski handel zbożem

1.1 Podaż i ceny zbóż

Sezon 2016/17

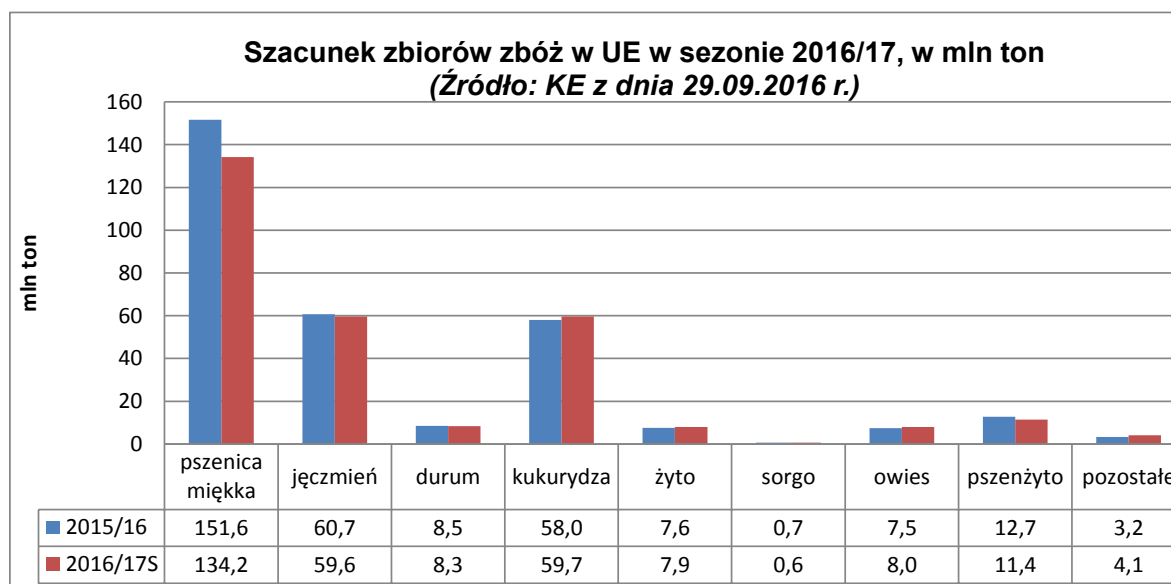
Według GUS (*szacunek przedwzrostkowy*), zbiory zbóż w Polsce w 2016 r. wyniosły 29,9 mln ton, tj. o około 7% więcej niż rok wcześniej. Produkcję zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) oszacowano na 25,8 mln ton, tj. o ok. 5% więcej niż w ubiegłym roku. Jakość zbóż jest gorsza niż w 2015 roku, na co wpływ miały niekorzystne warunki pogodowe, a zwłaszcza deszcze odnotowane w okresie zniw. Spowodowały one porostanie ziarna i wzrost jego wilgotności.

Żniwa rozpoczęły się w drugiej dekadzie lipca br. Opady utrudniały zbiory w pierwszej połowie sierpnia br., zwłaszcza w północno-zachodniej części kraju. Powierzchnia upraw zbóż na zbiór w bieżącym roku została oszacowana na ok. 7,7 mln ha, w tym zbóż podstawowych na 7,1 mln ha. Największy areal przeznaczono pod pszenicę – 2,3 mln ha oraz pod pszenżyto – 1,3 mln ha. Średnie plony wyniosły 3,87 t/ha, tj. o 4% więcej niż przed rokiem. Zbóż ozimych zebrano łącznie 16,2 mln ton, a jarych 9,2 mln ton.

W bieżącym roku Unia odnotowała gorsze zbiory zbóż w porównaniu do 2015 roku. Według szacunków KE z końca września br., wyniosły one 293,8 mln ton, tj. o 5,4% mniej niż rok wcześniej. W największym stopniu zmniejszyła się produkcja pszenicy miękkiej – o 11,5% do 134,2 mln ton. Spadki zbiorów dotyczyły także takich gatunków jak: jęczmienia (o 1,8% r/r), durum (o 1,9%), sorgo (o 6,2%) oraz pszenżyta (o 10,2%). Natomiast zbiory kukurydzy, żyta i owsa były wyższe niż przed rokiem. Nie najlepiej przedstawia się jakość ziarna zbóż z tegorocznej produkcji – dotyczy to zwłaszcza pszenicy miękkiej.

Jak prognozuje KE, Unia zmniejszy eksport zbóż w sezonie 2016/17. Według KE, wywóz zbóż ogółem jest prognozowany na 37,6 mln ton, w tym pszenicy 25 mln ton (odpowiednio 50,8 mln ton i 32,7 mln ton sezon wcześniej).

W skali globalnej bilans zbóż jest ponownie „ciężki”. W październikowym raporcie USDA dokonał niewielkich korekt w szacunkach zbiorów zbóż na świecie. Obecne prognozy wynoszą 2 542,49 mln ton. Zbiory pszenicy w skali globalnej są szacowane na 744,44 mln ton, nieznacznie tylko mniej niż we wrześniowym raporcie. Oznacza to poziom produkcji tego gatunku o 1,3% wyższy niż sezon wcześniej. W przypadku zbóż paszowych dokonano natomiast ujemnej korekty – o ok. 5 mln ton do 1 314,8 mln ton.

Zbiory kukurydzy na świecie zostały oszacowane na 1 025,7 mln ton, tj. o ok. 1 mln ton mniej niż w raporcie z września br., jednak w porównaniu do poprzedniego sezonu oznacza to wzrost produkcji o blisko 7% w ujęciu sezon do sezonu. Ujemne korekty zbiorów dotyczyły następujących krajów: USA – z 383,4 mln ton do 382,5 mln ton, UE – z 61,15 mln ton do 60,28 mln ton oraz krajów południowo-wschodniej Azji – łącznie z 28,8 mln ton do 28,26 mln ton. Natomiast dodatnich rewizji dokonano przede wszystkim dla Brazylii – z wcześniejszych 82,5 mln ton do 83,5 mln ton.

Prognozy dla Ukrainy zostały utrzymane w poprzedniej wysokości, tj. 26 mln ton. Na podkreślenie zasługują szacunki rekordowej produkcji kukurydzy w USA, pomimo ostatnich stosunkowo niewielkich korekt. Tegoroczne zbiory będą o 10,7% wyższe w porównaniu z ubiegłorocznym wynikiem. Pomimo wysokiego eksportu prognozowanego na 47,4 mln ton oraz wzrostu zużycia wewnętrznego kukurydzy, Stany odnotują znaczny przyrost zapasów tego gatunku na koniec sezonu - do 58,94 mln ton – tj. do poziomu najwyższego w okresie ostatnich piętnastu sezonów.

Bieżący sezon w skali świata będzie w dalszym ciągu charakteryzować się wysoką podażą zbóż i niskim poziomem ich cen. W najbliższych tygodniach presja podażowa związana z rosnącą dostępnością kukurydzy z nowych zbiorów będzie coraz większa, dotyczy to przede wszystkim USA. Zbiory kukurydzy na świecie będą rekordowo wysokie – ponad miliard ton – co będzie miało duży wpływ na kształtowanie się cen całego segmentu paszowego. W przypadku pszenicy duże znaczenie odgrywać będzie jakość ziarna. Pszenica o wysokich parametrach jakościowych będzie droga, a jej ceny mogą się nawet umacniać, natomiast ceny pszenicy paszowej będą stosunkowo niewygórowane. Biorąc pod uwagę nie najlepszą jakość unijnej pszenicy z tegorocznej produkcji (zwłaszcza we Francji), należy spodziewać się większego udziału pszenicy jakości paszowej niż rok wcześniej. Konkurencja w eksporcie zbóż będzie bardzo ostra, w szczególności ze strony dostawców z rejonu Morza Czarnego, które odnotowały bardzo dobre wyniki tegorocznych zbiorów (Rosja – rekordowe).

Sezon 2015/16

W sezonie 2015/16 światowy bilans zbóż był „ciężki”. Wpływ na to miały zarówno wysokie zbiory ziarna w skali globalnej, jak i zapasy pozostające po poprzednim sezonie. Według szacunków USDA, światowa produkcja zbóż wyniosła 2466,96 mln ton, tj. o 1,4% mniej niż sezon wcześniej. Poziom zapasów na początku sezonu wynosił 559,46, tj. o 9,1% więcej w porównaniu do poprzedniego sezonu. Podaż zbóż wyniosła 3026,42 mln ton, tj. nieznacznie tylko mniej (0,36%) niż w sezonie 2014/15. Według *Strategie Grains*, ubiegłoroczna produkcja zbóż w UE wyniosła 309,4 mln ton, tj. o 5,4% mniej niż sezon wcześniej. Jednak dzięki zapasom podaż była w dalszym ciągu wysoka.

Ceny były pod presją podaży, a do ich obniżania przyczyniała się ostra konkurencja wśród dostawców. Umocniło się znacznie eksporterów z rejonu Morza Czarnego, którzy wykorzystują przeważnie przewagę cenową i bliskość kluczowych rynków zbytu (tańszy fracht). Wzrosła sprzedaż zagraniczną z Argentyny, zwłaszcza po zniesieniu ceł obowiązujących w wywozie na jesieni 2015 r. Dodatkowo słabość argentyńskiego peso także działała wspierająco na wywóz. Unia odnotowała ponownie całkiem dobre wyniki sprzedaży zagranicznej. Największe problemy z eksportem zbóż wystąpiły w USA. Był to kolejny już sezon, w którym Stany miały trudności z konkurencją z ofertą pozostałych eksporterów. Negatywnie na amerykańską sprzedaż zagraniczną działał bowiem silny dolar w relacji do pozostałych walut.

Według GUS (szacunek wynikowy), zbiory zbóż ogółem w Polsce w 2015 r. wyniosły 28 mln ton, tj. o około 12% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem. Produkcję zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) oszacowano na 24,7 mln ton, tj. o około 9% mniej niż w 2014 roku.

Gorsze zbiory były spowodowane przede wszystkim słabszym plonowaniem. Plony zbóż ogółem wyniosły bowiem 37,3 dt/ha, tj. o 5,4 dt/ha (o 12,6%) mniej niż przed rokiem. Przy czym spadek plonowania w przypadku zbóż ozimych był mniejszy niż w przypadku jarych. Plony ozimin oceniono na 40,3 dt/ha, tj. o 3,8 dt/ha (o 8,6%) mniej od plonów z poprzedniego roku. Zbiory zbóż ozimych wyniosły 17,9 mln ton, w tym 9,9 mln ton pszenicy, 2 mln ton żyta, ok. 1 mln ton jęczmienia, 4,7 mln ton pszenżyta i ok. 0,3 mln ton mieszanek zbożowych.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi oszacowano na 29,6 dt/ha, tj. o 5,2 dt/ha (o 14,9%) mniej niż w 2014 roku. Zbiory zbóż jarych zostały oszacowane na 6,8 mln ton, w tym pszenicy 1,1 mln ton, jęczmienia – 2 mln ton, owsa – ponad 1,2 mln ton, pszenżyta ok. 0,6 mln ton, a mieszanek zbożowych – ponad 1,9 mln ton.

Susza w okresie letnim spowodowała znaczne straty w uprawach kukurydzy. Powierzchnię upraw tego gatunku oceniono na 670 tys. ha, a plonowanie na 47,1 dt/ha, czyli o 28,5% mniej niż w 2014 roku. Zbiory kukurydzy zostały oszacowane na 3,2 mln ton, co oznacza około 29% spadek w ujęciu rok do roku. W niektórych rejonach kraju susza była na tyle dotkliwa, że rośliny całkiem wyschły bez wykształcenia kolb.

1.2 Stawki frachtowe

W sezonie 2015/16 poziom podstawowego wskaźnika kosztów zafrachtowań (*BDI – Baltic Dry Index*) kalkulowanego przez Bałtycką Giełdę Frachtową przez większość czasu sukcesywnie się obniżał, dopiero w II kwartale 2016 r. nastąpiło odbicie i zmiana tendencji.

produkty rolne, w tym przede wszystkim DDGS (podestylacyjny susz zbożowy pozostający przy produkcji etanolu z kukurydzy) i mączka kukurydziana, są coraz częściej transportowane w kontenerach, co również ma znaczenie dla segmentu frachtu towarów sypkich. Spadek popytu na frachty jest natomiast związany przede wszystkim ze spowolnieniem gospodarczym Chin, co wiąże się z mniejszym zapotrzebowaniem na surowce takie jak ruda żelaza czy węgiel, transportowanych w dużych ilościach transportem morskim.

Niskie koszty frachtu wpływają na wzrost konkurencyjności towarów od odbiorców z dalszych lokalizacji, w handlu zagranicznym zbóż koszty frachtu stanowią bowiem istotny składnik kosztów zakupu.

2. Handel zagraniczny

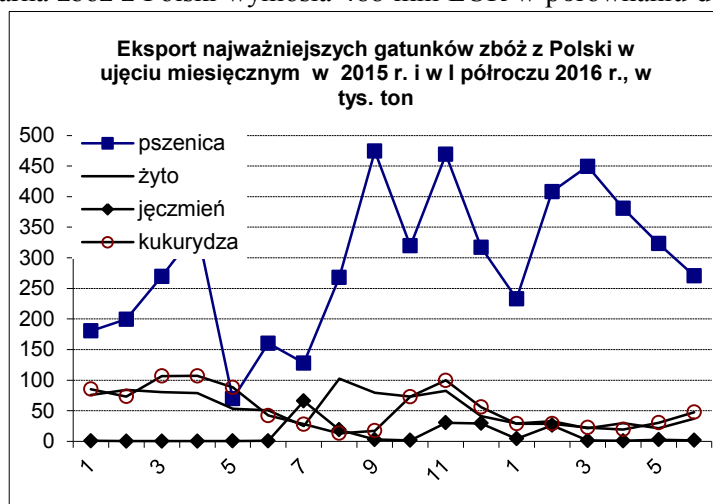
2.1 Ziarno zbóż¹

W I połowie 2016 r. bilans w polskim handlu zagranicznym ziarnem zbóż nieznacznie się zmniejszył – z 491 mln EUR w I połowie 2015 r. do 277 mln EUR. Było to związane ze spadkiem wartości eksportu przy jednoczesnym wzroście wartości przywozu ziarna.

2.1.1 Eksport

W I połowie 2016 r. wartość eksportu ziarna zbóż z Polski wyniosła 488 mln EUR w porównaniu do 666 mln EUR w tym samym okresie rok wcześniej. Ilościowo eksport zmniejszył się do 2,686 mln ton wobec 3,423 mln ton w I półroczu 2015 r.

W rozpatrywanym okresie najwyższy udział w strukturze eksportu ziarna zbóż miała pszenica (77% w ujęciu ilościowym i 75% w ujęciu wartościowym). Drugie miejsce przypadło kukurydzy (7% w ujęciu ilościowym i 8% wartościowo). Na trzeciej pozycji w sprzedaży znalazła się gryka – 7% ilościowo i 7% wartościowo. Udział żyta wyniósł 6% w ujęciu ilościowym i 5% wartościowo, a jęczmienia i owsa odpowiednio 1% i 1%.

W strukturze geograficznej eksportu pszenicy (łącznie z mieszankami żyta i pszenicy) największy udział przypadł Arabii Saudyjskiej – 25%. Drugą pozycję zajęły Niemcy (16,5%). Na trzecim miejscu wśród odbiorców znalazł się Egipt (15,3%). Na kolejnych pozycjach uplasowały się następujące kraje: RPA (7,3%), Hiszpania (6%), Nigeria (4,2%), Mozambik (3,4%), Maroko (2,8%), Norwegia (2,6%), Kuba (2,5%), Tanzania (2,5%), Kenia (2,4%), Szwecja (2,2%), Portugalia (1,7%), Jemen (1,3%), Włochy (1%), Senegal (0,8%), Wielka Brytania (0,8%), Dania (0,6%), Zimbabwe (0,5%), Uganda (0,3%), Belgia (0,1%), Czechy (0,1%) oraz Rwanda (0,1%).

Tradycyjnie największym importerem polskiego żyta są Niemcy. W rozpatrywanym okresie 38% wolumenu eksportu tego gatunku trafiła właśnie na niemiecki rynek. Wśród odbiorców polskiego żyta należy wymienić poza tym: Wielką Brytanię (23%), Litwę (21%), Czechy (9%), Tajwan (2%), Irlandię (2%), Holandię (ok. 1%), Szwecję (ok. 1%), Łotwę (ok. 1%) i USA (ok. 1%).

W strukturze geograficznej eksportu kukurydzy z Polski również dominowały Niemcy – 88,4% wolumenu sprzedaży. Poza tym kukurydzę eksportowaliśmy do następujących krajów: Czech (8,1%), Islandii (1,2%), Austrii (0,8%), Słowacji (0,4%), Danii (0,3%), Węgier (0,2%), Rosji (0,2%), Francji (0,2%) oraz Belgii (0,2%).

¹ Do grupy tej zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej następującymi kodami PCN: 1001 – pszenica i mieszanka żyta z pszenicą, 1002 – żyto, 1003 – jęczmień, 1004 – owies, 1005 – kukurydza, 1006 – ryż, 1007 – sorgo, 1008 – nasiona gryki, prosa, mączki kanaryjskiej oraz innych zbóż (np. pszenżyta)

W rozpatrywanym okresie najwięcej jęczmienia sprzedaliśmy do Arabii Saudyjskiej (62,3%) oraz do Niemiec (35,2%). Poza tym z mniejszych odbiorców trzeba wymienić: Czechy, Danię, Holandię, Belgię, Białoruś i Węgry.

Polski handel zagraniczny ziarnem zbóż w I półroczu lat 2014 - 2016

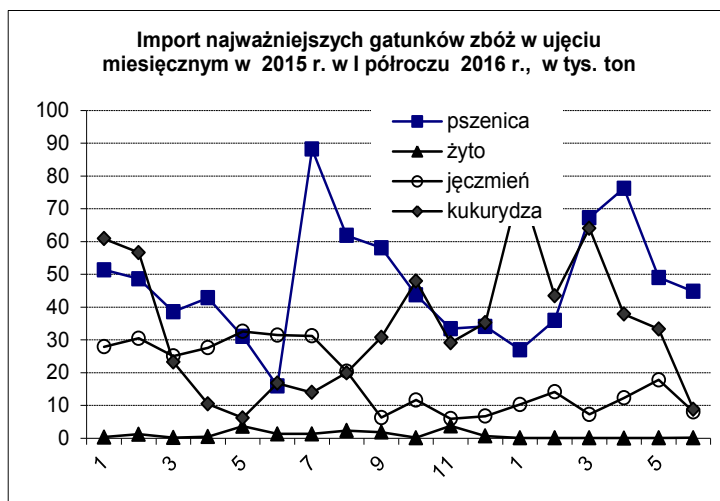
Wyszczególnienie	EKSPORT				IMPORT			
	mln EUR		tys. ton		mln EUR		tys. ton	
	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016
Pszenica i mieszanka żyta z pszenicą	507,2	365,2	2528,3	2065,3	37,7	48,3	205,4	300,1
Żyto	26,7	24,1	187,7	171,1	0,1	0,1	0,6	0,4
Jęczmień	7,8	6,7	46,7	36,5	12,6	12,1	64,5	69,7
Owies	9,0	5,8	54,0	29,9	1,2	0,5	9,2	3,7
Kukurydza (ziarna)	59,4	41,3	327,1	177,4	80,2	102,0	117,6	264,8
Ryż	9,9	11,7	11,7	11,3	37,9	40,3	76,2	82,3
Sorgo	0,04	0,1	0,1	0,2	1	1	4	4
Nasiona gryki, prosa, mozgi kanaryjskiej oraz innych zbóż	45,7	33,4	266,9	193,9	4,6	6,8	11,0	19,0
OGÓŁEM	665,8	488,1	3422,6	2685,6	175,0	211,1	488,9	744,1

Źródło: CIHZ, obliczenia FAMMU/FAPA

2.1.2 Import

W I półroczu 2016 roku odnotowano wzrost zarówno wartości, jak i wolumenu importowanego ziarna zbóż w porównaniu do rozpatrywanego okresu poprzedniego roku. W ujęciu wartościowym przywóz zwiększył się z 175 mln EUR do 211 mln EUR, a w ujęciu ilościowym – z 489 tys. ton do 744 tys. ton.

W I połowie 2016 r. największy udział w imporcie miała pszenica i mieszanka żyta z pszenicą (40% w ujęciu ilościowym i 23% wartościowo). Udział kukurydzy wynosił 36% ilościowo i 48% wartościowo, a jęczmienia odpowiednio 9% i 6%.

W polskim imporcie ziarna dominują dostawcy z UE. W rozpatrywanym okresie w strukturze geograficznej importu pszenicy największe udziały przypadają: Czechom (46%), Słowacji (26,4%), Niemcom (12,5%), Mniejsze ilości ziarna tego gatunku wysyłaliśmy do następujących krajów: Danii, Kazachstanu, Węgier, Austrii, Łotwy, Litwy i Ukrainy. W I półroczu 2016 roku w imporcie żyta do Polski największe udziały mieli następujący dostawcy: Litwa (83%), Czechy (12%), Niemcy (4%) oraz Austria (1%).

W rozpatrywanym okresie kukurydza sprowadzana do Polski pochodziła z następujących krajów: Ukrainy (56%), Argentyny (10,5%), Hiszpanii (10,2%), Słowacji (8%), Francji (4%), Węgier (3%), Czech (2,5%), Litwy (2%), Austrii (1%), Niemiec (1%), Rumunii i USA. Jęczmień był importowany

od takich dostawców jak: Czechy (50%), Słowacja (13%), Dania (21%), Niemcy (10%), Francja (4%) oraz Litwa (2%).

2.2 Produkty pierwotnego przetwórstwa zbóż²

W I półroczu 2016 roku odnotowano poprawę salda wymiany handlowej produktami pierwotnego przetwórstwa zbożowego – z minus 25 mln EUR do minus 20 mln EUR. Wpłynęły na to lepsze wyniki przywozu tej grupy produktów. Wartość importu produktów wstępnego przetwórstwa wzrosła z 108 mln EUR w I połowie 2015 r. do 113 mln EUR w analogicznym okresie 2016 r.

Polski handel zagraniczny produktami pierwotnego przetwórstwa zbóż w I półroczu lat 2014 - 2016

Wyszczególnienie	EKSPORT				IMPORT			
	mln EUR		tys. ton		mln EUR		tys. ton	
	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016
Mąka pszenna i żytnio-pszenna	13,5	17,2	48,0	61,3	8,8	9,4	25,9	27,2
Mąka ze zbóż innych niż pszenica i mieszanka żyta z pszenicą	3,0	2,9	9,8	9,2	5,2	5,3	8,5	9,3
Kasze, grysiki i granulki zbożowe	9,7	10,9	21,8	23,1	6,4	9,5	13,7	19,8
Ziarna zbóż obrobione w inny sposób	6,1	6,9	15,4	14,8	9,9	9,9	19,5	17,8
Słód palony bądź nie	12,5	16,2	29,0	40,6	33,1	40,4	89,0	114,2
Gluten pszenny suszony lub nie	9,9	19,7	8,4	14,5	2,1	4,5	1,7	3,2
Otręby, śruta i inne pozostałości odsiewu, przemiału lub innej obróbki zbóż	26,0	17,4	149,6	89,3	19,5	9,6	62,4	54,6
Skrobie zbożowe	2,0	2,0	5,8	4,5	23,1	24,4	74,7	78,0
Razem	82,6	93,2	287,7	257,4	108,1	113,1	295,3	324,0

Źródło: CIHZ, obliczenia własne

2.2.1 Eksport

W I półroczu 2016 r. wolumen eksportu produktów wstępnego przetwórstwa zbóż z Polski zmniejszył się nieznacznie - z 287,7 tys. ton do 257,4 tys. ton, ale wartość sprzedaży wzrosła - z 83 mln EUR do 93 mln EUR.

W rozpatrywanym okresie udział mąki pszennej i żytnio-pszennej w wywozie produktów wstępnego przerobu zbóż wynosił 24% w ujęciu ilościowym i 18% w ujęciu wartościowym. Udział glutenu wyniósł wartościowo 21% (64% ilościowo), a słodu – 17% (16% ilościowo).

Udział kasz i grysików wynosił 12% w ujęciu wartościowym i 9% ilościowo; ziaren obrobionych w inny sposób – 7% w ujęciu wartościowym i 6% w ujęciu ilościowym, mąki z innych gatunków ziarna niż pszenica – 3% wartościowo i 4% ilościowo; a otrąb, śrut i innych pozostałości odsiewu i przemiału – 19% wartościowo i 35% ilościowo.

² Do grupy tej zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej następującymi kodami PCN; 1101 – mąka pszenna i żytnia, 1102 – mąka ze zbóż innych niż pszenica i mieszanka żyta z pszenicą, 1103 – kasze, grysiki i granulki zbożowe, 1104 – ziarna zbóż obrobione w inny sposób, z wyjątkiem ryżu. 1107 – słód palony lub nie, 110811000, 110812000, 110819100 – skrobie zbożowe, 1109 – gluten pszenny suszony lub nie, 2302 – otręby, śruta i inne pozostałości odsiewu, przemiału lub innej obróbki zbóż, również granulowane.

W rozpatrywanym okresie największymi odbiorcami polskiego słodu były Niemcy (44% wyeksportowanej ilości). Udziały pozostałych importerów wyglądały następująco: Kambodża (23%), Wielka Brytania (6%), Turkmenistan (5%), Litwa (4%), Rosja (3%), Dania (3%), Francja (2%), Estonia (2%). Eksport słodu w mniejszym zakresie był realizowany także do takich krajów jak: Trinidad i Tobago, Malawi, Ukraina, Jordania, Włochy, Węgry, Birma, Islandia, Egipt, Szwecja, Dominikana i Maleszja.

W I połowie 2016 roku największe ilości mąki pszennej i żytnio-pszennej zostały wyeksportowane do takich krajów jak: Litwa (28%), Niemcy (26%), Wielka Brytania (18%), Czechy (10%), Łotwa (9%), Holandia (2%), Irlandia (2%), Słowacja (1,4%) oraz w mniejszych ilościach do Danii, USA, Rosji i Malty.

Kasze i grysiki sprzedawaliśmy przede wszystkim do Niemiec (31%), Angoli (11,5%), Czech (9%), Szwecji (8%), Wielkiej Brytanii (6%), Litwy (5,7%), Francji (5,4%), Włoch (3,5%), Danii (3,4%) oraz Belgii (2,7%). Mniejsze ilości tych artykułów były eksportowane do następujących krajów: Senegal (2,5%), Nigeria (1,9%), Gabon (1,4%), Łotwa (1%), Holandia (1%), Finlandia (1%), USA (ok. 1%), a także do Norwegii, na Węgry, do Rosji, Bułgarii, Irlandii, Słowacji, Austrii, Chorwacji oraz Kanady.

W eksporcie glutenu z Polski w I półroczu 2016 r. największymi odbiorcami były następujące kraje: USA (35%), Francja (16%), Meksyk (14%), Dania (7%), Węgry (5,5%), Holandia (3%), Norwegia (3%), Szwajcaria (3%), Łotwa (2%). Poza tym niewielkie ilości tego produktu trafiały do następujących krajów: Brazylii, Wietnamu, Niemiec, Szwecji, Czech, Grecji, Rumunii, Turcji, Ukrainy, Kanady, Rosji, Austrii oraz Bułgarii.

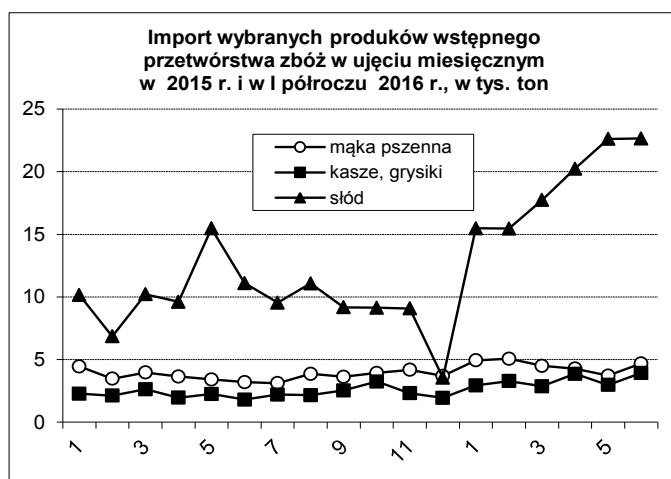
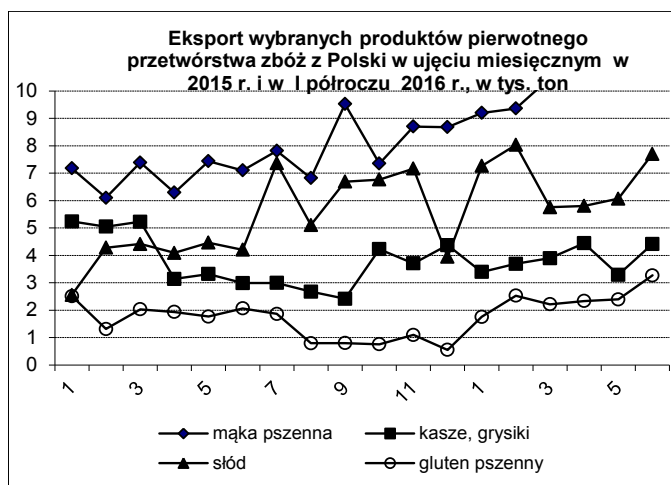
W I półroczu 2016 roku największe udziały w wywozie mąki innej niż pszennej miały takie kraje jak: Niemcy (38%), Wielka Brytania (23%), Litwa (21%), Czechy (9%), Tajwan (2,5%), Irlandia (2%), a także w mniejszym stopniu: Holandia, Szwecja, Łotwa, USA, Jordania, Słowacja, Francja oraz Węgry.

Wśród odbiorców otrąb i śrut należy wymienić: Niemcy (54%), Danię (11%), Holandię (9%), Węgry (8%), Słowację (5%), Litwę (4%), Maroko (2%), Irlandię (2%), a także Rosję, Belgię oraz Australię.

2.2.2 Import

W I półroczu 2016 roku import produktów wstępnego przetwórstwa zbóż z Polski zwiększył się w ujęciu ilościowym w porównaniu z poprzednim rokiem - z 295 tys. ton do 324 tys. ton, a wartość zakupów z 108 mln EUR do 113 mln EUR.

W rozpatrywanym okresie największy udział w imporcie tej grupy produktów miał słód (35,8% wartościowo i 35,2% ilościowo). W dalszej kolejności znalazły się skrobie zbożowe (21,6% wartościowo i 24,1% ilościowo), otręby i śruty (16,8 % ilościowo i 8,5% wartościowo), ziarna obrobione w inny sposób 8,8% wartościowo i 5,5% ilościowo),

mąka pszenna (8,3% wartościowo i 8,4% ilościowo), kasze (6,1% w ujęciu ilościowym i 8,4% wartościowo) oraz mąka inna niż pszenna (2,9% ilościowo i 4,7% wartościowo).

Sprowadzany do Polski słód pochodził w większości z krajów ościennych: Słowacji (53,2% w ujęciu ilościowym), Czech (40,9%), Litwy (2,4%), Ukrainy (1,8%) i Niemiec (1,3%).

W strukturze geograficznej importu kaszy i gryników największą rolę odgrywały: Austria (20,5%), Węgry (23,8%), Łotwa (18,3%), Czechy (9,4%), Niemcy (13,5%). Mniejsze znaczenie miały takie kraje jak: Włochy (8,1%), Holandia (1,6%), Luksemburg (1,2%), Belgia (1%), Estonia (0,8%), Ukraina (0,7%), Dania (0,5%) i Francja (0,4%).

Wśród dostawców mąki pszennej największy udział przypadają: Niemcom (53,3%), Czechom (13,8%), Włochom (9,3%), Wielkiej Brytanii (3,8%), Łotwie (3,5%), Litwie (3,3%). W dalszej kolejności znalazły się takie kraje jak: Słowacja, Francja, Węgry, Holandia, Rumunia, Belgia, Hiszpania, Szwecja, Grecja, Bułgaria i Dania.

Importowany do Polski gluten pochodził przede wszystkim: z Francji (63,7%) i Belgii (22,3%). Do grona mniejszych odbiorców zaliczamy również takie kraje jak: Austria (5,8%), Niemcy i Czechy.

2.3 Produkty zbożowe wysoko przetworzone³

Tradycyjnie już bilans w polskim handlu artykułami zbożowymi wysoko przetworzonymi jest dodatni. W I połowie 2016 roku saldo wymiany tą grupą artykułów poprawiło się w stosunku do poprzedniego roku – z 577 mln EUR do 687 mln EUR.

Polski handel zagraniczny produktami zbożowymi wysoko-przetworzonymi w I półroczu lat 2014 -2016

Wyszczególnienie	EKSPORT				IMPORT			
	mln EUR		tys. ton		mln EUR		tys. ton	
	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2015	I-VI 2016
Ciasto makaronowe, spaghetti, makaron, kuskus	170,6	187,7	67,4	72,6	97,6	103,3	50,9	51,0
Przetwory spożywcze otrzymane przez spęcznienie i prażenie ziarna	101,0	123,3	52,9	57,1	21,7	20,2	11,8	11,5
Chleb, bułki, pieczywo i wyroby piekarskie	565,1	638,7	208,4	242,2	139,9	139,6	66,2	67,3
Razem	836,7	949,7	328,7	372,0	259,2	263,2	128,9	129,9

Źródło: CIHZ

2.3.1 Eksport

W I połowie 2016 r. wartość eksportu produktów wysoko przetworzonych z Polski wzrosła z 836,7 mln EUR do 949,7 mln EUR, natomiast wolumen sprzedaży – z 329 tys. ton do 372 tys. ton.

Największy udział w eksporcie tej grupy produktów ma tradycyjnie już pieczywo i wyroby piekarskie. W rozpatrywanym okresie wynosił on 65% ilościowo i 67% wartościowo. Przetwory spożywcze otrzymywane przez spęcznienie i prażenie ziarna stanowiły

³ Do grupy tej zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej następującymi kodami PCN: 1902 – ciasto makaronowe, również gotowane i nadziewane (mięsem i innymi substancjami), lub przygotowywane inaczej, takie jak spaghetti, makaron, kuskus itd., 1904 – przetwory spożywcze otrzymywane przez spęcznienie lub prażenie zbóż lub produktów zbożowych, 1905 – chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i inne wyroby piekarskie

15% wolumenu eksportu całej grupy i 13% wartości, a ciasto makaronowe i makarony - 20% w ujęciu ilościowym i 20% w wartościowym.

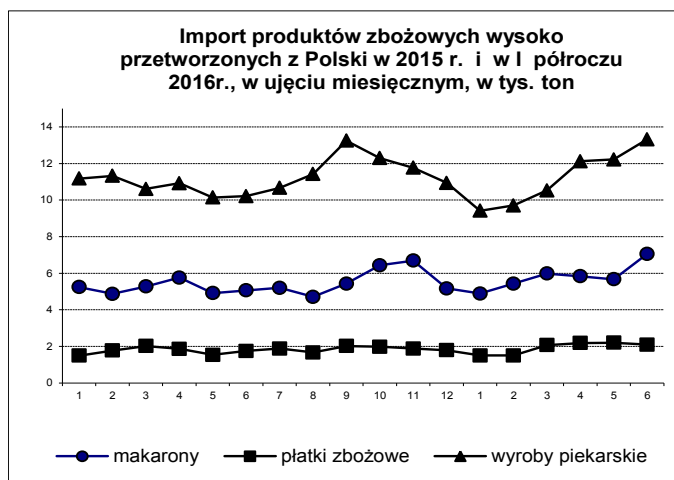
W strukturze geograficznej eksportu pieczywa i wyrobów piekarskich największe udziały miały: Niemcy (24%), Czechy (9,6%), Wielka Brytania (9,2%), Belgia (5,4%), Francja (8%), Słowacja (4,3%), Węgry (4,0%), Rumunia (3,5%), Włochy (3,3%) i Rosja (3,2%).

Mniejsze znaczenie odgrywały następujące kraje: Hiszpania, Holandia, Szwecja, Dania, Litwa, Austria, Chorwacja, Arabia Saudyjska, Bułgaria, Finlandia, Łotwa, USA, Grecja, Ukraina, Irlandia, Portugalia, Izrael, Estonia, Szwajcaria, Białoruś, Kuwejt, Słowenia, Norwegia, Serbia, Turcja, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Brazylia.

W I półroczu 2016 r. wśród odbiorców płatków zbożowych i ziarna prażonego lub spęczniałego należy wymienić: Niemcy (16,2%), Rumunię (7,9%), Wielką Brytanię (8,7%), Francję (4,2%), Czechy (4,2%), Włochy (5,1%), Rosję (3,5%), Arabię Saudyjską (4,7%), Węgry (3,5%), Holandię (2,8%), Hiszpanię (4,2%), Chorwację (2,3%) i Słowację (1,9%). Poza tym niewielkie ilości tych produktów eksportowaliśmy do następujących krajów: Izraela, Ukrainy, Bułgarii, Danii, Łotwy, Szwecji, Portugalii, Turcji, Słowenii, Estonii, Austrii, Chin, Szwajcarii, Finlandii, Serbii, Maroko, Algierii, Bośni i Hercegowiny, Irlandii, USA, Białorusi i Cypru.

W rozpatrywanym okresie makarony sprzedawaliśmy przede wszystkim do następujących krajów: Wielka Brytania (15,4%), Ukraina (11,3%), Hiszpania (10,4%), Słowacja (5,8%), Niemcy (8,1%), Litwa (7,2%), Słowacja (5,8%), Holandia (3,7%), Białoruś (3,1%), Dania (2,9%), Włochy (2,9%), Rosja (2,6%), USA (2,6%), Węgry (2,5%), Łotwa (2,3%), Francja (2,2%), Czechy (2%), Rumunia (1,8%), Szwecja (1,8%), Irlandia (1,6%), Chorwacja (1,3%), Finlandia (1,2%), Kazachstan (0,8%), Estonia (0,6%), Turkmenistan, Izrael, Gabon, Liban, Norwegia i Kanada.

6.3.2 Import

W I połowie 2016 r. po stronie importu produktów zbożowych wysoko przetworzonych odnotowano niewielkie zwiększenie wolumenu zakupów – z 129 tys. ton do 130 tys. ton (w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku). Wartość przywozu wzrosła nieznacznie – z 259 mln EUR do 263 mln EUR. W strukturze asortymentowej importu produktów zbożowych wysoko przetworzonych największy udział miało pieczywo i wyroby piekarskie (52% ilościowo i 53% wartościowo) oraz ciasto makaronowe i makaron (39% ilościowo i 39% wartościowo). Przetwory spożywcze otrzymywane przez spęcznianie

i prażenie ziarna stanowiły 9% wolumenu i 8% wartości zakupów. W strukturze geograficznej importu makaronów największe udziały miały: Włochy (33,6%), Niemcy (30,2%) i Czechy (19%). Poza tym mniejsze ilości tych artykułów sprowadzaliśmy z Grecji, Słowacji, Francji, Belgii, Rumunii, Słowenii, Wielkiej Brytanii, Tajlandii, Holandii, Wietnamu, Ukrainy, Portugalii, Korei Południowej, Austrii, Hiszpanii i Albanii.

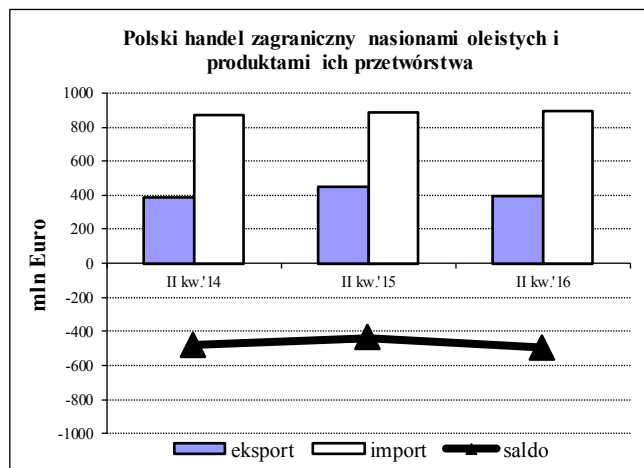
Import płatków zbożowych, ziarna prażonego lub spęczniałego odbywał się głównie z Niemiec (29,7%), Francji (28%), Węgier (11%), Czech (7,7%), Belgii (7,7%), Danii (3,7%), Ukrainy (2,3%) oraz Turcji (2,2%). Poza tym niewielkie ilości tej grupy produktów zostały sprowadzone z następujących krajów: Włoch, Holandii, Litwy, Chin, Wielkiej Brytanii, Słowacji, Austrii, Portugalii, Szwecji, Rosji i Hiszpanii. Pieczywo i wyroby piekarskie sprowadzono przede wszystkim z Niemiec (47,8%), Czech (7,2%), Słowacji (6,6%), Francji (5,5%), Holandii (3,9%), Belgii (3,7%), Włoch (3,6%), Bułgarii (2,8%), Wielkiej Brytanii (2,5%), Chorwacji (2,2%) i Rumunii (2,2%). Mniejsze ilości tej grupy artykułów sprowadzono z następujących krajów: Turcji, Irlandii, Hiszpanii, Ukrainy, Węgier, Portugalii, Austrii, Litwy, Grecji, Danii, Finlandii, Serbii, Egiptu i Szwecji.

ROŚLINY OLEISTE, PRODUKTY PRZETWÓRSTWA I KOMPONENTY PASZOWE

W pierwszej połowie 2016 r. wartość eksportu zmniejszyła się wobec analogicznego okresu poprzedniego roku głównie na skutek spadku wartości eksportowanego rzepaku oraz śruty rzepakowej

- Wartość importu wzrosła głównie na skutek wzrostu wartości i ilości importowanych olejów

- W efekcie salda wymiany handlowej oleistymi pogorszyło się

W pierwszej połowie 2016 roku w polskim handlu zagranicznym nasionami oleistymi i produktami ich przerobu odnotowano spadek eksportu oraz wzrost importu. Wartość eksportu tej grupy produktów spadła w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 13% do 393,6 mln EUR, natomiast importu wzrosła o 0,4% do 890,9 mln EUR.

W efekcie salda wymiany handlowej pogorszyło się. Ujemny bilans w handlu oleistymi wzrósł do minus 497,3 mln EUR wobec minus 436,4 mln Euro rok wcześniej. Wartość importu przewyższała wartość eksportu w trzech rozpatrywanych grupach towarów tzn.

dla nasion, olejów oraz śrut, natomiast dla margaryn odnotowano dodatni bilans handlowy.

Polski handel zagraniczny nasionami roślin oleistych i produktami przetwórstwa

Wyszczególnienie	II kw. '14	II kw. '15	II kw. '16	II kw. '14	II kw. '15	II kw. '16
	Eksport (mln Euro)			Eksport (tys. ton)		
Nasiona	41,9	84,8	60,1	89,4	200,3	115,7
Oleje	185,0	203,9	197,8	244,2	288,6	254,3
Śruty	102,9	96,7	60,2	366,1	401,5	248,5
Margaryny	56,6	65,4	75,6	56,0	64,5	66,8
Ogółem	386,5	450,9	393,6	755,7	954,9	685,3
	Import (mln Euro)			Import (tys. ton)		
Nasiona	102,9	130,9	128,2	151,1	209,4	203,1
Oleje	240,4	219,5	266,0	272,3	249,3	298,2
Śruty	477,8	485,4	444,5	1448,4	1535,9	1563,3
Margaryny	47,3	51,5	52,3	38,1	42,2	43,1
Ogółem	868,4	887,3	890,9	1909,9	2036,8	2107,6
	Saldo (mln Euro)			Saldo (tys. ton)		
Nasiona	-61,0	-46,1	-68,1	-61,7	-9,1	-87,3
Oleje	-55,3	-15,5	-68,2	-28,1	39,4	-43,9
Śruty	-374,9	-388,7	-384,3	-1082,3	-1134,3	-1314,7
Margaryny	9,4	13,8	23,3	17,9	22,3	23,7
Ogółem	-481,9	-436,4	-497,3	-1154,2	-1081,8	-1422,2

W pierwszej połowie 2016 roku w polskim handlu nasionami oleistymi i produktami ich przetwórstwa tradycyjnie dominował import. Odnotowano niewielki **wzrost wartości importu** o 0,4% do 890,9 mln EUR wobec analogicznego okresu 2015 roku. W strukturze towarowej importu największy udział „tradycyjnie” miały makuchy oleistych tj. 74% w ujęciu ilościowym (w tym – 79% stanowiła śruta sojowa). Oleje roślinne stanowiły około 14% wolumenu importu całej grupy. Znaczenie odgrywały również nasiona oleistych, które stanowiły około 10%, natomiast margaryny 2%. Wartość zaimportowanych olejów wzrosła o 21%, a margaryn o 2%, natomiast śrut zmniejszyła się o 8%, nasion o 2%.

W pierwszej połowie 2016 roku odnotowano 13% **spadek wartości eksportu** grupy oleistych do 393,6 mln EUR wobec analogicznego okresu 2015 roku, natomiast wolumen eksportu zmniejszył się w tym okresie o 28% do 685,3 tys. ton. Do powyższych wyników pod względem wartości sprzedaży przyczynił się przede wszystkim eksport olejów, śrut, nasion oraz margaryn. Należy odnotować regres systematycznego wzrostu ilości eksportowanych olejów. Wartość sprzedaży za granicę olejów zmniejszyła się o 3%, śrut o 38%, nasion o 29%, a margaryn wzrosła o 16%. Wartość eksportu olejów była na poziomie 197,8 mln Euro. W strukturze towarowej eksportu tej grupy produktów największy udział miały: śruty (36% w ujęciu ilościowym), oleje (37%), nasiona (17%) oraz margaryny (10%).

NASIONA OLEISTYCH⁴

HANDEL ZAGRANICZNY

W pierwszej połowie 2016 roku saldo wymiany w polskim handlu nasionami roślin oleistych pogorszyło się do poziomu minus 68,1 mln EUR wobec minus 46,1 mln EUR w analogicznym okresie rok wcześniej. Eksport nasion zmniejszył się w ujęciu wartościowym o 29%, a w ujęciu ilościowym o 42%. Równolegle import tej grupy produktów zmniejszył się wartościowo o 2% oraz ilościowo o 3%.

EKSPORT

W pierwszych dwóch kwartałach 2016 r. wartość eksportu z Polski nasion zmniejszyła się wobec analogicznego okresu 2015 roku o 29% do 60,1 mln EUR. W polskim eksporcie surowców oleistych dominuje od lat **rzepak**. Krajowa podaż tego surowca w znaczącym stopniu wpływa na wolumen eksportu. (Od wstąpienia do UE w eksporcie równolegle obserwujemy istotny wzrost roli eksportu oleju rzepakowego). W Polsce w 2015 r. poziom zbiorów rzepaku zmniejszył się o 18,6% do poziomu około 2,7 mln ton wobec 3,2 mln ton rok wcześniej (wg. GUS).

W całym 2015 roku wyeksportowano rekordową ilość 967,2 tys. ton rzepaku, co oznacza 19% wzrost wobec roku 2014. Po części przyczynił się do tego obfity eksport w pierwszej połowie roku 2015 rzepaku pochodzącego z rekordowych zbiorów 2014 roku. W pierwszej połowie 2016 roku pod wpływem spadku podaży ilość wyeksportowanego rzepaku zmniejszyła się o 50% wobec analogicznego okresu rok wcześniej do 91,9 tys. ton o wartości 40,3 mln Euro (-43%).

(W latach 2007-2012 przyczyną przyhamowania eksportu rzepaku poza poziomem zbiorów był wzrost jego przerobu w kraju wynikający ze wzrostu zapotrzebowania na olej rzepakowy. W roku 2013, a szczególnie w 2014 dzięki wysokim zbiorom ponownie miała miejsce aktywizacja eksportu. Obfita podaż rzepaku po zbiorach w 2014 roku pozwoliła na wzrost przerobu oraz poziomu eksportu w całym tym roku do 812,6 tys. ton.)

Polski handel zagraniczny nasionami oleistych w II kwartałach lat 2015 i 2016

Wyszczególnienie	Import (mln Euro)			Import (tys. ton)			Eksport (mln Euro)			Eksport (tys. ton)		
	2015	2016	%	2015	2016	%	2015	2016	%	2015	2016	%
Soja	7,20	3,93	-45,4	17,00	9,53	-43,9	0,42	0,63		0,94	1,48	
Orzeszki ziemne	23,93	27,57	15,2	18,74	22,43	19,7	0,46	0,86		0,31	0,64	
Kopra	1,33	1,57		1,29	1,64		0,00	0,00		0,00	0,00	
Len	7,63	9,70	27,1	16,24	24,42	50,3	4,74	7,04	48,5	7,37	12,25	66,2
<i>Rzepak</i>	<i>48,17</i>	<i>46,22</i>	<i>-4,0</i>	<i>107,98</i>	<i>100,83</i>	<i>-6,6</i>	<i>70,03</i>	<i>40,25</i>	<i>-42,5</i>	<i>184,85</i>	<i>91,94</i>	<i>-50,3</i>
Słonecznik	15,08	17,88	18,6	23,30	25,44	9,2	3,55	5,77	62,5	2,60	5,46	110,2
Pozostałe	27,55	21,28	-22,7	24,81	18,78	-24,3	5,63	5,53		4,19	3,97	
Ogółem	130,9	128,2	-2,1	209,4	203,1	-3,0	84,8	60,1	-29,2	200,3	115,7	-42,2

W pierwszej połowie 2016 r. rzepak „tradycyjnie” eksportowaliśmy przede wszystkim do Niemiec (86% wyeksportowanej ilości). Na drugiej pozycji wśród jego odbiorców znalazły się Czechy (8%) oraz Belgia (6%).

⁴ Do grupy nasion roślin oleistych zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej następującymi kodami PCN: 1201 – soja, 1202 – orzeszki ziemne, 1203 – kopra, 1204 – len, 1205 – rzepak, 1206 – słonecznik, 1207 – pozostałe.

IMPORT

W pierwszych dwóch kwartałach 2016 r. po stronie importu nasion odnotowano spadek wartości o 2% do 128,2 mln EUR, przy równoległym spadku wolumenu o 3% do 203,1 tys. ton. W rozpatrywanym okresie podobnie jak w ostatnich latach największe znaczenie odgrywał import 100,8 tys. ton **rzepaku** (36% wartości i 50% wolumenu importu nasion oleistych), który zmniejszył się wobec analogicznego okresu 2014 roku o 7%. W dalszej kolejności znalazły się orzeszki ziemne (22% wartości zakupów i 11% wolumenu). Na kolejnym miejscu był import słonecznika (14% wartości oraz 13% wolumenu importu nasion oleistych). Len miał wartościowo w imporcie około 8% udział.

Największym dostawcą **rzepaku** do Polski były Czechy (31% wartości zakupów i 37% wolumenu importu – około 37 tys. ton za 14,5 mln Euro). Na drugim miejscu znalazły się Niemcy (21% ilości), na kolejnym Słowacja (16%) oraz Węgry (10%).

Wśród dostawców **orzechów ziemnych** do Polski największy udział miały: Argentyna (60% ilości), Holandia (27%) oraz USA i Brazylia (po 4%).

Nasiona **słonecznika** sprowadzaliśmy tradycyjnie przede wszystkim z Bułgarii (52% zakupionej ilości), Mołdawii (16%), Węgier (8%), Ukrainy (6%) oraz Słowacji (4%).

Nasiona **soi** importowaliśmy z Ukrainy (41% wolumenu zakupów), Belgii (22%) oraz Holandii (17%). Należałoby zauważyć 2,5 krotny spadek zakupów soi z Ukrainy do 3,9 tys. ton przy czym była to soja nie GMO.

OLEJE ROŚLINNE⁵

HANDEL ZAGRANICZNY

W pierwszej połowie 2016 roku ujemne saldo wymiany handlowej olejami roślinnymi pogorszyło się o 52,7 mln Euro do minus 68,2 mln EUR wobec minus 15,5 mln EUR rok w analogicznym okresie rok wcześniej. W wymianie handlowej miał miejsce niewielki 3% spadek wartości eksportu przy równoległym wzroście wartości importu o 21%.

IMPORT

W pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku wartość importu olejów roślinnych do Polski wyniosła 266 mln EUR i była 21% wyższa w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku. Wolumen zakupów w tej grupie wzrósł o około 20% do 298,2 tys. ton.

Polski handel zagraniczny olejami roślinnymi w II kwartałach lat 2015 i 2016

Wyszczególnienie	Import (mln Euro)			Import (tys. ton)			Eksport (mln Euro)			Eksport (tys. ton)		
	2015	2016	%	2015	2016	%	2015	2016	%	2015	2016	%
Olej sojowy	27,72	41,67	50,3	42,01	51,23	22,0	0,16	0,22		0,18	0,23	
Olej arachidowy	0,05	0,14	204,5	0,02	0,05	163,1	0,00	0,00		0,00	0,00	
Oliwa z oliwek	14,54	14,80	1,8	3,97	3,82	-3,8	0,92	1,10		0,31	0,34	
Olej palmowy	91,97	92,17	0,2	106,73	111,47	4,4	0,80	1,18		0,90	1,28	
Olej słonecznikowy	24,45	32,39	32,5	27,73	34,17	23,2	2,55	4,33	69,9	2,64	4,85	83,8
Olej kokosowy	18,34	20,08	9,5	16,26	17,01	4,6	0,23	0,13		0,23	0,09	
<i>Olej rzepakowy</i>	40,19	62,55	55,6	51,69	79,43	53,7	199,04	190,46	-4,3	284,26	247,32	-13,0
Pozostałe oleje	2,21	2,16	-2,2	0,88	0,99	12,9	0,23	0,34		0,12	0,17	
Ogółem	219,5	266,0	21,2	249,3	298,2	19,6	203,9	197,8	-3,0	288,6	254,3	-11,9

W omawianym okresie oleje stanowiły 30% wartości polskiego importu oleistych oraz jedynie 14% jego ilości. W strukturze towarowej importu największy udział miał tradycyjnie olej palmowy (35% wartościowo), w dalszej kolejności olej rzepakowy (24%), sojowy (16%), słonecznikowy (12%), ko-

⁵ Do grupy olejów roślinnych zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej następującymi kodami PCN: 1507 – olej sojowy, 1508 – olej arachidowy, 1509 – oliwa z oliwek, 1511 – olej palmowy, 1512 – olej słonecznikowy, 1513 – olej kokosowy, 1514 – olej rzepakowy, 1510 – pozostałe oleje.

kosowy (8%) oraz oliwa z oliwek (6%). W omawianym okresie przeciętna jednostkowa wartość celna olejów w imporcie była dość stabilna, bowiem wzrosła nieznacznie o 1,3% w stosunku do poprzedniego roku do poziomu 892 EUR/t.

Od wstąpienia do Unii, tj. 2004 roku Polska importuje więcej **oleju palmowego** niż sojowego i podobna sytuacja utrzymywała się również w pierwszej połowie 2016 roku (wzrost wolumenu importu o około 4%, a wartości 0,2%). Największy udział w dostawach oleju palmowego na rynek polski miały następujące państwa: Niemcy (51% ilości), Holandia (38%), Włochy (7%) oraz Dania (2%). Od połowy poprzedniej dekady utrzymywała się dominacja reeksportu z Unii (w pierwszej połowie 2016 roku łącznie 99% zaimportowanej ilości) kosztem bezpośredniego importu od największych światowych producentów tj. Malezji oraz Indonezji. Należy zauważyć, że od 2012 roku Malezja powróciła jako bezpośredni dostawca oleju palmowego, jakkolwiek miała niewielki udział wobec reeksportu z Unii. W omawianym okresie sprowadzono jedynie 0,7% ilości tego oleju z Malezji, a 0,1% z Indonezji.

W analizowanym okresie miał miejsce 54% wzrost importu **oleju rzepakowego** do 79,4 tys. ton. Importowany do Polski olej rzepakowy pochodził głównie z UE (91% sprowadzonej ilości) głównie z Niemiec (36%), Węgier (20%), Czech oraz Litwy (po 10%), Austrii (7%) oraz mniejsze ilości z innych państw Unii. Należałoby zauważyć wzrost znaczenia Ukrainy jako źródła tego oleju, którego sprowadzana ilość potroiła się do 7,2 tys. ton (9% udział) wobec analogicznego okresu 2015 roku.

W pierwszej połowie 2016 roku miał miejsce 22% wzrost importu **oleju sojowego** do 51,2 tys. ton. W omawianym okresie Polska sprowadzała ten olej m. in. z krajów UE (57% ilości). Do grona największych dostawców tego oleju należy zaliczyć: Niemcy (42% zaimportowanej ilości), Ukrainę (40%) oraz Holandia (13%). Jakkolwiek Argentyna jest poważnym producentem i eksporterem soi oraz oleju sojowego, to w latach 2012- połowa roku 16 import z tego kierunku był bliski lub równy „zeru”.

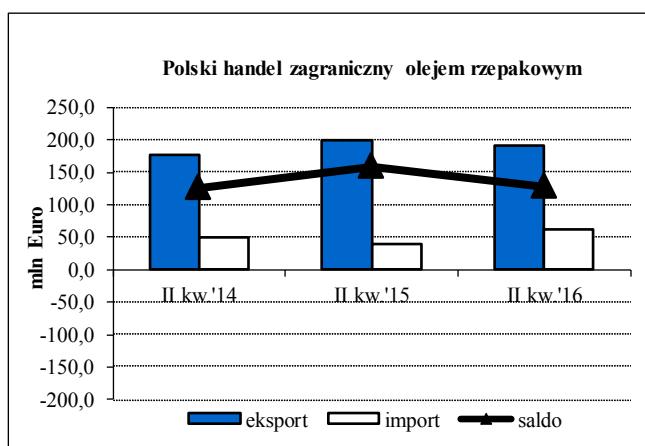
Importowany do Polski **olej słonecznikowy** pochodził z Ukrainy (37% sprowadzonej ilości), Czech (28%), Węgier (12%) oraz Niemiec (11%).

W imporcie **oleju kokosowego** od 2006 roku do Polski przestali dominować jego główni producenci na świecie, a po 2010 roku całkiem zostali wyparci. W omawianym okresie większość zakupionego oleju kokosowego została sprowadzona z Europy (reeksport), głównie z Holandii (78% zakupionej ilości) oraz Niemiec (18%). Bezpośrednio z Filipin, będących czołowym światowym producentem tego oleju, sprowadzono jedynie 0,3% tego oleju.

W pierwszej połowie 2016 roku zaimportowana do Polski **oliwa z oliwek** tradycyjnie pochodziła w większości z państw będących równocześnie jej największymi producentami w UE. Największą ilość zaimportowano z Włoch (38% udział), Hiszpanii (32%) oraz Portugalii (19%). Od 2011 do 2015 roku wzrósł reeksport oliwy z oliwek z Niemiec. Sytuacja ta nie przeniosła się na kolejny 2016 rok, bowiem Niemcy miały około 5% udział w imporcie oliwy (spadek importowanej ilości o 52%).

EKSPORT

W pierwszej połowie 2016 roku sprzedaż olejów roślinnych na rynki zagraniczne osiągnęła 254,3 tys. ton o wartości 197,8 mln EUR wobec 288,6 tys. ton za 203,9 mln EUR rok wcześniej. Duży

wzrost eksportu olejów po wstąpieniu do Unii do 2010 roku nastąpił na skutek zwiększenia eksportu oleju rzepakowego (dzięki przyrostowi jego krajowej podaży oraz łatwiejszemu eksportowi do UE). Kolejny ważny czynnik stanowił również duży wzrost popytu na ten olej w Unii używany do produkcji biodiesla.

Tylko w 2011 roku nastąpił ilościowy spadek eksportu olejów wobec analogicznego okresu rok wcześniej na skutek spadku eksportu oleju rzepakowego. Rok 2012 oraz 2013 ponownie przyniósł wzrost ilości oraz wartości eksportowanych olejów głównie dzięki

wzrostowi wywozu oleju rzepakowego. Dynamiczny przyrost eksportu był kontynuowany w 2014 roku. Rok 2015 przyniósł przyhamowanie wywozu olejów tj. spadek o 2%, natomiast pierwsza połowa 2016 roku redukcję eksportu o 12%.

W strukturze towarowej eksportu tej grupy artykułów największy udział przypadł **olejowi rzepakowemu** (97% wolumenu i 96% wartości). Eksport innych olejów był na nieznaczająco niskim poziomie, w tym również oleju słonecznikowego (około 2% eksportowanej ilości). W rozpatrywanym okresie największym odbiorcą oleju rzepakowego z Polski były Czechy (70% ilości), Słowacja (20%), Niemcy (5%), Węgry oraz Wielka Brytania (po około 1%). Około 99% oleju rzepakowego trafiło „tradycyjnie” do państw UE.

Od 2009 r. należy odnotować spadek roli Niemiec w odbiorze tego oleju, bowiem rokrocznie zachodni sąsiad importował gros tego oleju dzięki chłonności tamtejszego rynku biopaliwowego. Wówczas produkcji biodiesla w Niemczech zaszkodził jego import z USA, a wprowadzenie od połowy marca 2009 r. antydumpingowego cła w UE na biodiesel z tego kierunku nie poprawiło popytu tego zachodniego sąsiada na polski olej rzepakowy w całym 2009 roku (spadek importu o 35% wobec 2008 roku). (Jedynie w 2010 r. miała miejsce odbudowa eksportu, bowiem odnotowano istotny wzrost wywozu do Niemiec). Podobna sytuacja spadku eksportu w tym kierunku miała miejsce w 2011 oraz 2012 r. W latach 2009 – 2012 wzrosła rola innych państw Unii jako odbiorców tego oleju.

W 2013 roku eksport oleju rzepakowego istotnie wzrósł ilościowo wobec roku 2012 o około 93% do 348,8 tys. ton, wartościowo o około 63% do 295,1 mln Euro. (Najbardziej dynamicznie wzrósł eksport do Niemiec). Kolejny, 2014 rok przyniósł ogólnie 24% wzrost eksportu wobec 2013 roku (w tym 40% wzrost eksportu do Niemiec). Rok 2015 roku przyniósł stagnację (-0,9%) eksportu oleju rzepakowego (ilościowo) do 511,1 tys. ton (w tym do Niemiec odnotowano 40% spadek wywozu).

W pierwszej połowie 2016 roku eksport oleju rzepakowego zmniejszył się o 13% do 247,3 tys. ton za 190,5 mln Euro (-4%) (w tym do Niemiec odnotowano 75% spadek).

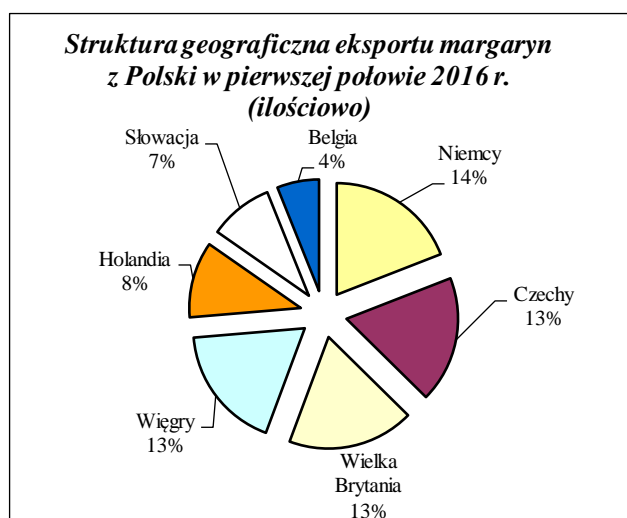
MARGARYNY⁶

W pierwszej połowie 2016 roku saldo obrotów handlowych w polskim handlu margarynami było „tradycyjnie” dodatnie i wyniosło 23,3 mln EUR wobec 13,8 mln Euro w analogicznym okresie rok wcześniej. O poprawie bilansu handlowego zadecydowała większa dynamika wzrostu wartości eksportu niż wzrostu importu.

EKSSPORT

W pierwszej połowie 2016 roku wartość sprzedaży margaryn z Polski na rynki zagraniczne była na poziomie 75,6 mln EUR, co oznacza 16% wzrost wobec analogicznego okresu 2015 roku. Jednocześnie wolumen eksportu wzrósł o 4% do 66,8 tys. ton. Średnia wartość jednostkowa w eksporcie w omawianym okresie ukształtowała się na poziomie 1132,7 EUR/t i była o 12% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem rok wcześniej.

W zakupach margaryn z Polski przodowały Niemcy (14% ilości), Wielka Brytania, Węgry oraz Czechy (po ok. 13%), Holandia (8%), Słowacja (7%) oraz Rumunia (6%). Około 97% wolumenu eksportu margaryn trafiło do państw Unii Europejskiej.

⁶ Do grupy margaryn zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej kodem PCN: 1517

IMPORT

W pierwszej połowie 2016 roku import margaryn do Polski był na poziomie 43,1 tys. ton za 52,3 mln EUR wobec 42,2 tys. ton za 51,5 mln Euro rok w analogicznym okresie rok wcześniej. W omawianym okresie 2016 roku w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku wartość zakupów margaryn na rynkach zagranicznych wzrosła o ok. 2%, podobnie ich wolumen zwiększył się o około 2%. Przeciętna wartość jednostkowa w imporcie tych artykułów wyniosła 1214,4 EUR/t (-0,5%) wobec 1220,4 EUR/t rok wcześniej.

Największymi dostawcami margaryn na polski rynek były kraje członkowskie UE-28, w tym głównie Niemcy (40% ilości), Holandia (34%), Szwecja (11%), Belgia (5%), Wielka Brytania (3%) oraz Włochy oraz Dania (po ok. 2%). Ogółem z UE pochodziło około prawie 100% ilości margaryn z czego 97% z państw UE15.

ŚRUTY NASION OLEISTYCH⁷

HANDEL ZAGRANICZNY

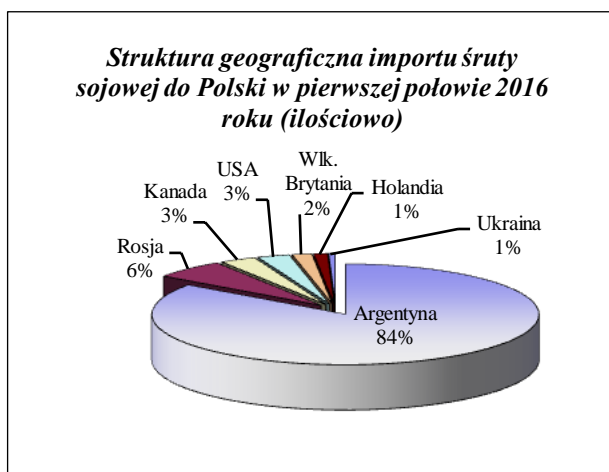
W pierwszej połowie 2016 roku ujemne saldo w polskim handlu zagranicznym śrutami roślin oleistych poprawiło się o 4,4 mln Euro w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku do minus 384,3 mln EUR. Wartość importu oraz eksportu zmniejszyła się.

IMPORT

W pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku wartość importu śrut roślin oleistych do Polski zmniejszyła się do 444,5 mln EUR wobec 485,4 mln EUR rok wcześniej, natomiast ich wolumen zakupów wzrósł z 1,54 mln ton do około 1,56 mln ton. W strukturze towarowej importu tradycyjnie dominowała **śruta sojowa** (89% w ujęciu wartościowym i 79% w ujęciu ilościowym). Drugie miejsce wartościowo (ale trzecie ilościowo) zajmowała **śruta słonecznikowa** (7% wartości i około 13% wolumenu dostaw). Od 2009 roku należałoby odnotować wzrost jej roli (ilości oraz udziału w ogólnym imporcie śrut) m. in. na skutek relatywnie niskich cen.

Udział pozostałych śrut był niewielki, jakkolwiek od 2012 roku wzrosła rola śrut palmowej. W omawianym okresie zaimportowano 110,3 tys. ton (-56%) **śrut palmowej** za 10,8 mln Euro. Pochodziła ona z Indonezji (58% udział) oraz z reeksportu z Belgii (27%). Stanowiła ona 7% udział (wobec całego wolumenu importowanych śrut) ze względu na konkurencyjną cenę w imporcie, która była w omawianym okresie na poziomie średnio 98,3 Euro/t. Producenci poszukują bowiem tańszych zamienników wobec tradycyjnych śrut. Najprawdopodobniej ta śruta ze względu na najkorzystniejszą cenę w dużej ilości była wykorzystywana jako biomasa w celach energetycznych.

Wartość zakupów **śrut sojowej** w pierwszej połowie 2016 roku spadła w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 4% do 396,6 mln EUR, przy 18% wzroście ich wolumenu do 1,233 tys. ton. Średnia jednostkowa wartość celna w imporcie śrut sojowej wyniosła 321,6 EUR/t (-23%). Największy udział w dostawach śrut sojowej do Polski miała Argentyna (około 84% wolumenu dostaw), a śruta z tego kierunku (bez uwzględnienia frachtu) kosztowała (320 Euro/t). Jeszcze tańsza była z Ukrainy (263 Euro/t), chociaż zaimportowano od niej tylko 1% tej śrut. Na drugim miejscu znalazła się Rosja (6%), potem Kanada i USA z których pochodziło jedynie po około 3%. Z UE pochodziło jedynie

⁷ Do grupy śrut roślin oleistych zakwalifikowano towary oznaczone następującymi kodami PCN: 2304 – śruta sojowa, 2305 – śruta arachidowa, 230610 – śruta bawelniana, 230620 – śruta lniana, 230630 – śruta słonecznikowa, 230641 i 230649 – śruta rzepakowa, 230650 – śruta kokosowa, 230660 – śruta palmowa, 230690 – inne śrut.

3% tej śruty w tym najwięcej z Wielkiej Brytanii (ok. 2%). (Jeszcze w 2003 roku kraje europejskie były głównymi dostawcami tej śruty).

W pierwszej połowie 2016 r. import do Polski **makuchów słonecznikowych** zmniejszył się ilościowo w porównaniu do roku 2015 o 8% do 195,3 tys. ton oraz wartościowo o 19% do 31,4 mln EUR. Średnia cena tej śruty w imporcie zmniejszyła się o 13% do około 161 Euro/t. W poprzednich latach śruta ta mogła mieć zastosowanie do produkcji energii, ale w okresie, gdy jej ceny importowe oscylowały nieznacznie wokół 100 Euro/t. (Część tej śruty mogły stanowić lupiny będące źródłem biomasy). Importowana śruta słonecznikowa w 99% (w ujęciu ilościowym) pochodziła z Ukrainy.

Od początku 2004 do 2012 roku import **śruty rzepakowej** był nieznaczny ze względu na wystarczającą krajową produkcję. W 2012 roku przywieziono do kraju tylko 23,8 tys. ton. Intensywniejszy wzrost importu obserwuje się od 2013 roku. W 2014 zaimportowano 71 tys. ton śruty rzepakowej wobec 61,1 tys. ton rok wcześniej, co oznaczało 16% wzrost. Rok 2015 przyniósł 24% spadek importu tej śruty do 54,4 tys. ton dzięki nasyceniu krajowego rynku rodzimą produkcją. W pierwszej połowie 2016 roku zaimportowano do Polski niewielką ilość 21,9 tys. ton śruty rzepakowej tj. 15% mniej niż w analogicznym okresie rok wcześniej.

Pod koniec roku 2003 i na początku 2004 nastąpił wzrost importu śrut oleistych do Polski z uwagi na wprowadzenie od 1 listopada 2003 roku zakazu stosowania mączek mięsnych, kostnych i mięsno-kostnych w żywieniu większości zwierząt gospodarskich (drobiu, trzody chlewnej oraz ryb). Do 31 października 2003 roku zakazem tym objęte były jedynie zwierzęta przeżuujące. Sytuacja taka utrzymywała się w latach 2004-2015 oraz w pierwszej połowie 2016 roku.

EKSPORT

W 2015 roku wartość eksportu z Polski śrut roślin oleistych zmniejszyła się wobec poprzedniego roku o około 38% do 60,2 mln EUR przy spadku wolumenu sprzedaży o 38% do 248,5 tys. ton.

Najważniejszą z eksportowanych na rynki zagraniczne śrut oleistych jest śruta rzepakowa. Podobnie jak w latach 2007-2015 roku również w pierwszej połowie 2016 roku miał miejsce eksport 13,7 tys. ton **śruty sojowej** (-2%) o wartości 4,9 mln Euro (-18%). Ilościowo większość tj. około 98% trafiła do UE w tym 58% tej śruty na Węgry, 28% na Słowację, 7% na Litwę oraz 5% do Czech.

Polska jest od lat znaczącym producentem i eksporterem **śruty rzepakowej** ze względu na wysoki (powyżej 2 mln ton rocznie) krajowy przerób rzepaku. Corocznie ok. 40-60% krajowej produkcji trafia na rynki zagraniczne. W latach 2005-2006 odnotowano znaczne zwiększenie ilości śruty rzepakowej eksportowanej do UE. Poza ułatwieniem związanym ze wstąpieniem Polski do Unii, należałoby to tłumaczyć wysoką i rosnącą produkcją i przerobem rzepaku w kraju. W latach 2007-2011 roku dynamika tego przyrostu nieco osłabła, po części na skutek wzrostu krajowego spożycia. Rok 2012 przyniósł znowu ożywienie eksportu, rok 2013 kolejne przyhamowanie wywozu, a rok 2014 roku cechował niewielki, bo 3% wzrost wolumenu eksportu tej śruty do 621,2 tys. ton, natomiast wartość sprzedaży wzrosła o 4% do 159,8 mln ton. Cały rok 2015 roku przyniósł 19% wzrost eksportu śruty rzepakowej do rekordowego poziomu 762,5 tys. ton przy 12% wzroście wartości sprzedaży do 175,6 mln Euro.

W pierwszej połowie 2016 roku miał miejsce 40% spadek eksportu śruty rzepakowej do poziomu 225,5 tys. ton oraz 40% spadek wartości sprzedaży do 53,1 mln Euro.

W pierwszej połowie 2016 roku „tradycyjnie” większość śruty rzepakowej (81%) trafiła do krajów tzw. starej Unii tj. UE15, w tym głównie do Niemiec (31%), Hiszpanii (15%), Danii (14%), Francji (7%), Holandii (5%) oraz Szwecji (4%). Pozostała część tj. 19% została wyeksportowana do UE-12 w tym 12% do Czech, 4% na Słowację oraz po około 1% na Węgry i Litwę. W omawianym okresie 2016 roku przeciętna cena jednostkowa w eksporcie śruty rzepakowej wynosiła ok. 235,4 EUR/tonę, tj. o 0,5% więcej w porównaniu do średniej wyliczonej dla analogicznego okresu 2015 roku.

Mączki zwierzęce⁸

Bilans w handlu zagranicznym **mączkami zwierzęcymi** w pierwszej połowie 2016 roku pogorszył się i saldo wyniosło 12,3 mln Euro wobec 22,1 mln Euro w analogicznym okresie rok wcześniej. O pogorszeniu bilansu obrotów tą grupą artykułów zdecydował głównie spadek wartości eksportu mączek mięsno kostnych.

W wyniku zakazu stosowania mączek mięsno kostnych w Polsce (prawnie obowiązuje od XI 2003 roku), handel tymi mączkami w latach 2004-08 był niewielki, jakkolwiek były sprowadzane do użycia z przeznaczeniem nie do produkcji pasz, ale np. w celu żywienia zwierząt futerkowych, towarzyszących (np. psów i kotów), jako polepszacz gleby, na kompost lub komponent w produkcji biogazu. W ostatnich latach miał miejsce wzrost ich importu oraz eksportu. Nie są uwzględniane w bilansie surowców do produkcji pasz ponieważ ich wykorzystanie w tym celu jest zabronione, a handel odbywa się pod nadzorem weterynaryjnym. Należy odnotować, że od lipca 2013 roku mączki mięsno kostne mogą być stosowane ponownie, ale tylko w paszach dla ryb (tzw. skarmianie krzyżowe).

W pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku **eksport mączek mięsno-kostnych** był na poziomie 97,7 tys. ton (-3%) za 25,3 mln Euro (-25%). (Wzrost eksportu mączek mięsno kostnych miał miejsce w latach 2008-2015). W omawianym okresie 2016 roku czołowymi odbiorcami byli: Wietnam (39% ilości), Włochy (11%), Holandia (9%) oraz Estonia i Bangladesz (po 7%). W omawianym okresie średnia jednostkowa wartość w eksporcie mączek mięsno-kostnych była na poziomie 259,3 EUR/t (-22%), zatem o spadku wartości eksportu zdecydował istotna redukcja średnich cen w eksporcie.

Równolegle w pierwszej połowie 2016 r. **zaimportowano** 12,3 tys. ton **mączek mięsno-kostnych** (spadek o około 1%) za 6,7 mln Euro (+0,6%).

EKSPORT

Eksport **mączek rybnych** w pierwszej połowie 2015 roku był niewielki tzn. na poziomie 1 tys. ton (-54%) za 0,7 mln EUR (-61%). W rozpatrywanym okresie średnia jednostkowa wartość celna w eksporcie zmniejszyła się o 16% do 668,3 EUR/tonę. Podobnie jak w latach ubiegłych najważniejszymi rynkami zbytu dla polskich mączek rybnych tradycyjnie były kraje Europy Środkowej i Wschodniej, w tym: Litwa (30% ilości), Mołdawii (28%), Uzbekistan (13%), Tadżykistan (6%) oraz Bułgaria i Turcja (po 4%). W latach 2010-15 powoli wzrastało znaczenie odbiorców z innych rejonów Europy, jednak w omawianym okresie do różnych państw UE wywieziono jedynie po 1-3% tych mączek.

IMPORT

W pierwszej połowie 2016 r. wartość zakupów **mączek rybnych** do Polski wzrosła w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. o 7% do wartości 7 mln EUR, natomiast wolumen importu tych mączek wzrósł o 0,8% do ilości 6,7 tys. ton. Jest to niewielka ilość ze względu relatywnie wysoki poziomem cen wobec innych komponentów paszowych. Do głównych dostawców mączek rybnych do Polski należały tradycyjnie kraje Unii Europejskiej, w tym głównie Dania (48% ilości), Niemcy (21%), Czechy (17%), Luksemburg (5%) oraz Francja (4%). Średnia jednostkowa wartość w imporcie mączki rybnej w omawianym okresie była na poziomie 1041,1 EUR/t (+6%).

Gotowe pasze⁹

W pierwszej połowie 2016 roku saldo obrotów handlowych gotowymi paszami poprawiło się o 11 mln Euro i było na poziomie minus 13,6 mln EUR wobec minus 24,6 mln EUR rok wcześniej.

W latach od 2004 do 2008 roku wzrastała wartość importu, jak i eksportu gotowych pasz. W kolejnym 2009 roku nastąpił regres, bowiem wartość sprzedaży tej grupy artykułów zwiększyła się tylko o 3%, podczas gdy wartość zakupów spadła o około 16%. Rok 2010 ponownie przyniósł istotny wzrost eksportu oraz importu gotowych pasz, jakkolwiek saldo pozostawało ujemne. Podobna tendencja utrzy-

⁸ Do grupy mączek zwierzęcych zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej kodem PCN: 23011000 – mączka mięsna i mięsno-kostna, 23012000 – mączka rybna.

⁹ Do grupy gotowych pasz zakwalifikowano towary oznaczone w taryfie celnej kodem PCN: 2309, który obejmuje mieszanki przemysłowe, koncentraty, dodatki paszowe, karmę dla psów i kotów

mywała się w latach 2011-13, ale przyrost eksportu był ilościowo niewielki. (Rok 2013 roku przyniósł 13% przyrost wolumenu eksportu przy 4% wzroście wolumenu importu). W 2014 roku ilość eksportowanych gotowych pasz wzrosła o około 11% natomiast ich import wzrósł o około 5%. Rok 2015 roku przyniósł 3% wzrost wolumenu eksportu oraz 14% spadek wolumenu importu.

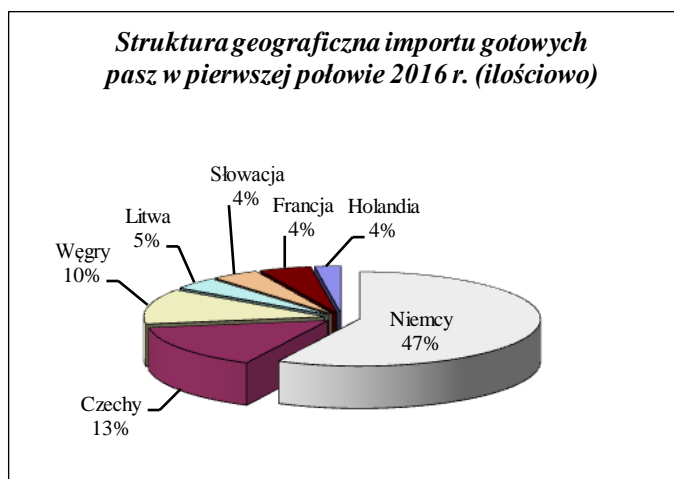
W pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku miał miejsce 3% wzrost wolumenu eksportu oraz 21% wzrost wolumenu importu.

EKSPORT

W pierwszej połowie 2016 roku **eksport gotowych pasz** z Polski był na poziomie 205,4 tys. ton o wartości 212,3 mln EUR i był o około 14% wyższy w ujęciu wartościowym oraz 3% w ilościowym od eksportu w analogicznym okresie 2015 roku. W latach przed wstąpieniem do Unii głównym rynkiem zbytu dla polskich gotowych pasz były kraje dawnego ZSRR, ale ich udział w całym eksporcie od 2004 roku się zmniejszył. Od 2005 roku struktura geograficzna polskiego eksportu tej grupy produktów się istotnie się zmieniła. W omawianym okresie 2016 roku nadal niewielki udział wśród odbiorców gotowych pasz z Polski miała jedynie Ukraina (6%) i Rosja (2%). Wzrosło i utrzymuje się znaczenie krajów UE. Do Niemiec wywieziono 21% gotowych pasz, na Litwę 12%, na Słowację 10%, Czech i Holandii po około 6%, oraz do Wielkiej Brytanii 5%. W omawianym okresie 87% pasz trafiło do państw UE (w tym ponad połowa do UE15) przy czym handel „tradycyjnie” charakteryzowało duże rozdrobnienie pod względem zróżnicowania kierunków eksportu.

IMPORT

W pierwszej połowie 2016 roku wolumen **importu** gotowych pasz wzrósł o 21% do 298,9 tys. ton. Wartość zakupów tej grupy artykułów w pierwszych dwóch kwartałach 2016 roku była na poziomie 225,9 mln EUR i była o 7% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku. W omawianym okresie wśród dostawców gotowych pasz do Polski tradycyjnie największy udział przypadł Niemcom (47% wolumenu dostaw). Mniejsze ilości sprowadziliśmy z Czech (13% w ujęciu ilościowym), Węgier (10%), Litwy (ok. 5%) oraz Słowacji, Francji i Holandii (po ok. 4%). Około 98% wolumenu importu pasz pochodziła z państw Unii Europejskiej.

PRODUKTY OGRODNICTWA

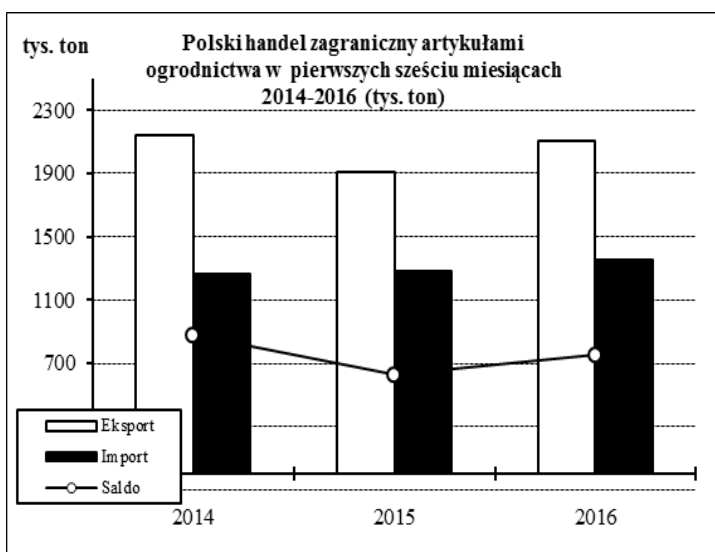
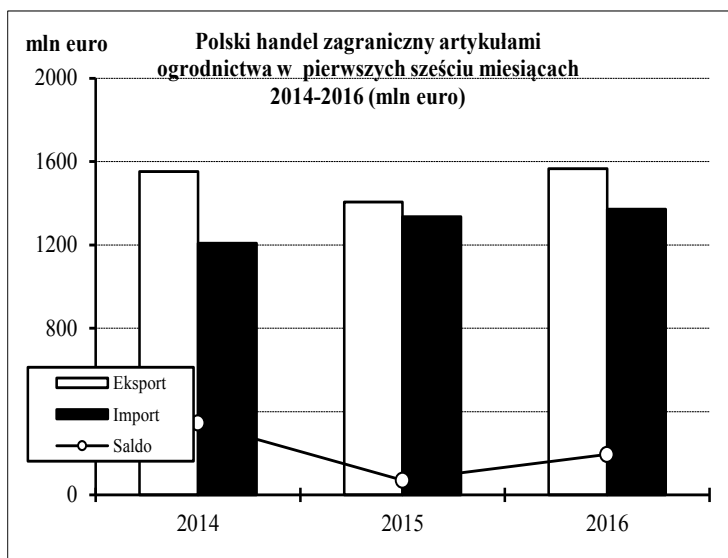
W pierwszej połowie 2016 roku w eksporcie polskich produktów ogrodnictwa po poprzednior-

cznym znaczącym spadku eksportu zarówno świeżych owoców i warzyw (embargo rosyjskie) udało nam się nieco poprawić sytuację w wysyłce polskich owoców – tu odnotowano nawet wzrost o 50,0 tys. ton dzięki większej sprzedaży polskich jabłek. Mniejszy zagraniczny popyt na polskie warzyw kapustne spowodował jednak redukcję eksportu świeżych warzyw o około 45,0 tys. ton wobec roku poprzedniego. Nieco lepiej prezentowała się sytuacja na rynku przetworów owocowo-warzywnych – w przypadku warzyw przetworzonych w ujęciu ilościowym odnotowano nawet ich wzrost. Łącznie polscy eksporterzy skierowali poza granice nieco ponad 2,1 mln ton polskich produktów ogrodnictwa (świeżych i przetworzonych) za całkowitą sumę 1,56 mld EUR.

Dla porównania rok wcześniej wielkości te prezentowały się następująco – wysłano 2,08 mln ton produktów za kwotę ponad 1,48 mld EUR.

W pierwszym półroczu 2016 saldo wymiany handlowej dla świeżych owoców i warzyw było ujemne i wyniosło dokładnie 174,0 tys. ton w ujęciu ilościowym oraz dokładnie -323,5 mln EUR w ujęciu wartościowym (niewielka różnica wobec poprzedniorocznego salda na poziomie -333,8 mln EUR). Natomiast w przypadku salda wymiany handlowej polskimi przetworami owocowo-warzywnymi odnotowało ono, jak co roku, dodatni poziom ponad 580,0 tys. ton w ujęciu ilościowym oraz również dodatni + 511,0 mln EUR w ujęciu wartościowym. W sumie całkowite saldo wymiany handlowej wszystkimi polskimi produktami ogrodnictwa, z wyłączeniem ziemniaków było dodatnie i wyniosło niecałe +161,5 mln EUR wobec również dodatniego salda, sporo niższego w 2015 roku +72,8 mln EUR – poprawa salda. Wzrost całkowitego salda wymiany handlowej polskimi produktami ogrodnictwa to efekt wyższych sald wymiany handlowej w przypadku polskich przetworów owocowo-warzywnych.

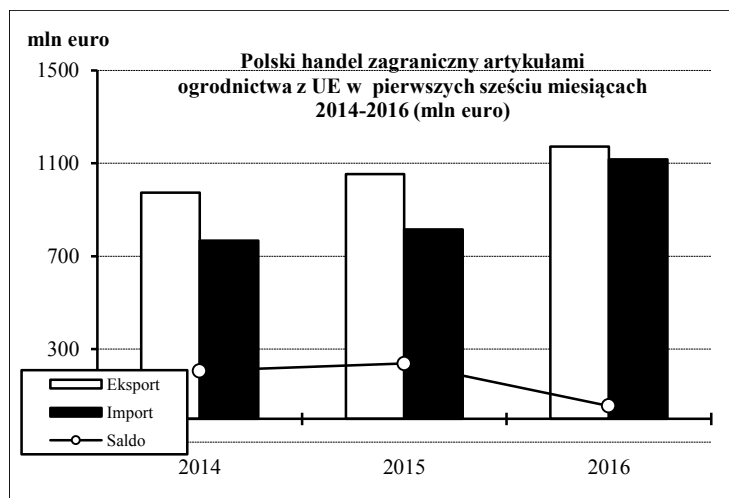
Za sprowadzane z za granicy produkty ogrodnictwa (łącznie) polscy importerzy musieli w okresie pierwszego półrocza zapłacić w sumie 1,37 mld EUR za niecałe 1,35 mln ton świeżych i przetworzonych owoców i warzyw. Dla porównania, w analogicznym okresie pierwszych sześciu miesięcy 2015 roku wielkości te wyniosły odpowiednio również 1,35 mln ton za sumę 1,39 mld EUR. W przypadku importowanych produktów ogrodnictwa zarówno w odniesieniu do owoców świeżych jak i ich przetworów zmniejszyliśmy nieznacznie wolumen zakupów. W omawianym okresie pierwszego półrocza wzrostowi zakupów z za granicy uległy natomiast zarówno warzywa świeże jak i te w postaci przetworzonej.

EKSPORT

Eksport świeżych owoców odnotował w omawianym okresie spory 6% wzrost wysyłki do wielkości prawie 858,7 tys. ton wobec 807,4 tys. ton rok wcześniej. Wartość wyeksportowanych w pierwszych sześciu miesiącach owoców świeżych to 305,9 mln EUR wobec ponad 298,5 mln EUR przed rokiem (+2%). Różnice w mniejszej wysyłce stanowiły praktycznie same jabłka – o tyle więcej wyeksportowaliśmy ich w okresie styczeń – czerwiec.

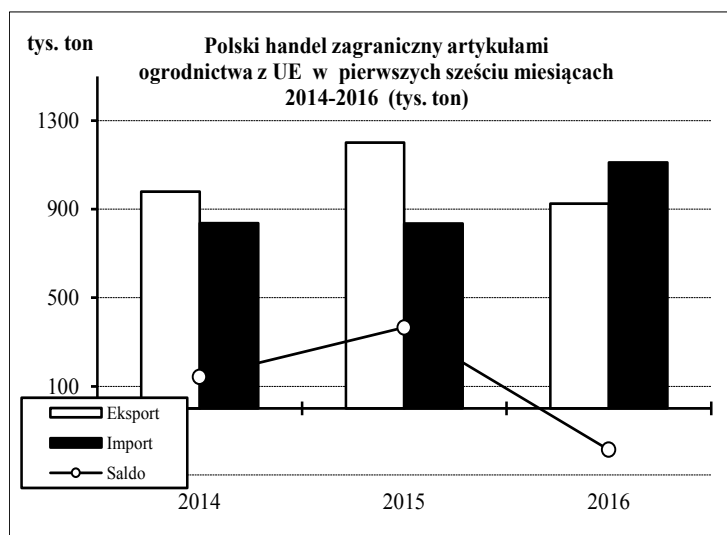
W omawianym okresie za to mniej o 13% w ujęciu ilościowym wyeksportowano także świeżych warzyw - w sumie było to 315,4 tys. ton wobec 360,6 tys. ton przed rokiem. Za wysłane warzyw zapłacono polskich eksporterom 289,0 mln EUR wobec 288,2 mln EUR rok wcześniej.

Sprzedaż polskich produktów przetworzonych w pierwszej połowie 2016 roku wyniosła odpowiednio; dla przetworów owocowych – 461,6 tys. ton, w stosunku do 471,7 tys. w analogicznym okresie 2015 roku, a dla warzywnych odpowiednio 470,4 tys. ton w stosunku do ponad 445,5 tys. rok wcześniej. W przypadku przetworzonych owoców łączna wartość sprzedaży w omawianym okresie zamknęła się wynikiem 574,2 mln EUR, co w porównaniu z pierwszą połową roku 2015 dało prawie 7% wzrost wartości eksportu. Również wartość sprzedaży przetworów warzywnych uzyskała wyższy niż w 2015 roku poziom i wyniosła ponad 396,5 mln EUR w stosunku do 366,7 mln EUR rok wcześniej.

IMPORT

W pierwszym półroczu 2016 roku redukcja dostaw z Polski dotyczyła zarówno owoców świeżych jak i ich przetworów. Nieco więcej za to zakupiliśmy świeżych warzyw i ich przetworów. Tegoroczny import owoców świeżych wyniósł 635,5 tys. ton wobec 680,5 tys. ton przed rokiem (spadek o 7%). Za zaimportowane owoce zapłaciliśmy w sumie 588,8 mln EUR – o 6,7 mln EUR mniej. Import świeżych warzyw wzrósł natomiast o przeszło 27,0 tys. ton do 364,8 tys. ton a jego wartość to 323,9 mln EUR, o 21,0 mln EUR mniej niż przed rokiem. Sprowadzane do Polski warzywa były zatem tańsze niż przed rokiem.

W pierwszym półroczu bieżącego roku odnotowaliśmy także zmniejszone zakupy przetworów owocowych - import ich spadł o 7% i wyniósł 168,5 tys. ton o wartości 277,9 mln EUR. Dla porównania w pierwszej połowie 2015 roku zaimportowaliśmy ich 181,5 tys. ton za kwotę prawie 298,7 mln EUR. W przypadku przetworzonych warzyw w przeciwieństwie odnotowano wzrost o 27,6 tys. ton do wolumenu 183,3 tys. ton o wartości 181,4 mln EUR (171,6 mln EUR rok wcześniej).

EKSPORT OWOCÓW I ICH PRZETWORÓW

Eksport świeżych owoców z Polski w pierwszych sześciu miesiącach roku 2016 wyniósł prawie 856,0 tys. ton, a jego wartość zamknęła się wynikiem 305,9 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 oznaczało to wzrost wolumenu sprzedaży, o dokładnie 48,0 tys. ton, czyli o 6%, a wartości o zaledwie 7,0 mln EUR z poprzedniorocznych 298,5 mln EUR. Tym samym tegoroczne ceny polskich owoców były zdecydowanie niższe wobec roku poprzedniego, zwłaszcza ceny eksportowe polskich jabłek.

Od dwóch sezonów obserwujemy tendencję spadkową w eksporcie polskich owoców do państw unijnych, a tendencję wzrostową w wysyłce na wschód. Po raz kolejny kraje WNP pozostały nadal największym odbiorcą polskich owoców świeżych, w tym przede wszystkim jabłek. Pomimo znacznej redukcji importu ze strony importu rosyjskiego nadal zwiększonym zapotrzebowaniem wykazuje się rynek białoruski. W pierwszych sześciu miesiącach wyeksportowaliśmy do państw WNP niecałe 516,0 tys. ton owoców łącznie wobec poprzedniorocznej wielkości 366,0 tys. ton. Wartość wysłanych w tym kierunku owoców przekroczyła sumę 152,7 mln EUR i była również wyższa niż przed rokiem - 116,9 mln EUR. W sumie udział tej grupy państw w całkowitym tegorocznym eksporcie owoców z Polski wyniósł dokładnie 60%. Największy udział w wysyłce owoców miał miejsce ponownie w przypadku Białorusi gdzie skierowano 426,9 tys. ton owoców wobec 243,5 tys. ton przed rokiem. Pozostałe ilości trafiły między innymi na Ukrainę 42,0 tys. ton, czy do Kazachstanu do ponad 43,0 tys. ton. W przypadku dostaw do państw ugrupowania WNP eksport zdominowały jabłka z wynikiem 458,0 tys. ton (w tym na Białoruś 398,0 tys. ton). Pozostałe ilości wysłanych w tym kierunku owoców stanowiły między innymi reeksportowane owoce cytrusowe – 15,3 tys. ton, oraz polskie owoce miękkie – 15,7 tys. ton i gruszki – ponad 19,0 tys. ton.

W omawianym okresie od stycznia do końca czerwca 2016 roku, łączny eksport do wszystkich, pozostałych 27 krajów unijnych bardzo zmniejszył się wobec analogicznego okresu przed rokiem o 63,0 tys. ton i stanowiąc dokładnie 39% polskiego eksportu w omawianym okresie, wyniósł 261,1 tys. ton o łącznej wartości niecałych 125,0 mln EUR. Dla porównania do tej grupy odbiorców w analogicznym okresie przed rokiem wysłaliśmy 398,2 tys. ton za sumę niecałych 167,8 mln EUR. Największy spadek w eksporcie dotknął polskie jabłka, których wysyłka zredukowana została z poprzednio rocznych 360,0 tys. ton do zaledwie 220,0 tys. ton. Niemal 30% dostaw polskich owoców trafiła na rynki nowych państw członkowskich UE – 180,0 tys. ton a do krajów dotychczasowej „15” odpowiednio – 81,0 tys. ton. Jak co roku największą grupą produktową eksportowaną do państw wspólnotowych w pierwszej połowie roku są wspomniane już jabłka z tegorocznym wynikiem 220,0 tys. ton. Pozostałe ilości to między innymi owoce miękkie – 9,0 tys. ton oraz reeksportowane banany – 20,0 tys. ton.

Pozostały eksport polskich owoców w pierwszych sześciu miesiącach to 39,0 tys. ton wysłanych do innych państw trzecich oraz 37,3 tys. ton do państw kandydujących do członkostwa w UE, w tym 100% do Serbii.

Poniższa tabela prezentuje wielkość eksportu poszczególnych owoców w pierwszych sześciu miesiącach 2014-2016

	EKSPORT OWOCÓW Z POLSKI W I PÓŁROCZU					
	w mln euro			w tys. ton		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
jabłka	275,9	222,3	223,0	810,4	723,5	759,2
gruszki	10,6	7,3	10,8	17,3	13,2	23,4
owoce miękkie łącznie	29,7	22,5	23,6	28,5	21,3	25,2
reeksport						
owoce pestkowe	10,4	7,3	5,0	11,8	9,2	7,3
owoce cytrusowe	23,5	14,6	10,9	36,2	22,8	16,5
banany	9,1	10,3	17,2	11,4	12,5	20,8
razem	373,6	298,5	306,0	924,0	807,4	858,7

Jabłka

W pierwszym półroczu 2016 roku wyeksportowaliśmy więcej jabłek niż w analogicznym okresie przed rokiem, a wolumen tegorocznej wysyłki to 759,2 tys. ton wobec 723,5 tys. ton w 2015 roku. Wartość wysłanych w pierwszym półroczu br. jabłek to suma 223,0 mln EUR wobec 222,3 mln EUR w roku wcześniejszym.

W sumie tegoroczny eksport jabłek stanowił 88% łącznie wysłanych poza granice polskich owoców świeżych. W omawianym okresie pierwszych sześciu miesięcy 2016 roku polskie jabłka w największej ilości – dokładnie 60% łącznego eksportu trafiły na wschodnie rynki – łącznie 458,0 tys. ton. Wartość tego eksportu opiewała na sumę prawie 120,0 mln EUR. Dla porównania w analogicznym okresie minionego roku w tym kierunku dostarczyliśmy zdecydowanie mniej owoców, w sumie 320,5 tys. ton. Tak zdecydowany wzrost spowodowany jest zwiększonym importem ze strony Białorusi - w pierwszych sześciu miesiącach przed rokiem kraj ten zaimportował jedynie 222,8 tys. ton wobec tegorocznych 389,4 tys. ton. O połowę zmniejszono dostawy na Ukrainę – do 23,3 tys. ton na niezmiennym poziomie utrzymano dostawy do Kazachstanu - 41,7 tys. ton.

Sporemu spadkowi wobec roku poprzedniego uległ eksport polskich jabłek do państw unijnych- spadek z 360,0 tys. ton do 220,7 tys. ton, a wartość dostaw osiągnęła sumę 77,1 mln EUR. Po raz pierwszy tak duża ilość polskich jabłek zaimportowała Rumunia – ponad 45,7 tys. ton. Tym samym zdeklasaowała dotychczasowego lidera od wielu lat - Niemcy. Ponadto po około 25,0 tys. ton zakupiły Łotwa, Litwa, Czechy i Niemcy. Polskie jabłka trafiły również w pierwszych dwóch kwartałach bieżącego roku na rynek serbski, po raz pierwszy w tak dużej ilości ponad 36,0 tys. ton (100% wzrost wobec roku poprzedniego), do Egiptu – 17,8 tys. ton (zaledwie 5,7 tys. ton w roku poprzednim) i Norwegii – 4,8 tys. ton. Po raz pierwszy polskie jabłka trafiły do Gruzji – niecałe 1,5 tys. ton, Jordanii – niecałe 2,0 tys. ton, Mongolii – 1,2 tys. ton i Indii – 1,1 tys. ton.

Pozostałe owoce

W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku łączny wolumen eksportu wszystkich owoców miękkich świeżych i schłodzonych wyniósł 25,2 tys. ton wobec ponad 21,2 tys. ton w analogicznym okresie 2015 roku. W omawianym okresie pierwszych sześciu miesięcy bieżącego roku wyeksportowaliśmy najwięcej świeżej truskawki – 12,6 tys. ton. Ponadto zdecydowanie wzrósł reeksport bananów, których wysłaliśmy w omawianym okresie ponad 20,8 tys. ton bananów (12,5 tys. ton przed rokiem), przy czym reeksportowaliśmy je w 100% do pozostałych państw unijnych, w tym między innymi do Rumunii – 7,3 tys. ton, czy 3,7 tys. ton na Litwę oraz niecałe 3,1 tys. ton do Czech. Wolumen eksportu pochodzących z importu cytrusów wyniósł w omawianym okresie nieco mniej niż rok wcześniej – 16,5 tys. ton, z 93% dostaw trafiło na wschodni rynek – 15,3 tys. ton – głównie na Ukrainę – 10,4 tys. ton i 4,7 tys. ton Białoruś.

Poza wspomnianymi już jabłkami, owocami miękkimi, bananami i cytrusami w pierwszym półroczu bieżącego roku Polska wyeksportowała ponadto 23,4 tys. ton gruszek, z czego ponad 17,0 tys. ton to eksport na Białoruś. Wśród owoców pestkowych – łącznie 7,3 tys. ton dominowały reeksportowane brzoskwinie i nektarynki oraz ponad 1,0 tys. ton stanowiła wysyłka winogron.

W pierwszej połowie 2016 roku odnotowano w przeciwieństwie do eksportu świeżych owoców, nieznaczny spadek wysyłki przetworów owocowych. W omawianym okresie Polska wyeksportowała 461,6 tys. ton tych produktów, to jest o blisko 10,0 tys. ton mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość tej sprzedaży osiągnęła w bieżącym roku 574,3 mln EUR, co dało blisko 8% wzrost wartości wobec 532,9 mln EUR w pierwszej połowie 2015 roku.

W okresie od stycznia do końca czerwca bieżącego roku do wszystkich 27 krajów Unii Europejskiej wyeksportowaliśmy największą ilość polskich przetworów – łącznie 82%. Dostawy w tym kierunku wyniosły dokładnie 397,0 tys. ton, a wartość tej sprzedaży opiewała na kwotę ponad 501,0 mln EUR. Aż 87% wyeksportowanej wielkości przetworów do całej Wspólnoty stanowiły dostawy do unijnej „15” – dokładnie 345,5 tys. ton, o wartości 446,1 mln EUR. W imporcie do państw unijnych dominowały jak co roku koncentrat soku jabłkowego z wynikiem prawie 164,0 tys. ton oraz mrożonki owocowe – ponad 143,0 tys. ton.

Pozostałe ilości wyeksportowanych w pierwszym półroczu br. przetworów trafiły do państw WNP – 36,3 tys. ton za sumę niecałych 27,2 mln EUR. W dostawach w tym kierunku dominowały mrożone owoce miękkie – ponad 23,0 tys. ton. Największe ilości dostaw polskich przetworów owocowych, po raz kolejny stanowiły polskie soki owocowe – ponad 231,0 tys. ton (w tym koncentrat jabłkowy prawie 174,0 tys. ton) oraz 180,0 tys. mrożonki. Pozostałe ilości to między innymi owoce puszkowane i dżemy i galaretki.

Poniższa tabela prezentuje wielkość eksportu poszczególnych przetworów owocowych w pierwszych sześciu miesiącach w latach 2014-2016

	EKSPORT PRZETWORÓW OWOCOWYCH Z POLSKI W I PÓŁROCZU					
	w mln euro			w tys. ton		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
owoce miękkie mrożone łącznie, w tym:	207,0	227,0	216,4	161,3	189,5	180,0
wiśnie mrożone	31,9	24,6	26,4	33,7	32,8	37,9
truskawki mrożone	58,9	77,4	77,9	48,6	70,0	69,0
maliny mrożone	51,5	59,2	47,1	25,6	30,4	17,3
soki owocowe w tym:	230,2	220,9	253,9	194,7	237,3	231,1
koncentrat jabłkowy	142,1	137,9	166,3	140,2	184,5	173,7
owoce suszone	9,3	10,4	12,1	2,9	3,6	2,0
owoce puszkowane	48,0	51,4	64,9	26,0	27,4	32,3
dżemy, galaretki, marmolady	24,6	21,1	25,3	15,0	13,2	15,6
razem	519,1	532,8	574,3	399,3	417,6	461,6

Mrożone owoce

W okresie od stycznia do końca czerwca 2016 roku Polska wyeksportowała w sumie o 6% mniej mrożonych owoców miękkich – 180,0 tys. ton wobec 189,5 tys. ton rok wcześniej. Łączna wartość wyeksportowanych, mrożonych owoców miękkich to 216,4 mln EUR w stosunku do nieco ponad 227,0 mln EUR w analogicznym okresie 2015 roku. Mrożonki owocowe stanowiły w pierwszym półroczu br. dokładnie 39% łącznie wyeksportowanych przetworów owocowych.

Podobnie jak już od wielu lat największym importerem tych produktów w pierwszych półroczu były kraje unijne – w sumie 143,0 tys. ton (najwięcej do Niemiec 61,4 tys. ton), a pozostałe ilości trafiły przede wszystkim na rynki wschodnie – niecałe 23,5 tys. ton (21,3 tys. ton na Białoruś) oraz do Norwegii - około 3,9 tys. ton, około 1,7 tys. ton do Serbii i 1,5 tys. ton do USA.

Najwięcej stanowiła sprzedaż **mrożonych truskawek**, która wyniosła 69,0 tys. ton, a jej wartość osiągnęła 77,9 mln EUR. Dla porównania, w tym samym przedziale czasowym rok wcześniej Polska wyeksportowała niemal tyle samo – 70,0 tys. ton za tą samą co w bieżącym roku sumę. Jak zwykle najwięcej mrożonych truskawek wyeksportowaliśmy do wszystkich państw Unii Europejskiej - 62,0 tys. ton (90% udział w łącznym eksporcie).. W omawianym okresie najwięcej mrożonej truskawki zakupili Niemcy – 27,0 tys. ton, a także Belgowie i Francuzi – po ponad 6,5 tys. ton oraz Holendrzy - 5,4 tys. ton. Pozostałe ilości mrożonych truskawek dostarczyliśmy do Norwegii – 2,1 tys. ton oraz ponad 1,1 tys. ton na Białoruś.

W omawianym okresie Polska wyeksportowała zdecydowanie mniej niż w analogicznym okresie w poprzednim roku **malin mrożonych** – sprzedaż wyniosła 17,3 tys. ton wobec 30,7 tys. ton. Wartość tegorocznego eksportu osiągnęła również niższy wobec poprzedniego roku poziom 40,7 mln EUR. Popyt na polskie maliny mrożone był, podobnie jak na inne owoce miękkie, największy ze strony państw unijnych - łącznie wyeksportowaliśmy w tym kierunku nieco ponad 15,4 tys. ton, a najwięcej sprowadzili ich Niemcy – ponad 5,2 tys. ton.

W przypadku **wiśni mrożonych** wolumen dostaw zwiększył się do 37,8 tys. ton wobec 32,7 tys. ton w 2015 roku. Wartość tegorocznego eksportu mrożonej wiśni odnotowała również niewielki wzrost swojej wartości do ponad 26,4 mln EUR. Wolumen dostaw do państw UE pozostał na prawie niezmiennym wobec roku poprzedniego poziomie - trafiło tam około 59% eksportu – 22,2 tys. ton, a najwięcej towaru dostarczono do Niemiec – 12,5 tys. ton. W przypadku odbiorców z ugrupowania byłych repu-

blik radzieckich dostawy wzrosły o przeszło 4,0 tys. ton do 13,2 tys. ton. Ponownie wobec roku poprzedniego wzrósł import białoruski do 11,8 tys. ton.

Soki owocowe

W pierwszym półroczu 2016 roku odnotowaliśmy nieznaczny spadek łącznego eksportu polskich soków owocowych dokładnie o 6,0 tys. ton do 231,1 tys. ton. Wartość tej sprzedaży to suma 253,9 mln EUR wobec wielkości sprzed roku 220,9 mln EUR. W omawianym okresie znakomita większość dostaw trafiła z Polski na unijny rynek – łącznie było to ponad 215,0 tys. ton – dokładnie 93% eksportu. Pozostała ilość polskich soków wyeksportowana została między innymi do USA – około 3,0 tys. ton oraz do Rosji – niecałe 6,5 tys. ton oraz ponad 2,1 tys. ton do Norwegii.

Jak zawsze naczelnym produktem eksportowym jest skoncentrowany sok jabłkowy, którego wysłaliśmy ponad 173,7 tys. ton z łącznego wolumenu wysłanych poza granice soków (prawie 75%). W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku eksport polskiego koncentratu soku jabłkowego był niższy wobec poprzedniorocznej wielkości 184,5 tys. ton. Za wysłany w omawianym okresie sok jabłkowy polscy eksporterzy uzyskali sumę ponad 166,3 mln EUR wobec niecałych 138,0 mln EUR przed rokiem. Średnia cena eksportowa polskiego koncentratu w pierwszej połowie 2016 była więc zdecydowanie wyższa i wyniosła 0,96 EUR za kg, wobec 0,74 EUR rok wcześniej. Najwięcej soku zaimportowały kraje unijne – 164,0 tys. ton a pozostałe niewielkie ilości trafiły między innymi do USA – 1,6 tys. ton i ponad 3,8 tys. ton do Rosji i ponad 2,0 tys. ton do Norwegii. Największym importerem polskiego skoncentrowanego soku jabłkowego są Niemcy – 74,0 tys. ton oraz Holandia – 27,0 tys. ton i Wielka Brytania – ponad 20,5 tys. ton.

Pozostałe przetwory owocowe

Jak już wspomniano powyżej, łączny eksport soków owocowych oraz owoców mrożonych to niemal 411,1 tys. ton, co tym samym stanowiło aż 89% łącznej ilości wyeksportowanych przetworów owocowych w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku. Pozostałe ilości wyeksportowanych z Polski przetworzonych owoców stanowiły między innymi owoce puszkowane – ponad 32,3 tys. ton (27,3 tys. ton w roku poprzednim) oraz 15,6 tys. ton dżemy, galaretki oraz marmolady i przeciera owocowe łącznie.

Najchętniej owoce puszkowane sprowadzały kraje unijne – dokładnie 27,0 tys. ton (w tym 11,1 tys. ton Niemcy) oraz 4,3 tys. ton państwa WNP (w tym 3,2 tys. ton Rosja. W przypadku eksportowanych polskich dżemów najczęściej ich trafiło w pierwszym półroczu na unijny rynek – ponad 10,0 tys. ton oraz 2,5 tys. ton do USA i 1,0 tys. ton do Rosji.

EKSPORT WARZYW I ICH PRZETWORÓW

W pierwszej połowie 2016 roku wolumen eksportu świeżych warzyw był o ponad 45,0 tys. ton mniejszy wobec roku poprzedniego – 315,4 tys. ton, a wartość sprzedaży osiągnęła dokładnie 289,0 mln EUR – czyli o 10,0 mln EUR więcej niż przed rokiem. Dla porównania w pierwszym półroczu 2015 roku wielkości te wyniosły odpowiednio – 360,6 tys. ton oraz 288,2 mln EUR. Spadek eksportu świeżych warzyw to wynik między innymi mniejszej sprzedaży cebuli i marchwi oraz mniejszej wyсылki do państw unijnych.

W okresie od stycznia do końca czerwca 2016 roku łączny wolumen eksportu świeżych, polskich warzyw do wszystkich państw Unii Europejskiej zmniejszył się w stosunku do okresu poprzedzającego i wyniósł dokładnie 238,6 tys. ton wobec 272,3 tys. ton rok wcześniej. Kwota eksportu w tym kierunku opiewała w omawianym okresie na sumę 243,3 mln EUR w stosunku do 251,3 mln EUR. Około 62% polskich warzyw wysyłanych do państw Unii Europejskiej trafiło na rynek unijnej "15" – było to 147,2 tys. ton, a pozostała ilość do nowych państw Wspólnotowych – niecałe 91,4 tys. ton. Wartość eksportowanych warzyw - do unijnej „15” to 179,2 mln EUR, a do pozostałych krajów członkowskich – 64,2 mln EUR. W dostawach świeżych warzyw w omawianym kierunku dominowały przede wszystkim pieczarki – ponad 95,0 tys. ton, warzywa cebulowe – prawie 53,0 tys. ton oraz warzywa kapustne – 34,0 tys. ton.

Pozostałą ilość wyeksportowanych polskich warzyw świeżych dostarczono do państw ugrupowania Wspólnoty Niepodległych Państw - w sumie 71,9 tys. ton. Tym samym wobec pierwszego półrocza

minionego roku dostawy w tym kierunku były mniejsze o zaledwie 8,0 tys. ton. Za eksportowane warzywa do państw WNP polscy eksporterzy otrzymali 39,7 mln EUR. Najwięcej polskich warzyw zaimportowała w omawianym okresie Białoruś – 62,2 tys. ton, a najchętniej sprowadzano z naszego kraju wszelkiego rodzaju warzywa kapustne – ponad 21,0 tys. ton, a także pomidory – niecałe 26,0 tys. ton.

Jak co roku najwięcej w pierwszym półroczu wysyłaliśmy łącznie poza granice pieczarek z wolumenem ponad 112,0 tys. ton, warzyw kapustnych – wszystkich łącznie ponad 56,0 tys. ton oraz warzyw cebulowych – przeszło 57,0 tys. ton, pomidorów – prawie 40,0 tys. ton i warzyw korzeniowych – 21,0 tys. ton.

Poniższa tabela prezentuje wielkość eksportu poszczególnych warzyw w pierwszych sześciu miesiącach w latach 2014-2016

	EKSPORT WYBRANYCH WARZYW Z POLSKI W I PÓŁROCZU					
	w mln euro			w tys. ton		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
cebula	28,8	23,0	24,7	80,0	68,9	56,6
kapusta biała i czerwona	11,1	9,4	6,2	57,7	48,0	16,8
ogórki	4,8	2,8	4,8	5,1	3,1	5,6
marchew	6,1	6,2	3,3	24,9	20,2	8,3
kalafior i brokuły	4,9	4,7	5,0	8,3	8,5	6,9
pomidory	39,8	28,4	28,9	47,1	33,8	39,8
sałaty i endywia	5,0	3,8	5,0	3,6	3,3	3,8
warzywa strączkowe	1,2	2,2	2,8	0,8	2,5	5,4
pieczarki	155,2	161,9	160,0	106,4	111,3	112,4
razem	321,1	288,2	289,0	420,5	360,6	315,4

Warzywa cebulowe

W pierwszym półroczu bieżącego roku Polska wyeksportowała w sumie 57,6 tys. ton warzyw cebulowych wobec 69,5 tys. ton przed rokiem. Za wyeksportowane warzywa uzyskano kwotę 25,4 mln euro. Największym odbiorcą polskiej cebuli, czosnku czy pozostałych warzyw cebulowych jak pory pozostają kraje unijne – z wynikiem ponad 52,9 tys. ton w bieżącym roku. W przypadku wysyłki na wschód dostawy to zaledwie 2,8 tys. ton. W polskim eksporcie warzyw cebulowych zdecydowanie dominuje cebula.

Cebula

W pierwszym półroczu 2016 r. na rynki zagraniczne trafiło z Polski mniej cebuli niż przed rokiem – 56,6 tys. ton wobec 68,9 tys. ton. W analizowanym okresie wartość eksportu polskiej cebuli zamknęła się sumą 24,7 mln EUR wobec 23,0 mln EUR w 2015 roku. W porównaniu do pierwszego półrocza roku poprzedniego, w 2016 ceny eksportowe polskiej cebuli wzrosły do 0,44 EUR/kg z 0,33 EUR/kg rok wcześniej – to kolejny rok wzrostu cen polskiej cebuli.

Dokładnie 93% wszystkich dostaw polskiej cebuli trafiło w omawianym okresie na rynki Unii Europejskiej – łącznie ponad 52,5 tys. ton wobec niecałych 60,5 tys. ton przed rokiem. Największym odbiorcą była po raz kolejny Wielka Brytania – niecałe 15,0 tys. ton oraz Holandia, do której trafiło ponad 11,7 tys. ton.

Warzywa korzeniowe

W porównaniu do pierwszych sześciu miesięcy minionego roku wolumen eksportu warzyw korzeniowych sporo zmniejszył się o ponad 13,0 tys. ton. W pierwszym półroczu 2016 roku wysłano bowiem 21,1 tys. ton, za sumą 10,5 mln EUR. Po raz kolejny najchętniej polskie warzywa sprowadzane były przez państw ugrupowania Unii Europejskiej – 18,3 tys. ton oraz Białoruś 2,5 tys. ton.

Dominującym w eksporcie warzywem była **marchew** z wynikiem ponad 20,0 tys. ton wobec prawie 25,0 tys. ton w minionym roku. Największe ilości polskiej marchwi zaimportował w omawianym czasie rynek rumuński, słoweński oraz czeski, a także białoruski.

Warzywa kapustne

Tegoroczne półroczne to ponowny, znaczący spadek eksportu warzyw kapustnych. Wysłaliśmy w sumie 56,4 tys. ton warzyw kapustnych wobec 87,2 tys. ton przed rokiem i jeszcze przeszło 118,0 tys. ton dwa lata wcześniej. Wartość sprzedaży opiewała na sumę 27,1 mln EUR wobec poprzedniorocznej wartości ponad 26,7 mln EUR. To świadczy o wysokich tegorocznych cenach polskich warzyw kapustnych. Najwięcej warzyw kapustnych kierowaliśmy na rynek unijny – 34,2 tys. ton, a pozostałe ilości skierowano na wschód.

Eksport białej i czerwonej kapusty zamknął się w omawianym okresie wolumenem 16,8 tys. ton o łącznej wartości ponad 6,2 mln EUR. To rekordowy spadek eksportu dla porównania w pierwszym półroczu minionego roku wyeksportowaliśmy tych warzyw – ponad 48,0 tys. ton za sumę 9,4 mln EUR. Tak znaczący spadek wysyłki to wynik rekordowo niskiego importu ze strony Białorusi, która przed rokiem zakupiła ponad 25,0 tys. ton polskiej kapusty a w roku bieżącym niecały 1,0 tys. ton. Eksportowana kapusta w 93% skierowana została na rynek unijny – w tym w tym do Czech – niecałe 5,0 tys. ton oraz na Słowację – 3,5 tys. ton.

W pierwszym półroczu bieżącego, 2016 roku wysyłka innych odmian warzyw kapustnych w tym przede wszystkim **kapusty włoskiej i pekińskiej**, uległa niewielkiemu wzrostowi - łącznie w pierwszym półroczu wyeksportowaliśmy 31,9 tys. ton za sumę 15,2 mln EUR. Dla porównania w analogicznym okresie minionego roku eksport wyniósł 29,7 tys. ton. W przypadku tego rodzaju warzyw kapustnych, zdecydowanym liderem w imporcie po raz pierwszy były rynki wschodnie z wynikiem 19,6 tys. ton, w tym 19,3 tys. ton na Białoruś. Do państw unijnych trafiło około 11,5 tys. ton tego rodzaju kapust.

W porównaniu do pierwszych sześciu miesięcy minionego roku w bieżącym okresie nieco zmniejszył się wolumen eksportowanych **kalafiorów i brokułów** z poprzedniej wielkości 8,5 tys. ton do obecnych 6,9 tys. ton, które w ponad 91% wysłano do państw unijnych – 6,3 tys. ton.

Pozostałe warzywa

Spośród pozostałych eksportowanych warzyw największe ilości stanowiła sprzedaż polskiej pieczarki, której polski eksport utrzymuje się co roku na bardzo zbliżonym poziomie. W omawianym okresie wysłaliśmy jej jednak nieco więcej niż przed rokiem – 112,4 tys. ton wobec 111,3 tys. ton, o wartości 160,0 mln EUR. Największym importerem polskich pieczarek w omawianym okresie były jak co roku państwa unijne - łącznie zakupiono 95,4 tys. ton pieczarek, w tym ponad 26,7 tys. ton trafiło do Niemiec, 17,5 tys. ton do Wielkiej Brytanii i niecałe 11,5 tys. ton do Francji. Poza krajami unijnymi, pozostała ilość dostaw pieczarek z Polski trafiła na rynek białoruski –ponad 14,0 tys. ton oraz do Norwegii – 2,1 tys. ton.

W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku zwiększył się eksport polskich pomidorów do wielkości 39,8 tys. ton wobec ponad 33,8 tys. ton w analogicznym okresie 2015 roku. Eksportowane warzywa dostarczono na Białoruś niemal 17,3 tys. ton – oraz 14,2 tys. ton do pozostałych państw członkowskich.

Zdecydowanie zwiększył się eksport ogórków – wysłaliśmy ich około 5,6 tys. ton, nieco więcej również w omawianym okresie wysłaliśmy również sałat i endywi – około 3,8 tys. ton.

Eksport przetworów z warzyw w okresie od stycznia do czerwca 2016 roku zwiększył się o zaledwie 5% z ponad 445,5 tys. ton do 470,4 tys. ton i uzyskał o 8% wyższą wartość – 396,5 mln EUR wobec prawie 366,7 mln EUR rok wcześniej. Najważniejszą grupą eksportową spośród polskich warzyw przetworzonych w omawianym okresie były warzywa mrożone z wynikiem niecałych 218,0 tys. ton oraz frytki – około 79,0 tys. ton, warzywa puszkowane z wynikiem 42,8 tys. ton czy marynaty – łącznie z grzybami na poziomie ponad 60,6 tys. ton.

Polski eksport przetworów warzywnych w pierwszej połowie 2016 roku do wszystkich państw Unii Europejskiej stanowił około 70% w łącznej wysyłce i wyniósł ponad 327,0 tys. ton będąc na tym sa-

mym poziomie w stosunku do ubiegłorocznego wyniku 326,5 tys. ton. Całkowita suma sprzedaży towarów do Unii Europejskiej to ponad 303,0 mln EUR, wobec niemal 274,5 mln EUR rok wcześniej. Do „15” krajów UE trafiło w bieżącym roku 231,3 tys. ton, a do UE „12” pozostała ilość produktów – czyli 95,7 tys. ton przetworów warzywnych. W eksporcie do państw unijnych, jak co roku dominowały przede wszystkim polskie mrożonki warzywne – ponad 163,0 tys. ton oraz frytki –38,6 tys. ton i warzywa puszkowane – ponad 30,0 tys. ton, czy marynaty – ponad 48,8 tys. ton.

Drugim co do wielkości dostaw po krajach unijnych rynkiem zbytu w omawianym okresie pierwszych sześciu miesięcy były kraje ugrupowania WNP, które zaimportowały w sumie około 18% polskich wyeksportowanych przetworów warzywnych. W pierwszych sześciu miesiącach roku wolumen był nieco wyższy o ponad 3,0 tys. ton i ostatecznie wyniósł niecałe 86,0 tys. ton za sumę 51,5 mln EUR. Obok mrożonek warzywnych – niecałe 38,0 tys. ton, rynki wschodnie najbardziej zainteresowane były importem polskich frytek – 35,0 tys. ton.

Warzywa mrożone

W pierwszej połowie bieżącego roku odnotowano ponowny spadek wysyłki polskich mrożonek. W okresie od początku stycznia do końca czerwca 2016 roku wolumen eksportu mrożonek warzywnych był mniejszy o ponad 13,0 tys. ton z 231,2 tys. ton przed rokiem do obecnych 217,8 tys. ton, a wartość tej sprzedaży zamknęła się sumą 120,0 mln EUR. Polskie warzywa mrożone wysyłane były podobnie jak w latach poprzednich w zasadzie jedynie w dwóch kierunkach – do pozostałych państw wspólnotowych i w znacznie mniejszej ilości na wschód.

W analizowanym w raporcie okresie dokładnie 75% dostaw polskich mrożonych warzyw trafiło na rynki pozostałych krajów unijnych – 163,2 tys. ton a wartość tego eksportu ukształtowała się na poziomie 100,7 mln EUR. Największym odbiorcą w bieżącym roku były jak zawsze Niemcy z wynikiem dokładnie 55,0 tys. ton oraz Francuzi – 22,0 tys. ton i Brytyjczycy – ponad 17,0 tys. ton.

Na drugim miejscu po krajach unijnych znaczącym odbiorcą polskich mrożonek były do tej pory kraje Wspólnoty Niepodległych Państw z wynikiem 37,5 tys. ton. Z wyeksportowanego wolumenu tradycyjnie najwięcej - 93% dostaw trafiło na rynek białoruski - w sumie 34,8 tys. ton.

Pozostałe ilości polskich mrożonych warzyw zaimportowały w omawianym okresie pierwszych sześciu miesięcy br. między innymi USA – 6,7 tys. ton oraz Kanada – ponad 2,5 tys. ton.

Pozostałe przetwory warzywne

Znaczącą pozycją poza mrożonymi warzywami są eksportowane polskie warzywa mrożone przetworzone, w większości są to już produkty gotowane bądź też wstępnie zakonserwowane. W sumie takich produktów wysłaliśmy w pierwszym półroczu 2016 roku 85,7 tys. ton, czyli o ponad 3,0 tys. ton więcej niż przed rokiem. Najwięcej przetworów zaimportowały tym razem pozostałe kraje wspólnotowe – 43,7 tys. ton oraz państwa z WNP – 36,5 tys. ton. Największą grupą produktową w tym eksporcie stanowią frytki z wynikiem prawie 78,6 tys. ton, a w omawianym okresie najchętniej frytki sprowadzane były przez Rosjan – niecałe 24,7 tys. ton, a także przez Czechów i Węgrów – po 6,5 tys. ton, a także Słowaków i Rumunów.

Poza warzywami mrożonymi i wstępnie zakonserwowanymi jesteśmy także liczącym się eksporterem warzyw puszkowanych – w pierwszych sześciu miesiącach br. wyeksportowaliśmy ich o 1,0 tys. ton mniej ilość niż w roku poprzednim – 42,2 tys. ton rok temu. Najchętniej produkty te sprowadzane są przez kraje wspólnotowe – 30,2 tys. ton oraz na rynki wschodnie – nieco ponad 8,0 tys. ton. W tej grupie produktowej sporym zainteresowaniem cieszą się przetworzone i zakonserwowane puszkowane ziemniaki w różnej postaci, między innymi wstępnie pieczone lub smażone jak również te w postaci mączki lub płatków - w sumie ich eksport wyniósł ponad 18,0 tys. ton.

Jak co roku sporym powodzeniem na zagranicznych rynkach cieszyły się polskie marynaty. Ich wolumen przekroczył 60,0 tys. ton, (48,5 tys. ton przed rokiem), a w wielkość tą wliczono również marynowane grzyby z dominującymi tu pieczarkami. Najwięcej marynowanych warzyw, włącznie z grzybami zaimportowały kraje unijne – ponad 48,8 tys. ton. W eksportowanych do UE produktach dominowały ogórki konserwowe – 9,5 tys. ton oraz pieczarki marynowane – 28,6 tys. ton.

Ponadto w pierwszym półroczu bieżącego roku wyeksportowaliśmy niezmienną wobec roku poprzedniego ilość 6,7 tys. ton przetworów pomidorowych. Zdecydowanie więcej niż przed rokiem wysłano warzyw suszonych wraz ze strączkowymi – 46,2 tys. ton (wobec 26,2 tys. ton przed rokiem), głównie do państw unijnych – 24,9 tys. ton. Rekordowo wzrosła wysyłka warzyw suszonych do Egiptu z 500 kg do ponad 10,0 tys. ton.

IMPORT OWOCÓW I ICH PRZETWORÓW

Import owoców świeżych w analizowanym okresie pierwszych sześciu miesięcy 2016 roku zmalał z 680,5 tys. ton do 635,5 tys. ton – spadek wolumenu zakupów o dokładnie 45,0 tys. ton. W pierwszym półroczu zapłaciliśmy również mniej za sprowadzone owoce - o niecałe 7,0 mln EUR – w sumie 588,8 mln EUR.

W omawianym okresie od stycznia do końca czerwca 2016 roku prawie 82% łącznie sprowadzonych do Polski owoców pochodziło z państw unijnych. W sumie zaimportowaliśmy z tego kierunku 518,2 tys. ton wobec 616,8 tys. ton rok wcześniej – spadek dostaw o 16%. Wartość omawianego importu wyniosła 500,9 mln EUR wobec nieco ponad 538,0 mln EUR przed rokiem. Z państw UE-15 sprowadziliśmy aż 507,9 tys. ton owoców. Największym importerem unijnym na polski rynek owoców świeżych jest od lat Hiszpania z tegorocznymi dostawami na poziomie ponad 161,0 tys. ton oraz Holandia - 117,0 tys. ton. W przypadku dostaw unijnych owoców dominowały cytrusy z wynikiem ponad 213,0 tys. ton.

Pozostałe owoce zaimportowaliśmy głównie z państw trzecich z największą tu grupą produktową jaką są banany. W sumie import z tego kierunku w stosunku do roku poprzedniego, zwiększył się do niecałych 87,0 tys. ton wobec 48,7 tys. ton. Wartość tych zakupów oszacowano na 63,3 mln EUR wobec ponad niecałych 40,3 mln EUR. Pozostała ilość owoców została zaimportowana z ugrupowania państw kandydujących do unijnej Wspólnoty – około 28,8 tys. ton z naczelną tu Turcją.

Poniższa tabela prezentuje wielkość importu poszczególnych owoców w pierwszych sześciu miesiącach w latach 2014-2016

	IMPORT WYBRANYCH OWOCÓW DO POLSKI W I PÓŁROCZU					
	w mln euro			w tys. ton		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
banany	116,9	137,9	133,5	171,3	187,5	188,6
awokado	6,1	10,0	13,0	3,5	4,6	4,9
ananasy	5,8	6,9	7,4	9,3	9,5	8,7
owoce cytrusowe	162,4	168,4	175,4	261,0	268,8	234,4
winogrona	52,0	52,7	42,8	34,4	31,3	24,5
arbuzy	17,6	19,2	19,7	42,7	43,3	46,8
jabłka	7,9	8,9	5,3	9,2	14,4	6,7
gruszki	18,9	17,9	17,7	24,9	23,7	25,8
morele	5,2	4,6	3,8	4,2	3,5	3,0
brzoskwinie i nektarynki	24,9	21,1	16,9	28,3	21,6	15,9
śliwki	2,7	3,6	2,8	1,9	2,9	1,8
truskawki	18,5	21,5	19,6	12,6	12,0	11,4
kiwi	17,9	17,6	16,5	17,8	19,5	25,4
orzechy	54,2	60,1	63,0	13,1	10,5	10,9
razem	550,0	595,5	588,8	653,8	680,6	635,5

Najważniejszą pozycją importową w przypadku świeżych owoców w omawianym okresie były jak zawsze owoce cytrusowe i banany, w pierwszych sześciu miesiącach były to łączne zakupy na poziomie – 423,0 tys. ton, co dało 67% łącznych zakupów.

Owoce cytrusowe

W stosunku do pierwszego półrocza 2015 roku, w bieżącym roku po raz kolejny zmniejszyło się zapotrzebowanie w Polsce na importowane owoce cytrusowe. Łączny ich import do Polski w omawianym

okresie spadł do 234,4 tys. ton, a wydatki na ten cel osiągnęły wartość 175,4 mln EUR. Dla porównania w pierwszych sześciu miesiącach w roku poprzednim wolumen zakupów cytrusów to 2968,8 tys. ton o wartości ponad 168,4 mln EUR.

Dokładnie 91% łącznych dostaw wszystkich zakupów cytrusów do Polski w okresie od stycznia do końca czerwca stanowiły owoce pochodzące z państw unijnych – w sumie 213,0 tys. ton wobec 260,0 tys. ton o łącznej wartości prawie 163,2 mln EUR. W przypadku importu cytrusów z krajów Unii Europejskiej, jak co roku najczęściej sprowadziliśmy ich z Hiszpanii – niecałe 121,0 tys. ton, oraz z Grecji – ponad 24,0 tys. ton i z Niemiec- 21,5 tys. ton.

Ponadto pozostałe owoce cytrusowe w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku zakupiliśmy z Turcji – nieco ponad 18,2 tys. ton i 1,8 tys. ton z Egiptu.

Pomarańcze i mandarynki

W pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku sprowadzono do Polski 94,1 tys. ton pomarańczy i 67,7 tys. ton mandarynek. Wartość tych zakupów odpowiadała odpowiednio sumie 52,6 mln EUR oraz ponad 46,2 mln EUR. W porównaniu do roku poprzedniego to mniejsze o 10,0 tys. ton zakupy pomarańczy . podobnie jak i mandarynek – ich wolumen importu zmniejszył się o 11,7 tys. ton.

Jak zwykle największe dostawy pomarańczy pochodziły z państw unijnych – dokładnie 88,3 tys. ton wobec 106,0 tys. ton przed rokiem, a z samej tylko Hiszpanii pochodziło 44,5 tys. ton tych owoców. Pozostałe ilości unijnych pomarańczy to dostawy z Grecji – ponad 20,0 tys. ton i Niemiec 8,5 tys. ton. Ponadto 3,8 tys. ton to import tureckich pomarańczy a 1,8 tys. ton egipskich.

Podobnie jak i pomarańcze, mandarynki przede wszystkim sprowadzono w okresie styczeń - czerwiec z krajów unijnych – 66,5 tys. ton, a głównie pochodziły one z Hiszpanii – 43,9 tys. ton oraz z Włoch – 8,0 tys. ton. Ponadto 1,1 tys. ton zaimportowaliśmy z Turcji.

Cytryny i grapefruity

Pierwsze sześć miesięcy bieżącego roku to ponownie czas spadku wielkości importu cytryn. Zakupiliśmy mniejszą ich ilość – 46,1 tys. ton o łącznej wartości prawie 60,5 mln EUR wobec 54,7 tys. ton za ponad 44,8 mln EUR rok temu.

W sumie 94% dostaw cytryn pochodziło ze wszystkich państw unijnych - zakupiliśmy z tego kierunku dokładnie 43,2 tys. ton, a tradycyjnie najczęściej – 30,3 tys. ton trafiło do nas z Hiszpanii, oraz 5,9 tys. ton z Holandii. Pozostałe ilości tych owoców trafiły do nas z Niemiec- 4,8 tys. ton oraz z Turcji – 2,7 tys. ton.

W przypadku dostaw grapefruitów, ich import pozostał niezmienny w omawianym okresie i wyniósł 26,7 tys. ton w bieżącym roku. Za sprowadzone grapefruity polscy importerzy zapłacili wartość 15,8 mln EUR. Cytrusy te zakupiliśmy przede wszystkim na rynku tureckim – 10,5 tys. ton, holenderskim – 6,1 tys. ton i niemieckim – 3,3 tys. ton.

Banany

W omawianym okresie 2016 r. wolumen przywożonych bananów utrzymał praktycznie poprzednioroczny poziom i wyniósł 188,6 tys. ton w stosunku do 187,5 tys. ton sprowadzonych rok temu. Za owoce od stycznia do czerwca br. owoce importerzy musieli zapłacić dokładnie 133,4 mln EUR, wobec 137,9 mln EUR rok wcześniej. Największym powodzeniem cieszyły się banany sprowadzane z Ekwadoru- ponad 67,0 tys. ton. Spore ilości stanowiły także owoce sprowadzane z unijnych portów- pochodzące z reeksportu na unijnych rynkach w tym banany z Niemiec, Belgii czy Holandii – w sumie ponad 90,0 tys. ton.

Jabłka i gruszki

W omawianym okresie zmniejszył się import jabłek i wyniósł 6,7 tys. ton wobec 14,3 tys. ton przed rokiem. Około 94% sprowadzonych owoców to dostawy z państw UE – 6,3 tys. ton, w tym prawie 6,2 tys. ton to jabłka z Włoch.

Chętniej za to niż przed rokiem sprowadziliśmy w pierwszym półroczu gruszek – 25,7 tys. ton wobec 23,6 tys. ton. Owoce te pochodziły przede wszystkim z Holandii – 18,1 tys. ton i Belgii – ponad 5,0 tys. ton.

Owoce pestkowe

W okresie od stycznia do końca czerwca 2016 roku sprowadziliśmy ponownie mniej owoców pestkowych – w porównaniu do roku poprzedniego redukcja z 29,3 tys. ton do 21,1 tys. ton. Spadek ten spowodowany jest kolejnym z rzędu mniejszym importem brzoskwiń i nektarynek z poprzedniorocznej wielkości 21,6 tys. ton do obecnych 15,6 tys. ton, w tym niemal 100% dostaw ton stanowił import z państw unijnych. Dominowały tu brzoskwinie i nektaryny hiszpańskie – 8,2 tys. ton i 4,0 tys. ton niemieckie.

Dokładnie 3,0 tys. ton to w bieżącym roku to dostawy moreli – w tym 1,7 tys. ton zaimportowaliśmy z Hiszpanii.

Pozostałe owoce

W pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku Polska zaimportowała 18,8 tys. ton owoców miękkich wobec 21,9 tys. ton rok temu. Spośród sprowadzonych owoców zdecydowanie najwięcej stanowiły świeże truskawki, których zakupy wobec analogicznego okresu minionego roku pozostały na zbliżonym poziomie i wynoszą 11,4 tys. ton wobec 11,9 tys. ton rok temu, w tym 8,7 tys. ton pochodzących z Hiszpanii.

Pierwsze półrocze przyniosło niewielki spadek wolumenu importu winogron – w pierwszych sześciu miesiącach dostawy tych owoców wyniosły 24,5 tys. ton wobec 31,3 tys. ton przed rokiem. Całość dostaw winogron trafiło do Polski z państw unijnych, w tym 17,3 tys. ton z Holandii. Nieco więcej niż przed rokiem zaimportowaliśmy arbuzów – w sumie 46,7 tys. ton, a owoce te przede wszystkim trafiły na nasz rynek z Hiszpanii i Włoch – łącznie 24,0 tys. ton oraz z Turcji i Macedonii – 7,0 tys. ton.

Na poprzedniorocznym poziomie utrzymał się wolumen importowanych owoce kiwi – zakupiliśmy ich 25,4 tys. ton wobec 19,5 tys. ton przed rokiem. Kiwi na polski rynek dostarczono w 100% z Unii Europejskiej, w tym ponad 15,0 tys. ton z Włoch.

Na identycznym poziomie utrzymały się zakupy owoców południowych takich jak ananasy, awokado czy figi. W pierwszym półroczu zaimportowaliśmy ich niemal 18,5 tys. ton. Dominowały tu ananasy z zakupami na poziomie 8,7 tys. ton oraz 4,9 tys. ton stanowił import awokado. Na niezmiennym poziomie utrzymał się import orzechów - w omawianym okresie bieżącego roku było prawie 10,9 tys. ton (10,5 tys. ton przed rokiem), a produkty te sprowadzamy przede wszystkim z państw trzecich – 3,2 tys. ton i 6,7 tys. ton z UE.

Wolumen **importu przetworów owocowych do Polski**, utrzymał się w pierwszym półroczu 2016 roku na trochę niższym poziomie i wyniósł 168,5 tys. ton wobec 181,5 tys. ton rok wcześniej – spadek dostaw do Polski o dokładnie 13,0 tys. ton. Za te produkty musieliśmy w omawianym okresie bieżącego roku zapłacić kwotę 278,0 mln EUR wobec 298,8 mln EUR. Przede wszystkim zakupy przetworów owocowych z okresu od stycznia do końca czerwca bieżącego roku pochodziły z państw unijnych – 109,1 tys. ton oraz z państw trzecich – 22,0 tys. ton. Ponadto sporo niższym do poprzedniego roku poziomie utrzymały się dostawy z państw WNP - prawie 25,0 tys. ton.

Dwoma najważniejszymi grupami produktowymi najchętniej sprowadzanymi do Polski są soki owocowe oraz owoce przetworzone i zakonserwowane, zawierające domieszkę cukru lub innej substancji słodzącej, w tym owoce puszkowane - głównie są to puszkowane ananasy, brzoskwinie oraz mandarynki i mieszanki owoców. W okresie pierwszych sześciu miesięcy bieżącego roku zaimportowaliśmy w sumie ponad 54,2 tys. ton owoców puszkowanych, czyli podobnie jak w poprzednim roku, oraz mniejszą ilość soków owocowych – w sumie ich import wyniósł ponad 79,0 tys. ton.

W przypadku importu owoców puszkowanych najczęściej stanowiły te sprowadzane z Unii Europejskiej – 32,2 tys. ton oraz krajów trzecich niecałe 16,1 tys. ton, a pozostałe ilości to zakupy w Turcji – 4,3 tys. ton oraz 1,4 tys. ton z USA. W tej grupie produktowej najchętniej sprowadzamy puszkowane brzoskwinie – 9,8 tys. ton, choć z roku na rok maleje ich ilość, w tym 5,8 tys. ton Grecji. Import ananasów w puszcze to w bieżącym roku 7,8 tys. ton, a głównie to owoce z Tajlandii – 5,0 tys. ton. Ponad-

to sporo wyniósł import orzeszków w puszcze oraz mieszanek różnych orzechów - w sumie w omawianym okresie pierwszego półrocza zaimportowaliśmy ich 10,7 tys. Produkty te pochodziły głównie z Turcji – ponad 4,2 tys. ton, i Holandii – 3,1 tys. ton.

W przypadku sprowadzanych soków owocowych, ponownie tegoroczny import w znakomitej większości stanowił koncentrat soku jabłkowego - ponad 31,0 tys. ton, w tym głównie z Ukrainy – ponad 19,0 tys. ton i Węgier – 3,5 tys. ton. Ponadto w omawianym okresie prawie 27,5 tys. ton stanowił sok pomarańczowy, (mrożony i niemrożony), którego głównym dostawcą była Belgia i Holandia- razem 18,0 tys. ton. Nieco większą ilość co w poprzednim roku zaimportowaliśmy owoców mrożonych – 23,6 tys. ton, a największe ilości tych przetworów pochodziły przede wszystkim z Ukrainy i Serbii oraz z Niemiec i Kanady. W przypadku przywozu pozostałych owoców suszonych wraz z rodzynkami, ich wielkość była zbliżona do ubiegłego roku – łącznie 12,2 tys. ton, a w przywozie dominowały rodzynki – niecałe 7,2 tys. ton, Ponadto trochę więcej niż przed rokiem ilość sprowadziliśmy w omawianym okresie dżemów, powideł oraz przecierów owocowych – 5,5 tys. ton.

IMPORT WARZYW I ICH PRZETWORÓW

Import zarówno warzyw świeżych jak i ich przetworów w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku odnotował wzrost wobec analogicznego okresu roku poprzedniego. W pierwszym półroczu 2016 roku do Polski sprowadzono łącznie 364,8 tys. ton **warzyw świeżych** i 183,3 tys. ton **przetworów warzywnych**. Wartość tego importu osiągnęła odpowiednio 323,9 mln EUR i 181,4 mln EUR. Dla porównania w analogicznym okresie przed rokiem wielkości te wynosiły 337,5 tys. ton warzyw świeżych za sumę 325,6 mln EUR i 155,7 tys. ton przetworów za kwotę 171,6 mln EUR. Tym samym zaimportowaliśmy o przeszło 27,0 tys. to więcej warzyw i o 27,6 tys. ton ich przetworów.

Największym dostawcą do Polski warzyw świeżych pozostały w omawianym okresie, podobnie jak w latach poprzednich kraje unijne. Dokładnie 93% dostaw pochodziło z pozostałych państw Unii Europejskiej - tym samym import z tego kierunku zamknął się wolumenem 338,8 tys. ton wobec 328,2 tys. ton sprowadzonych rok wcześniej. Za sprowadzone z UE warzywa zapłaciliśmy w pierwszej połowie br. niecałe 307,5 mln EUR. Świeże warzywa sprowadziliśmy w omawianym okresie praktycznie wyłącznie z państw „unijnej 15” – 328,6 tys. ton o wartości 301,8 mln EUR, a pozostałe 10,2 tys. ton z 12 nowych krajów członkowskich.

Z krajów Unii Europejskiej sprowadzaliśmy w omawianym okresie przede wszystkim pomidory oraz warzywa cebulowe, warzywa korzeniowe, paprykę słodką, sałaty i ogórki.

W sumie łączny import pomidorów wyniósł niecałe 93,0 tys. ton oraz ponad 55,8 tys. ton cebuli i porów, ponad 35,5 tys. ton wszelkiego rodzaju sałat i warzyw kapustnych (z dominującymi kalafiorami i brokułami oraz 39,5 tys. ton warzyw korzeniowych z dominującą tu marchwią, 35,6 tys. ton słodka papryka i 25,5 tys. ton ogórków.

Poniższa tabela prezentuje wielkość importu poszczególnych warzyw w pierwszych sześciu miesiącach w latach 2014 -2016

	IMPORT WYBRANYCH WARZYW DO POLSKI W I PÓŁROCZU					
	w mln euro			w tys. ton		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
cebula	15,9	9,1	13,0	63,8	43,1	44,6
kapusta biała i czerwona	4,7	4,4	6,6	9,1	8,0	11,2
ogórki	21,8	21,1	20,7	24,2	24,2	25,5
marchew	5,5	11,6	13,1	18,6	27,4	39,6
kalafior i brokuły	17,9	18,4	16,3	23,5	21,6	18,4
pomidory	107,5	109,7	96,8	99,9	95,1	92,7
pory	3,5	4,4	6,6	9,2	7,6	11,2
papryka	55,9	60,7	64,6	36,8	36,9	35,6
czosnek	4,8	5,0	7,9	3,6	3,7	5,0
sałaty i endywia	31,1	35,9	35,9	32,7	31,1	31,1
warzywa strączkowe	2,0	1,3	0,9	2,1	1,8	1,3
razem	304,6	325,6	323,9	362,8	337,5	364,9

Import przetworów warzywnych zamknął się w pierwszym półroczu 2016 roku wolumenem 183,3 tys. ton wobec 155,7 tys. ton sprowadzonych w analogicznym okresie 2015 roku. Wartość tegorocznych zakupów to wspomniana już kwota 181,4 mln EUR, wobec 171,6 mln EUR rok wcześniej. Tym samym wolumen importu przetworzonych warzyw zwiększył się o 15% w ujęciu ilościowym i o 6% w ujęciu w wartościowym.

Dokładnie 79% łącznych dostaw Polska zaimportowała z pozostałych krajów członkowskich – prawie 145,0 tys. ton, o wartości 137,0 mln EUR. Rok wcześniej dostarczyły one mniej produktów – 130,0 tys. ton przetworów warzywnych za sumę 136,3 mln EUR. Pozostałą ilość przetworów warzywnych sprowadziliśmy z państw trzecich – nieco ponad 17,0 tys. ton za sumę 25,8 mln EUR oraz państw WNP – również ponad 17,0 tys. ton.

Dominujące w dostawach do Polski w omawianym okresie były jak zawsze przetwory pomidorowe, warzywa mrożone oraz warzywa puszkowane. Tych pierwszych w sumie sprowadziliśmy 53,3 tys. ton, z największą ilością przecieru pomidorowego – 41,3 tys. ton. W dostawach przetworów pomidorowych dominowały kraje unijne – 36,0 tys. ton oraz państwa wschodnie z wynikiem 13,0 tys. ton. Najwięcej zaimportowaliśmy koncentratu pomidorowego - w sumie 41,3 tys. ton wobec 37,0 tys. ton przed rokiem. Największym dostawcą koncentratu w bieżącym roku była po raz pierwsza raz – Ukraina z wynikiem ponad 13,0 tys. ton wobec zaledwie 3,5 tys. ton rok wcześniej. Pozostałe ilości przecieru sprowadziliśmy z między innymi z Włoch, Portugalii, Niemiec i z Hiszpanii. Ponadto w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku sprowadzono do Polski o 1,0 tys. ton większą niż przed rokiem ilość pomidorów całych lub w kawałkach, puszkowanych. W omawianym okresie było to 12,0 tys. ton, a 60% dostaw puszkowanych pomidorów pochodziło z z Włoch – ponad 7,0 tys. ton i po około 2,0 tys. ton z Niemiec i Hiszpanii.

Na wyższym wobec poprzedniego roku poziomie utrzymały się zakupy warzyw mrożonych, których w omawianym okresie sprowadziliśmy dokładnie 29,6 tys. ton wobec poprzedniorocznej wielkości ponad 22,0 tys. ton. Dokładnie 27,9 tys. ton sprowadzonych mrozonek to produkty pochodzące z Unii Europejskiej, a najwięcej z Holandii i Belgii. W pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku import frytek był nieco wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 32,5 tys. ton, z czego 100% dostaw to frytki „unijne” – przede wszystkim z Niemiec i Holandii.

W pierwszym półroczu 2015 roku import puszkowanych warzyw zamknął się wolumenem niemal 24,0 tys. i był tym samym na niezmiennym poziomie wobec poprzedniorocznego wyniku. W 90% sprowadzone produkty pochodziły z państw Wspólnotowych, w tym przede wszystkim z Węgier – ponad 7,7 tys. ton czy Niemiec i Hiszpanii – po około 4,0 tys. ton, a w dostawach przeważała puszkowana kukurydza słodka – oraz oliwki.

W pierwszym półroczu bieżącego roku o około 10,0 tys. ton wzrosły zakupy warzyw suszonych i warzyw suszonych strączkowych do niemal 27,7 tys. ton wobec 18,0 tys. ton przed rokiem, przy czym najwięcej suszonych warzyw sprowadziliśmy między innymi z Holandii – rekordowy wzrost wobec do 8,8 tys. ton wobec 0,6 tys. ton przed rokiem oraz z Niemiec – 4,6 tys. ton i 4,0 tys. ton z Chin. Spośród zaimportowanych suszonych warzyw największym powodzeniem cieszyły się mieszanki warzywne oraz suszona cebula, a wśród suszonych warzyw strączkowych odpowiednio groch.

Pomidory i przetwory pomidorowe

Zakupy **pomidorów** w analizowanym okresie pierwszych sześciu miesięcy 2016 roku były mniejsze o niecałe 3,0 tys. toni wyniosły 92,7 tys. ton, a wydatki na ten cel to nieco ponad 96,8 mln EUR. W pierwszym półroczu 2016 roku pomidory stanowiły dokładnie 25% wolumenu importowanych do Polski świeżych warzyw i były jak co roku jedną z ważniejszych pozycji w dostawach.

Dokładnie 92% - 85,0 tys. ton pomidorów pochodziło z krajów Unii Europejskiej. Jak zwykle najczęściej do Polski sprowadzono z Hiszpanii – dokładnie 40,0 tys. ton, a pozostały import pochodził między innymi z Holandii – ponad 22,7 tys. ton oraz 10,5 tys. z Francji.

Poza krajami unijnymi dostawcą pomidorów na polski rynek są państwa trzecie – w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku dostawy z tego kierunku utrzymały poziom niecałych 7,0 tys. ton, przy czym 100% dostaw pomidorów to warzywa z Turcji- 6,9 tys. ton.

Pozostałe warzywa

W pierwszym półroczu bieżącego roku na nieco wyższym w porównaniu do poprzedniego roku poziomie utrzymał się import warzyw cebulowych – sprowadziliśmy ich 60,8 tys. ton wobec niecałych 54,5 tys. ton rok wcześniej. Warzywa cebulowe w prawie 95% to unijne produkty, głównie z Holandii - ponad 37,3 tys. ton i Niemiec - ponad 5,7 tys. ton. Z omawianej grupy warzyw dokładnie 44,6 tys. ton stanowił import samej tylko cebuli wobec poprzedniorocznej wielkości 43,1 tys. ton. Największe ilości dostarczono do Polski między innymi ze wspomnianej już Holandii – 35,1 tys. ton. Pozostałe zaimportowane ilości warzyw cebulowych stanowił czosnek –ponad 5,0 tys. ton (głównie z Hiszpanii) oraz pory – 11,2 tys. ton, głównie z Belgii – 5,5 tys. ton i Francji – niecałe 2,0 tys. ton.

Także znaczącą grupę importową stanowią od lat warzywa korzeniowe z tegorocznym importem na sporo wyższym wobec roku poprzedniego poziomie ponad 55,1 tys. ton, a importujemy je praktycznie w 100% z państw Wspólnotowych. Dominującym produktem jest tu marchew z wynikiem ponad 39,6 tys. ton W zasadzie 100% dostaw pochodziła z Unii Europejskiej, a największe ilości stanowiła marchew holenderska – 17,7 tys. ton oraz włoska – 7,5 tys. ton.

W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku import warzyw kapustnych zamknął się łącznym wolumenem 39,2 tys. ton wobec poprzedniorocznej wielkości 35,5 tys. ton. Dokładnie 67% importowanych kapustnych stanowiły warzywa pochodzące z Unii Europejskiej (26,1 tys. ton), a po raz pierwszy odnotowano znaczący wzrost importu warzyw kapustnych z Macedonii do wielkości 12,1 tys. ton. największe ilości w tej grupie warzyw stanowiły ponownie kalafior i brokuły, których zaimportowaliśmy 18,8 tys. ton w tym 100% to warzywa z UE. Więcej za to w bieżącym roku zaimportowaliśmy białej i czerwonej kapusty – w sumie 17,3 tys. ton, a najwięcej jej zakupiono na rynku macedońskim – ponad 12,1 tys. ton oraz czeskim – 1,0 tys. ton.

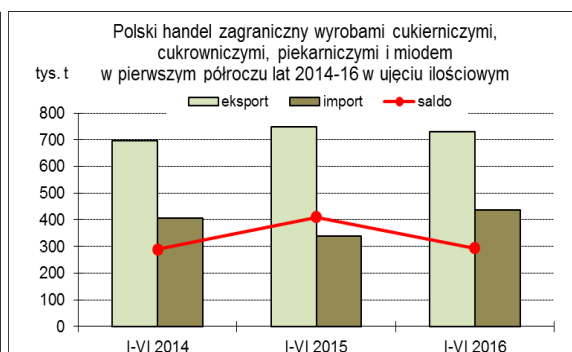
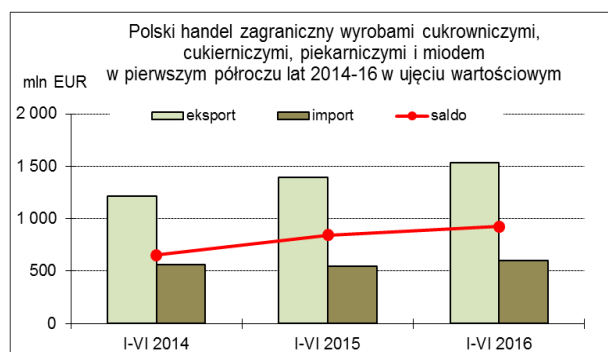
Na identycznym poziomie niż w pierwszym półroczu minionego roku utrzymał się przywóz wszelkiego rodzaju sałat i endywii. W sumie wolumen dostaw to ponad 33,0 tys. ton, a warzywa te w 100% dostarczyły do nas kraje unijne z dominującą tu Hiszpanią – niecałe 20,0 tys. ton. W bieżącym roku odnotowano przywóz ogórków na nieco wyższym poziomie niż przed rokiem o zaledwie 1,0 tys. ton do wielkości 25,5 tys. ton w tym prawie 100% dostaw ogórków pochodziło z państw Unii, a prawie 15,0 tys. ton to warzywa hiszpańskie. Poza tym sprowadziliśmy około 35,6 tys. ton papryki słodkiej, w tym 33,4 tys. ton z samej tylko Hiszpanii i Holandii.

PRODUKTY CUKROWNICZE, CUKIERNICZE, PIEKARNICZE I MIÓD – IMPORT DYNAMICZNIE PRZYSPIESZYŁ, EKSPORT RÓŚŁ JEDYNIIE WARTOŚCIOWO

Pierwsze półrocze 2016 roku przyniosło wyraźne zmiany wyników handlu zagranicznego miodem, cukrem, wyrobami cukrowniczymi i cukierniczymi oraz piekarniczymi, ale tempo eksportu zauważalnie spadło (ilościowo była nawet ujemne), importu zaś dynamicznie wzrosło (po spadkach przed rokiem). Saldo pozostało dodatnie i poprawiło się wartościowo, przy silnej redukcji wolumenu. W strukturze towarowej wywozu swoje pozycje umocniły słodycze i ciastka, spadło natomiast znaczenie cukru i melasy. W przypadku przywozu silnie wzrosło znaczenie cukru i w mniejszym stopniu syropów, zmalała natomiast rola słodyczy i ciastek. Oplacalność eksportu dynamicznie poprawiła się, import mocno potaniał. Dlatego też różnica w cenach wywozu i przywozu wyraźnie wzrosła, a w eksporcie uzyskiwano duże wyższe ceny.

W obrotach polskiego handlu zagranicznego cukrem¹⁰, pozostałymi cukrami¹¹, melasą¹² i wyrobami cukierniczymi¹³ oraz miodem¹⁴ i wyrobami piekarniczymi¹⁵ w pierwszej połowie 2016 roku odnotowano dodatnie saldo pod względem wartościowym i ilościowym. Nadwyżka eksportu nad importem wyniosła 925,8 mln EUR w porównaniu do 844,3 mln EUR w pierwszym półroczu 2015 roku i 654,5 mln EUR w pierwszych sześciu miesiącach 2014 roku. Dodatkowo saldo w okresie styczeń-czerwiec 2016 roku wzrosło rok do roku o 9,6% (+81,5 mln EUR), wobec wyników z analogicznego okresu 2014 roku było o 41,5% wyższe (dynamika wzrostu jednak mocno wyhamowała, o prawie 19,4 pp.). Wyższe saldo wartościowo to przede wszystkim efekt bazy i wypracowanej w poprzednich latach dużej nadwyżki w handlu zagranicznym. W analizowanym okresie dynamika wzrostu wartości wywozu była nieco niższa od tempa wzrostu przywozu. W ujęciu ilościowym dodatnie saldo zmniejszyło się bardzo mocno, spadając aż o 28,4% (-116,5 tys. ton) do 293,8 tys. ton wobec 410,3 tys. ton rok wcześniej i 289,5 tys. ton w pierwszym półroczu 2014 roku. Mimo wyraźnego spadku saldo było wyższe o 1,5% niż przed dwoma laty. Zdecydowały o tym w dużej mierze spadki sprzedaży wyrobów cukrowniczych i dwuipółkrotny wzrost przywozu cukru oraz w mniejszym stopniu rosnący import słodyczy.

Łącznie w pierwszej połowie 2016 roku wyeksportowano niespełna 729 tys. ton produktów objętych ww. grupą towarową, za które otrzymano 1530,2 mln EUR (w pierwszym półroczu 2015 roku 749,1 tys. ton o wartości 1392,6 mln EUR), sprowadzono zaś 435,1 tys. ton o wartości 604,5 mln EUR (w pierwszej połowie 2015 roku 338,8 tys. ton i 548,3 mln EUR). Wartość eksportu całej grupy wzrosła średnio o 9,9%, a importu o 10,2%. Wolumen eksportu towarów omawianych w niniejszym rozdziale był niższy o 2,7%, a importu wzrósł aż o 28,4%.

W strukturze towarowej eksportu wyrobów cukrowniczych, cukierniczych, piekarniczych i miodu wyraźnie spadł udział melasy (-3 pp. do 9,5%), cukru (o 2,6 pp. do 28,4%) i syropów (o 2 pp. do 4%), wzrósł zaś ciastek (o 5,4 pp. do 33,2%) i słodyczy (o 2,2 pp. do 24,2%).

¹⁰ kod CN 1701

¹¹ kod CN 1702

¹² kod CN 1703

¹³ kody CN 1704 i 1806

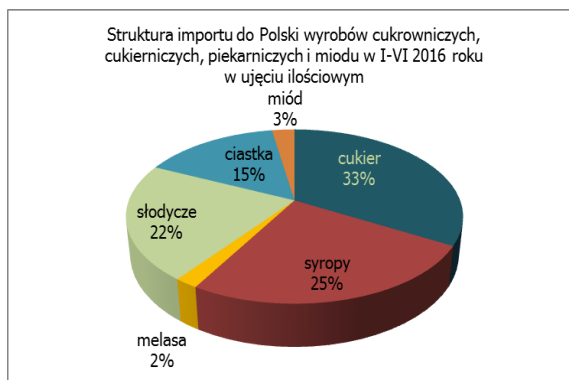
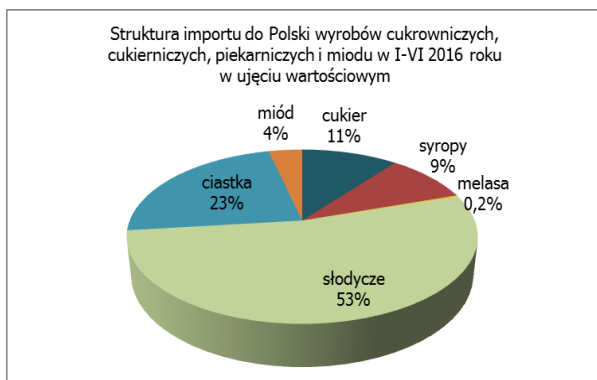
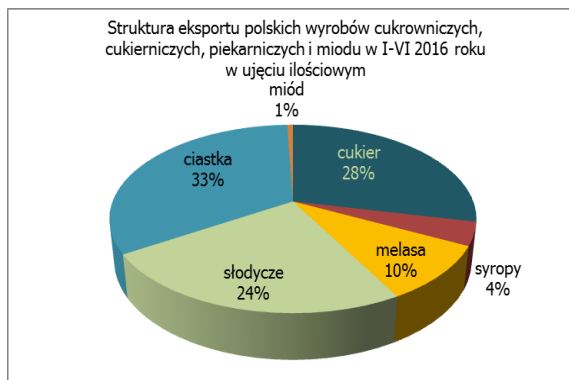
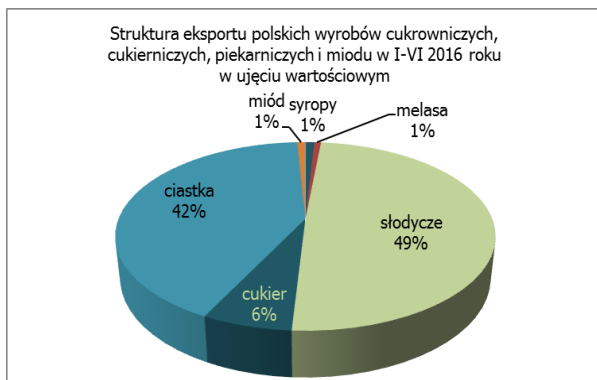
¹⁴ kod CN 0490

¹⁵ kod CN 1905

Natomiast w imporcie bardzo dynamicznie, o 17,1 pp. wzrosło znaczenie cukru, którego udział wyniósł 33,1%, jednocześnie obserwowano ograniczenie roli pozostałych grup produktów (z wyjątkiem miodu).

Najwartościowszą pozycją zarówno w eksporcie jak i imporcie po raz kolejny były właśnie słodycze (49,4% udział w wartości eksportu i 53,1% w imporcie), a wśród nich wyroby cukiernicze z kakao (39,5% udział w wartości eksportu i 40,7% importu). W pierwszej połowie 2016 roku słodycze straciły na znaczeniu w przypadku przywozu, w wywozie ich rola kosmetycznie wzrosła.

W pierwszym półroczu 2016 roku 80,5% wywozu produktów sektora cukrowniczego, cukierniczego, piekarniczego i miodu trafiło do UE, gdzie sprzedano 587,1 tys. ton za 1247,1 mln € (81,5% udział wartościowo). Eksport wzrósł nieznacznie, o zaledwie 0,2% (niepełna 1,1 tys. ton), ale mimo tego jego wartość wzrosła o 14,6%. W ujęciu rocznym udział krajów unijnych zwiększył się zauważalnie, bo o 2,3 pp. ilościowo, ale wartościowo wzrósł jeszcze bardziej, o 3,3 pp. Spadło znaczenie wysyłki do krajów trzecich, w tym do Rosji, Kazachstanu i Kirgistanu, USA, Izraela i Libanu oraz Norwegii. Nie zrekompensowały tego wzrosty wysyłki do Algierii, Gruzji, Kamerunu, Jemenu i na Ukrainę.

W pierwszej dziesiątce krajów, które w pierwszej połowie 2016 roku były największymi rynkami zbytu dla polskich wyrobów cukrowniczych i cukierniczych, znalazł się tylko jeden kraj spoza UE (także wartościowo). Najwięcej ilościowo sprzedano do Niemiec (22,2% udział), gdzie trafiły głównie cukier, ciastka i słodycze. W pierwszej trójce znalazły się Wielka Brytania (12,4%) i Czechy (7,1%). Brytyjczycy kupowali przede wszystkim czekoladki, melasę i ciastka, a Czesi ciastka, słodycze i cukier. Na kolejnych miejscach uplasowały się Belgia (melasa i ciastka), Węgry (cukier, ciastka i słodycze), Izrael (cukier), Włochy (cukier, ciastka i słodycze), Francja (ciastka), Litwa (cukier i ciastka) i Słowacja (ciastka, słodycze i cukier). Z top10 wypadły USA, Rosja, Holandia i Szwecja – w każdym z tych kierunków odnotowano dużą, dwucyfrową redukcję eksportu. Pod względem wartości wywozu na pierwszym miejscu z 19,7% udziałem też byli Niemcy, a za nimi Wielka Brytania (14,3%) i Czechy (7,3%). Udział krajów z pierwszej dziesiątki stanowił 66,6% wywozu ogółem. Pod względem wartości w dziesiątce największych odbiorców znalazły się Rosja (ostatnie miejsce), a ilościowo Izrael (6. miejsce).

Cukier stanowił 27,9% wywozu produktów z grupy wyrobów cukrowniczych, cukierniczych, piekarniczych i miodu w pierwszej połowie 2016 roku. Na drugim miejscu z 9,4% udziałem uplasowała się

melasa buraczana. W pierwszej dziesiątce znalazły się także czekoladki i ciastka. Pierwsze 10 najwartościowszych produktów stanowiło 71,3% wywozu omawianej grupy ilościowo i 62% wartościowo.

W pierwszej połowie 2016 roku import wyrobów cukrowniczych, cukierniczych, piekarniczych i miodu dynamicznie wzrósł pod względem wolumenu przy jednoczesnym, znacznie niższym tempie wzrostu wartości. Dominująca pozycja państw unijnych jako głównych dostawców mocno zmalała. Zakupy w UE stanowiły 69,7% przywozu, wynosząc 303,1 tys. ton o wartości 528,2 mln €. Import ogółem wzrósł o 28,4% pod względem wolumenu, a wartościowo zwiększył się o 10,2%. Natomiast zakupy z UE zwiększyły się ilościowo o 10,2%, a wartościowo wzrosły o 5,8%. Udział krajów unijnych zmalał aż o 12,8 pp. (a wartościowo o 6,3 pp.). Wzrosło za to przede wszystkim znaczenie krajów trzecich bez WNP, głównie za sprawą dynamicznego wzrostu cukru z Sudanu i Zimbabwe. Warto zwrócić uwagę, że po ponad dwukrotnym wzroście zakupów z Ukrainy, jaki obserwowano w pierwszym kwartale 2015 roku, w okresie styczeń-czerwiec 2016 roku wolumen importu z tego kraju był niższy o 12%, ale jego wartość wzrosła ponad dwukrotnie.

W pierwszej dziesiątce krajów, które w pierwszej połowie 2016 roku były największymi dostawcami do Polski wyrobów cukrowniczych i cukierniczych, znalazło się siedem krajów unijnych (jeden więcej wartościowo). Największym dostawcą z 21% udziałem były Niemcy, skąd kupowano przede wszystkim słodycze, ciastka i syropy cukrowe. Zakupy z Niemiec wzrosły o 10% w relacji rocznej, ale ich wartość tylko o 1%. Na drugie miejsce wskoczył Sudan (11,5% udział, rok wcześniej nie sprowadzano cukru z tego kraju, ale dwa lata temu import był nieco wyższy), trzecią pozycję, mimo 15% spadku zakupów, utrzymała Słowacja (7,4%), skąd importowano przede wszystkim syropy cukrowe (w tym izoglukozę). Na kolejnych miejscach uplasowały się Francja (syropy), Zimbabwe (cukier), Mozambik (cukier), Belgia (syropy i słodycze), Czechy (cukier i słodycze oraz ciastka), Austria (syropy) i Holandia (słodycze i syropy). W ujęciu wartościowym na pierwszym miejscu z udziałem w wysokości 34,3% były Niemcy, na kolejnych Holandia (7,3%) i Włochy (6,6%), a stawkę zamknęły Sudan i Ukraina (dynamiczny wzrost zakupu miodu). Włosi sprzedawali do Polski czekoladki i w mniejszym stopniu już ciastka.

Największy udział w imporcie wyrobów cukrowniczych i cukierniczych w pierwszej połowie 2016 roku przypadł cukrowi trzcinowemu do rafinacji (23%), na drugim miejscu znalazły się syropy glukozowe (10,5%), a na trzecim cukier biały (8,1%). Do pierwszej dziesiątki najchętniej kupowanych trafiły także czekoladki, izoglukoza, ciastka i miód. Te 10 produktów dominujących w strukturze towarowej importu stanowiło 66% importu ilościowo i 50,7% wartościowo.

Handel zagraniczny produktami przemysłu cukrowniczego, cukierniczego, piekarniczego i miodem w pierwszym półroczu 2016 roku

Opis	Wartość w mln EUR							
	Miód CN 0490	Cukier CN 1701	Syropy CN 1702	Melasa CN 1703	Cukierki CN 1704	Czekoladki CN 1806	Ciastka CN 1905	Razem
Eksport	12,8	99,1	13,7	10,5	150,7	604,8	638,7	1 530,3
Import	22,4	64,1	56,0	1,1	75,3	245,9	139,6	604,5
Saldo	-9,6	35,0	-42,3	9,4	75,4	358,9	499,1	925,8

Opracowanie własne

Opis	Ilość w tys. ton							
	Miód CN 0490	Cukier CN 1701	Syropy CN 1702	Melasa CN 1703	Cukierki CN 1704	Czekoladki CN 1806	Ciastka CN 1905	Razem
Eksport	4,3	207,4	29,1	69,4	38,8	137,7	242,2	729,0
Import	11,2	144,5	109,4	8,3	25,9	68,4	67,3	435,1
Saldo	-6,9	62,9	-80,3	61,1	12,9	69,3	174,9	293,8

Opracowanie własne

Znaczenie handlu wyrobami cukierniczymi, cukrowniczymi, piekarniczymi i miodem w handlu artykułami rolno-spożywczymi ogółem nie uległo istotnym zmianom, z wyjątkiem eksportu w ujęciu wartościowym, gdzie odnotowano zauważalny wzrost udziału. To skutek znacznie wyższej dynamiki wzrostu wartości eksportu grupy niż handlu ogółem. Na znaczeniu zyskał też import w ujęciu wolumenowym (skutek intensyfikacji przywozu cukru), ale udział dalej pozostał relatywnie niewielki. W pierwszym półroczu 2016 roku udział eksportu grupy towarów obejmującej cukier w stanie natural-

nym, produkty przemysłu cukrowniczego i cukierniczego, piekarniczego i miód w eksporcie towarów rolno-spożywczych wyniósł 13,2% (12,2% w pierwszych sześciu miesiącach 2015 roku) pod względem wartości i 6,9% ilościowo (6,6% w pierwszej połowie 2015 roku). W przypadku importu udział ten stanowił 7,4% wartości (7,1% w poprzednim roku) i 3,5% ilości (2,9% w rok wcześniej).

Ekspert produktów przemysłu cukrowniczego, cukierniczego, piekarniczego i miodu w pierwszej połowie lat 2014-2016

Opis	Wartość w mln EUR					Ilość w tys. ton				
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	% zmiana	Udział 16=100	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	% zmiana	Udział 16=100
0490 Miód	15,4	13,2	12,8	-3,4	0,8%	6,4	4,9	4,3	-12,4	0,6%
1701 Cukier	122,4	99,3	99,1	-0,2	6,5%	250,8	232,6	207,4	-10,8	28,4%
1702 Syropy	13,1	17,2	13,7	-20,3	0,9%	28,9	45,1	29,1	-35,5	4,0%
1703 Melasa	10,3	11,9	10,5	-12,0	0,7%	75,7	93,4	69,4	-25,6	9,5%
1704 Cukierki	124,0	140,8	150,7	7,0	9,8%	33,8	35,6	38,8	9,0	5,3%
1806 Czekoladki	481,1	545,1	604,8	10,9	39,5%	115,7	129,1	137,7	6,6	18,9%
1905 Ciastka	446,4	565,1	638,7	13,0	41,7%	185,7	208,4	242,2	16,3	33,2%
Razem	1 212,8	1 392,6	1 530,3	9,9	100,0%	697,0	749,1	729,0	-2,7	100,0%

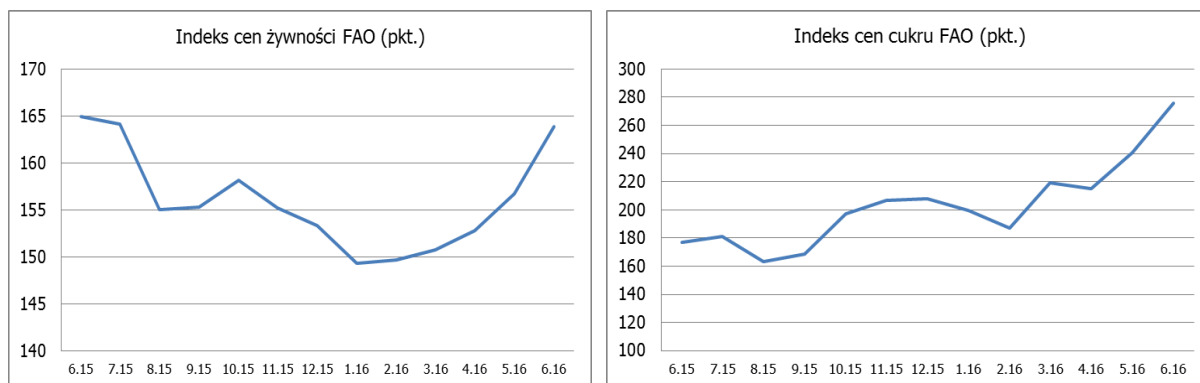
Opracowanie własne

Import produktów przemysłu cukrowniczego, cukierniczego, piekarniczego i miodu w pierwszej połowie lat 2014-2016

Opis	Wartość w mln EUR					Ilość w tys. ton				
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	% zmiana	Udział 16=100	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	% zmiana	Udział 16=100
0490 Miód	16,9	18,2	22,4	23,2	3,7%	9,5	8,3	11,2	2,6%	2,6%
1701 Cukier	68,5	25,2	64,1	154,6	10,6%	121,2	54,4	144,5	165,7	33,2%
1702 Syropy	61,7	54,6	56,0	2,7	9,3%	121,2	105,1	109,4	4,2	25,2%
1703 Melasa	1,1	1,4	1,1	-21,1	0,2%	7,1	15,9	8,3	-47,4	1,9%
1704 Cukierki	73,3	72,5	75,3	3,8	12,5%	24,9	23,5	25,9	10,4	6,0%
1806 Czekoladki	200,2	236,6	245,9	3,9	40,7%	59,3	65,6	68,4	4,4	15,7%
1905 Ciastka	136,8	139,9	139,6	-0,2	23,1%	64,4	66,2	67,3	1,6	15,5%
Razem	558,3	548,3	604,5	10,2	100,0%	407,5	338,8	435,1	28,4	100,0%

Opracowanie własne

W pierwszym półroczu 2016 roku indeks cen żywności FAO zyskał 6,9%. Początek roku przyniósł niewielkie spadki, ale w kolejnych miesiącach dominowały już podwyżki. Drożało mięso (6,6%), oleje (14,4%) i zboża (3,5%), potaniały produkty mleczarskie (7,7%). Indeks cen cukru wzrósł w tym czasie najdynamiczniej, zyskując 32,8%. Po dołku sięgnięciu dna w pierwszych dwóch miesiącach 2016 roku notowania ropy odbudowały się, ale nie przekraczały 50 dolarów za baryłkę, co można uznać za relatywnie niski poziom. Podobnie zachowywały się notowania benzyny. Także notowania pszenicy poszły w górę, choć sam czerwiec przyniósł silną korektę w dół. Kukurydza zaczęła drożeć dopiero w maju, ale w czerwcu notowania równie silnie spadły. Przemiał ziarna kakao w Europie wzrósł o 2,1% w pierwszej połowie roku w relacji rocznej, ale był niższy od wyników za drugie półrocze 2015 roku. W Azji odnotowano zwwyżkę o 2,9%, a w USA o 0,6%. Należy uznać to za dobre wyniki. Można przyjąć, że w okresie styczeń-czerwiec 2016 roku złotówka straciło wobec dolara amerykańskiego i euro (kurs wymiany walut był w tych dwóch parach bardzo zmienny), a wobec funta szterlinga zyskała. Obserwowana była silna aprecjacja rubla i dalsza deprecjacja hrywny.

Rosnące koszty (ceny energii rzutują również na transport i magazynowanie) i dość wysoka dynamika wzrostu cen żywności na świecie (co może ograniczać popyt) odcisnęły swoje piętno na wynikach polskiego handlu zagranicznego, ale mimo wyraźnego spowolnienia, zwłaszcza po stronie eksportu, trzeba je uznać w tej sytuacji za dość dobre. Wprawdzie wolumen wywozu wyraźnie spadł, ale mimo tego jego wartość była nieco wyższa, co pozwoliło na poprawę opłacalności eksportu. Dość dynamicznie rosnący import był z kolei tańszy. Ujemne saldo obrotów w ujęciu towarowym mocno się pogłębiło (prawie siedmiokrotnie!), a wartościowo obniżyło relatywnie nieznacznie.

Na tle tych wyników handlu rolno-spożywczego wyniki handlu artykułami cukrowniczymi, cukierniczymi, piekarniczymi i miodem oraz słodyczami jako takimi wypadają bardzo dobrze. Dynamika wzrostu wartości eksportu była wyższa niż ogółem (aż dziewięciokrotnie), ilościowo tempo spadku niższe (2,5krotnie). Import rósł dynamiczniej, co było obserwowane zwłaszcza w ujęciu wolumenowym. Zarówno pod względem wartości jak i ilości odnotowano dodatnie saldo obrotów wyrobami cukierniczymi, cukrowniczymi, piekarniczymi i miodem, które dynamicznie wzrosło w relacji rocznej wartościowo (ilościowo odnotowano spadek). Dobrze radziły sobie także same słodycze. Saldo było dodatnie, rosnąc ilościowo i wartościowo. Eksport rósł dynamiczniej niż całej grupy (i artykułów rolno-spożywczych), ilościowo także był na plusie przy spadkach całej grupy i ogółem. Tempo wzrostu importu było znacznie niższe niż ogółem i niższe niż całej grupy. Pozwala to przyjąć, że na tle artykułów rolno-spożywczych produkty cukrownicze, cukiernicze, piekarnicze i miód wypadły lepiej, a samych słodyczy najlepiej.

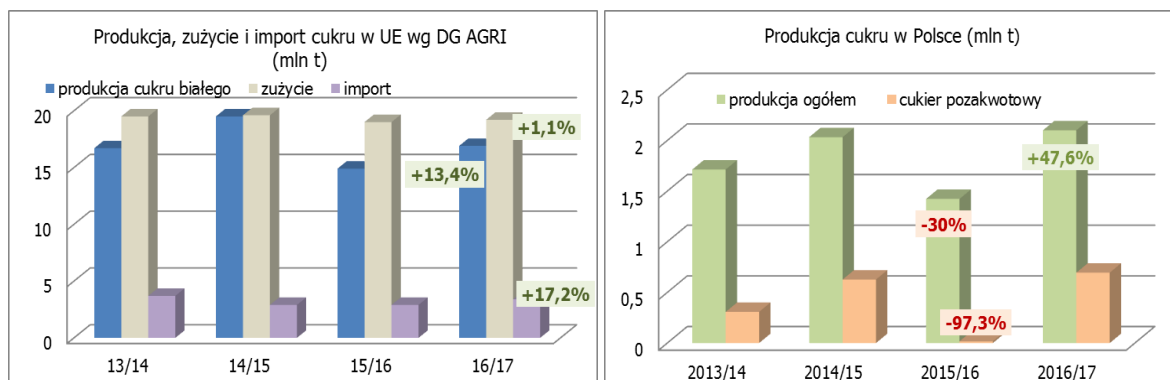
Przyczyn dobrych wyników polskiego handlu zagranicznego analizowanymi produktami w tym rozdziale należy upatrywać w kilku czynnikach. Według danych OECD, w pierwszym półroczu 2016 roku utrzymała dość dobra koniunktura w krajach strefy euro i Wielkiej Brytanii, które są tradycyjnie największymi rynkami dla słodyczy i ciastek, a więc najbardziej wartościowych produktów w tej grupie. Słabsze wyniki odnotowywano jedynie w Czechach, czego skutkiem może ograniczenie ilości, której jednak towarzyszył wzrost wartości (Czesi od kilku lat kwestionują jakość polskiej żywności, co może wymuszać zmianę asortymentu wywozu do tego kraju na bardziej premium). Konsumenci przyzwyczaili się do utrzymujących się od dłuższego czasu wysokich cen kakao, co zaowocowało rosnącym przemiałem (co w praktyce oznacza większy popyt na różne wyroby czekoladowe). Cukier zaczął szybko drożeć, ale poprzednie lata bardzo niskich cen rozbudziły popyt, którego te podwyżki nie były w stanie wyhamować. Deficyt na globalnym rynku cukru podtrzymywał tę tendencję.

Cukier¹⁶

Kwota produkcyjna na cukier dla Polski wynosi nieco ponad 1,4 mln ton rocznie, czyli mniej o około 250 tys. ton od zużycia. W sezonie 2015/16 wytworzono fizycznie zaledwie 1,423 tys. ton, ale należy do tego doliczyć 321,7 tys. ton przeniesionych z poprzedniego sezonu. Produkcja cukru w UE w sezonie 2015/16 wyniosła fizycznie 14,9 mln ton, ale należy doliczyć do tego 2,66 mln ton przeniesionych z poprzedniego sezonu. Kwota produkcyjna dla całej UE wynosi 13,53 mln ton. W sezonie 2016/17 prognozowana jest znaczna poprawa wyników kampanii cukrowniczej w Polsce i w UE. Sezon wcześniej warunki pogodowe były niekorzystne, w obecnym poprawiły się. W UE produkcja ma wynieść fizycznie 16,663 mln ton (do tego należy doliczyć 928 tys. ton przeniesienia z

¹⁶ Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1701

poprzedniego sezonu). W Polsce ilość cukru, jaka ma być wytworzona w sezonie 2016/17, oszacowano na aż 2,101 mln ton (plus prawie 90,2 tys. z poprzedniego sezonu).

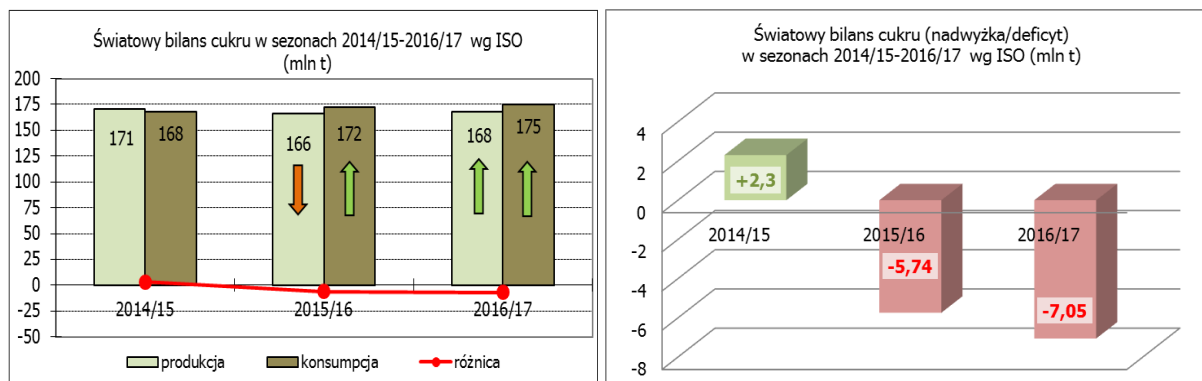

Komisja Europejska oszacowała import cukru do UE w sezonie 2015/16 na 2,9 mln ton, a w kolejnym na 3,4 mln ton. Całkowite zużycie cukru ma wzrosnąć nieznacznie, o 200 tys. ton do 19,2 mln ton i w całości przypadnie na spożycie. Na koniec sezonu 2016/17 zapasy cukru obniżą się o 200 tys. ton do 1 mln ton. To najniższy od lat poziom.

Przy stabilnym eksporcie (w ramach WTO przysługuje UE limit 1,4 mln ton rocznie) dane te sugerują, że zaopatrzenie unijnego rynku oprawi się. W pierwszym półroczu 2016 roku sytuację dyktowała jednak słabsza kampania i niewielki spadek spożycia cukru oraz stabilny import. W tym okresie średnie ceny zbytu cukru konsumpcyjnego w UE utrzymywały na dość stabilnym poziomie, który w pierwszym półroczu wyniósł średnio 431 €/t. Ceny w preferencyjnym imporcie z państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) były średnio o 10 €/t wyższe. W Polsce cukier szybko drożał w pierwszym półroczu i średnio kosztował w zbycie 519-562 €/t, a więc powyżej unijnej średniej.

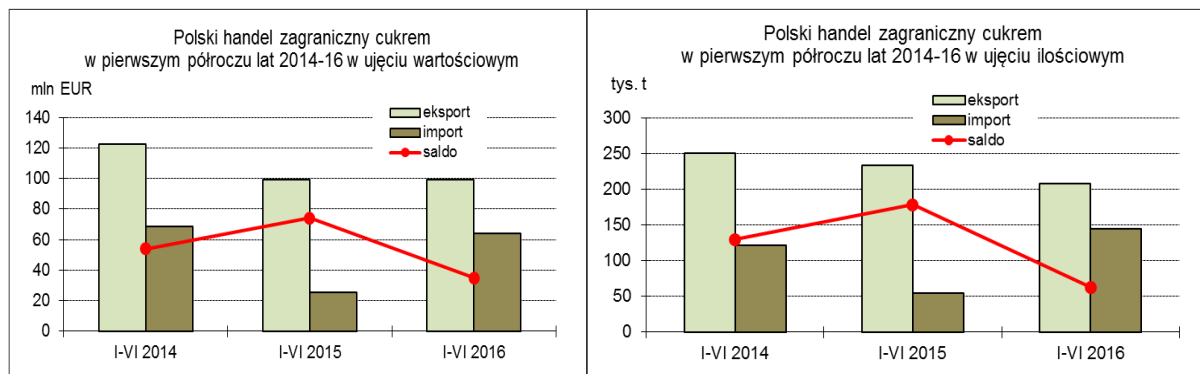
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w pierwszym półroczu 2016 roku spożycie cukru w kraju wyniosło zaledwie 0,9 kilograma na osobę miesięcznie, co oznacza spadek o 10% w relacji rocznej, a wobec całego 2015 roku obniżkę aż o 17,4%. Zużycie cukru, dżemów, lodów i słodczy, w tym czekolady w pierwszym półroczu 2016 roku było zaś niższe w relacji rocznej o 1,2%, a wobec całego 2015 roku o 9,3%. Spożycie czekolady dynamicznie wzrosło, lodów także. Popyt na dżemy i miód był stabilny, dość mocno obniżyło się za to zużycie wyrobów cukierniczych. Spożycie całej grupy bez cukru dynamicznie wzrosło, o 11,8% r/r. Dane GUS pokazują, że spożycie indywidualne cukru jako takiego (stołowego) silnie spadło, ale już spożycie w towarach przetworzonych mocno poprawiło. Ze względu na fakt, że cukier stanowi ilościowo ciągle ponad połowę zużycia całej grupy, odnotowano spadek ogółem.

ISO oszacowało globalną produkcję cukru w sezonie 2016/17 na 168 mln ton, a spożycie 175 mln ton. Produkcja wzrośnie o około dwa miliony ton, a spożycie o około trzy miliony ton wobec poprzedniego sezonu. Na koniec sezonu 2015/16 zapasy mają wynieść około 83 mln ton, a rok później obniżyć się do 76 mln ton. ISO oczekuje, że w sezonie 2016/17 globalny deficyt cukru wyniesie 7 mln ton, a sezon wcześniej oceniono go na -5,7 mln ton. Obok kursu wymiany walut powyższe czynniki miały decydujący wpływ na polski handel zagraniczny cukrem.

Ze względu na zbliżające się zniesienie kwotowania produkcji cukru w UE trudno obecnie wyrokować o wynikach polskiego handlu zagranicznego w 2016 roku. Dużą niewiadomą pozostaje także ryzyko kursowe. Światowy bilans cukru wróży dobre ceny i silny popyt. Trudniej będzie jednak o import. Z kolei produkcja w UE i w Polsce powinna być wyraźnie wyższa, co poprawi możliwości eksportowe, ale zaostrzy konkurencję. Biorąc od uwagę silny spadek spożycia w kraju w pierwszym półroczu i sytuację międzynarodową można oczekiwać poprawy eksportu w całym roku, import może natomiast wyhamować. Saldo pozostanie dodatnie. Program 500+ powinien mieć ograniczony wpływ na konsumpcję żywności, w tym cukru i produktów o jego wysokiej zawartości, w pierwszych miesiącach obowiązywania. Według różnych badań opinii publicznej, Polacy deklarują przede wszystkim wydatki na edukację, ubrania i żywność. Wydaje się, że w kolejnych miesiącach udział wydatków na żywność może rosnąć ze względu na ich charakter – żywność trzeba kupować cały czas, buty czy lekcje angielskiego niekoniecznie.

W pierwszym półroczu 2016 roku w obrotach handlu zagranicznego polskim cukrem odnotowano dodatnie saldo pod względem wolumenu i wartości. Jednak nadwyżka eksportu nad importem mocno zmniejszyła się. Bilans wymiany handlowej wyniósł +35 mln EUR i +62,9 tys. ton. Rok wcześniej odnotowano znacznie niższe saldo dodatnie (+74,1 mln EUR i +178,2 tys. ton). W relacji rocznej saldo spadło w pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku o 52,8% wartościowo i 64,7% ilościowo.

Ekspert

Pierwsza połowa 2016 roku przyniosła dalszy spadek eksportu, który jednak za sprawą rosnących cen był widoczny przede wszystkim w ujęciu wolumenowym. Wywóz zmniejszył się w relacji rocznej o 10,8% do 207,4 tys. ton (rok wcześniej dynamika spadku wyniosła 7,2%), a jego wartość spadła symbolicznie, o 0,2% do 99,1 mln € (rok wcześniej dynamika wyniosła aż -18,9%). Średnia wartość eksportu wzrosła o 11,9%. Na znaczeniu zyskały kraje unijne, spadł udział krajów trzecich za sprawą ograniczenia wysyłki do WNP. W ciągu pierwszej połowy 2016 roku cukier surowy i biały podróżował na giełdach po 29%. W UE ceny były dość stabilne. Globalny bilans cukru w sezonie 2015/16 był deficytowy. Przyczyn ograniczenia wywozu należy upatrywać w mniejszej produkcji w kraju.

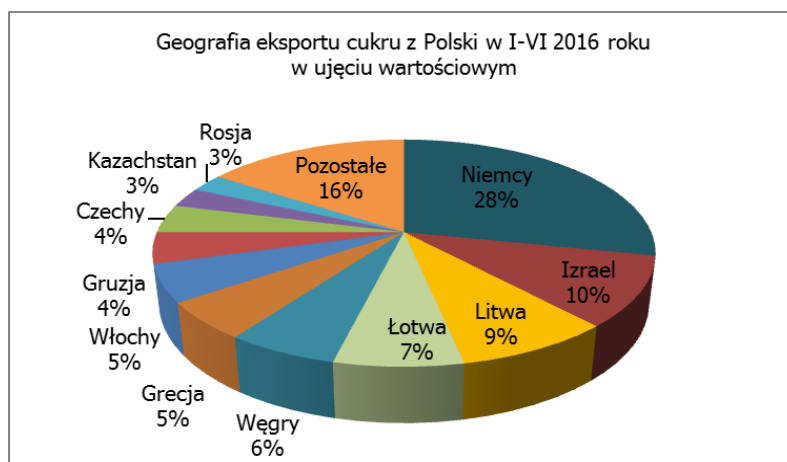
W omawianym okresie głównym odbiorcą polskiego cukru były kraje unijne, gdzie trafiło 67,3% udziału wolumenowo, a pod względem wartości sprzedaż do UE stanowiła 72,7% udział. W relacji rocznej znaczenie UE wzrosło odpowiednio o 2,7 punktu procentowego i 3,7 pp. Wywóz do WNP spadł o 10,8%. Mimo ograniczenia wywozu do pozostałych krajów trzecich, zyskały ona na znaczeniu w strukturze towarowej (+1 pp.). Możliwe było to przede wszystkim za sprawą intensyfikacji eksportu do Gruzji i Algierii.

Od lat największym odbiorcą polskiego cukru są Niemcy. W pierwszej połowie 2016 roku wywóz do tego kraju wzrósł o 2,3% do 59,6 tys. ton, co stanowiło 28,7% eksportu cukru ogółem. Jego wartość zwiększyła się dynamiczniej, o 7% do 28 mln € (28,3% udział). Do Niemiec cukier sprzedawano cukier średnio po 470 €/t, czyli o 8,9% taniej niż wyniosła średnia dla UE i o 1,7% mniej niż średnia wartość wywozu ogółem. Średnia wartość wywozu cukru do Niemiec poprawiła się o 4,6% w relacji rocznej. Znacznie tego kraju jako głównego rynku zbytu dla polskiego cukru umocniło się w relacji rocznej. Na kolejnych miejscach znalazł się Izrael (spadek o 39,2% do 24,6 tys. ton za 9,9 mln € (-35,5%)) i Litwa (więcej o 1% do 15 tys. ton). Izraelczycy kupowali cukier średnio po 401 €/t, a Litwini po 563 €/t. Wywóz do Kazachstanu spadł o prawie połowę, ponad czterokrotnie wzrósł zaś do Gruzji,

a do Włoch aż o 13 razy. Za nowy rynek można uznać Algierię, gdyż wcześniej trafiały tam znikome ilości. Do pierwszej 10 największych rynków zbytu dla polskiego cukru trafiło 81,2% ilości wywozu, wśród nich trzy kraje były spoza UE.

W pierwszej połowie 2016 roku wyraźnie poprawiła się opłacalność eksportu cukru. Jego średnia wartość wyniosła ~478 EUR/t i była wyższa o 11,9% od wyników z poprzedniego roku, kiedy za jedną tonę wyeksportowanego cukru polscy eksporterzy otrzymali średnio 427 EUR. Tradycyjnie najbardziej opłacalny był wywóz do krajów członkowskich – średnia wartość eksportu do UE wyniosła ~516 EUR/t (więcej o 13,1% r/r). W przypadku eksportu do WNP średnie ceny wzrosły w relacji rocznej o 5,2% do ~377 EUR/t, a do innych krajów trzecich o 6,3% do ~405 EUR/t.

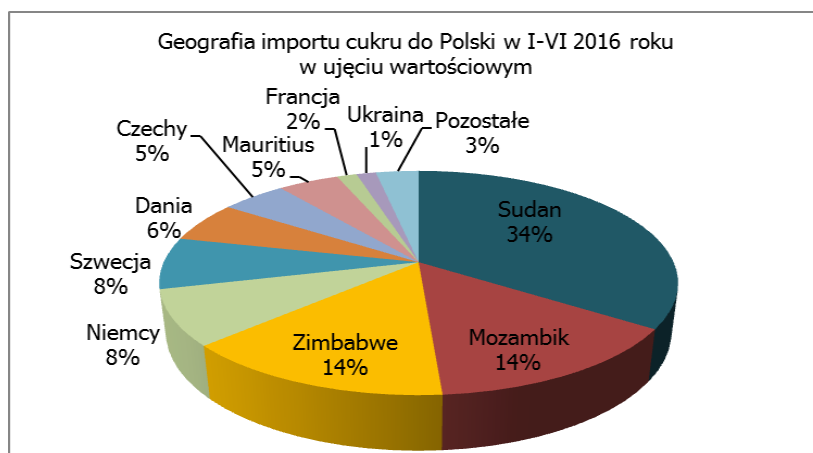

W strukturze towarowej eksportu cukru, podobnie jak w poprzednich latach, dominował cukier buraczany biały, inny niż zawierający dodatki aromatyzujące i barwiące (kod CN 1701 99 10), na który przypadło 95,4% wartości i 97,8% wolumenu eksportu cukru ogółem.

W pierwszej połowie 2016 roku wolumen eksportu towarów oznaczonych kodem CN 1701 stanowił 28,4% ilości (przed rokiem 31%) i 6,5% wartości (7,1% rok wcześniej) eksportu grupy towarów obejmujących cukier, produkty przemysłu cukrowniczego, cukierniczego, piekarniczego i miód. W eksporcie artykułów rolno-spożywczych ogółem cukier stanowił 2,0% ilościowo (też 2% w pierwszym półroczu 2015 roku) i 0,9% jego wartości (również 0,9% rok wcześniej).

Import

Import cukru do Polski w pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku bardzo dynamicznie wzrósł, a tempo wzrostu w ujęciu wolumenowym było nieco wyższe niż wartościowo. Polscy importerzy zakupili o 165,7% więcej cukru i przywóz wzrósł do 144,5 tys. ton wobec 54,4 tys. ton sprowadzonych w pierwszej połowie 2015 roku i 121,2 tys. ton dwa lata wcześniej. Po pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku import był wyższy niż za cały 2015 rok, kiedy sprowadzono 122 tys. ton! Pod względem wartości import zwiększył się nieco mniej dynamicznie, o 154,6% do 64,1 mln EUR ze 25,2 mln EUR rok wcześniej (w pierwszej połowie 2014 roku za cukier zapłacono zaś 68,5 mln EUR).

W pierwszym półroczu 2016 roku na znaczeniu mocno straciły kraje unijne, zyskały zaś trzecie. Od unijnych partnerów pochodziło 25,9% zakupionego cukru (mniej o 20,8 pp. r/r). Zakupy z UE wzrosły jednak w relacji rocznej aż o 47,5%, ale import z krajów trzecich był prawie czterokrotnie wyższy.

W pierwszej połowie 2016 roku największymi dostawcami cukru na polski rynek były Sudan, Zimbabwe i Mozambik, z których kupiono odpowiednio 50 i po 25 tys. ton, czyli 69,2% sprowadzonego cukru ogółem. W relacji rocznej zakupy z Mozambiku były stabilne ilościowo, a w przypadku pozostałych dwóch wzrosły z zera, ale dwa lata wcześniej na bardzo zbliżonym poziomie (w 2015 roku załamał się import i był najniższy od prawie 10 lat, importerzy zrezygnowali wówczas z egzotycznych dostawców). Po 7krotnym wzroście wolumenu do 10,3 tys. ton na 4. miejscu znalazła się Szwecja, a tuż za nią, po podwojeniu wolumenu do 9,1 tys. ton, Niemcy. Wśród krajów trzecich istotnym dostawcą była jeszcze Ukraina, skąd zakupy były wyższe ponad dwukrotnie. Warto odnotować zakup 500 ton z Kolumbii, która stara się intensyfikować wywóz wzorem światowego lidera w handlu cukrem, czyli Brazylii, i 240 ton z Bośni i Hercegowiny, która ma bezcłowy kontyngent eksportowy do UE w wysokości 12 tys. ton w danym sezonie.

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/1550 przywóz cukru z Zimbabwe, Mozambiku i Mauritiusa jest bezcłowy. Z dwóch pierwszych sprowadzano cukier trzcinowy do rafinacji, a z ostatniego cukier trzcinowy. Handel w ramach UE jest bezcłowy. Unijni partnerzy sprzedawali do Polski przede wszystkim cukier biały. Ukraina korzystna z bezcłowego kontyngentu dla 20 tys. ton cukru rocznie.

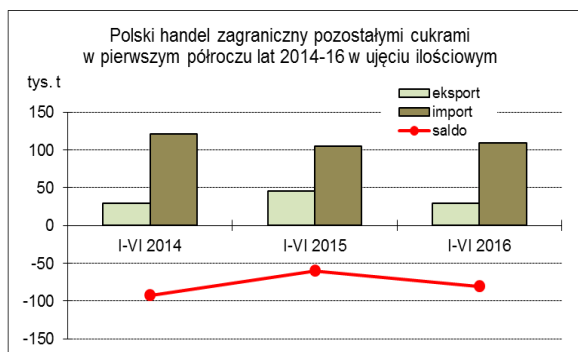
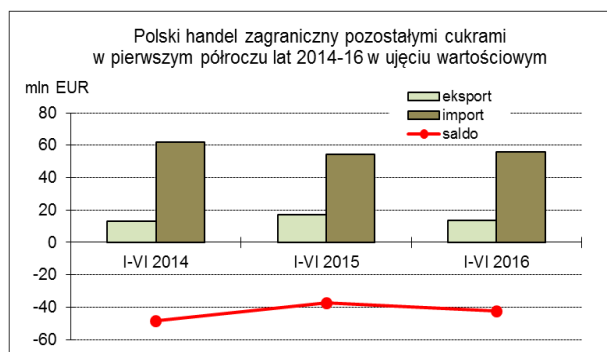
W pierwszej połowie 2016 roku średnia wartość celna importu spadła o 4,2% do ~443 EUR/t. Z krajów unijnych cukier sprowadzono po średnio ~512 EUR/t (-0,4%). Wartość celna importu z krajów trzecich (bez WNP) wyniosła ~419 EUR/t i była o 0,2% niższa. Cukier trzcinowy do rafinacji kupowano średnio po 405 €/t wobec 376 €/t rok wcześniej.

W pierwszym półroczu 2015 roku w strukturze towarowej polskiego importu zaszły duże zmiany. Dominowały cukier trzcinowy do rafinacji (CN 1701 14 10) i cukier buraczany biały, inny niż zawierający dodatki aromatyzujące i barwiące (kod CN 1701 99 10), przy czym ten pierwszy mocno stracił na znaczeniu, a drugi zyskał. Zakupy cukru surowego wzrosły czterokrotnie (kupowano go po średnio 405 €/t), a białego o 60,5% (płacono za niego średnio 487 €/t, o 2,3% więcej r/r).

Udział cukru w imporcie grupy towarów obejmujących cukier, produkty przemysłu cukrowniczego i wyrobów cukierniczych wyniósł 33,2% ilości (16,1% przed rokiem) i 10,6% wartości (4,6% w pierwszym półroczu 2015 roku). W pierwszej połowie 2016 roku import cukru wyniósł 0,3% wartości (0,2% przed rokiem) importu towarów rolno-spożywczych ogółem i 0,1% jego ilości (też 0,1% rok wcześniej).

Pozostałe cukry¹⁷

Handel zagraniczny towarami o kodzie CN 1702 obejmuje pozostałe cukry łącznie z chemicznie czystymi laktozą, maltozą, glukozą i fruktozą, w postaci stałej, oraz syropy cukrowe nie zawierające dodatku środków aromatyzujących lub barwiących, sztuczny miód, zmieszany lub nie, z miodem naturalnym i karmel. W tej grupie towarów znalazły się też izoglukoza i syropy inulinowe.

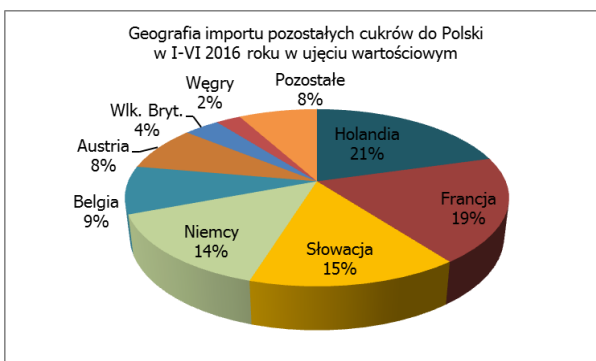
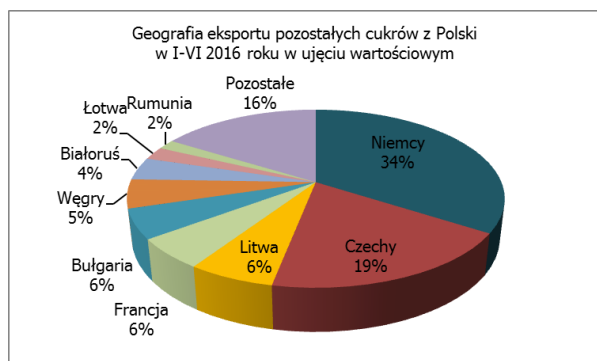

¹⁷ Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1702

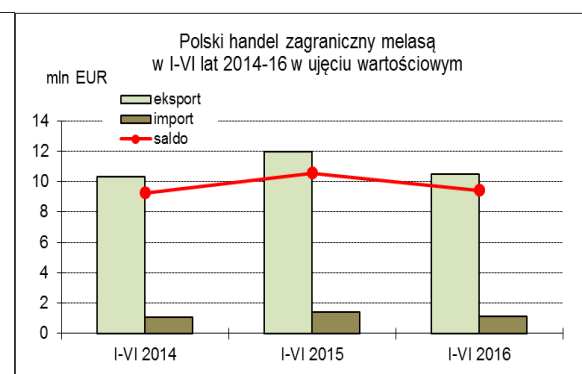
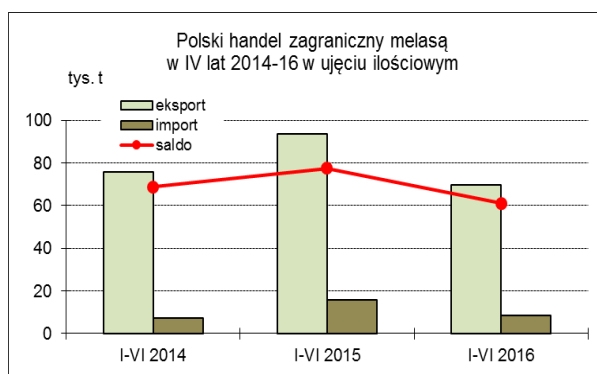
Obroty w tej grupie towarowej charakteryzują się wyraźną przewagą importu nad eksportem. W pierwszej połowie 2016 roku niekorzystny bilans handlu pogłębił się jednak wyraźnie zarówno wartościowo jak i ilościowo. Stało się tak za sprawą silnej redukcji eksportu przy relatywnie niedużym wzroście importu. W pierwszej połowie 2016 roku sprzedano zagranicę 29,1 tys. ton, czyli o 35,5% mniej niż w analogicznym okresie rok wcześniej, a wartość wysyłki spadła o 20,3% do 13,7 mln €. W tym samym okresie import wzrósł o 4,2% do 109,4 tys. ton i o 2,7% do 56 mln €. W efekcie ujemne saldo zwiększyło się o 13,3% do 42,3 mln EUR i o 34,1% do 80,3 tys. ton. W pierwszej połowie 2016 roku wyraźnie poprawiła się jednak opłacalność wywozu, a jego średnia wartość była o 23,6% wyższa w relacji rocznej. Import był za to tańszy o średnio 1,4%.

Do głównych odbiorców pozostałych cukrów należą kraje unijne, gdzie trafiło 95,7% eksportu ilościowo i 92,9% wartościowo. W pierwszym półroczu 2016 roku największym rynkiem zbytu dla pozostałych cukrów z Polski stały się Niemcy, gdzie sprzedano 31,8% tych towarów. Po redukcji wysyłki o blisko 2/3 na drugie miejsce spadły Czechy, na trzecie po bardzo dynamicznym wzroście wskoczyły Węgry. Warto zwrócić uwagę na załamanie się wysyłki na Litwę. W strukturze towarowej eksportu największy udział uzyskały towary o kodzie CN 1702 30 90, których sprzedaż stanowiła 48% wywozu.

Głównymi dostawcami na polski rynek pozostałych cukrów są prawie wyłącznie kraje unijne, z których zakupy stanowiły w analizowanym okresie 99,9% udział. Mimo spadku wolumenu przywozu o 18,1% ponownie największym dostawcą była Słowacja, skąd zakupiono 24,6 tys. ton, co stanowiło 22,5% importu ogółem. Na kolejnych miejscach znalazły się Francja i z mniejszym już udziałem Niemcy. Warto zwrócić uwagę na dynamiczny wzrost zakupów z Bułgarii. W strukturze towarowej importu dominowały towary o kodzie CN 1702 30 90, których sprzedaż stanowiła 41,6% wywozu.

Melasa¹⁸

Utrzymujące się od lat dodatnie saldo w handlu zagranicznym melasą w Polsce zmniejszyło się dość wyraźnie w pierwszej połowie 2016 roku, przy czym spadek był bardziej dynamiczny ilościowo niż wartościowo. Ze względu na znacznie większą dynamikę spadku przywozu niż wywozu oraz efekt bazy pozostało jednak wysokie. Ilościowo odnotowano spadek salda o 21,2% do 61,1 tys. ton, a wartościowo o 10,8% do 9,4 mln €. Melasa jest produktem ubocznym przy produkcji cukru białego i rafinacji cukru surowego. Dynamiczny wzrost importu można tłumaczyć mniejszą produkcją w kraju i

¹⁸ Produkt oznaczony w taryfie celnej kodem CN 1703

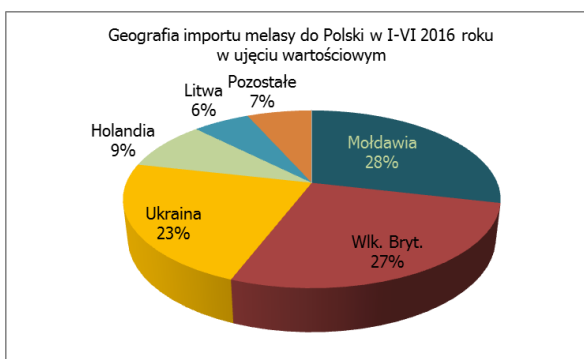
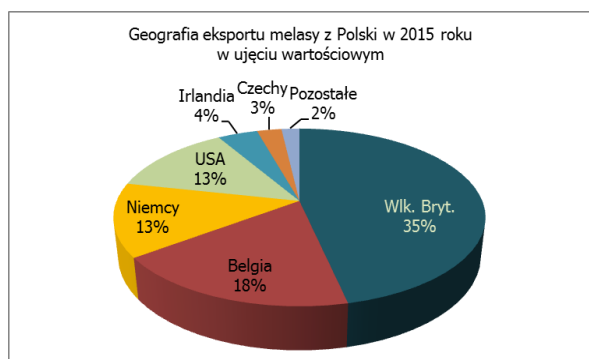
niższym importem cukru surowego w 2015 roku. Średnia wartość wywozu zwiększyła się o 18,3% w skali roku, a importu aż o połowę. Wzrost wartości importu wynikał jednak w dużej mierze z bardzo niskich cen w pierwszej połowie 2015 roku – średnia wartość przywozu między styczniem a czerwcem 2016 roku była o 13,2% niższa niż w analogicznym okresie 2014 roku.

W pierwszej połowie 2016 roku wysłano na zagraniczne rynki 69,4 tys. ton melasy o wartości 10,5 mln €, co oznacza spadek ilości o 25,6% przy 12% spadku wartości. Przedmiotem eksportu była wyłącznie melasa buraczana.

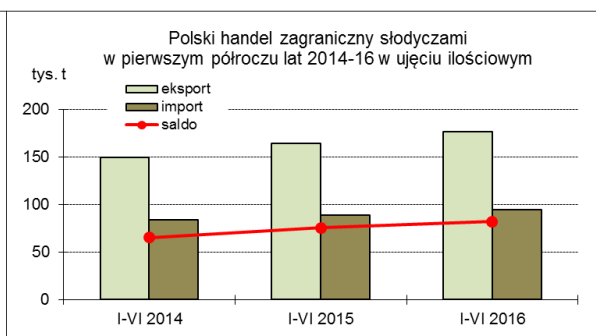
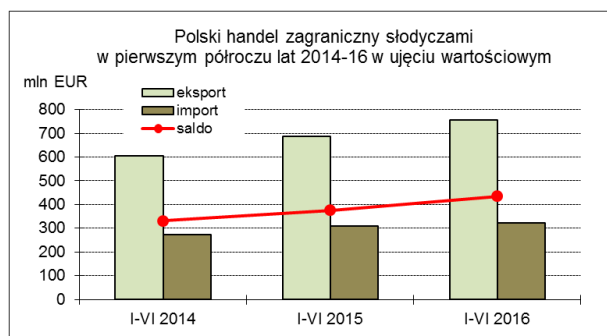
W analizowanym okresie głównymi odbiorcami melasy z Polski pozostały kraje unijne, gdzie trafiło 83,4% eksportu pod względem wolumenu i 56,9% wartościowo, ale struktura geograficzna polskiego eksportu zmieniła się mocno. Na znaczeniu zyskała wysyłka do UE (więcej o 3,3 pp.), spadła zaś krajów trzecich. Głównym odbiorcą polskiej melasy w pierwszej połowie 2016 roku była Wielka Brytania (41,4% udział). Wywóz do tego państwa spadł o 10,5% do 28,8 tys. ton. Na drugim miejscu po wzroście zakupów o połowę znalazła się Belgia (14,1 tys. ton, 20,3% udział), a dalej USA (-28,1% do 11,5 tys. ton, 16,6% udział). Dużymi odbiorcami były też Niemcy i w mniejszym już stopniu Czechy i Finlandia. Ustał przywóz z Norwegii, Szwecji, Holandii, Hiszpanii. Węgier i Irlandii.

Import melasy do Polski w pierwszej połowie 2016 roku bardzo dynamicznie spadł, o 47,4% do 8,3 tys. ton, a jego wartość obniżyła się o 21,1% do 1,1 mln €. Melasa buraczana stanowiła 94,9% zakupów. Z WNP sprowadzono 77,6% melasy, a pozostałą część z UE.

W pierwszej połowie 2016 roku nastąpiła zmiana na pierwszym miejscu wśród dostawcą melasy do Polski. Ukraina, która była od lat niekwestionowanym liderem z większościowym udziałem, została zdetronizowana przez Mołdawię. Zakupy melasy z Mołdawii wzrosły sześciokrotnie do 3,6 tys. ton za prawie 316 tys. €. Dało to 43,1% udziału. Po 75,9% spadku importu do 2,9 tys. ton (i -70,9% do 205 tys. €) na drugim miejscu znalazła się Ukraina z 34,5% udziałem. Na trzecim miejscu była Litwa (8,8% udział). Ceny w imporcie z Mołdawii i Ukrainy były bardzo zbliżone i znacznie niższe od średniej.

SŁODYCZE¹⁹

¹⁹

Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1704 i 1806

Słodycze (wyroby cukiernicze zawierające kakao i bez jego dodatku – CN 1806 i 1704) były najwartościowszą pozycją w zarówno w eksporcie jak i imporcie wyrobów cukrowniczych, cukierniczych, piekarniczych i miodu. W pierwszej połowie 2016 roku ich eksport wzrósł wyraźnie, o 7,2% do 176,5 tys. ton, a wartość dynamiczniej, o 10,1% do 755,5 mln €. W tym samym czasie import zwiększył się o 6% do 94,3 tys. ton. Wartość sprowadzanych słodyczy wzrosła zaś walniej, o 3,9% do 321,2 mln €. W relacji rocznej zarówno dynamika wzrostu wywozu jak i importu była niższa, import rósł jednak znacznie wolniej niż eksport. Pozwoliło to na wyraźną poprawę dodatniego salda obrotów, które wzrosło o 15,3% do 434,3 mln € i o 8,6% do 82,2 tys. ton. Dynamika wzrostu salda była wyższa niż przed rokiem wartościowo i mniejsza ilościowo. Średnia wartość wywozu była wyższa o 2,8%, a importu niższa o 1,9%.

Pod względem wolumenu 72,5% importu słodyczy stanowiły wyroby czekoladowe, wartościowo ich udział był wyższy o 4,1 pp. Natomiast w przypadku eksportu słodyczy wyroby czekoladowe stanowiły 78% jego ilości i 80,1% wartości.

Do UE trafiło 79% eksportu słodyczy w ujęciu ilościowym i 77,2% wartościowo. Udział krajów UE zwiększył się w relacji rocznej odpowiednio o 1,6 pp. i o 3,8 pp. Ważnymi rynkami zbytu były także kraje trzecie (18,4% wywozu), w tym WNP (4,1%) i NAFTA (2,8%). W pierwszej połowie 2016 roku głównym odbiorcą polskich słodyczy pozostała Wielka Brytania, gdzie trafiło 22% wywozu. Brytyjczycy kupili o 10,3% więcej słodyczy z Polski (38,8 tys. ton). Na drugim miejscu były Niemcy (13,6% udział), a na trzecim Holandia (7%), tuż za nią Czechy. Wśród krajów trzecich na ostatniej pozycji w pierwszej dziesiątce znalazły się Arabia Saudyjska (2,5%). Dużo więcej słodyczy kupowali Austriacy, Włosi i Rumunii, wypychając poza top10 Rosjan. Wywóz do pierwszej 10 stanowił 68,4% eksportu ogółem ilościowo i 67,2% wartości.

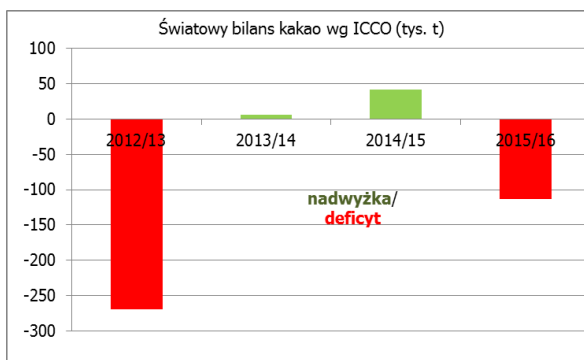
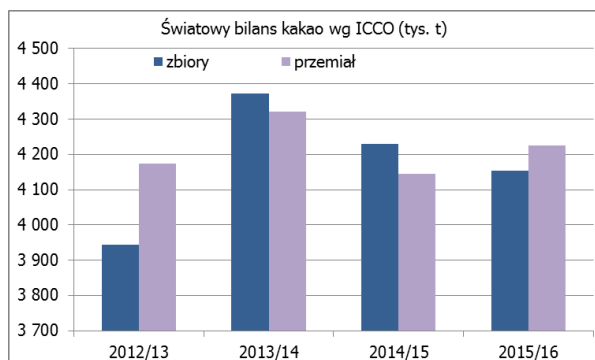
Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w pierwszej połowie 2016 roku, słodycze kupowano przede wszystkim w UE, skąd sprowadzono 95,1% tych produktów. Udział UE wzrósł w relacji rocznej o 3,5 pp., zyskało też WNP, straciły inne kraje trzecie. Głównym dostawcą były niezmiennie Niemcy, gdzie kupiono 35,3% sprowadzonych słodyczy. Większe ilości kupowano także w Belgii, Holandii, Włoszech, Wielkiej Brytanii i Czechach. W pierwszej dziesiątce znalazł się tylko jeden kraj spoza UE i była nim Ukraina, skąd import wzrósł aż sześciokrotnie. Po bardzo dynamicznym wzroście zakupów w pierwszej połowie 2015 roku z Wybrzeża Kości Słoniowej, które jest największym na świecie producentem ziarna kakao, import z tego kraju załamał się. Z pierwszej dziesiątki sprowadzono 87,2% słodyczy (wartościowo ten udział był wyższy o 0,7 pp.).

W pierwszej połowie 2016 roku przemiał ziarna w Europie zwiększył się w relacji rocznej o 2,1%, w całym 2015 roku odnotowano zaś wzrost o 1,7%. Wyniki z pierwszego półroczu 2016 roku powinny dobrze rokować popytowi na samo ziarno i produkty zawierające go.

Międzynarodowa Organizacja Kakao (ICCO) prognozuje, że sezon 2015/16 na globalnym rynku kakao zamknie się deficytem rzędu 113 tys. ton. Jednocześnie podano, że sezon 2014/15 zamknął się ostatecznie nadwyżką 42 tys. ton, choć wcześniej oczekiwano niewielkiego deficytu. ICCO prognozuje, że zbiory ziarna spadną w relacji rocznej o 1,8% do 4,154 mln ton, a przemiał wzrośnie o 1,9% do 4,225 mln ton. Sezon wcześniej odnotowano spadki o odpowiednio 3,2 i 4,1%. Zapasy skurczą się zaś o 7% do 1,494 mln ton i będą stanowić 35,4% przemiału (o 3,4 pp. mniej w relacji rocznej). Od lat nie notowano tak niskiego udziału.

Głównym powodem mniejszych zbiorów jest ich spadek o 6% na Wybrzeżu Kości Słoniowej, które jest największym na świecie producentem kakao.

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

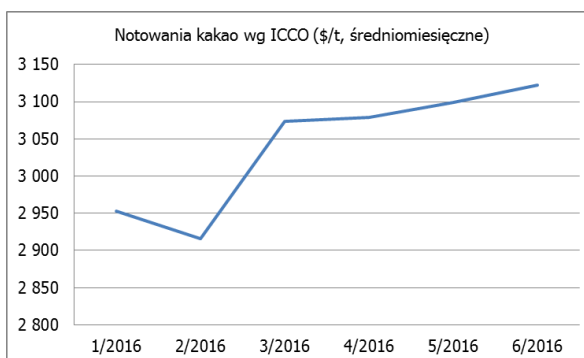
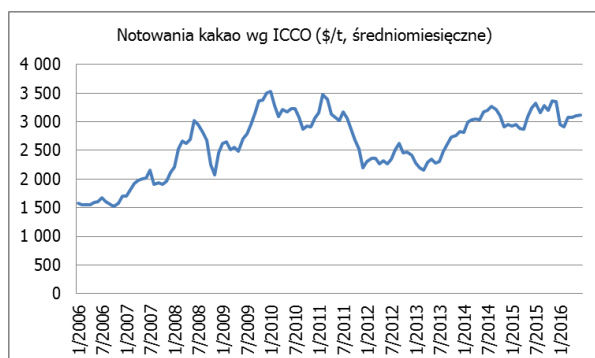
Zbiory kakao na świecie (mln t)						
kraj	2013/14	2014/15	2015/16	% zmiana	udział	
WKS*	1 746	1 796	1 690	-5,9	40,7%	
Ghana	897	740	840	13,5	20,2%	
Indonezja	375	325	300	-7,7	7,2%	
Kamerun	211	232	230	-0,9	5,5%	
Ekwador	234	250	230	-8,0	5,5%	
Brazylia	228	230	210	-8,7	5,1%	
Nigeria	248	195	200	2,6	4,8%	
pozostałe	433	462	454	-1,7	10,9%	
świat	4 372	4 230	4 154	-1,8	100,0%	

* Wybrzeże Kości Słoniowej
Opracowanie własne na podst. ICCO

Przemiał kakao na świecie (mln t)						
kraj	2013/14	2014/15	2015/16	% zmiana	udział	
WKS*	519	559	575	2,9	13,6%	
Holandia	530	508	510	0,4	12,1%	
Niemcy	412	415	430	3,6	10,2%	
USA	446	398	395	-0,8	9,3%	
Indonezja	340	335	370	10,4	8,8%	
Ghana	234	234	235	0,4	5,6%	
Brazylia	240	224	230	2,7	5,4%	
pozostałe	1 601	1 473	1 480	0,5	35,0%	
świat	4 322	4 146	4 225	1,9	100,0%	
na miejscu^	2 923	1 865	1 910	2,4	45,2%	

* Wybrzeże Kości Słoniowej
^ w kraju zbiorów
Opracowanie własne na podst. ICCO

Styczeń 2016 roku przyniósł głęboką przecenę kakao. W kolejnych miesiącach ziarno drożało sukcesywnie, ale w notowania były nieco niższe niż przed rokiem. W pierwszej połowie 2016 roku średniomiesięczne notowania kakao wg ICCO spadły o 6,7% do 3122,5 USD/t (grudzień 2015-czerwiec 2016).

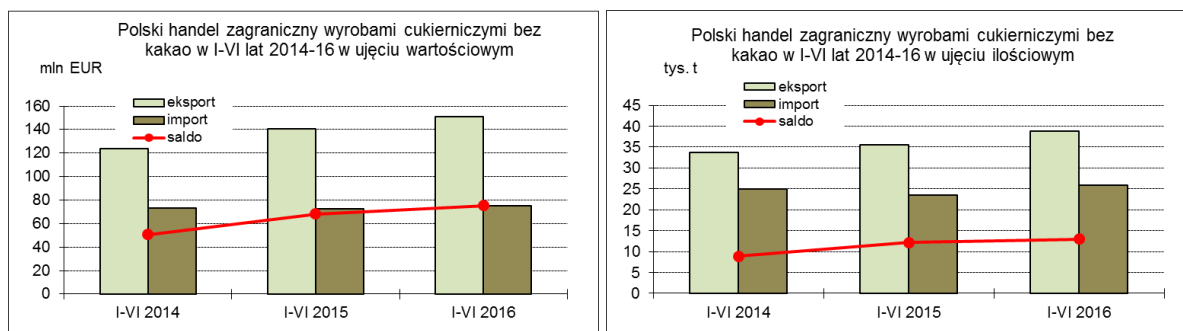

Wyroby cukiernicze bez zawartości kakao²⁰

Wyroby cukiernicze bez zawartości kakao to: guma do żucia, ekstrakt z lukrecji, biała czekolada, pastylki, w tym także od bólu gardła, wyroby cukiernicze pokryte cukrem, wyroby żelowe i galaretki, cukierki z masy gotowanej, również nadziewane, cukierki toffi, karmelki, wyroby cukiernicze w postaci tabletek prasowanych i inne nie wymienione wyżej.

²⁰ Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1704

Wolumen eksportu wyrobów cukierniczych bez kakao w pierwszej połowie 2016 roku zwiększył się o 9% do 38,8 tys. ton. Wartość wyeksportowanych towarów wzrosła wolniej, bo o 7% do 150,7 mln €. W tym samym czasie sprowadzono do Polski 25,9 tys. ton tych wyrobów (wzrost o 10,4%) za 75,3 mln € (+3,8%). W efekcie dodatnie saldo obrotów wzrosło o 10,4% do 75,4 mln € (wobec 68,3 mln € wcześniej). Pod względem wolumenu odnotowano nadwyżkę w wysokości 12,9 tys. ton, a saldo zwiększyło o 6,3% z 12,2 tys. ton.

W pierwszej połowie 2016 roku pogorszyła się opłacalność eksportu, a średnia wartość wywozu spadła w relacji rocznej o 1,8%. Tańszy był też import, ale jego dynamika spadku była wyższa niż eksportu i wyniosła 6%. W pierwszym półroczu 2016 roku tempo wzrostu eksportu było wyższe wolumenowo, ale niższe wartościowo niż przed rokiem; w przypadku importu w pierwszej połowie 2015 roku odnotowano ujemne dynamiki, a spadek był wyraźniejszy wolumenowo (w analizowanym okresie rósł szybką ilościowo niż wartościowo).

Najważniejszymi rynkami zbytu dla polskich wyrobów cukierniczych bez zawartości kakao pozostały kraje unijne, gdzie trafiło 66,8% eksportu (68,5% wartościowo). Wysyłka do UE zyskała na znaczeniu, a udział wzrósł o 1,4 pp. rok do roku (wartościowo +5,6 pp.). Zmniejszyło się znaczenie WNP, a pozostałych krajów trzecich nie uległo zmianie. Powodem takiej sytuacji były intensyfikacja wywozu do Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Jemenu oraz ograniczenie do USA, a także do Rosji, którego nie zrekompensowała wyżka na Ukrainę. Do WNP trafiło 5,8% eksportu, do pozostałych krajów trzecich 23,3%, w tym do NAFTA 3,3% (Kanada i USA).

Głównymi odbiorcami polskich słodczy bez kakao w pierwszym półroczu 2016 roku były Niemcy, na które przypadło 20,7% udziału w ujęciu ilościowym. Wysyłka do Niemiec wzrosła o 3,8%. Ze znacznie mniejszym udziałem na kolejnych miejscach znalazły się: Arabia Saudyjska (+7,4% r/r), a za nią Wielka Brytania (+16,3%). Udział tych państw wyniósł odpowiednio 7,6 i 6,4% w strukturze geograficznej wywozu.

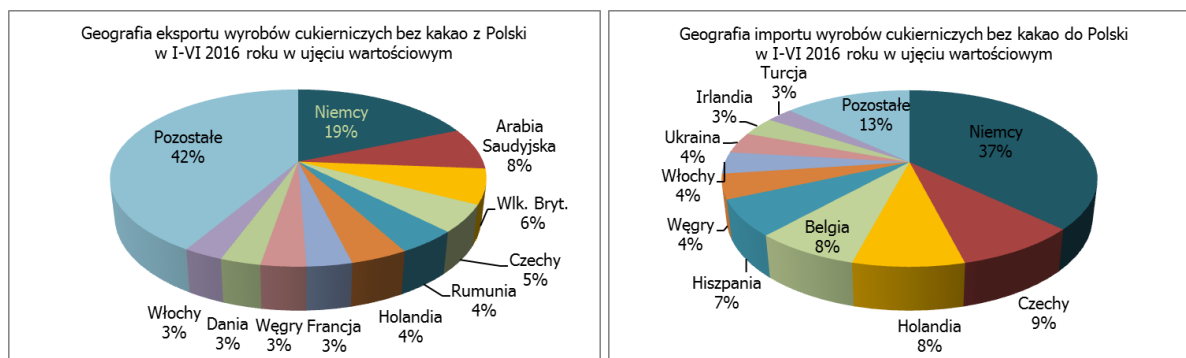
W pierwszej połowie 2016 roku głównym towarem eksportowym były towary oznaczone kodem CN 1704 90 99 (28,6% udział). Na drugim miejscu znalazły się cukierki toffi i karmelki (kod CN 1704 90 75) z 26,8% udziałem. Zagranicę sprzedawano także duże ilości cukierków z masy gotowanej, nawet nadziewanych (CN 1704 90 71 – 17,7% udział).

Do głównych dostawców na polski rynek wyrobów o kodzie CN 1704 należą kraje unijne, skąd sprowadzono 86,8% tych produktów (wartościowo 91,5%). W przeciwieństwie do zmian w strukturze geograficznej eksportu, w imporcie zmalało znaczenie UE (o 4,3 pp. ilościowo i 0,9 pp. wartościowo), wzrosło zaś WNP, głównie za sprawą blisko sześciokrotnie wyższych zakupów z Ukrainy (7,3% udział).

Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w pierwszym półroczu 2016 roku wyroby cukiernicze bez kakao sprowadzono przede wszystkim z Niemiec – 7,9 tys. ton o wartości 27,9 mln €, co stanowiło 30,6% udział ilościowo i 37,1% wartościowo. Wolumen importu z tego kraju wzrósł o 6,4%, a wartość o 6,9%. Dużymi dostawcami były też Czechy (9% udział), Holandia (8,1% udział) i Belgia (7,6%).

W imporcie towarów tej grupy 27,2% stanowiły pozostałe wyroby żelowe i galaretki, włącznie z pastami owocowymi, w postaci wyrobów cukierniczych (CN 1704 90 65). Chętnie kupowano także toffi, karmelki i podobne cukierki (CN 1704 90 75), wyroby pokryte cukrem (kod CN 1704 90 61) oraz

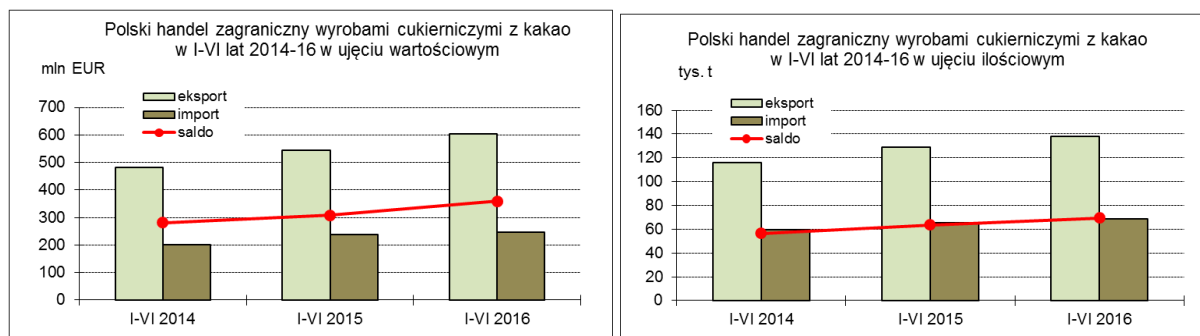
cukierki z masy gotowanej, nawet nadziewane (CN 1704 90 71). Ich udział wyniósł odpowiednio 15,4, 14,2 i 12%

Wyroby czekoladowe²¹

Podobnie jak poprzednich latach, wśród grup towarów analizowanych w niniejszym rozdziale, wyroby czekoladowe (wyroby cukiernicze z zawartością kakao) były najbardziej wartościową pozycją w polskim eksporcie i imporcie wyrobów przemysłu cukrowniczego i cukierniczego. W pierwszej połowie 2016 roku obroty polskiego handlu zagranicznego tymi wyrobami zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 358,9 mln €, które wzrosło w relacji rocznej o 16,3%. Pod względem wolumenu dodatnie saldo zwiększyło się mniej dynamicznie, o 9% do 69,3 tys. ton. Dynamika wzrostu eksportu była większa niż przywozu, a ta różnica była znacznie bardziej widoczna w ujęciu wartościowym.

W pierwszej połowie 2016 roku wyeksportowano 137,7 tys. ton ww. wyrobów, uzyskując za nie 604,8 mln €. Wolumen eksportu był wyższy o 6,6%, a jego wartość zmniejszyła się o 10,9%. W tym samym czasie wolumen importu wzrósł o 4,4% do 68,4 tys. ton, a jego wartość była wyższa o 3,9%, wzrastając do 245,9 mln €.

W pierwszej połowie 2016 roku średnia wartość eksportu wzrosła w relacji rocznej o 4%, a importu była niższa o 0,4%. Rok wcześniej sprzedaż zagraniczna czekoladek drożała średnio o 1,5%, a zakupy o 6,8%.

Głównym odbiorcą polskich czekoladek były kraje unijne, a w pierwszej połowie 2016 roku ich udział w strukturze towarowej spadł nieznacznie, o 0,5 pp. do 95,8% (+0,1 pp. do 94,2% wartościowo). Na znaczeniu zyskał wywóz do WNP, ale stracił do innych krajów trzecich i NAFTA. Najwięcej polskich wyrobów cukierniczych zawierających kakao trafiło ponownie do Wielkiej Brytanii – 36,3 tys. ton, za które otrzymano 132,5 mln €. Dało to 26,3% udziału w eksporcie pod względem ilości. Wysyłka do Wielkiej Brytanii wzrosła w relacji rocznej silnie, o 9,9% ilościowo, przy 10,4% wzroście wartości. Znaczącymi rynkami zbytu były także Niemcy (11,6% udział), Holandia (8% udział) i Czechy (7,6% udział). Ekspert do Rosji wzrósł o 5,6% r/r, na Ukrainę o 131,3%, do Arabii Saudyjskiej spadł o 16,4%, a do Zjednoczonych Emiratów Arabskich o 18,6%.

W strukturze towarowej eksportu utrzymała się przewaga pozostałych czekoladek nadziewanych (CN 1806 90 31), które stanowiły 19,4% wysyłki ilościowo i 22,7% wartościowo. Istotną rolę odgrywały również wyroby do smarowania zawierające kakao (CN 1806 90 60) z 16,5% udziałem, wyroby cze-

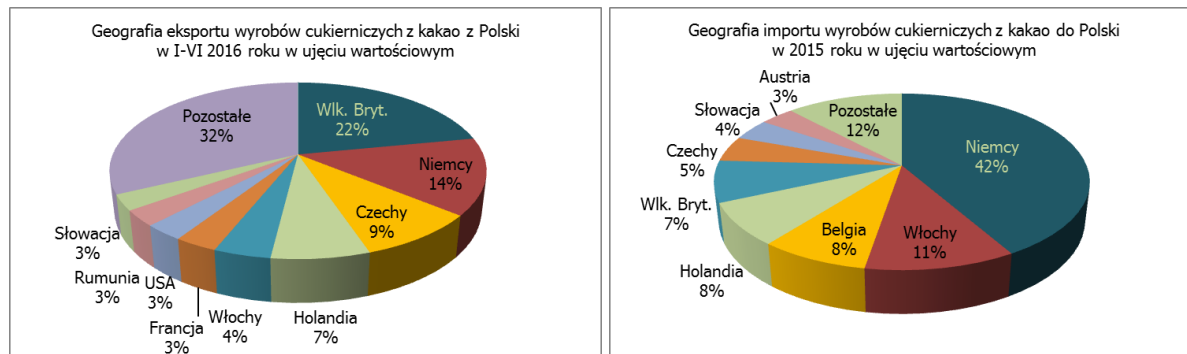
²¹ Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1806

koladowe w blokach, tabliczkach lub batonach (kod CN 1806 31 00), które miały 11,5% udział, oraz produkty o kodzie CN 1806 32 90 (pozostałe nadziewane wyroby czekoladowe) z 9,6% udziałem.

Wyroby cukiernicze zawierające kakao sprowadzono w pierwszej połowie 2016 roku głównie z krajów unijnych, skąd pochodziło 98,9% sprowadzonych towarów o kodzie CN 1806 (99,3% wartościowo). Znaczenie UE zmniejszyło się w relacji rocznej o 0,4 pp. (-0,1 pp. wartościowo). Na znaczeniu zyskało WNP. Zakupy z Ukrainy wzrosły blisko siedmioipółkrotnie (do 0,8% udziału), załamał się import z Wybrzeża Kości Słoniowej, które jest największym na świecie producentem kakao, spadając o 95,1% (do 0,3% udziału).

Głównym dostawcą wyrobów czekoladowych na polski rynek są od lat Niemcy, z których w pierwszej połowie 2016 roku sprowadzono 25,3 tys. ton za 102,5 mln €. Przywóz spadł o 0,4% ilościowo przy wzroście o 1,5% wartościowo. Import z Niemiec stanowił 37% sprowadzanych do Polski słodczy zawierających kakao. Znacznie mniejszymi dostawcami wyrobów czekoladowych na polski rynek były także: Wielka Brytania (9,8% udział), Włochy (9,5%), Belgia (9,2%) i Holandia (8,7%). Brytyjczycy sprzedali do Polski aż o 58% więcej czekoladek, Włosi o 34%, a Belgowie o 29%.

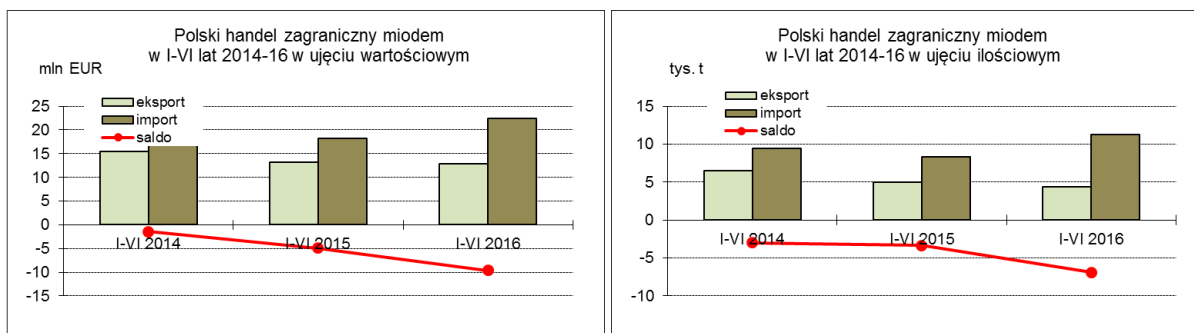
Strukturę towarową polskiego importu wyrobów cukierniczych zawierających kakao zdominowały pozostałe przetwory spożywcze z kakao w blokach, tabliczkach lub batonach, nadziewane (CN 1806 31 00), których przywóz stanowił 21,4% udział (24% wartościowo). Istotnymi produktami były towary oznaczone kodem CN 1806 20 95 (pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao w blokach, tabliczkach lub batonach, o masie większej niż 2 kg, lub w płynie, paście, proszku, granulkach lub w innej postaci, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach, o zawartości przekraczającej 2 kg), których import stanowił 15,1% przywozu, oraz produkty o kodzie CN 1806 32 90 (pozostałe, nadziewane wyroby czekoladowe) z udziałem 12,7%, a także pozostałe przetwory w blokach, tabliczkach lub batonach, o masie większej niż 2 kg, lub w płynie, paście, proszku, granulkach lub w innej postaci, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach, o zawartości przekraczającej 2 kg, zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego lub zawierające 31 % masy lub więcej masła kakaowego i tłuszczu mleka łącznie (CN 1806 20 10), których przywóz stanowił 10,2% udział.

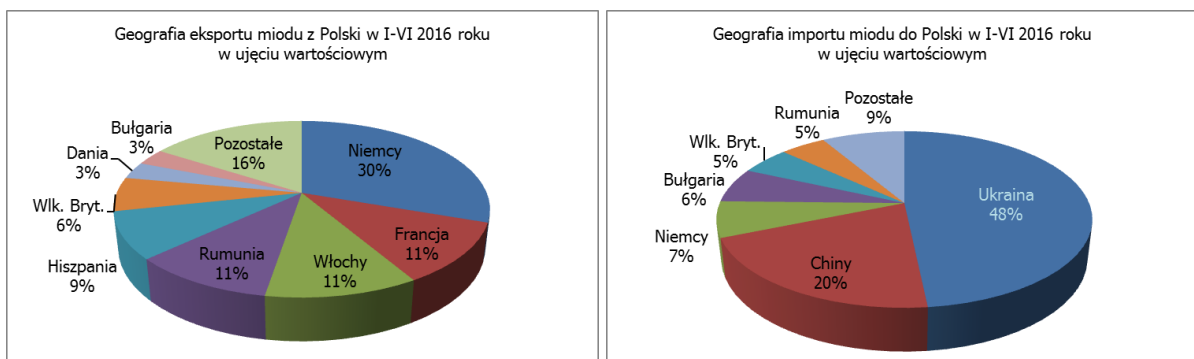
Miód naturalny²²

Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w pierwszej połowie 2016 roku odnotowano ujemne saldo obrotów handlowych miodem, które dodatkowo mocno pogłębiło się. Polski eksport zmniejszył się w relacji rocznej o 3,4% do 12,8 mln € i o 12,4% do 4,3 tys. ton. Natomiast import wzrósł o 35,7% do 11,2 tys. ton, a jego wartość zwiększyła się o 23,2% do 22,4 mln €. Ujemna dynamika wywozu w połączeniu z silną intensyfikacją przywozu sprawiły, że ujemne saldo wyraźnie zwiększyło się, co widać nieco mocniej w ujęciu ilościowym. W pierwszej połowie 2016 roku wartość eksportu miodu była niższa od wartości jego importu o 9,6 mln €, co oznacza wzrost o 94,3%, a wolumenowo ujemne saldo było wyższe o 106,8%, wynosząc -6,9 tys. ton. W okresie I-VI 2016 roku średnia wartość eksportu wzrosła o 10,3% w skali roku, a importu spadła o 9,2%. W eksporcie uzyskiwano o średnio 48,3% wyższe ceny niż w imporcie.

²² Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 0409

Głównymi odbiorcami miodu z Polski w pierwszym półroczu 2016 roku były kraje unijne, których udział w strukturze eksportu wyniósł 97% ilościowo i 94% wartościowo. Z krajów trzecich jedynie niewielkie ilości trafiają do Arabii Saudyjskiej, Chin i USA. Najwięcej polskiego miodu kupowali Niemcy (31% udział), Francuzi (13%), Rumunii (12%), Hiszpanie (11%) i Włosi (10%). Na uwagę zasługuje 29% wzrost sprzedaży do Rumunii przy 32% spadku do Włoch. Natomiast w przypadku importu udział UE jest znacznie niższy i wynosi 17% ilościowo i 31% wartościowo. Głównym dostawcą stała się Ukraina (dwupółkrotny wzrost do 6,1 tys. ton dał 54% udziału), która zepchnęła na drugie miejsce Chiny (29% udział, więcej o 64% do 3,2 tys. ton). Z krajów trzecich niewielkie ilości miodu trafiają do Polski także z Rosji, Mołdawii, Argentyny i Nowej Zelandii. Z państw członkowskich największymi dostawcami są Belgia (6% udział), Bułgaria (4%) i Niemcy (3%).

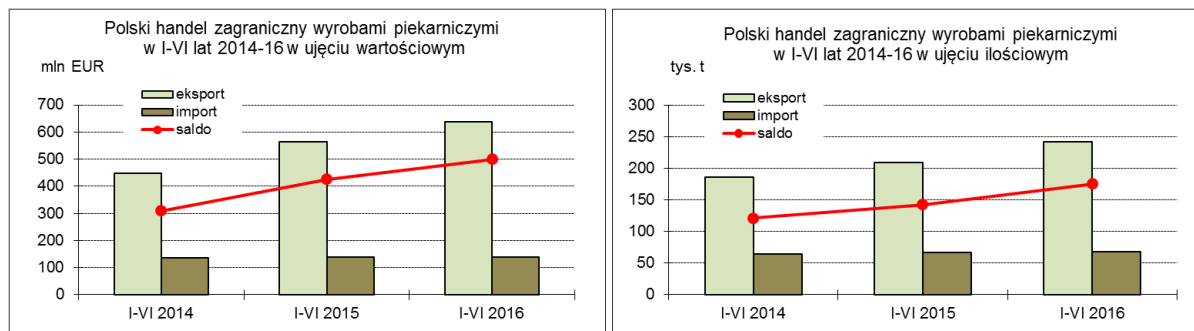
Wyroby piekarnicze²³

Wyroby piekarnicze to grupa produktów skalsyfikowanych w nomenklaturze scalonej pod kodem CN 1905. W skład grupy wchodzi chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby. Większość sklasyfikowanych pod tym kodem produktów ma dodatek cukru, a spora ich wysoką zawartość ekwiwalentu sacharozy.

Podobnie jak w poprzednich latach, tak i w pierwszej połowie 2016 roku odnotowano wysokie, dodatnie saldo obrotów handlowych wyrobami piekarniczymi. Eksport zwiększył się w relacji rocznej o 13% do 638,7 mln € i o 16,3% do 242,2 tys. ton. Natomiast import spadł kosmetycznie o 0,2% do 139,6 mln € przy wzroście wolumenu o 1,6% do 67,3 tys. ton. Dlatego też dodatnie saldo dynamicznie wzrosło w pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku: o 17,4% do 499,1 mln € i o 23,1% do 174,9 tys. ton. Średnia wartość wywozu spadła o 2,8%, a wartość przywozu zmalała o 1,8%. W analizowanym okresie tempo wzrostu eksportu wyhamowało, zwłaszcza w ujęciu wartościowym (-13,6 pp.), a ilościowym obniżka była mniejsza (-4,1 pp.). W przypadku importu dynamika wzrostu ilości była o 1,3 pp. niższa, a wartościowo odnotowano niewielką ujemną dynamikę wobec wzrostu o 2,3% rok wcześniej.

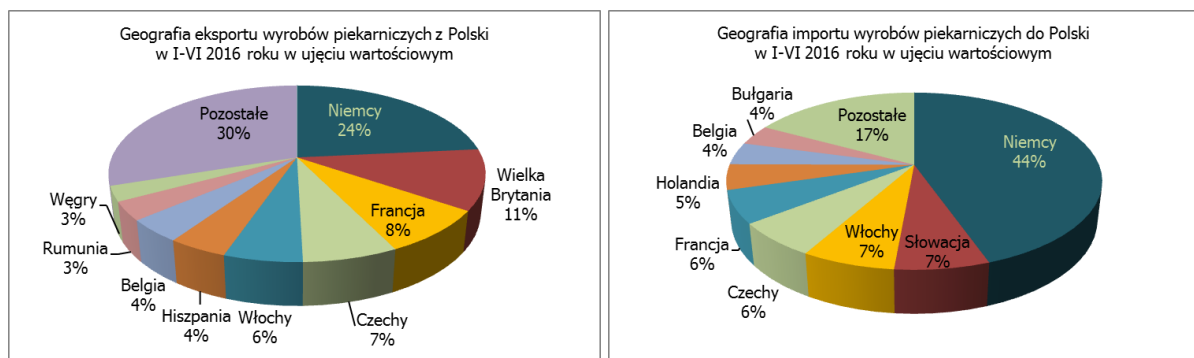
²³ Produkty oznaczone w taryfie celnej kodem CN 1905

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Głównymi odbiorcami wyrobów piekarniczych z Polski w pierwszej połowie 2016 roku były kraje unijne, których udział w strukturze eksportu wyniósł 90% ilościowo i 87,4% wartościowo. W przypadku importu udział UE wynosi 96,1% i 97,3%. Znaczenie UE w eksporcie wzrosło o 1,4 pp., w przypadku importu rola UE wzrosła o 2,7 pp. Obok wzrostu zakupów wywozu do UE wpływ miała na to redukcja wysyłki do Libii i Kuwejtu, a w przypadku importu spadek zakupów z Turcji.

W pierwszej połowie 2016 roku głównym rynkiem zbytu były Niemcy, gdzie trafiło 24% wywozu czekoladek. W pierwszej trójce, już ze znacznie mniejszym udziałem, były też Czechy i Wielka Brytania. Tuż za nimi po wzroście o ponad 2/3 znalazła się Francja. Niemcy były także głównym dostawcą, ale ich udział był znacznie większy i wyniósł aż 47,8%. Większe ilości kupowano też z Czech i Słowacji.

W strukturze towarowej wywozu dominują towary o kodzie CN 1905 90 90 (17,5% udział ilościowo). Na kolejnym miejscu z 16,1% udziałem znalazły się wyroby z dodatkiem środka słodzącego (1905 90 60). Nieco mniej sprzedano gofrów i wafli (CN 1905 32 11) i towarów o kodzie CN 1905 90 55 (odpowiednio 14,9 i 13% udział), a także chleba, bułek, niezawierających dodatku miodu, jajek, sera lub owoców, a zawierających w suchej masie nie więcej niż 5 % masy cukru i nie więcej niż 5 % masy tłuszczu (1905 90 30, 11,7% udział).

W pierwszej połowie 2016 roku najwięcej zakupiono towarów o kodzie CN 1905 90 90 (25,8% udział ilościowo), a także słodkich herbatników (CN 1905 31), których udział wyniósł 23,5%. Na kolejnym miejscu znalazło się słodkie pieczywo (CN 1805 90 30) z 18,8% udziałem, a dalej wyroby z dodatkiem środka słodzącego (1905 90 60, 13% udział).

Szczegółowy opis kodów CN:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=pl&Expand=true&SimDate=20151231.

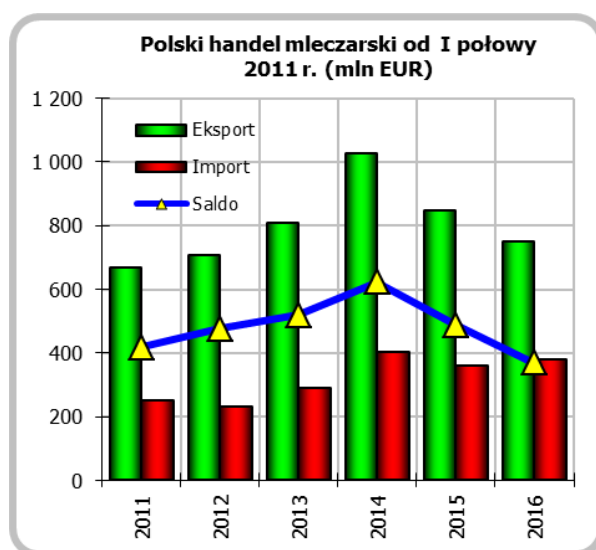
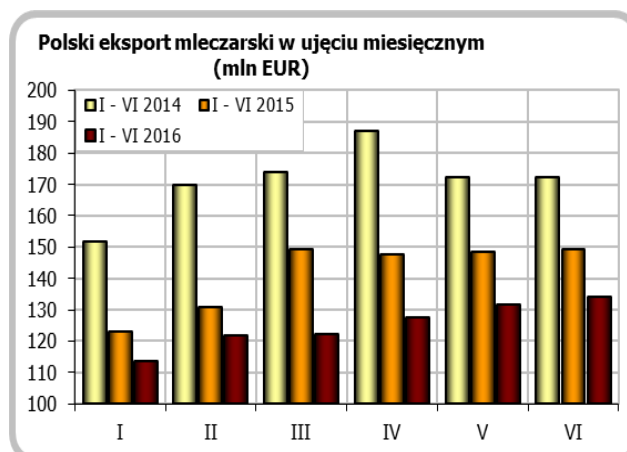

ARTYKUŁY MLECZARSKIE – MNIEJSZA WARTOŚĆ, WIĘKSZA ILOŚĆ

Niemal w całej pierwszej połowie 2016 roku obserwowano kontynuację niekorzystnej koniunktury na rynku mleczarskim. Utrzymujący się od 2015 roku osłabiony popyt z Chin, Bliskiego Wschodu i krajów Afryki Północnej, wysoka podaż przetworów mleczarskich w skali światowej i rosyjskie embargo przyczyniły się do tego, że ceny artykułów mleczarskich dynamicznie spadały. Stabilizująco na rynek UE działał uruchomiony skup interwencyjny OMP I masła, jednak pomimo to w analizowanym okresie ceny osiągały poziom od kilkunastu (w przypadku OMP I PMP) do nawet ponad 20% (masło)

niższe niż w 2015 r. W pierwszej połowie bieżącego roku przełożyło się to na drugi z rzędu spadek wartości polskiego eksportu mleczarskiego. W każdym z miesięcy pierwszego półrocza 2016 r. wartość wywozu była znacznie niższa niż w analogicznym czasie ubiegłego roku. Porównując wyniki z rekordowym pod względem wartości wywozu, 2014 rokiem, w poszczególnych miesiącach notowane są nawet ponaddwukrotne niżki. W pierwszej połowie 2016 roku nastąpił 11,5% spadek wartości eksportu w skali roku. Dynamika ta była podobna w obu kwartałach pierwszej połowy bieżącego roku, osiągając wartości -11,35% w I kw. i -11,66% w II kw. Spadki te nastąpiły głównie na skutek wspomnianych wyżej znacznie niższych cen artykułów mleczarskich niż przed rokiem. Co ciekawe pomimo utrzymującego się w dalszym ciągu nałożonego przez Rosję zakazu importu artykułów spożywczych, w tym mleczarskich m.in. z krajów UE, wolumen wywozu towarów z tej kategorii poza granice Polski był wyższy niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Nasilające się w 2016 roku spadki cen przetworów mlecznych obserwowane były nie tylko w skali Polski, czy UE, ale także w skali całego świata. W pierwszej połowie 2016 roku na unijnym rynku mleczarskim (głównym kierunku wywozu nabiału z Polski), a także na rynkach międzynarodowych ceny skupu mleka zniżkowały i utrzymywały się na poziomie o kilkanaście punktów procentowych niższym niż w 2015 roku. Notowania cen podstawowych produktów mleczarskich spadały w tym okresie. Średnio w I połowie 2016 r. polskie artykuły mleczarskie sprzedawano za granicę po znacznie niższych cenach niż przed rokiem, o czym świadczy 3% wzrost wolumenu wywozu przy 11,5% niższej wartości.

Łącznie w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2015 roku ze sprzedaży nabiału uzyskano niespełna 750,7 mln EUR, czyli o 11,5% mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. Import mleczarski zwiększył się w tym czasie o 6% do 380,7 mln EUR. Na skutek zwiększenia importu przy dynamicznym spadku wartości eksportu po raz drugi z rzędu odnotowano spadek wciąż dodatniego salda wymiany – z 488,9 mln EUR do 370 mln EUR. Analizując polski handel zagraniczny w ujęciu ilościowym zauważalna jest jednak poprawa i zachowanie tendencji z lat ubiegłych, pomimo przedłużonego przez Rosję embargo. Ilości artykułów mleczarskich wysłanych z Polski w pierwszym półroczu 2016 r. osiągnęły poziom 674,9 tys. ton, czyli o 3% wyższy niż w I połowie 2015 r. W przypadku

importu odnotowano natomiast 4,3% zwiększenie do 270,6 tys. ton.

W pierwszej połowie 2016 roku najważniejszą pozycją wywozu tradycyjnie pozostały sery i twarogi, których wartość eksportu spadła o 1% do 286,2 mln EUR. Stało się tak głównie na skutek niższych cen, gdyż pomimo rosyjskiego embarga i ograniczonego popytu światowego ilości wysyłanych z Polski serów w tym okresie wzrosły (o 13,1%). Zamiast do Rosji, która jeszcze w I połowie 2014 roku była głównym odbiorcą polskich serów (eksport na poziomie 55,7 mln EUR) większe ilości tych artykułów zaczęto wywozić do krajów, gdzie wcześniej eksport był minimalny: m.in. do Armenii i Austrii. Na skutek dynamiki spadku wartości niższej niż dynamika zniżki ogółu eksportu mleczarskiego, ich rola w eksporcie nabiału i ich wartościowy udział w całym wywozie przetworów mlecznych wzrósł względem poziomu sprzed roku (do 38,1%). Będące zwykle na drugim miejscu pod względem wartości wywozu mleko w proszku, głównie odtłuszczone (OMP), spadło na trzecią pozycję. Z eksportu mleka w proszku, przy niespełna 25% zniżce tonażu, uzyskano przychody o 34% niższe niż rok wcześniej. Dynamiczne zniżki odnotowano zarówno w przypadku proszku odtłuszczonego (-36% do 76 mln EUR), jak i pełnotłustego (-28% do 18,8 mln EUR).

Ilość wysłanego za granicę płynnego mleka i śmietany była o 18,8% większa niż w I połowie 2015 roku (291,5 tys. ton), a o 13% zmniejszyły się wpływy z tego tytułu (do 117,2 mln EUR). Wartość eksportu jogurtów, kefirów itp. wyrobów spadła o ok. 12% do 51,5 mln EUR (wolumen zmniejszył się o 13,6% do 46,5 tys. ton). Spadek odnotowała także wartość sprzedaży serwatki (-29% do 67,1 mln EUR), ilości również były nieco niższe od tych z I połowy 2015 roku (110,6 tys. ton; -8,3%). Inną sytuację odnotowano w eksporcie masła – jego tonaż zwiększył się o 16,5% do 26,7 tys. ton, a wartość (69,5 mln EUR) była o 3% wyższa niż w I połowie 2015 roku. W podobnych jak przed rokiem ilościach wywożone były także lody śmietankowe. Zwyżka wolumenu osiągnęła zaledwie 0,3% (do 29,5 tys. ton). Wartość eksportu tych produktów w analizowanym okresie 2016 roku. była natomiast o 11% wyższa niż w analogicznym przedziale czasowym 2015 roku (59,2 mln EUR).

W 2015 roku ujemne tempo wzrostu wartości eksportu mleczarskiego (-11,5%) było znacznie niższe niż dynamika łącznego wywozu rolno-spożywczego (+7,7%), przez co po raz drugi z rzędu zmniejszyła się rola nabiału w łącznym wywozie spożywczym (udział 6,5% wobec 7,4% w I połowie 2015 roku).

Struktura towarowa eksportu produktów mleczarskich z Polski w I połowie lat 2015 i 2016

Kod PCN	Produkt/ grupa produktów	mln EUR						tys. ton	
		I - VI 2015	udział %	I - VI 2016	udział %	I - VI 2015=100	Saldo I - VI 2016	I - VI 2015	I - VI 2016
0406	Sery i twarogi	288,8	34,0%	286,2	38,1%	99	164,7	107,0	113,1
0402	Mleko w proszku	150,6	17,8%	100,1	13,3%	66	-19,1	75,8	57,0
0401	Mleko i śmietana, płynne	135,0	15,9%	117,2	15,6%	87	75,8	245,4	291,5
0403	Jogurty, desery itp.	58,7	6,9%	51,5	6,9%	88	14,0	53,9	46,5
0404	Serwatka	95,0	11,2%	67,1	8,9%	71	52,5	120,6	110,6
0405	Masło	67,2	7,9%	69,5	9,3%	103	50,2	22,9	26,7
2105	Lody śmietankowe	53,1	6,3%	59,2	7,9%	111	31,8	29,6	29,5
	Ogółem	848,4	100%	750,7	100%	88	370,0	655,1	674,9

Podobnie jak w przypadku wywozu, najważniejszym składnikiem przywozu artykułów mleczarskich pozostały sery, których sprowadzono o niemal 9,5% więcej ilościowo, a ich wartość była o 2% mniejsza niż przed rokiem (121,5 mln EUR). Przy takiej zniżce, na skutek wzrostu wartości pozostałych importowanych przetworów mlecznych, udział serów w imporcie mleczarskim zmniejszył się o 2,7% do 31,9%. Na drugim miejscu z wyraźnym wzrostem wolumenu, o 12,9% i o 9% wyższej wartości niż przed rokiem (119,1 mln EUR) pozostało mleko w proszku. Pozostałe artykuły tak jak w poprzednich latach miały mniejsze znaczenie dla polskiego importu przetworów mlecznych. Należy jednak zwrócić uwagę na utrzymujący się wyraźny wzrost popytu na jogurty, desery itp. W I połowie 2016 roku do naszego kraju przywieziono o 61,9% więcej tych produktów – 31,6 tys. ton o wartości 41% wyższej niż przed rokiem (37,4 mln EUR).

Struktura towarowa importu produktów mleczarskich z Polski w I połowie lat 2015 i 2016

Kod PCN	Produkt/ grupa produktów	mln EUR				tys. ton		
		I - VI 2015	udział %	I - VI 2016	udział %	I - VI 2015	I - VI 2016	
0406	Sery i twarogi	124,3	34,6%	121,5	31,9%	98	35,0	38,3
0402	Mleko w proszku	109,7	30,5%	119,1	31,3%	109	51,3	58,0
0401	Mleko i śmietana, płynne	38,8	10,8%	41,3	10,9%	107	97,1	99,6
0405	Masło	21,6	6,0%	19,3	5,1%	89	6,0	5,7
0403	Jogurty, desery itp.	26,5	7,4%	37,4	9,8%	141	19,5	31,6
0404	Serwatka	17,9	5,0%	14,7	3,8%	82	39,0	24,3
2105	Lody śmietankowe	20,7	5,8%	27,4	7,2%	132	11,4	13,1
	Ogółem	359,4	100%	380,7	100%	106	259,4	270,6

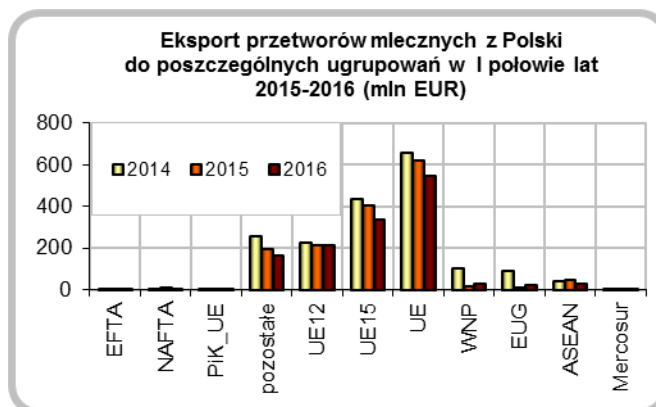
Struktura geograficzna handlu

W strukturze geograficznej nie zaszły większe zmiany, poza spadkiem znaczenia Holandii jako odbiorcy polskiego nabiału. W I połowie 2016 r. głównie ze względu na mniejszą konkurencyjność polskich artykułów mleczarskich i nasycenie holenderskiego rynku, wartość eksportu mleczarskiego z naszego kraju do Holandii, osiągając poziom 33,2 mln EUR zmniejszyła się o 48% w skali roku. Ponadto nieznaczącym rynkiem w dalszym ciągu pozostaje Rosja. Warto dodać, że przed wprowadzeniem embargo notowany był rozkwit eksportu do tego państwa. Jeszcze w 2012 roku obserwowano 63% wzrost do wartości 83,2 mln EUR, a 2013 rok był nasileniem wzrostowej tendencji i 71% wzrostem do 142 mln EUR. Tym samym Rosja, która była głównym importerem polskich serów w 2013 r. i stała się trzecim rynkiem dla eksportowanych z Polski artykułów mleczarskich, w 2014 r. spadła na 5 pozycję, a od 2015 roku jest nieliczącym się rynkiem dla polskich przetworów mlecznych. W I połowie 2016 roku wysłano tam artykuły mleczarskie o wartości zaledwie 24,9 tys. EUR – były to lody śmietankowe nieobjęte zakazem importowym.

Główni odbiorcy produktów mleczarskich z Polski

KRAJ	I - VI 2015		I - VI 2016		I - VI 2015=2016
	mln EUR	udział %	mln EUR	udział %	
Niemcy	167,5	10%	142,2	9,5%	85
Czechy	62,9	4%	65,2	4,3%	104
Wielka Brytania	43,6	3%	50,8	3,4%	116
Włochy	49,7	3%	35,7	2,4%	72
Rumunia	28,2	2%	33,5	2,2%	119
Holandia	63,9	4%	33,2	2,2%	52
Słowacja	31,3	2%	29,0	1,9%	93
Algieria	25,8	2%	28,3	1,9%	109
Węgry	27,6	2%	24,4	1,6%	88
Litwa	21,8	1%	22,5	1,5%	103
Chiny	24,5	1%	16,7	1,1%	68
Bułgaria	19,3	1%	16,0	1,1%	83
Francja	16,8	1%	16,0	1,1%	95
Dania	17,2	1%	14,4	1,0%	84
Białoruś	4,4	0%	14,2	0,9%	325
Arabia Saudyjska	12,4	1%	14,1	0,9%	114
Hiszpania	9,2	1%	10,9	0,7%	119
Łotwa	11,5	1%	10,4	0,7%	91
Pozostałe	1059,2	62%	923,9	61,5%	
Ogółem	1696,8	100%	1501,4	100%	88

Czołową rolę wśród odbiorców produktów mleczarskich z naszego kraju wciąż utrzymuje Unia Europejska, na którą w I połowie 2016 roku przypadło 73,1% wywozu (548,65 mln EUR – o 11,8% mniej niż w analogicznym okresie 2015 roku). Wywóz do państw dawnej Piętnastki zmniejszył się w tym okresie o 11,5% do 334,76 mln EUR natomiast w kierunku nowych państw członkowskich (NPCz) odnotowano zaledwie 0,9% zniżkę do 213,9 mln EUR, mimo której ich udział w wartości wywozu wzrósł z 25,4% do 28,5%. Na skutek zwiększonego popytu z Ukrainy i Białorusi na polskie produkty mleczarskie (kolejno niemal podwojenie i potrojenie wywozu w tych kierunkach), wyraźnie zwiększyła się wartość eksportu do państw WNP

(pomimo wciąż obowiązującego zakazu importu Rosji) – do 28,1 mln EUR (+97,7%); ich udział wzrósł z 1,7% do 3,7%. Odnotowano także zaledwie ponad dwukrotnąwyżkę sprzedaży do krajów Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Rosja, Białoruś, Kazachstan, Armenia, Kirgistan) do 22,5 mln EUR. W tym przypadku zniżki z tytułu rosyjskiego embargo były zrekompensowane m.in. przez dwukrotny wzrost wartości wywozu do Armenii.

O 39% spadła wartość wywozu do państw Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej - ASEAN (Filipiny, Indonezja, Malesja, Singapur, Tajlandia, Brunei, Wietnam, Laos, Birma i Kambodża). Wciąż była ona zatem relatywnie niewielka i wynosiła 29,5 mln EUR (3,9% ogólnej wartości wywozu artykułów mleczarskich z Polski). Jeszcze mniejsze znaczenie odgrywają państwa Mercosur (Argentyna, Paragwaj, Urugwaj, Brazylia, Wenezuela) – zaledwie 1,2 tys. EUR.

Najważniejsi importerzy polskich produktów mleczarskich nie notowali dynamicznych wyżek wartości zakupów, jak jeszcze przed dwoma laty. Główny odbiorca art. mleczarskich z Polski, jakim są Niemcy, sprowadzał w ujęciu wartościowym o 15% mniej produktów tej kategorii niż w I połowie 2015 r. (za 142,2 mln EUR), drugi odbiorca – Czechy odnotował 4% wyżkę do 65,2 mln EUR. Trzecia pod tym względem była Wielka Brytania. Warto zwrócić uwagę na zajmującą przed rokiem tą pozycję Holandię. Na skutek znacznego zmniejszenia eksportu odtłuszczonego mleka w proszku i masła w tym kierunku, wartość wywozu przetworów mlecznych spadła niemal dwukrotnie do 33,2 mln EUR. Na uwagę zasługuje też fakt ponad trzykrotnej wyżki wartości wywozu do Białorusi (do 14,2 mln EUR). W pozostałych państwach było stabilniej: (Wielka Brytania +16%, Włochy -28%, Rumunia +19%). Sprzedaż do Słowacji była o 7% mniejsza niż rok wcześniej, a do Algierii o 9% wyższa. Nieznacznie spadła rola, jaką te kierunki odgrywają w eksporcie mleczarskim z Polski.

Unia Europejska w dalszym ciągu pozostaje niemal wyłącznym dostawcą nabiału do Polski (udział 99,9%); na państwa Piętnastki przypadło 83,9% (319,5 mln EUR), a na NPCz – dokładnie 16% wartości importu (60,8 mln EUR); wartość przywozu z państw dawnej piętnastki była o 17,5% mniejsza niż w I połowie 2015 roku. W dalszym ciągu praktycznie nie odnotowano importu z krajów WNP, EUG, ASEAN i Mercosur, a przywóz z państw kandydujących do UE był znikomy.

Główni dostawcy produktów mleczarskich do Polski

KRAJ	I - VI 2015		I - VI 2016		I - VI 2015=100
	mln EUR	udział %	mln EUR	udział %	
Niemcy	134,3	19%	138,9	18,2%	103
Holandia	38,8	5%	48,1	6,3%	124
Irlandia	47,3	7%	45,6	6,0%	96
Czechy	21,9	3%	26,4	3,5%	120
Francja	23,3	3%	22,5	3,0%	97
Włochy	17,0	2%	19,4	2,5%	114
Litwa	22,4	3%	17,3	2,3%	77
Dania	13,0	2%	14,8	1,9%	114
Węgry	6,9	1%	8,7	1,1%	125
Belgia	6,2	1%	8,3	1,1%	134
Wielka Brytania	5,8	1%	8,3	1,1%	142
Łotwa	4,1	1%	5,4	0,7%	133
Pozostałe	377,8	53%	397,8	52,2%	
Ogółem	718,9	100%	761,4	100%	106

Niemcy z 3% wyżką wartości eksportu artykułów mleczarskich do Polski, pozostały dominującym dostawcą tych towarów do naszego kraju. Ich rola nieco spadła wskutek 24% wyżki wartości importowanych przez Polskę art. mleczarskich z Holandii, która została drugim dostawcą nabiału do Polski; Warto zwrócić uwagę również na 20% wzrost importu przetworów mlecznych z Czech, kraj ten zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę w strukturze przywozu tych towarów do Polski ze względu na wysoką wartość importu (26,4 mln EUR). W I połowie 2016

roku trzecim dostawcą nabiału na rynek Polski została Irlandia, skąd sprowadzono o 4% mniej (wartościowo) artykułów mleczarskich niż w analogicznym okresie 2015 roku. Spoza UE pewne ilości przetworów mlecznych sprowadzono z Serbii (311 tys. EUR), Szwajcarii (156,8 tys. EUR), USA (4,5 tys. EUR), Chin (0,5 tys. EUR).

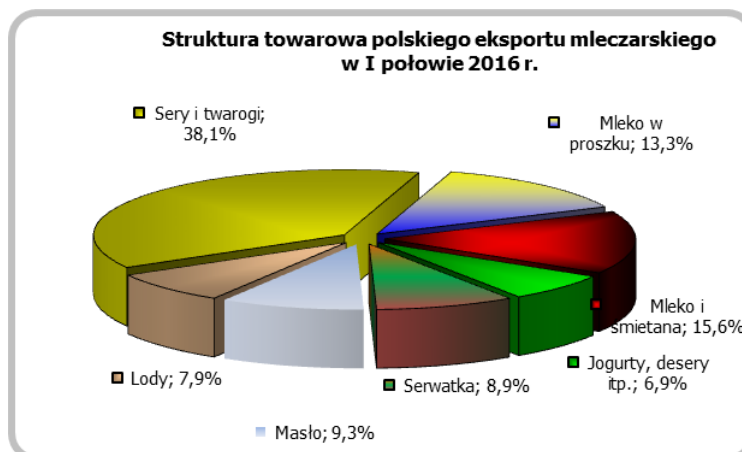
EKSPORT – STRUKTURA TOWAROWA

Sery i twarogi

Pomimo kontynuacji przez Rosję zakazu importu artykułów mleczarskich m.in. z krajów UE, dokąd jeszcze w 2014 roku trafiało ok. 10% ogółu wysyłanych z Polski serów, w I połowie 2015 roku odnotowano 5,7% wyżkę ilości wywozu. Nastąpił natomiast 1% spadek wartości artykułów z omawianej podgrupy. Sery wciąż pozostają jednak najważniejszą pozycją polskiego eksportu mleczarskiego, z ponad 38% udziałem w jego łącznej wartości. W analizowanym okresie wysłano 113,1 tys. ton tych

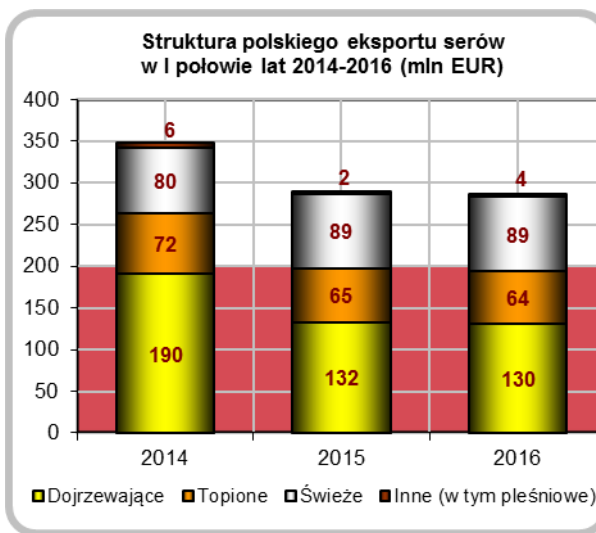
przetworów, a wskutek spadających w niemal całym badanym okresie cen odnotowano wspomniany wyżej 1% spadek wartości eksportu, która osiągnęła poziom 286,2 mln EUR.

Najważniejszym rodzajem eksportowanych serów są sery dojrzewające, oznaczone zbiorczo kodem PCN 0406 90. Ich wywóz stanowił ponad 46% wartości (ponad 130,5 mln EUR) i 40% wolumenu (czyli 45,7 tys. ton) wszystkich serów, jakie w ubiegłym roku trafiły z Polski za granicę. Oznaczało to 1% spadek wartości, przy 6% wyższej ilości względem porównawczego okresu 2015 roku. Drugą istotną kategorię stanowią wciąż sery świeże i twarogi.

W wywozie z I połowy 2016 roku odnotowano 1% spadek wartości (do 88,58 mln EUR, jest to 31% udział w eksporcie serów ogółem), zaś wolumen sprzedaży wzrósł o 7% względem I połowy 2015 roku do 43,7 tys. ton. Słabsze wyniki ilościowe odnotowano w wywozie serów topionych (przez lata zajmowały one drugą pozycję pod względem wartości eksportowanych serów, a od 2013 r. plasują się na trzecim miejscu.): wolumen zwiększył się o 2% do 22,9 tys. ton, a wartość spadła o 3% do 63,6 mln EUR, co stanowiło ok. 22% wartości eksportu serów ogółem. Z tytułu wywozu 816 ton pozostałych typów serów (z przerostami błękitnej pleśni oraz tartych lub proszkowanych) uzyskano łącznie 3,56 mln EUR.

Od lat najważniejszymi odbiorcami serów i twarogów z Polski były państwa UE, jednak w 2013 roku na skutek wzrostu popytu na polskie artykuły mleczarskie z Rosji, to ten kraj stał się głównym odbiorcą serów z Polski. Utrzymywał on funkcję lidera jeszcze w pierwszej połowie 2014 roku, ale na skutek wprowadzonego w sierpniu 2014 r. embargo, Rosja w 2014 r. spadła na drugie miejsce pod względem ilości wysyłanych w tym kierunku serów. Zakaz importowy przyczynił się do tego, że obecnie do Rosji nie wysyła się wyrobów serowych z Polski.

W związku z takim stanem rzeczy w ostatnich latach rosło znaczenie Unii Europejskiej jako odbiorcy serów z Polski (75% ogółu wywozu serów trafiło w I połowie bieżącego roku do krajów UE – w ujęciu wartościowym było to 217,9 mln EUR, czyli o 3,4% mniej niż w analogicznym okresie 2015 roku). Wzrosło znaczenie Wspólnoty Państw Niepodległych z 8% w I połowie 2015 roku do 11,8%. Wywóz do Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej zwiększył się wartościowo o 33,4% do 7,3 mln EUR. 23% spadek wartości wywozu serów do Białorusi zrekompensował ponadprzeciętny, dwukrotny wzrost wywozu serów do Armenii (6,2 mln EUR wobec 3,1 mln EUR z I połowy 2015 r.).

W I połowie 2016 roku nastąpiły niewielkie zmiany wśród głównych kierunków eksportu serów z Polski. Przy 13% wzroście ilości (do 14,5 tys. ton i 12,8% wyższej wartości do 39,1 mln EUR głównym odbiorcą serów z Polski tak jak w całym 2014 i 2015 roku pozostały Czechy. O 7,9% zwiększyła się wartość sprzedaży do Niemiec – obecnie drugiego odbiorcy polskich serów. W analizowanym okresie wysłano tam 18 tys. ton serów i twarogów, (+21,2% w skali roku) za 35,8 mln EUR. Zniżkę odnotowano w wartości sprzedaży serów do Włoch, które zajmują trzecie miejsce w strukturze odbiorców polskich serów (wolumen zmniejszył się o 11,9% do 7,6 tys. ton, a w ujęciu wartościowym odnotowano 16% zniżkę do 23,2 mln EUR). 8,2% wzrost odnotowano w przypadku czwartego pod względem wartości odbiorcy serów z Polski jakim jest Wielka Brytania (do 20,4 mln EUR).

Mleko w proszku

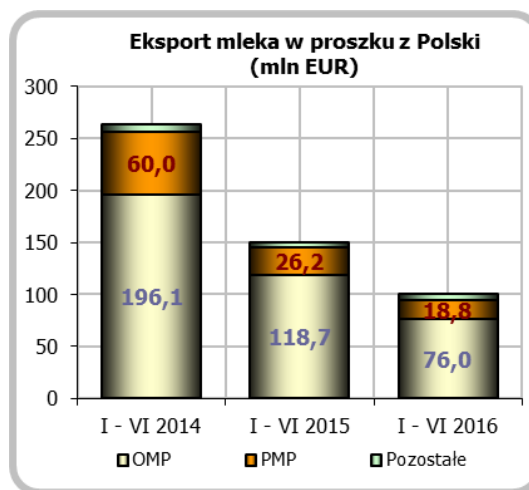
Ogółem w I połowie 2016 roku za granicę sprzedano 57 tys. ton mleka w proszku za 100,1 mln EUR. Oznaczało to 36% niższą wartość, przy niespełna 25% spadku wolumenu.

Oznaczone kodem PCN 0402 10, OMP pozostało najważniejszym artykułem w omawianym segmencie z 76% udziałem w wolumenie i wartości wywozu; spadła rola pełnotłustego mleka w proszku (PMP) do poziomu odpowiednio 15% i 19%.

Odtłuszczone mleko w proszku

W I poł 2016 r. roku eksport OMP zmniejszył się ilościowo w skali roku o 25% do 43,4 tys. ton, a jego wartość spadła o 36% do 36 mln EUR.

W analizowanym przedziale czasowym najważniejszym miejscem przeznaczenia dla polskiego odtłuszczonego mleka w proszku, podobnie jak w 2015 roku pozostała Algieria, dokąd eksportowano ponad 25,2% wysyłanego z Polski OMP. Kraj ten umocnił pozycję lidera przez zwiększenie wartości importu polskiego OMP w skali roku (+9%). W tym kierunku wywieziono 14,6 tys. ton OMP o łącznej wartości 25,27 mln EUR. Wartość eksportu do całej Unii Europejskiej wynosiła 24,3 mln EUR co stanowiło 32% ogółu wysyłanego z Polski OMP w I poł br. (wobec 36,8% sprzed roku). Drugim krajem pod względem wartości sprowadzanego z Polski odtłuszczonego mleka w proszku była Kuba dokąd wysłano 4,2 tys. ton (+32%) OMP za 9,5 mln EUR (+38%). O 53% zmniejszyła się wartość wywozu do Niemiec (do 7,2 mln EUR i 4,8 tys. ton; -42%). Warto zwrócić uwagę na Kolumbię dokąd jeszcze w 2014 roku nie wysyłano żadnych ilości OMP. Kraj ten stał się w 2015 roku nowym rynkiem dla OMP z Polski, a w pierwszej połowie 2016 roku wysłano tam 1,2 tys. ton tego proszku (+133% w skali roku) za 2,6 mln EUR (dwuipółkrotnie więcej niż w I połowie 2015 r.), tym samym kraj ten stał się dziewiątym odbiorcą OMP z Polski. Wciąż jednak bardziej istotnymi rynkami są choćby Holandia, Włochy i Wielka Brytania. Do Holandii wyeksportowano o 45% mniej OMP niż w I poł 2015 r. (4,6 tys. ton) za łączną kwotę 6,9 mln EUR (-57%). W przypadku Włoch odnotowano 41% spadek ilości do 2,65 tys. ton i 44% niższą wartość do 4,9 mln EUR. Inaczej zmieniał się eksport do Wielkiej Brytanii. W tym przypadku odnotowano dynamiczny wzrost wolumenu - o 86% do niespełna 2,2 tys. ton przy 75% wyższej wartości do 4,05 mln EUR).

Innym zasługującym na większą uwagę faktem jest znaczna niższa ilość i wartość eksportu polskiego OMP do Wietnamu. Odnotowano tutaj 75% niższą wolumenu do 1,84 tys. ton przy 78% spadku wartości do 3,54 mln EUR.

Średnia wartość jednostkowa tony eksportowanego chudego mleka w proszku wyniosła w I połowie 2016 r. 1754 EUR i była o 11% niższa od wartości sprzed roku. Eksportu w niektórych najważniejszych kierunkach trzeba było jednak dokonywać jeszcze taniej – np. do Niemiec sprzedawano OMP po 1487 EUR/t, do Holandii po 1504 EUR/t. Niższe niż średnia ceny uzyskiwano także w eksporcie do głównego odbiorcy polskiego OMP: Algierii (1731 EUR/t). Pod tym względem bardzo opłacalna była sprzedaż na Kubę (po 2273 EUR/t).

Pełnotłuste mleko w proszku

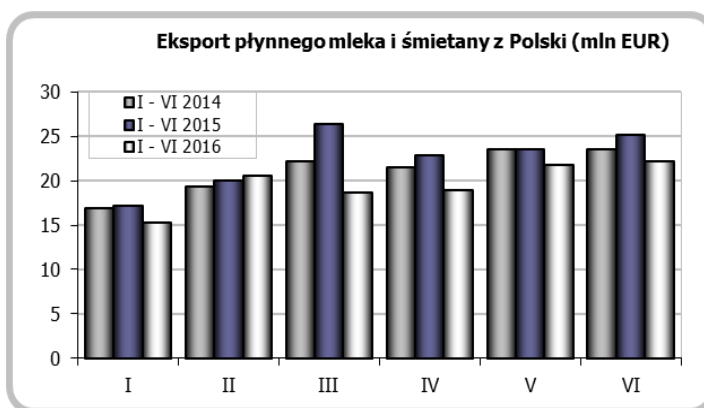
Wolumen wywozu PMP zmniejszył się w I połowie 2016 roku o 32% do 8,6 tys. ton, a jego wartość spadła o 28% do 18,8 mln EUR. Ze sprzedaży na najważniejszy w analizowanym okresie rynek kubański uzyskano wpływy (6,8 mln EUR) o 33,3% wyższe niż w analogicznym okresie 2015 r. (przy blisko 26% wzroście wolumenu do 2,8 tys. ton). Bardzo dynamiczną niższą wartość odnotowano w eksporcie do drugiego w I połowie 2016 r. kraju pod względem wartości sprowadzanego z Polski PMP – do Niemiec, w skali roku był on o połowę mniejszy w ujęciu wartościowym i ilościowym (4,2 mln EUR przy 2 tys. ton). Bardzo dynamiczne wyższe odnotowano natomiast w przypadku trzeciego

odbiorcy jakim stały się Czechy. Wywóz w tym kierunku wzrósł ponad trzykrotnie do 0,5 tys. ton a jego wartość osiągnęła poziom 1,1 mln EUR (+214,5%). Zniżce uległ natomiast eksport polskiego PMP do Izraela, Rumunii, Włoch i Holandii. W każdym z tych kierunków w I połowie bieżącego roku wysyłano pełnotłuste mleko w proszku o wartościach nie przekraczających 1 mln EUR. Większe niż przed rokiem ilości PMP wysyłano do Wielkiej Brytanii (0,2 tys. ton za 0,4 mln EUR), i Nigerii (0,1 tys. ton za 0,3 mln EUR).

Płynne mleko i śmietana

W eksporcie płynnego mleka i śmietany, podobnie jak w przypadku serów, odnotowano wzrost wolumenu i zniżkę wartości wywozu – odpowiednio +18,8% do 291,5 tys. ton oraz -13% do 117,2 mln EUR. W pierwszej połowie 2016 roku jedynie w lutym wartość eksportu płynnego mleka i śmietany za granicę była większa niż w 2015 roku. Tradycyjnie płynne mleko i śmietanę wysyłano niemal wyłącznie do państw członkowskich UE.

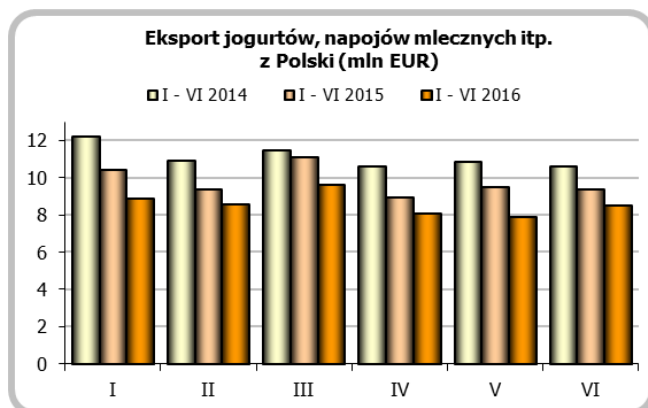
Dominującym kierunkiem wywozu pozostały Niemcy, dokąd wysłano 155,1 tys. ton mleka i śmietany (-3,3%) za 59,6 mln EUR – o 28,1% mniej niż w I poł. 2015 r. Niemal 51% omawianego typu produktów eksportowanych z Polski trafiało do zachodniego partnera, inne kierunki miały więc drugorzędne znaczenie. Na drugim miejscu znalazła się Białoruś. Wysłano tam ponad siedmiopółkrotnie więcej płynnego mleka i śmietany niż przed rokiem (58,5 tys. ton) za 13,5 mln EUR (pięciokrotna zwyżka).

Eksport w tym kierunku nastąpił m.in. na skutek przedłużonego przez Rosję embargo. Eksporterzy zamiast wysyłać towary bezpośrednio do Rosji, wywożą je przez Białoruś. Na trzecim miejscu znalazła się Wielka Brytania, która w ubiegłym roku była drugim pod względem wartości odbiorcą mleka i śmietany z Polski. W analizowanym okresie wyeksportowano tam 11,5 tys. ton artykułów z omawianej podgrupy za 7,1 mln EUR. Na czwartym miejscu z dwukrotną zwyżką ilości sprowadzanego z Polski płynnego mleka i śmietany znalazły się Chiny (11,9 tys. ton za 5,5 mln EUR; +67,7%). Na piątym miejscu znalazła się Litwa, dokąd wywieziono 10,9 tys. ton mleka i śmietany za 4,5 mln EUR. Na większą uwagę zasługuje ponad trzyipółkrotna zwyżka wartości eksportu do Grecji (4,4 mln EUR przy 3 tys. ton).

Mniej dynamiczne zwyżki odnotowano w przypadku Francji i Węgier. Eksport płynnego mleka i śmietany w tych kierunkach w skali roku wzrósł wartościowo kolejno o 43,7% i 15,2% (do 2,7 mln EUR i 2,5 mln EUR). Inni mniej znaczący partnerzy to Czechy (3,2 mln EUR), Włochy (2,7 mln EUR), Rumunia (2,5 mln EUR), Holandia (2,1 mln EUR), Bułgaria (1,8 mln EUR), RPA (1,3 mln EUR), Słowacja (1 mln EUR), Libia (0,9 mln EUR), Irlandia (0,8 mln EUR).

Jogurty, kefir, desery mleczne itp.

Wywóz jogurtów, kefirów, napojów mlecznych itp. wyrobów osiągnął w pierwszej połowie bieżącego roku poziom 46,5 tys. ton i był on niższy od ubiegłorocznego o 13,6%. Natomiast w ujęciu wartościowym odnotowano 12% zniżkę do 51,5 mln EUR. W przypadku wywozu samych jogurtów nastąpił ponad 12% spadek wartości eksportu do 25,6 mln EUR, natomiast w wywozie pozostałych artykułów objętych kodem PCN 0403 nastąpiła niespełna 8% zniżka wartości wywozu. W związku z takim stanem rzeczy rola jogurtów

w całej podgrupie w ujęciu wartościowym zmniejszyła się, a ich udział spadł z 52% w pierwszej połowie 2015 roku do 49,7% w roku bieżącym. Jak widać na wykresie, w każdym miesiącu eksport był mniejszy od wyniku z 2015 roku.

Do państw członkowskich UE trafiło niemal 95,6% jogurtów, napojów mlecznych i deserów wysłanych w ubiegłym roku za granicę. Najważniejszą odbiorcą produktów z tej podgrupy była Wielka Brytania – przy 26% wzroście ilości (do 7,9 tys. ton) zaobserwowano tu 20% wyższą wartość (do 9,05 mln EUR). Dało to Wielkiej Brytanii 18% udział w wartości danego wywozu z Polski. Na Węgry trafiły produkty z omawianej grupy za 4,72 mln EUR o 29% mniej niż przed rokiem/ Pomimo to, kraj ten wciąż zajmuje pozycję drugiego odbiorcy jogurtów, napojów mlecznych, deserów itp. z Polski. Natomiast wartość eksportu do Rumunii w I połowie bieżącego roku była zaledwie o 5% niższa niż w analogicznym przedziale czasowym 2015 r. i wynosiła 4,43 mln EUR. O 15% mniejsza była wartość wywozu do Czech (4,31 mln EUR), a w przypadku Niemiec odnotowano 13% zniżkę (do 4,27 mln EUR). O 33% wzrosła wartość wywozu na Litwę (do 4,24 mln EUR). Włochy, które były jeszcze w 2014 roku głównym odbiorcą jogurtów, kefirów, deserów mlecznych itp. Po raz kolejny zmniejszyły znacząco import tych artykułów z Polski. Wartość spadła o 95% do 216 tys. EUR.

Poza UE niewielkie ilości jogurtów i napojów mlecznych z Polski trafiały ponadto na Filipiny, gdzie odnotowano 53% wyższą wartość eksportu (449 tys. EUR). Mniej dynamicznie wzrosła wartość wywozu na Ukrainę, z 372 tys. EUR do 432 tys. EUR.

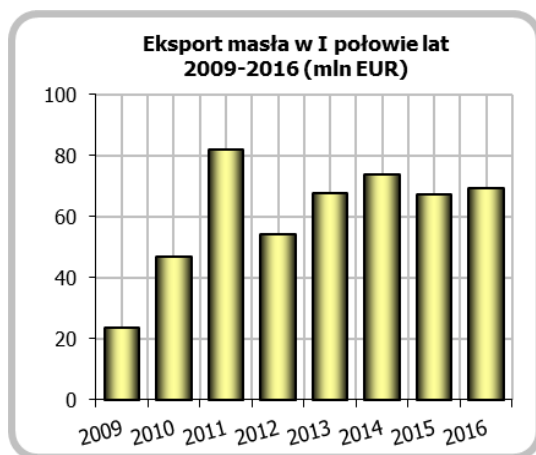
Serwatka

Eksport serwatki z Polski, podobnie jak w przypadku jogurtów i kefirów, odnotował ujemną dynamikę wzrostu wartości. Z wynikiem ponad 110,6 tys. ton ilościowo wywóz był o 8,3% mniejszy niż w I połowie 2015 roku, a uzyskana za to kwota niespełna 67,1 mln EUR była o 29% mniejsza od tej z okresu porównawczego. Serwatka trafia na bardzo liczne rynki poza Wspólnotę, przede wszystkim do krajów południowo-wschodniej Azji, zatem struktura geograficzna eksportu jest bardzo rozdrobniona.

W I połowie bieżącego roku na Jednolity Rynek trafiło ok. 47% wartości serwatki wysłanej z Polski. Istotnymi odbiorcami tego towaru pozostały kraje rozwijające się, przede wszystkim azjatyckie, a także północnoafrykańskie. Zmniejszył się eksport do WNP (-83,5%).

W pierwszej połowie bieżącego roku głównym odbiorcą polskiej serwatki stała się Holandia. Stało się tak pomimo tego, że wolumen sprzedaży w tym kierunku był o 4% niższy niż przed rokiem i osiągnął poziom 17,53 tys. ton, natomiast wartość zmniejszyła się o 36% do 9,42 mln EUR. Na drugie miejsce spadły Chiny. Odnotowano tutaj 15% spadek ilości (14,83 tys. ton) przy 48% zniżce wartości do 8,57 mln EUR). Analizując sprzedaż na Jednolity Rynek trzeba dodać, że eksport do Niemiec zmniejszył się ilościowo o 36% do 21,8 tys. ton, a wartościowo spadł o 41% do 6 mln EUR. Tym samym Niemcy spadły na pozycję czwartego odbiorcy polskiej serwatki. Na trzecim miejscu bowiem znalazła się Indonezja z 31% wyższą importu serwatki z Polski do 10,17 tys. Ton (za 7,61 mln EUR; -15%). Mniejsze ilości serwatki sprzedawano także do Wietnamu (4,9 mln EUR), Hiszpanii (3,07 mln EUR), Malezji (2,95 mln EUR), Tajlandii (2,14 mln EUR), Danii (2,08 mln EUR),).

Masło

W latach 2010-2011 wywóz masła z Polski przeżywał rozkwit. W 2012 roku m.in. na skutek relatywnie wyższych cen polskiego tłuszczu odnotowano odwrócenie tego trendu. 2013 rok przyniósł kolejne wyższe ceny masła, jednak wzrost ten w Polsce był mniej dynamiczny niż średnio w UE i u głównych producentów we Wspólnocie, w związku z czym polskie masło znów było konkurencyjne cenowo. Przełożyło się to na wzrost eksportu tego tłuszczu. W 2014 roku na skutek niższych cen światowych było tu stabilnie, a kontynuacja niskowego trendu cen w I połowie 2015 roku przyczyniła się do tego, że pomimo 16,5% wyższej wolumenu wywozu do 26,7 tys. ton odnotowano tutaj

zaledwie 3% wzrost wartości eksportu (do 69,5 mln EUR). Zwiększyła się także istotność tego tłuszczu dla wywozu mleczarskiego (z 7,9% do 9,3% udziału w strukturze wywozu mleczarskiego z Polski).

Produkt ten jest wysyłany przede wszystkim (88%) do państw UE, głównie na rynki Piętnastki.

Głównym odbiorcą masła z Polski w I połowie 2016 roku były Niemcy, które sprowadziły go o $\frac{3}{4}$ więcej niż przed rokiem – 5,81 tys. ton, płacąc kwotę wyższą o 53% (14,67 mln EUR). Na drugim miejscu pod względem wartości importowanego z Polski masła znalazły się Czechy (9,09 mln EUR; +19%). Czechy zwiększały przywóz tego tłuszczu. Ilościowo odnotowano tu 30,4% zwyżkę do 3,35 tys. ton, a wartość wzrosła o 19% do 9,09 mln EUR. Ilościowo o 10,4% zwiększył się eksport na Słowację (do 2,65 tys. ton) w ujęciu wartościowym odnotowano natomiast 4% zniżkę do 7 mln EUR. W ubiegłym roku odnotowano spadki eksportu masła do Holandii (-55% do 6,06 mln EUR), Francji (-38% do 2,9 mln EUR), Bułgarii (-2% do 1,82 mln EUR) i Litwy (-38% do 1,45 mln EUR).

Lody śmietankowe

Lody należą do najmniej istotnych elementów handlu mleczarskiego. W I połowie 2016 roku doszło do zaledwie 0,3% ilościowego spadku i 11% wartościowego wzrostu wywozu. Za granicę wysłano 29,5 tys. ton lodów za 59,2 mln EUR.

Produkty z omawianej grupy w ubiegłych latach wysyłane były w 3 głównych kierunkach: do Niemiec, Czech i na Węgry. W 2013 roku przez ograniczenie wywozu na Węgry, kraj ten wypadł z trójki głównych odbiorców lodów z Polski. Taka struktura utrzymała się również w I połowie bieżącego roku.

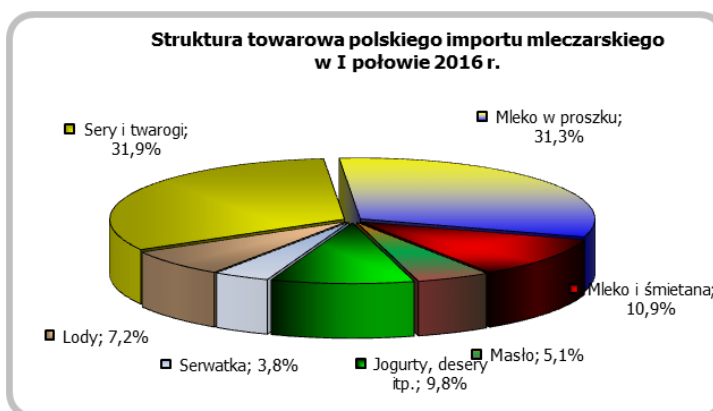
Głównym odbiorcą lodów z Polski w analizowanym okresie były Niemcy, które sprowadziły ich o 13,8% więcej niż rok wcześniej – 6,87 tys. ton, płacąc kwotę wyższą o 28,3% (14,65 mln EUR). Na drugim miejscu pod względem wartości importowanych z Polski lodów znalazły się Czechy (7,02 mln EUR; -15%). Dynamicznie zwiększyła przywóz Wielka Brytania. Ilościowo odnotowano tu 19,2% zwyżkę do 2,9 tys. ton, a wartość wzrosła o 39,9% do 6,49 mln EUR. Ilościowo o 18,7% zmniejszył się eksport do Rumunii (do 2,64 tys. ton) w ujęciu wartościowym odnotowano natomiast 7,5% zniżkę do 5,15 mln EUR. W I połowie bieżącego roku odnotowano także spadek eksportu na Węgry. Sprzedano tam 2,36 tys. ton tego towaru (-12,8%) za 3,62 mln EUR, (-10,5%).

Kraje, do których w I połowie 2016 r. trafiały większe partie lodów z Polski, to ponadto Francja (3,64 mln EUR), Dania (2,03 mln EUR), Hiszpania (mln EUR), Włochy (1,69 mln EUR), Austria (1,47 mln EUR), Szwecja (1,24 mln EUR).

IMPORT – STRUKTURA TOWAROWA

Sery i twarogi

Sery i twarogi są najważniejszą grupą towarową nabiału również w przywozie do Polski. W pierwszej połowie 2016 roku sprowadzono 38,3 tys. ton tych produktów za 121,5 mln EUR, co oznaczało niespełna 9,5% wzrost wolumenu przy 2% niższe wartości. Odnotowano spadek znaczenia najistotniejszego segmentu - serów długo dojrzewających (kod PCN 0406 90) – pomimo tego, że ich ilość wzrosła o 5% do 20,8 tys. ton, wartość zmniejszyła się o 8% do niespełna 69,3 mln EUR, tym samym ich wartościowy udział w imporcie serów do Polski spadł z 640 do 57%. Wzrosła natomiast rola twarogów i serów świeżych (z 31% udziału w ujęciu wartościowym do 33%), gdzie zaobserwowano 12% zwyżkę ilości przywozu (14,6 tys. ton) i 2% wzrost wartości do 39,7 mln EUR. Import pozostałych rodzajów serów był niezbyt istotny. Dynamicznie wzrósł jedynie

przywóz serów topionych i przetworzonych, do 1,14 tys. ton i 4,17 mln EUR. W przypadku serów z przerostami błękitnej pleśni odnotowano stabilizację importu na poziomie 943 ton i 5,16 mln EUR.

Pomimo 2,5% niższej ilości i 11,2% spadku wartości, głównym dostawcą serów i twarogów do Polski pozostały Niemcy – wartość zakupów z tego kraju wyniosła 44,7 mln EUR, co stanowiło 36,8% kwot wydanych na import serów w I połowie bieżącego roku. O 28% w ujęciu ilościowym wzrósł import z Włoch (do 3,2 tys. ton), jego wartość przekroczyła 15,1 mln EUR, i była o 19,8% wyższa niż w pierwszej połowie 2015 roku. Kraj ten został drugim pod względem wartości dostawcą serów do Polski. O 17,1% (do 12,6 mln EUR) wzrosła wartość przywozu z Holandii. W przypadku Danii odnotowano nieco bardziej dynamiczną zwyżkę (+18,2% do 12,1 mln EUR). Wyższa była również wartość importu serów z Francji (12,1 mln EUR +1,8%). Warto również zwrócić uwagę na dynamiczny wzrost wartości importu od dziesiątego w I połowie 2016 r. pod względem wartości partnera – Irlandii. W omawianym okresie sprowadzono stamtąd sery o wartości o 26% wyższej niż w analogicznym przedziale czasowym 2015 roku (1,1 mln EUR).

Z krajów UE pochodziło praktycznie 100% wielkości i wartości przywozu serów.

Mleko w proszku

W I połowie 2016 roku mleko w proszku wciąż było drugim pod względem wartości importu produktem mlecznym sprowadzanym do Polski, a wartość tego przywozu wzrosła o 9% w stosunku do wartości z analogicznego okresu 2015 roku i wynosiła 119,1 mln EUR. W ciągu pierwszych dwóch kwartałów bieżącego roku sprowadzono ogółem 58 tys. ton mleka proszku (za które uznaje się artykuł o kodzie PCN 0402), o 12,9% więcej niż rok wcześniej. Ok. 24% ilości i 22% wartości stanowiło OMP (13,6 tys. ton za 26 mln EUR), co oznaczało o 27% większą niż przed rokiem wielkość wolumenu przy 12% zwyżce wartości przywozu. Na import 3,8 tys. ton pełnotłustego mleka w proszku przypadło 9,3 mln EUR – co stanowiło 8% kwot wydanych na przywóz mleka w proszku ogółem. Pewną rolę odgrywał import pozostałych rodzajów „niezagęszczonego mleka i śmietany”, jak określa się wyroby oznaczone kodem PCN 0402 99, w tym np. odżywek dla niemowląt (25,5 tys. ton za 73,3 mln EUR).

Dominującym dostawcą mleka w proszku na rynek polski pozostała Irlandia, skąd w pierwszej połowie bieżącego roku sprowadzono 15,1 tys. ton tych wyrobów za 43,7 mln EUR, co oznaczało 4,8% niższą wielkość wolumenu i wartości. Większe niż przed rokiem były dostawy z Niemiec – drugiego pod względem eksportu mleka w proszku na polski rynek państwa (27,9 tys. ton; +17% za 37,1 mln EUR; -10,8%). Bardziej dynamicznie wzrósł natomiast import z Holandii, 9,6 tys. ton to prawie o 2/3 więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. Wartość importu mleka w proszku z tego kierunku była o niemal połowę wyższa niż przed rokiem i osiągnęła poziom 27,1 mln EUR. Większe ilości mleka w proszku trafiały do Polski ponadto z Francji (5,26 mln EUR), Belgii (1,44 mln EUR), Czech (1,23).

Płynne mleko i śmietana

Import płynnego mleka i śmietany osiągnął w I połowie 2016 roku wartość 41,3 mln EUR (+7%), a ich wolumen zwiększył się o 2,6% do 99,6 tys. ton. Na zwyżce wartości importu płynnego mleka i śmietany zaważył fakt znacznego wzrostu wartości przywozu z Niemiec (przy 63% wzroście ilości do 11,5 tys. ton nastąpiła tu 30% zwyżka wartości do 9,4 mln EUR), kraj ten wciąż pozostaje jednak dla Polski trzecim pod względem wielkości dostaw płynnego mleka i śmietany źródłem i drugim w ujęciu wartościowym. 44% sprowadzanego do Polski płynnego mleka i śmietany w I połowie 2016 roku pochodziło z Litwy. Pomimo 13% niższej ilości (do 41,2 tys. ton) i 19% spadku wartości (do 13,8 mln EUR), w I połowie bieżącego roku kraj ten pozostał głównym dostawcą płynnego mleka i śmietany do Polski. O ok. 12% w ujęciu ilościowym zwiększył się przywóz z Czech (do 21,9 tys. ton), wartość tego importu była zaledwie o 2% wyższa od poziomu sprzed roku (6,3 mln EUR). Zaś przy trzynastokrotnym wzroście ilości do 4 tys. ton, trzykrotnie wzrosła wartość importu mleka i śmietany z Belgii (do 2,1 mln EUR).

Masło

Polska importuje pewne ilości masła, w segmencie tym, podobnie jak w przed rokiem doszło do spadku wartości i wolumenu. W I połowie 2016 roku sprowadzono 5,7 tys. ton tego tłuszczu (-6,2%) za 19,3 mln EUR, co oznaczało 11% niższą wartość. Dostawcami były niemal wyłącznie państwa UE, a struktura najważniejszych dostawców nie uległa większym zmianom. Na pierwszym miejscu z 18% niższą

wartości przywozu (przy 9% spadku ilości) pozostały Niemcy. Z tego kraju w analizowanym okresie dostarczono do Polski 2,6 tys. ton masła za 8,6 mln EUR. Import z Holandii zmniejszył się o 7% do 1,41 tys. ton, a jego wartość spadła o 19% do 4,45 mln EUR. Trzecim dość istotnym dostawcą na skutek niemal pięciokrotnej zwyżki ilości (do 633 tys. ton) i czterokrotnego wzrostu wartości (do 2,47 mln EUR) została Wielka Brytania.

O 59% zmniejszył się przywóz z Francji, do 250 ton i 1,06 mln EUR. Na polskim rynku znalazły się też pewne ilości masła z Danii (za 897 tys. EUR; +6%), Finlandii (627 tys. EUR, -3%) oraz Belgii (480. EUR; -36%), Irlandii (316 tys. EUR), Szwecji (150 tys. EUR), Słowacji (105 tys. EUR) i kilku innych państw członkowskich UE.

Serwatka

W imporcie serwatki – niemal wyłącznie z Unii Europejskiej - odnotowano najbardziej dynamiczny spadek wartości wśród artykułów mleczarskich - o 18% do 14,7 mln EUR w połączeniu z niemal 37,7% spadkiem wolumenu (do 24,3 tys. ton). Zarówno pod względem ilości, jak i wartości przywozu głównym dostawcą pozostały Niemcy – 2,85 tys. ton (+33,6%) za 3,8 mln EUR (+11%). Zmniejszył się natomiast import z Holandii, skąd w I połowie 2016 roku sprowadzono serwatkę o łącznej wartości 2,41 mln EUR (o 9% mniej niż w analogicznym okresie 2015 r.). Pewne, ilości serwatki kupowano ponadto m.in. w Belgii (2,12 mln EUR), Danii (995 tys. EUR), Francji (946 tys. EUR), Portugalii (854 tys. EUR), na Litwie (779 tys. EUR) i w kilku innych państwach UE.

Jogurty, kefir, desery mleczne itp.

Przywóz produktów z omawianej grupy tak jak w poprzednich latach pochodził w praktyce wyłącznie z innych państw UE, a jego wartość osiągnęła o 41% wyższy poziom niż w I połowie 2015 roku. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy bieżącego roku sprowadzono 31,6 tys. ton (+61,9% w skali roku) jogurtów, napojów mlecznych itp. za 37,4 mln EUR. Tak jak w przypadku eksportu, zmniejszył się tutaj udział jogurtów (kod PCN 0403 10) w całej podgrupie. W I połowie 2015 roku r. stanowiły one 57,3%, wartości, natomiast po pierwszych dwóch kwartałach 2016 r. było to 52,1%.

Z 70% dynamiką wzrostu ilości i 53% zwyżką wartości przywozu, dominującym źródłem zakupów (67%) pozostały Niemcy, skąd sprowadzono 21,7 tys. ton jogurtów i deserów mlecznych za 24,9 mln EUR. Ponad dwukrotnie zwiększył się import z Czech – do 5,1 tys. ton. Jego wartość wzrosła o 52,8% do 6,8 mln EUR. Przywóz z Austrii zmniejszył się (o 17,8%) do 3,2 tys. ton, a jego wartość spadła do 3,63 mln EUR (-16,5%). Większe partie jogurtów i deserów mlecznych sprowadzano jeszcze z Belgii (1,06 tys. ton za 1,03 mln EUR).

Lody śmietankowe

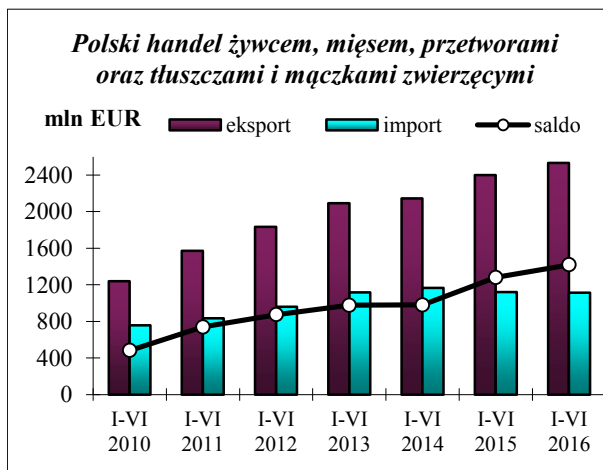
Import lodów śmietankowych zwiększył się w pierwszej połowie 2016 roku ilościowo o 15,6% (do 13,1 tys. ton), a w ujęciu wartościowym odnotowano 32% zwyżkę do 27,4 mln EUR. Najwięcej lodów do Polski sprowadzono z Niemiec – 4,52 tys. ton (-16%) za 10,4 mln EUR, co oznaczało 9% wzrost wartości wobec I półrocza 2015 r. Większy niż przed rokiem był wolumen importu z Węgier (4,12 tys. ton; +39%), a jego wartość była o 45% wyższa niż rok wcześniej (7,17 mln EUR). Niewielkie ilości lodów kupowano z kilku innych krajów UE (Włoch, Francji, Wielkiej Brytanii, Czech, Belgii, Holandii, Litwy).

MIĘSO CZERWONE

Wysoka produkcja żywca wieprzowego na rynku UE oraz ograniczenia w eksporcie mięsa z Polski determinowały kształtowanie się niskiego poziomu cen skupu świń na naszym rynku w I połowie 2016 r. Ceny bydła pozostawały też niższe niż przed rokiem. W eksporcie wołowiny odnotowywano dalszy wzrost. Dotyczył on przede wszystkim mięsa świeżego i chłodzonego.

Pomimo stopniowego spadku krajowej produkcji mięsa wieprzowego, przy utracie wschodniego rynku zbytu oraz zablokowaniu rynków azjatyckich, nastąpiło dalsze obniżanie się cen skupu żywca w początkach 2016 r. Pomimo zwiększenia eksportu wieprzowiny z Polski (głównie do UE, USA i Hongkongu), równoczesny wysoki poziom przywozu przyczynił się do utrzymania ujemnego bilansu handlu tym gatunkiem mięsa. Sytuacja taka powtarza się już od wielu lat.

W I połowie 2016 r. wzrosła o 3,5% wartość obrotów w polskim handlu żywcem, mięsem, przetworami mięsnymi oraz tłuszczami i mączkami zwierzęcymi w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. Dodatkowo saldo wymiany handlowej tymi towarami zwiększyło się o 137,6 mln EUR do 1 mld 418 mln EUR. Najważniejsze znaczenie w polskim handlu żywcem, mięsem, przetworami mięsnymi oraz tłuszczami i mączkami zwierzęcymi miało tradycyjnie mięso czerwone i podroby. Obroty tą grupą towarów osiągnęły wartość 1 mld 823 mln EUR, tj. były o 3,5% wyższe niż przed rokiem. Obroty handlowe przetworami mięsnymi ukształtowały się na poziomie 510,4 mln EUR, tj. o 2% większym niż w I połowie 2015 r. Głównymi odbiorcami tych produktów z Polski były tradycyjnie kraje UE oraz Stany Zjednoczone.

Polski handel mięsem, żywcem, produktami mięsnymi i tłuszczami zwierzęcymi (mln EUR)

wyszczególnienie	I-VI 2015			I-VI 2016			Zmiana %	
	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import
mięso wołowe św. lub chl.	452,0	20,8	431,2	471,0	28,2	442,8	4	36
mięso wołowe mrożone	115,2	8,4	106,7	115,9	8,6	107,4	1	2
mięso wieprzowe św., chl. lub mroż.	335,5	603,0	-267,5	375,1	595,3	-220,2	12	-1
mięso baranie i kozie św., chl. lub mroż.	2,5	3,7	-1,2	3,0	4,0	-0,9	23	6
mięso końskie	16,4	0,1	16,3	14,9	0,4	14,5	-9	541
mięso i jadalne podroby z drobiu	766,4	29,0	737,4	826,3	36,0	790,3	8	24
jelita, pęcherze i żołądki zwierząt	46,4	71,6	-25,2	50,7	74,1	-23,4	9	3
podroby woł., wieprz., baranie lub kozie	43,4	6,9	36,5	52,7	7,0	45,7	22	2
kielbasy i podobne produkty z mięsa	117,3	11,3	105,9	129,3	10,3	119,0	10	-9
pozostałe przetwory	274,5	30,9	243,5	280,2	29,3	250,8	2	-5
tłuszcz wieprzowy, drobiowy	5,2	2,7	2,6	5,0	2,4	2,5	-5	-9
tłuszcze wołowe	4,4	0,5	3,9	3,8	0,2	3,6	-12	-61
konie	9,0	1,5	7,6	8,6	1,0	7,6	-4	-31
bydło	23,9	36,2	-12,3	21,1	29,6	-8,5	-12	-18
trzoda chlewna	3,0	178,0	-175,0	5,8	173,4	-167,6	92	-3
owce i kozy	1,4	b.d.	--	2,1	0,0	2,1	54	--
drób	38,0	75,5	-37,4	45,1	75,3	-30,2	19	0
inne zwierzęta	3,2	3,4	-0,2	3,0	4,3	-1,3	-7	26
pozostałe nie wymienione towary	142,8	36,0	106,8	118,0	33,7	84,3	-17	-7
Razem	2400,4	1119,5	1280,9	2531,6	1113,1	1418,5	5	-1

Źródło: CIHZ

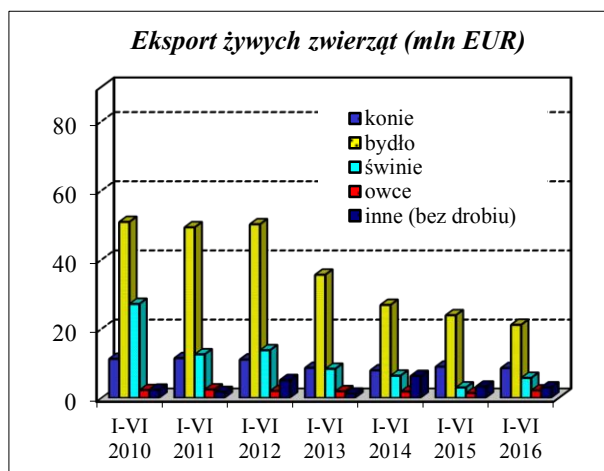

Żywiec

W I połowie 2016 r. obroty polskiego handlu żywymi zwierzętami (łącznie z żywcem drobiowym) obniżyły się o ponad 1% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. Wartość eksportu wyniosła 85,7 mln EUR i była o 9,1% większa niż rok wcześniej. Wartość importu żywych zwierząt obniżyła się zaś o 3,7% do 283,7 mln EUR. Saldo wymiany handlowej tym towarem było ujemne, kształtując się na poziomie -198 mln EUR.

Eksport

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała 56,4 tys. sztuk **żywca wołowego** o wartości 21,1 mln EUR, tj. o 11,5% mniejszej niż w analogicznym okresie 2015 r. Bydło eksportowaliśmy głównie do Włoch (27%, wartościowo), Grecji (13%), Hiszpanii (13%), Chorwacji (11%), Holandii (9%), a także do Libanu, na Węgry, do Bośni i Hercegowiny, Niemiec, Czech i Uzbekistanu. Włochy kupowały przede wszystkim cielęta w wadze do 80 kg (około 44% wartości eksportu bydła ogółem do Włoch), a także zwierzęta w wadze przekraczającej 300 kg, Grecja natomiast sprowadzała głównie bydło w wadze ponad 300 kg. Do Hiszpanii i Holandii trafiały przede wszystkim cielęta, a do Chorwacji żywiec wołowy do uboju w wadze od 80 do 160 kg oraz w wadze od 160 do 300 kg. Bośnia i Hercegowina kupowała w Polsce cielęta oraz żywiec wołowy do uboju w wadze od 80 do 160 kg, natomiast Liban sprowadzał bydło do uboju w wadze ponad 300 kg. Do Niemiec eksportowano przede wszystkim żywiec w wadze przekraczającej 300 kg, a do Czech wyłącznie bydło hodowlane czystorasowe. Węgrzy nabywali w Polsce głównie bydło w wadze przekraczającej 300 kg oraz jałówki. Do Uzbekistanu trafiały zaś tylko jałówki.

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała do „starych” krajów UE blisko 42,3 tys. sztuk bydła, tj. o 14,9% mniej niż przed rokiem. Wartość eksportu polskiego żywca wołowego do krajów „starej” UE obniżyła się o 12,7% do około 14,2 mln EUR. W omawianym okresie eksport żywca wołowego z Polski do nowych krajów Wspólnoty wyniósł 9,6 tys. sztuk, i był prawie dwuipółkrotnie większy niż przed rokiem. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z większego wywozu bydła do Czech, na Węgry i do Słowacji. Wartość eksportu bydła do nowych krajów Wspólnoty zwiększyła się o blisko 80%, i wyniosła ponad 4 mln EUR. Udział „starych” krajów UE w polskim eksporcie bydła ukształtował się na poziomie 67%, natomiast nowych członków Wspólnoty wyniósł 19%.

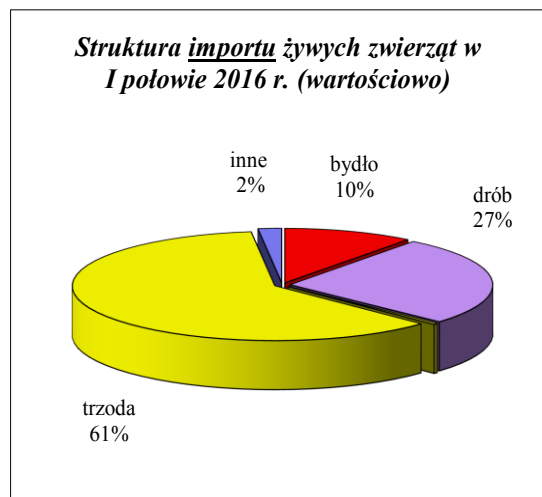
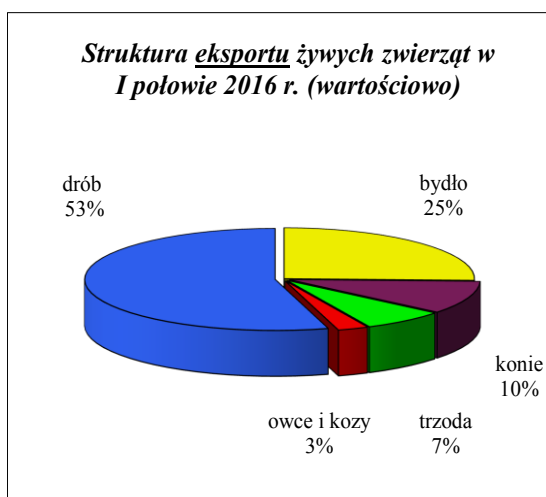
W omawianym okresie wyeksportowano z Polski także łącznie 136 sztuk bydła do krajów WNP, przede wszystkim do Uzbekistanu. Spośród innych krajów żywiec wołowy z Polski trafiał również do Bośni i Hercegowiny (3,2 tys. sztuk) oraz do Libanu (1,1 tys. sztuk).

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała ponad 7 tys. sztuk **koni** (spadek o 3,3%) o wartości 8,6 mln EUR, tj. o 4,4% mniejszej niż w analogicznym okresie 2015 r. Eksportowaliśmy przede wszystkim konie nierasowe rzeźne (98% wartości). Większość sprzedawanych koni (około 92% wartości eksportu) trafiała do Włoch. Konie z Polski eksportowano również do Francji (4% udział), na Węgry (1,7%), Ukrainę, do Szwajcarii, Kirgistanu, Norwegii, Uzbekistanu, Niemiec, Kazachstanu i na Białoruś.

W omawianym okresie Polska wyeksportowała blisko 31,7 tys. sztuk **żywca wieprzowego** o wartości około 5,8 mln EUR, tj. o 92% większej niż w I połowie 2015 r. W miesiącach styczeń-czerwiec 2016 r. Polska eksportowała średnio 5,3 tys. sztuk świn miesięcznie. Trafiały one przede wszystkim do Niemiec (blisko 16 tys. sztuk, czyli 50% eksportu), Czech (około 9 tys. sztuk, 28% udział w eksporcie), Włoch (3,5 tys. sztuk, 11% udział w eksporcie), na Słowację (1,6 tys. sztuk, 5% udział w eksporcie), Węgry (ponad 800 sztuk, 2,5% udział w eksporcie), do Rumunii (prawie 560 sztuk, 1,8% udział w eksporcie), a także do Holandii i na Litwę.

W eksporcie **owiec** zanotowano blisko 54% wzrost wartości sprzedaży, która wyniosła 2,1 mln EUR. Eksportowaliśmy prawie wyłącznie owce nierasowe do 1 roku życia (jagnięta). Trafiały one głównie do Włoch (41% wartości), Holandii (27% wartości), Rumunii (16% wartości) i Danii (13% wartości).

W handlu **pozostałymi żywymi zwierzętami** istotną pozycję w eksporcie stanowiły zwierzęta dzikie (ponad 3 mln EUR), eksportowane głównie do Czech (860 tys. EUR), Niemiec (681 tys. EUR), Belgii (569 tys. EUR), na Litwę (296 tys. EUR), do Holandii (222 tys. EUR), Stanów Zjednoczonych (98 tys. EUR), Rumunii, na Łotwę, do Kanady, Hongkongu, Szwajcarii i wielu innych krajów. Sprzedaż **drobiu** (45,1 mln EUR) kierowana była głównie do Niemiec, na Ukrainę, do Czech, Rosji, na Białoruś, Litwę, do Indii, Korei Południowej, Egiptu, Estonii, Tajlandii, na Słowację, do Jordanii, Rumunii i na Sri Lankę.

Import

W I połowie 2016 r. w imporcie żywych zwierząt do Polski dominowała **trzoda chlewna** (61% wartości całego importu), której zakupiono za sumę 173,4 mln EUR. Drugą pozycję w imporcie zwierząt zajął drób (75,3 mln EUR, 27% importu zwierząt).

W omawianym okresie Polska sprowadziła ponad 3 mln sztuk **żywca wieprzowego** (głównie prosięta i warchlaki), tj. o 5,4% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. Import ten realizowano przede wszystkim z Danii (2 mln 283 tys. sztuk), Niemiec (331 tys. sztuk), Holandii (230 tys. sztuk), Litwy (98 tys. sztuk), Finlandii (27 tys. sztuk), Czech (25 tys. sztuk), Łotwy (8 tys. sztuk), Słowacji (8 tys. sztuk) oraz z Estonii. Największy miesięczny import żywca wieprzowego do Polski odnotowano marcu i w kwietniu (odpowiednio 565 tys. sztuk oraz 517 tys. sztuk), a także w maju (499 tys. sztuk). Trzeba podkreślić, że kontynuacja wysokiego importu warchlaków oraz prosiąt do Polski wpływa negatywnie na liczbę krajowych gospodarstw, które produkują prosięta. Tym samym Polska traci rolę ważnego producenta zwierząt, na rzecz ich tuczu.

W I połowie 2016 r. wartość importu **bydła** do Polski obniżyła się o 18,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. i wyniosła 29,6 mln EUR. Ilość sprowadzanego żywca wołowego do Polski w tym okresie zmniejszyła się o 5,9% do 69 tys. sztuk. Saldo wymiany w polskim handlu bydłem w omawianym okresie było ujemne, wynosząc -8,5 mln EUR. W omawianym czasie Polska kupowała przede wszystkim cielęta (37% udział w imporcie bydła), zwierzęta o masie ponad 300 kg do uboju (18,5% udział) oraz bydło w wadze od 80 kg do 160 kg (14% udział). Bydło trafiało do Polski głównie z Litwy (blisko 17 tys. sztuk), ze Słowacji (15,4 tys. sztuk), z Łotwy (10,4 tys. sztuk), Włoch (8,3 tys. sztuk), Estonii (6,8 tys. sztuk), Holandii (3,6 tys. sztuk), Niemiec (2,7 tys. sztuk), a także z Czech, Węgier, Danii i Rumunii.

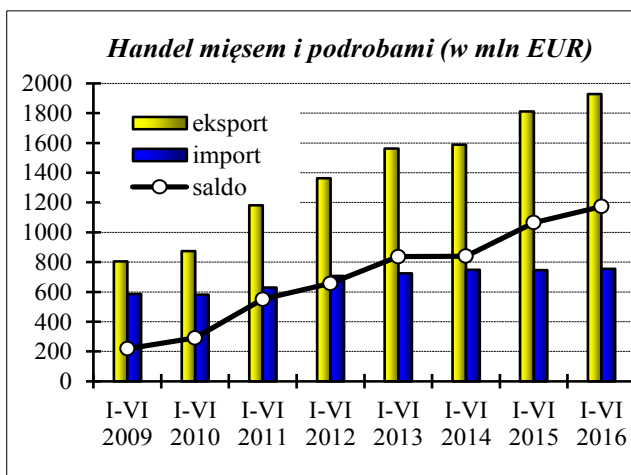
W omawianym okresie Polska sprowadziła nieco ponad 1,2 tys. sztuk **koni** o wartości około 1 mln EUR. Najwięcej kosztował import koni nierasowych (882 tys. EUR, 87,2% wartości importu koni). Konie nierasowe Polska sprowadzała przede wszystkim z Węgier, Niemiec, Francji i Estonii, rasowe zaś głównie z Ukrainy, Rosji, Niemiec, Norwegii i Kataru. W porównaniu z I połową 2015 r. wartość

importu koni obniżyła się o blisko 31%. Saldo w polskim handlu końmi pozostało dodatnie, wynosząc 7,6 mln EUR.

Wśród **pozostałych zwierząt** importowanych w I połowie 2016 r. liczącą się pozycję zajmowały zwierzęta dzikie (egzotyczne), których wartość importu wyniosła 4,3 mln EUR, tj. była o blisko 26% większa niż przed rokiem.

Mięso czerwone i podroby

Saldo wymiany handlowej mięsem oraz podrobami (w tym mięsem drobiowym) w I połowie 2016 r., podobnie jak przed rokiem było dodatnie i wyniosło 1 mld 173 mln EUR. W omawianym okresie Polska wyeksportowała łącznie 952,1 tys. ton mięsa i podrobów (w tym mięsa drobiowego), tj. prawie o 11% więcej niż w I połowie 2015 r. W ujęciu wartościowym eksport ten zwiększył się o 118 mln EUR i ukształtował na poziomie 1 mld 929 mln EUR. W I połowie 2016 r. sprowadzono do Polski 386,4 tys. ton mięsa i podrobów, tj. o 2,4% więcej niż w podobnym okresie 2015 r. Wartość importu tych towarów zwiększyła się zaledwie o 10 mln EUR do 756,1 mln EUR.

Handel wieprzowiną

W I połowie 2016 r. Polska **wyeksportowała** łącznie 219,1 tys. ton świeżej, chłodzonej lub mrożonej wieprzowiny za sumę ponad 375 mln EUR. W porównaniu z I połową 2015 r., polski eksport wieprzowiny w ujęciu wartościowym zwiększył się o 11,8%, natomiast ilościowym wzrósł o 12,6%. Eksportowano przede wszystkim tusze i półtusze świeże, schłodzone lub mrożone. Cena jednostkowa eksportowanej wieprzowiny wyniosła 1,71 EUR/kg, wobec 1,72 EUR/kg w I połowie 2015 r. i 1,91 EUR/kg w I połowie 2014 r.

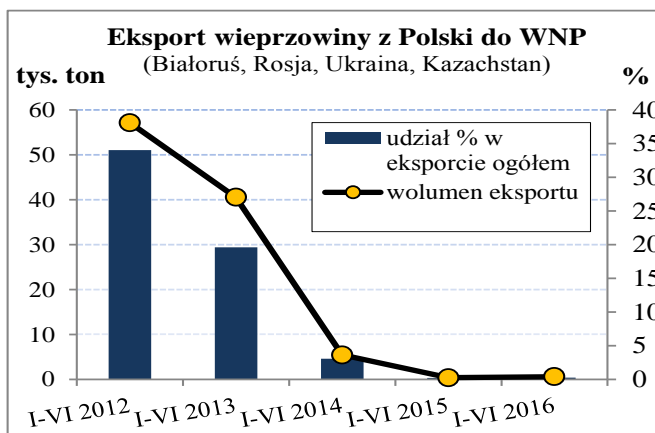
Największymi odbiorcami wieprzowiny z Polski w I połowie 2016 r. były: Włochy (32,2,0 tys. ton), Niemcy (26,0 tys. ton), Stany Zjednoczone (20,0 tys. ton), Hongkong (19,5 tys. ton), Czechy (15,1 tys. ton), Słowacja (14,8 tys. ton), Litwa (9,5 tys. ton), Wielka Brytania (8,9 tys. ton), Hiszpania (8,8 tys. ton), Łotwa (7,5 tys. ton), Holandia (7,0 tys. ton), Węgry (6,3 tys. ton), Rumunia (6,1 tys. ton), Estonia (5,8 tys. ton), Kanada (3,1 tys. ton), Belgia (3,1 tys. ton), Wietnam (3,0 tys. ton), Bułgaria (2,7 tys. ton), a ponadto Chile, Dania, Szwecja, Irlandia, Chorwacja, Austria, Francja i wiele innych krajów.

W omawianym okresie **kraje UE** sprowadziły z Polski łącznie 163,7 tys. ton świeżej, chłodzonej lub mrożonej wieprzowiny o wartości ponad 274 mln EUR. Eksport w ujęciu ilościowym obniżył się o 2,1%, natomiast wartościowym zmniejszył się o 4,9%. Niższa sprzedaż do Unii (spadek dotyczył nowych krajów UE) zrekompensowana została zwiększeniem eksportu wieprzowiny przede wszystkim do Stanów Zjednoczonych, Kanady, Hongkongu i Wietnamu. Pojawiły się także po raz pierwszy spore wysyłki do Chile (powyżej 3 tys. ton). Dostawy do „starych” krajów UE ukształtowały się na poziomie 93,5 tys. ton, a ich wartość wyniosła ponad 141 mln EUR, natomiast wywóz polskiej wieprzowiny do nowych krajów Wspólnoty osiągnął pułap 70,2 tys. ton, o wartości powyżej 133 mln EUR. Udział nowych i „starych” krajów UE w polskim eksporcie wieprzowiny ukształtował się odpowiednio na poziomie 32% oraz 43%. Największymi odbiorcami polskiej nieprzetworzonej wieprzowiny wśród krajów „starej” UE były: Włochy, Niemcy, Wielka Brytania, Hiszpania, Holandia, Belgia, Dania, Szwecja, Irlandia, Austria i Francja, natomiast spośród nowych krajów Wspólnoty polską wieprzowinę najchętniej sprowadzały: Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Węgry, Rumunia, Estonia i Bułgaria.

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała do **krajów kandydujących do UE** łącznie 306,5 tony świeżej, chłodzonej lub mrożonej wieprzowiny, tj. o 7% mniej niż przed rokiem. Najwięcej mięsa

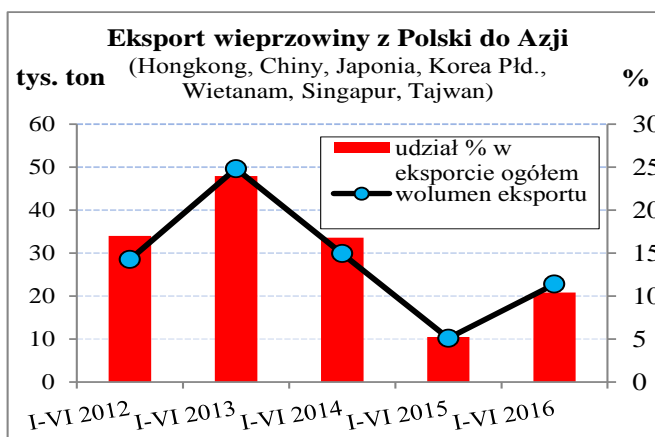
wieprzowego z Polski wśród tych krajów sprowadziła Macedonia (ponad 148 ton). Niewielkie ilości polskiej wieprzowiny trafiały także do Albanii, Islandii i Czarnogóry.

W omawianym okresie Polska wyeksportowała do **krajów WNP** (Wspólnoty Niepodległych Państw) zaledwie 1,4 tys. ton świeżej, chłodzonej lub mrożonej wieprzowiny, tj. o 33,7% więcej niż przed rokiem. Udział tych krajów w eksporcie wieprzowiny ogółem z Polski ukształtował się na poziomie zaledwie 0,6% (wobec 0,5% w I połowie 2015 r. oraz 3,4% w I połowie 2014 r.). Niski poziom wywozu w tym kierunku był konsekwencją pojawienia się epidemii afrykańskiego pomoru świń (ASF) w Polsce oraz na Litwie na początku 2014 r., co skłoniło Rosję (w dniu 29 stycznia 2014 r.) oraz inne kraje Unii Celnej do wprowadzenia embarga na całą unijną wieprzowinę. Podobny zakaz zastosowała także Ukraina, lecz obowiązywał on tylko do 28 maja 2014 r. W I połowie 2016 r. eksport polskiej wieprzowiny na Ukrainę zwiększył się w stosunku do poziomu wywozu w I połowie 2015 r. o blisko 73%, natomiast do Uzbekistanu obniżył się o 67%. W omawianym okresie nie odnotowano wywozu wieprzowiny z Polski do Kirgistanu, Kazachstanu, a także Turkmenistanu. Zanotowano za to ponad 2-krotny wzrost wysyłek tego gatunku mięsa do Mołdawii (745 ton).

W odróżnieniu od Rosji, która wykorzystując pojawienie się ASF na Litwie i w Polsce zablokowała cały eksport mięsa wieprzowego ze Wspólnoty (od sierpnia 2014 r. Rosja wprowadziła dodatkowo zakaz importu towarów rolnych z Unii i innych krajów zachodnich, przedłużony o kolejny rok do 2017 r.), kraje azjatyckie wprowadziły embargo tylko na polską wieprzowinę, a nie unijną. Jeszcze w 2013 r., tj. przed wprowadzeniem embarga, udział polskiego eksportu wieprzowiny na wschód (Rosja, Białoruś, Kazachstan, Ukraina) w eksporcie ogółem tego gatunku mięsa kształtował się na poziomie ponad 20%. Zatem utrata tych rynków zbytu dla polskich eksporterów stała się znaczna, a perspektywy powrotu na nie w najbliższej perspektywie nadal pozostają zerowe.

Pojawienie się ASF w Polsce mocno ograniczyło naszą sprzedaż wieprzowiny **do krajów azjatyckich**. W minionych latach polski eksport w tym kierunku znacznie się rozwinął, a partnerzy azjatyccy stali się ważnymi odbiorcami polskiej wieprzowiny. Tymczasem wszystkie państwa Unii Europejskiej, z wyjątkiem tych (w tym Polski), które borykają się z ASF, nadal mogą eksportować wieprzowinę do Chin, Korei czy Japonii. Nie należy też liczyć na szybkie uruchomienie polskiego eksportu wieprzowiny do krajów azjatyckich, ponieważ przepisy Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) warunkują wznowienie handlu nie wcześniej niż po roku od zwalczania choroby, tymczasem w Polsce nadal odnotowuje się źródła epidemii tej choroby. Udział krajów azjatyckich (Hongkong, Korea Południowa, Japonia, Wietnam, Chiny, Singapur, Tajwan) w polskim eksporcie wieprzowiny w 2015 r. wyniósł tylko 6,5%, wobec 15,3% w 2014 r. oraz 22,3% w 2013 r. Ze względu na epidemię afrykańskiego pomoru świń w naszym kraju, Chiny przestały pełnić rolę motoru napędowego polskiego eksportu mięsa wieprzowego do tej części świata. Rolę pośrednika „dystrybuującego” nasze mięso w Azji przejął *de facto* Hongkong, który nie wprowadził embarga na wieprzowinę z naszego kraju. Sprzedawane są tam partie mięsa, które wcześniej trafiały na inne azjatyckie rynki. W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała do tej prowincji Chin 19,5 tys. ton mięsa wieprzowego, tj. ponad dwukrotnie więcej niż przed rokiem. Wartość sprzedaży polskiej wieprzowiny

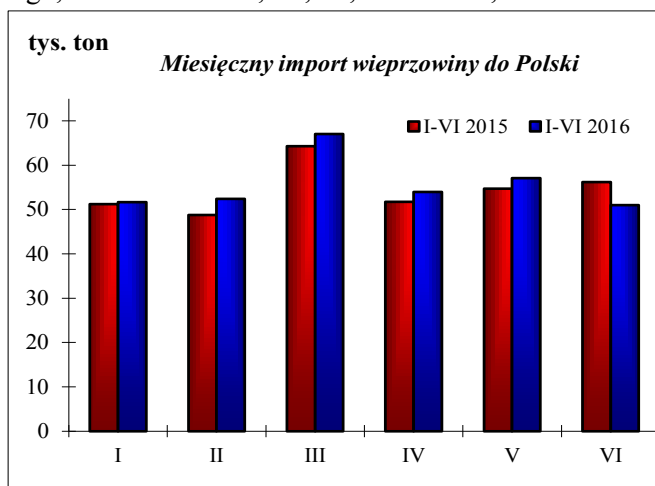
do Hongkongu zwiększyła się prawie trzykrotnie do 24,3 mln EUR. W omawianym okresie zanotowano także prawie czterokrotny wzrost wywozu polskiej wieprzowiny do Wietnamu (ponad 3 tys. ton).

W I połowie 2016 r. wzrost eksportu wieprzowiny z Polski był napędzany przede wszystkim przez sprzedaż na rynkach „starych” krajów UE, w USA oraz w Hongkongu. Wywóz mięsa wieprzowego na rynki pozaunijne zwiększył się dwukrotnie. Tak znaczny wzrost sprzedaży na rynki poza UE wynikał z utrzymania się ograniczeń w wywozie polskiego mięsa, które zostały wprowadzone przez niektóre kraje azjatyckie, jak również przez Rosję w związku z pojawieniem się w naszym kraju wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na początku 2014 r. Kluczowym odbiorcą nieprzetworzonej wieprzowiny z Polski wśród „starej” Unii były Włochy, gdzie trafiło 14,7% całego eksportu tego gatunku mięsa. Wywóz w tym kierunku obniżył się jednak o 4,6%. Odnotowano za to znaczną dynamikę wzrostu sprzedaży (wzrost o 12,6%) dla Niemiec, które były w omawianym okresie drugim co do wielkości odbiorcą mięsa wieprzowego z Polski. Dla porównania wywóz mięsa do Czech i Słowacji (piąty i szósty co do wielkości rynek sprzedaży wieprzowiny z Polski) obniżył się odpowiednio o 4,5% oraz 19,2%. Warto zauważyć zwiększenie się zainteresowania polską wieprzowiną w Wielkiej Brytanii (wzrost sprzedaży aż o 41,2% do 8,9 tys. ton). Wysoką dynamikę wzrostu wywozu na poziomie ponad 121% odnotowano dla Stanów Zjednoczonych (trzeci największy rynek zbytu), które w I połowie 2016 r. zakupiły ponad 20 tys. ton wieprzowiny z Polski, stając się tym samym głównym pozaunijnym rynkiem sprzedaży przed Hongkongiem (19,5 tys. ton, czwarty największy rynek zbytu).

W I połowie 2016 r. Polska **zaimportowała** łącznie 333,1 tys. ton świeżej, chłodzonej lub mrożonej wieprzowiny, tj. o 1,9% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. W ujęciu wartościowym import ten zmniejszył się jednak o 1,3% do 595,3 mln EUR. Sprowadzano głównie półtusze, mięso bez kości oraz elementy świeże, schłodzone lub mrożone: szynki, łopatki oraz boczek. Półtusze przywożono z Belgii, Niemiec, Holandii, Słowacji oraz z Czech, natomiast mięso bez kości z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Holandii i z Danii. Elementy wieprzowe importowano z Niemiec, Danii, Belgii, Hiszpanii, Holandii, Wielkiej Brytanii Francji, Węgier, i z wielu innych krajów.

W I połowie 2016 r. Polska sprowadziła z Belgii, Niemiec i z Danii odpowiednio około 95 tys. ton, 79 tys. ton oraz 57,4 tys. ton mięsa wieprzowego, co stanowiło 28,5%, 23,7% oraz 17,2% całkowitego importu wieprzowiny do naszego kraju. Duże ilości wieprzowiny Polska zakupiła także w Holandii (37,6 tys. ton), Hiszpanii (25,7 tys. ton), Wielkiej Brytanii (15,9 tys. ton), we Francji (około 10 tys. ton), Włoszech (3,1 tys. ton), w Szwecji (około 3 tys. ton), na Węgrzech (2,5 tys. ton), Słowacji (1,2 tys. ton) oraz w Finlandii (873 tony) i na Litwie (610 ton).

W I połowie 2016 r. Polska importowała średnio 55,5 tys. ton wieprzowiny miesięcznie, wobec 54,5 tys. ton w podobnym okresie 2015 r. Import w podziale na kwartały I połowy 2016 r. kształtował się odpowiednio na poziomie: 57 tys. ton w I kwartale oraz 54 tys. ton w II kwartale br. W pierwszych sześciu miesiącach 2016 r. saldo wymiany handlowej mięsem wieprzowym było ujemne, wykazując deficyt w ujęciu wartościowym na poziomie 220,2 mln EUR, a ilościowym 138,4 tys. ton.

Polski handel wieprzowiną w tys. ton, w I połowie 2016 r.

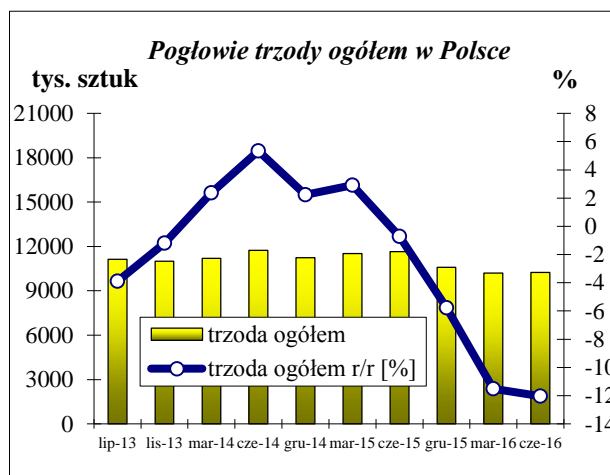
Kraj	eksport	Kraj	import
Włochy	32,2	Belgia	94,9
Niemcy	26,1	Niemcy	79,0
USA	20,0	Dania	57,4
Hongkong	19,5	Holandia	37,6
Czechy	15,1	Hiszpania	25,7
Słowacja	14,9	Wielka Brytania	15,9
Litwa	9,5	Francja	9,9
Wielka Brytania	9,0	Włochy	3,1
Hiszpania	8,8	Szwecja	3,0
Łotwa	7,5	Węgry	2,5
inne	56,5	inne	4,1
ogółem	219,1	ogółem	333,1

Sytuacja na rynku wieprzowiny w Polsce w I połowie 2016 r.

Stan pogłowia żywca wieprzowego w Polsce w czerwcu 2016 r. wykazał pogłębienie się spadkowego trendu w chowie świń. W omawianym okresie liczyło ono (pogłowie) 10,24 mln sztuk, co oznaczało spadek o 12% w relacji rocznej. Dla porównania w czerwcu 2015 r. obserwowano 0,7% spadek w skali roku. W grudniu minionego roku spadek pogłowia tych zwierząt jeszcze się pogłębił (redukcja w skali roku o 5,8% do 10,59 mln sztuk), a w marcu 2016 r. osiągnął już 11,5% spadek. Zmniejszyła się liczebność pogłowia wszystkich grup struktury stada, najwięcej trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej o 15,9%, prosiąt o 11,7%, warchlaków o 9,4% oraz trzody chlewnej na rzeź (tuczniaków) o wadze 50 kg i więcej o 13,4%. Do spadku pogłowia świń w relacji rocznej przyczyniła się relatywnie niska opłacalność chowu w 2015 r. jak również w I kwartale 2016 r. Niekorzystna, z punktu widzenia producentów trzody, sytuacja cenowa spowodowana była wzrostową tendencją produkcji żywca w UE, a także ograniczonym popytem związanym z embargiem na import z Polski wieprzowiny (Rosja, kraje azjatyckie), będącym konsekwencją ASF. W II kwartale 2016 r. sytuacja cenowa na rynku trzody zaczęła ulegać poprawie, co przyczyniło się do zahamowania spadku zainteresowania chowem trzody chlewnej w kraju. Relatywnie niska produkcja prosiąt i warchlaków w kraju (ze względu na mniejsze pogłowie loch) kompensowana była wyższym ich importem. Z danych Eurostatu wynika, że w I połowie 2016 r. Polska zaimportowała 2,43 mln szt. świń żywych o masie mniejszej niż 50 kg, tj. o blisko 4,2% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, że spadek pogłowia trzody chlewnej może przyczynić się do spadku produkcji wieprzowiny w II połowie 2016 r., a to może być czynnikiem oddziałującym w kierunku wzrostów cen żywca na rynku krajowym. Ponieważ poziom cen jest już relatywnie wysoki, może to powodować hamowanie dalszych spadków pogłowia. Warto mieć jednak na uwadze czynnik rozprzestrzeniania się ASF w Polsce, który może oddziaływać w przeciwnym kierunku.

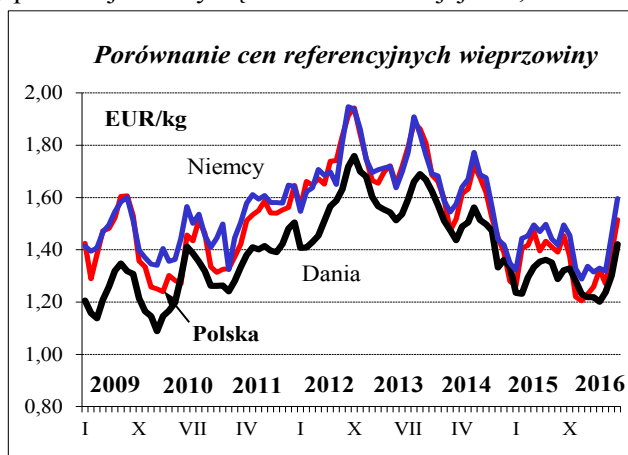
W I połowie 2016 r. (przede wszystkim w I kwartale) utrzymywały się niekorzystne uwarunkowania produkcyjno-rynkowe w sektorze wieprzowiny. W I połowie 2016 r. przeciętna cena 1 kg żywca wieprzowego wynosiła w skupie 4,29 zł i była o 0,7% niższa od notowanej w analogicznym okresie 2015 r., a w obrotach targowiskowych wynosiła 4,32 zł, wykazując spadek 3,6% stosunku do notowanej przed rokiem. Przeciętna cena zbóż podstawowych kształtowała się w omawianym okresie na poziomie 62,55 zł za 1 dt, tj. o 3,9% niższym od notowanej w analogicznym okresie 2015 r., a na targowiskach wynosiła 66,73 zł, za 1 dt i była o 1,7% wyższa od rejestrowanej w I półroczu ubiegłego roku. W czerwcu 2016 r. za 1 kg żywca wieprzowego płacono rolnikom 4,90 zł w sku-

pie, a na targowiskach 4,51 zł, tj. odpowiednio o 10,6% więcej i o 0,2% mniej niż w czerwcu 2015 r. Cena skupu zbóż podstawowych wynosiła w czerwcu br. 62,23 zł za 1 dt i była wyższa o 0,5% od notowanej w czerwcu przed rokiem, a w obrotach targowiskowych kształtowała się na poziomie 66,02 zł za 1 dt, tj. o 4,3% wyższym od rejestrowanej w czerwcu 2015 r. W 2016 r. opłacalność tuczu świń mierzona relacją ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do targowiskowej ceny żyta była na poziomie 8,2 (w czerwcu 2016 r., a przed rokiem było 7,9) i nadal utrzymywała się poniżej poziomu przyjętego za opłacalny dla tuczu świń, tj. co najmniej 10–11.

Biorąc pod uwagę malejący stan pogłowia trzody chlewnej można oczekiwać, że produkcja żywca wieprzowego w Polsce w całym 2016 r. może być o około 9% mniejsza niż w 2015 r., i wyniesie prawdopodobnie 2140 tys. ton. Dalszy rozwój produkcji trzody będzie zależał od jej cen, a także od kształtowania się cen zbóż.

W I połowie 2016 r. średnia cena referencyjna wieprzowiny dla całej Wspólnoty wyniosła 133,55 EUR/100 kg (waga poubojowa schłodzona, klasa E), tj. była o 4,9% niższa niż rok wcześniej. Cena referencyjna wieprzowiny w Polsce obniżyła się także o 4,9% do średniego poziomu 132,91 EUR/100 kg. Dla porównania średnia cena referencyjna wieprzowiny na rynku duńskim i niemieckim kształtowała się w I połowie 2016 r. na średnim poziomie odpowiednio 126,58 EUR/100 kg oraz 139,19 EUR/100 kg.

Handel wołowiną

W I połowie 2016 r. łączny eksport wołowiny z Polski zwiększył się o 3,1% do 178,3 tys. ton w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. Wartość tego handlu wzrosła o 3,5% do 586,9 mln EUR. Eksport wołowiny, dzięki utrzymywaniu swojego dużego znaczenia, wpływa na zachowanie znacznej nadwyżki w bilansie handlowym towarami rolno-spożywczymi (5,1% udział wartościowo w całkowitym eksporcie).

W omawianym okresie Polska **wyeksportowała** 143,3 tys. ton **świeżej lub chłodzonej** wołowiny za sumę blisko 471 mln EUR. W ujęciu ilościowym eksport ten zwiększył się o 5,5%, wartościowym zaś skoczył o 4,2% w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. Największymi odbiorcami polskiej świeżej lub chłodzonej wołowiny były: Włochy (40,4 tys. ton), Niemcy (23,6 tys. ton), Holandia (18,4 tys. ton), Hiszpania (11,4 tys. ton), Wielka Brytania (7,2 tys. ton), Bośnia i Hercegowina (4,5 tys. ton), Francja (4,4 tys. ton), Grecja (3,6 tys. ton), Czechy (3,5 tys. ton), Dania (3,2 tys. ton), Portugalia (2,8 tys. ton), Izrael (2,7 tys. ton), Chorwacja (2,7 tys. ton), Austria (2,3 tys. ton), Szwecja (2,3 tys. ton), Słowacja (2,2 tys. ton), Irlandia (1,4 tys. ton), Węgry, Słowenia, Macedonia, Kosowo, oraz szereg innych krajów.

W omawianym okresie Polska dostarczyła do **krajów UE** łącznie 134,2 tys. ton świeżej lub chłodzonej wołowiny, w tym około 122 tys. ton do „starych” krajów Wspólnoty oraz 12,2 tys. ton do nowych krajów Unii Europejskiej. Eksport do UE-15 zwiększył się o 2,7%, natomiast handel z UE-12 (nowe kraje Unii bez Polski) wzrósł o 12,2%. W I połowie 2016 r. Polska nie eksportowała żadnych ilości świeżej lub chłodzonej wołowiny **do krajów WNP**. Eksport do **krajów kandydujących do Wspólnoty** wyniósł natomiast nieco powyżej 1 tys. ton. Wśród krajów kandydackich świeżą lub chłodzoną wołowinę z Polski sprowadzała Macedonia (około 877 ton) oraz Czarnogóra (około 156 ton). Nie odnotowano natomiast żadnych dostaw tego rodzaju mięsa do Turcji. Wśród pozostałych krajów najczęściej świeżej lub chłodzonej wołowiny z Polski trafiło do Bośni i Hercegowiny (4,5 tys. ton), Izraela (2,7 tys. ton), Kosowa (820 ton) oraz Hongkongu (25 ton).

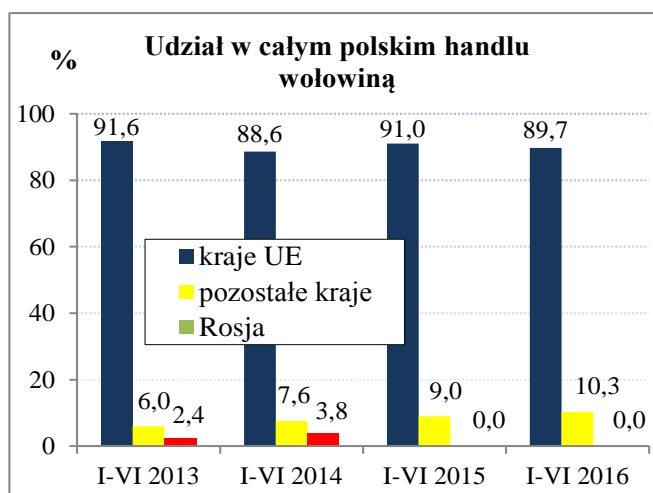
W omawianym okresie Polska wyeksportowała także około 35 tys. ton **mrożonej wołowiny** za sumę 115,9 mln EUR. Wartość eksportowanej mrożonej wołowiny wzrosła w stosunku do eksportu z I półroczu 2015 r. o blisko 1%, ilość zaś obniżyła się o 5,5%. Mrożoną wołowinę eksportowano głów-

nie do Francji (7,5 tys. ton), Niemiec (3,9 tys. ton), Szwecji (2,5 tys. ton), Izraela (2,2 tys. ton), Uzbekistanu (2,1 tys. ton), Holandii (1,6 tys. ton), Hiszpanii (1,5 tys. ton), Turkmenistanu (1,2 tys. ton), Grecji (1,1 tys. ton), Bułgarii (1,1 tys. ton), Hongkongu (1,1 tys. ton), Wielkiej Brytanii (1,0 tys. ton), Czech (877 ton), Włoch (843 tony), Kazachstanu, Węgier, Belgii, Słowacji, Danii, Rumunii, Estonii, Kosowa, a także do szeregu innych krajów. W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała do krajów UE łącznie 25,8 tys. ton mrożonej wołowiny, w tym 21,4 tys. ton do „starych” krajów UE oraz 4,4 tys. ton do nowych członków Wspólnoty.

Eksport wołowiny z Polski w tys. ton, w I połowie 2016 r.

Kraj	mrożona	Kraj	św. lub chl.
Francja	7,5	Włochy	40,4
Niemcy	3,9	Niemcy	23,6
Szwecja	2,5	Holandia	18,4
Izrael	2,2	Hiszpania	11,4
Uzbekistan	2,1	Wielka Brytania	7,2
Holandia	1,6	Bośnia i Hercegowina	4,5
Hiszpania	1,5	Francja	4,4
Turkmenistan	1,2	Grecja	3,6
Grecja	1,1	Czechy	3,5
Bułgaria	1,1	Dania	3,2
inne	10,1	inne	23,1
ogółem	35,0	ogółem	143,3

W sierpniu 2014 r. Rosja ogłosiła embargo na import niektórych towarów rolno-spożywczych pochodzących z państw UE, USA, Australii, Kanady i Norwegii. Był to odwet za sankcje wprowadzone na Rosję przez kraje zachodnie, których podstawą była aktywna rola Moskwy w konflikcie na wschodzie Ukrainy. Zakaz ten został przedłużony przez Rosjan po raz kolejny do 2017 r. Embargiem objęto m.in. mięso wołowe (świeże, chłodzone lub mrożone). Tym samym w wyniku embarga, oprócz wieprzowiny, Polska straciła także rynek rosyjski dla eksportu mięsa wołowego. W przypadku wołowiny zakaz ten nie stanowił dużego problemu dla Polski, gdyż siłą napędową naszego eksportu pozostają nadal kraje Wspólnoty, dokąd wysyła się blisko 90% wywożonej wołowiny. W 2013 r. (w całym roku przed embargiem) na rynek rosyjski trafiło niecałe 4% krajowego eksportu wołowiny. Udział Rosji w sprzedaży zagranicznej tego rodzaju mięsa był zatem niewielki, i w związku z tym można było przekierować wołowinę z Polski na inne rynki zbytu. Analizując wpływ zakazu na krajowy rynek wołowiny, przez pryzmat oddziaływania na rynek unijny (Rosja była znaczącym importerem wołowiny z UE), należy stwierdzić, że wpływ ten pozostaje nadal bez większych konsekwencji dla naszego handlu. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w I połowie 2016 r. kraje UE wyeksportowały łącznie 329,9 tys. ton mięsa, produktów z wołowiny oraz żywca wołowego (w ekwiwalencie mięsa), tj. o 18,9% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. Eksport mięsa wołowego zwiększył się o 17,4% do 108,3 tys. ton. Przypomnijmy, że w 2013 r. (w całym roku przed embargiem) na rynek rosyjski trafiło około 41 tys. ton unijnej wołowiny, co stanowiło ponad 25% eksportu mięsa. Biorąc jednak pod uwagę, że produkcja wołowiny w UE w całym 2013 r. wyniosła netto około 7,4 mln ton, udział eksportu do Rosji stanowił niecałe 0,6% unijnej produkcji wołowiny. Rosyjskie embargo zmusiło unijnych eksporterów do poszukiwania innych rynków zbytu oraz zwiększenia wysyłek na rynki już dostępne (Filipiny, Hongkong, Liban, Turcja), i nie wywarło znacznego wpływu zarówno na unijny, jak i polski rynek tego rodzaju mięsa.

W I połowie 2016 r. na krajowym rynku wołowiny obserwowano umiarkowane tendencje wzrostowe w eksporcie. Rok wcześniej handel wołowiną zwiększył się dużo bardziej. Ubiegłoroczny znaczący wzrost związany był z większym zainteresowaniem polskim surowcem na rynkach zagranicznych. Wynikało to w dużej mierze ze zniesienia ograniczeń związanych z ubojem rytualnym. Został on ponownie przywrócony w grudniu 2014 r., co umożliwiło wznowienie uboju halal oraz koszernego. Znalazło to swoje odzwierciedlenie we wzroście eksportu mięsa wołowego. Sprzedaż na rynkach zagranicznych w I połowie 2016 r. była napędzana przede wszystkim przez wzrost zamówień na mięso świeże lub schłodzone. Ponad 80% polskiego eksportu nieprzetworzonego mięsa wołowego stanowiło w omawianym okresie mięso świeże lub schłodzone. Warto zaznaczyć, że eksport zwiększał się dzięki rosnącym zamówieniom na mięso świeże i schłodzone pochodzące z rynku wspólnotowego, ale także, co ważne dla dywersyfikacji handlu, z krajów trzecich (głównie z Bośni i Hercegowiny oraz Izraela). W I połowie 2016 r. dynamika wzrostu sprzedaży do UE była na poziomie 3,5%, a na rynki trzecie zwiększyła się aż o 46,9%. Pod względem kierunków sprzedaży mięsa świeżego lub schłodzonego, najwięcej tego mięsa kierowane było do Włoch, Niemiec oraz Holandii. Te trzy kraje były odbiorcami 57,5% polskiego eksportu świeżej lub schłodzonej wołowiny. Włochy, do których trafiło w I połowie 2016 r., 28,2% eksportu świeżej lub schłodzonej wołowiny, zwiększyły w ujęciu ilościowym zamówienia o 3,3%. Niemcy drugi co do wielkości odbiorca polskiego surowca z 16,5% udziałem w sprzedaży mięsa świeżego lub schłodzonego, obniżyły natomiast import polskiego surowca o 4,9%. Istotny dla ogólnego wolumenu sprzedaży okazał się 21,6% wzrost eksportu do Hiszpanii. Eksport do Holandii, która do tej pory była również ważnym rynkiem zbytu polskiego surowca, zwiększył się nieznacznie, bo tylko o 0,3%.

W I połowie 2016 r. Polska **zaimportowała** 10,4 tys. ton **świeżej lub chłodzonej wołowiny**, głównie z Włoch (2,6 tys. ton), Niemiec (1,3 tys. ton), Litwy (1,1 tys. ton), Irlandii (1,0 tys. ton), ze Słowacji (911 ton), z Wielkiej Brytanii (753 tony) oraz z Czech (743 tony), a także około 2,3 tys. ton **mrożonej wołowiny**. Mrożoną wołowinę Polska sprowadzała przede wszystkim Hiszpanii (403 tony), Czech (337 ton), Wielkiej Brytanii (336 ton), Irlandii (299 ton), Włoch (254 tony), Holandii (190 ton), a ponadto z Belgii, Danii, Niemiec, Norwegii, Austrii, Ukrainy, Francji, Słowenii oraz z innych krajów.

Dzięki utrzymywaniu się niskiego importu wołowiny Polska posiada dużą nadwyżkę w handlu tym gatunkiem mięsa. W I połowie 2016 r. dodatnie saldo handlu nieprzetworzoną wołowiną (świeża, chłodzona i mrożona) wyniosło 550,2 mln EUR. W omawianym okresie bilans handlu całym mięsem czerwonym i drobiem był dodatni, i wyniósł 383 mln EUR.

Sytuacja na rynku wołowiny w Polsce w I połowie 2016 r.

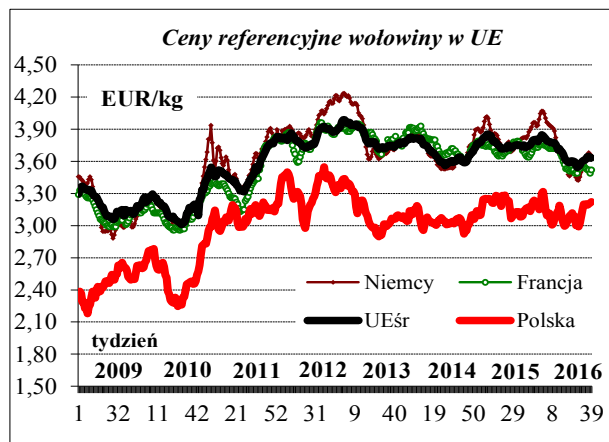
W czerwcu 2016 r. pogłowie bydła w Polsce liczyło 5938,7 tys. sztuk, wskazując niewielki spadek w skali roku o 0,4% (w porównaniu z liczebnością stada w grudniu 2015 r. pogłowie tych zwierząt było jednak o 176,2 tys. sztuk lub 3,1% większe). W porównaniu z czerwcem ubiegłego roku wzrosło pogłowie cieląt poniżej 1 roku o 3,6% do poziomu 1728,1 tys. sztuk, natomiast w stosunku do grudnia 2015 r. odnotowano wzrost o 6,9%. Stado młodego bydła w wieku 1-2 lat również powiększyło się, w stosunku do poprzedniego roku o 3,1%, a w porównaniu do grudnia ubiegłego roku o 2,9% i osiągnęło poziom 1575,8 tys. sztuk. Pogłowie krów ogółem zmniejszyło się w porównaniu z czerwcem 2015 r. o 112,5 tys. sztuk (o 4,6%) do poziomu 2332,0 tys. sztuk, a w porównaniu do grudnia ubiegłego roku było wyższe o 29,2 tys. sztuk (o 1,3%). Ponadto pogłowie krów mamek w czerwcu 2016 r. wyniosło 186,4 tys. sztuk i po raz pierwszy od 2013 r. zwiększyło się w ujęciu rocznym (o 12,8%). Dane te pozwalają przypuszczać, że w niedalekiej przyszłości podaż żywca wołowego w naszym kraju ulegnie zwiększeniu.

W całym 2016 r. produkcja wołowiny w Polsce wyniesie prawdopodobnie około 890 tys. ton, tj. będzie o 3% mniejsza niż w 2015 r. Spadek ten będzie przede wszystkim efektem wyjątkowo dużej produkcji wołowiny w II połowie 2015 r., wynikającej z wysokich ubojów krów, co wpłynęło na znaczny wzrost produkcji w całym 2015 r. Spadek produkcji w 2016 r. będzie zatem raczej przejściowy.

Kontynuacja nadal stosunkowo wysokich cen żywca wołowego (pomimo ich niewielkiego spadku), podtrzymywała nastawienie rolników do dalszego rozwoju produkcji żywca rzeźnego. W I połowie 2016 r. przeciętna cena skupu bydła ogółem wynosiła średnio 5,94 zł/kg, co oznacza, że była o 2,7%

niższa niż rok wcześniej (6,12 zł/kg). W omawianym okresie średnia cena młodego bydła kształtowała się na poziomie 6,22 zł/kg, tj. była o 2,0% niższa od średniej ceny (6,35 zł/kg) z I półrocza 2015 r. W obrotach targowiskowych przeciętna cena bydła wynosiła 6,56 zł/kg, i była nieznacznie niższa (o 0,5%) od średniej ceny sprzed roku.

W I połowie 2016 r. ceny bydła w krajach Unii Europejskiej kształtowały się na nieco niższym poziomie niż rok wcześniej. Według danych Komisji Europejskiej w omawianym okresie średnia cena bydła w UE (waga poubojowa schłodzona klasy R3) wynosiła średnio 370,46 EUR/100 kg, i była o 1,9% niższa niż w I połowie 2015 r. Cena bydła na rynku polskim kształtowała się na poziomie 309,37 EUR/100 kg, co oznacza, że była o 16,5% niższa od średniej ceny dla całej Wspólnoty. Dla porównania średnia cena bydła we Francji i w Niemczech kształtowała się w I połowie 2016 r. odpowiednio na średnim poziomie 364,73 EUR/100 kg oraz 373,83 EUR/100 kg.

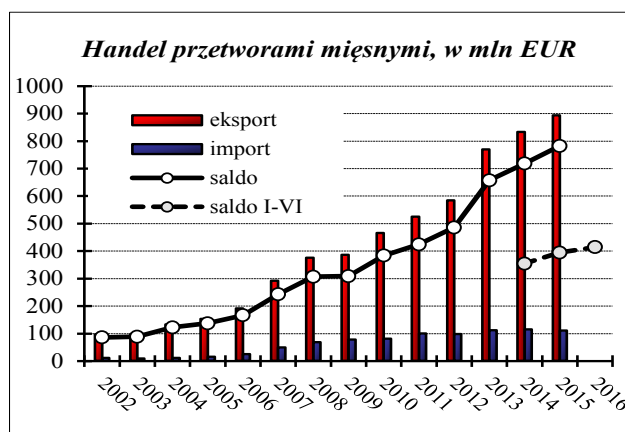
Biorąc pod uwagę prognozy Komisji Europejskiej z lipca br., nadwyżka podaży wołowiny na rynku wspólnotowym obserwowana w bieżącym roku, będzie dalej oddziaływać presją na niewielkie obniżenie poziomu cen tego gatunku mięsa w dalszej części 2016 r. W całym 2016 r. średnia cena wołowiny na rynku wspólnotowym może być o 4% niższa od średniej ceny z 2015 r.

Handel pozostałym mięsem

W I połowie 2016 r. **eksportowaliśmy** również duże ilości tłuszczów i mączek zwierzęcych (143,7 tys. ton) oraz mięsa drobiowego i podrobów drobiowych (467,7 tys. ton). W omawianym okresie Polska **zaimportowała** 18,2 tys. ton mięsa drobiowego i podrobów oraz 5,8 tys. ton podrobów wołowych, wieprzowych, baranich i kozich. W I połowie 2016 r. import podrobów do Polski zwiększył się o 11% w porównaniu z przywozem sprzed roku. Podroby, głównie wieprzowe, sprowadzaliśmy przede wszystkim z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Litwy, Holandii, Danii, Austrii, Finlandii, Francji, Irlandii, Belgii, Włoch, Szwecji, Czech, Hiszpanii, Słowacji oraz z wielu innych krajów.

Przetwory mięsne

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała 157,6 tys. ton przetworów mięsnych, tj. o 4,6% więcej niż w analogicznym okresie 2015 r. W ujęciu wartościowym eksport przetworów mięsnych z Polski zwiększył się o 3,3% i wyniósł 462,2 mln EUR. Saldo wymiany handlowej tymi towarami pozostało dodatnie i wyniosło 414,1 mln EUR, zwiększając się o 19,4 mln EUR w stosunku do poziomu z I połowy 2015 r. Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, utrzymuje się stała tendencja wzrostowa w eksporcie przetworów mięsnych z naszego kraju. Import tych towarów na nasz rynek pozostaje względnie na tym samym poziomie, od czasu do czasu nieznacznie rosnąc.

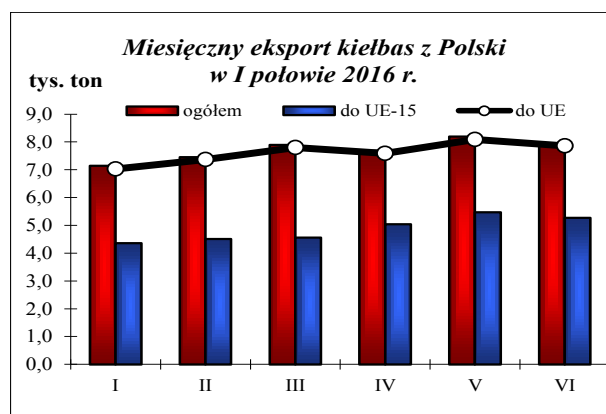
Eksport

W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała łącznie 46,3 tys. ton **kielbas i podobnych produktów z mięsa** (kod CN 1601) za sumę 129,3 mln EUR. Największymi odbiorcami kielbas z Polski były: Wielka Brytania (14,7 tys. ton), Litwa (6,4 tys. ton), Niemcy (6,1 tys. ton), Dania (4,4 tys. ton), Węgry (4,1 tys. ton), Słowacja (1,6 tys. ton), Irlandia (1,5 tys. ton), Czechy (1,5 tys. ton), Rumunia (1,2 tys. ton), Łotwa (800 ton), Francja (698 ton), Bułgaria (688 ton), Holandia (552 tony), Szwecja (524 tony),

a ponadto Hiszpania, Belgia, Włochy, Portugalia, Gabon, Estonia, Kosowo, Stany Zjednoczone i wiele innych krajów.

W omawianym okresie eksport kielbas z Polski zwiększył się o 10,5% w ujęciu ilościowym, natomiast wartościowym wzrósł o 10,2%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z większych dostaw kielbas do „starych” krajów Unii Europejskiej. W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała **do UE** ogółem 45,7 tys. ton kielbas, w tym 29,2 tys. ton do „starych” krajów Wspólnoty oraz 16,5 tys. ton do nowych członków UE. Eksport kielbas z Polski do krajów „starej” UE zwiększył się o około 14%, natomiast do nowych członków Wspólnoty wzrósł o 6,2%. Udział „starych” i nowych krajów UE w polskim eksporcie kielbas w I połowie 2016 r. ukształtował się na poziomie odpowiednio 63,1% oraz 35,7%.

W I połowie 2016 r. polski eksport kielbas **do krajów WNP** (Wspólnoty Niepodległych Państw) zwiększył się o 60%, ale i tak pozostał niski, wynosząc zaledwie 91 ton (w tym 38 ton do Azerbejdżanu, 18 ton do Tadżykistanu, 15 ton na Ukrainę i 10 ton do Mołdawii). Udział tych krajów w całym polskim eksporcie kielbas w I połowie 2016 r. ukształtował się na skromnym 0,2% poziomie. Wstrzymanie eksportu kielbas do Rosji, wynikające z embarga wprowadzonego przez Moskwę w sierpniu 2014 r. (przedłużone do 2017 r.), nie wywarło większego wpływu na polski handel tymi towarami. Został on bowiem przekierowany na inne rynki zbytu, przede wszystkim do krajów Wspólnoty. W I połowie 2016 r. Polska eksportowała średnio miesięcznie 7,7 tys. ton kielbas. W omawianym okresie na rynek unijny (UE-28) trafiało średnio miesięcznie 7,6 tys. ton kielbas. Średni miesięczny eksport polskich kielbas do krajów „starej” UE kształtował się w I połowie 2016 r. na poziomie 4,9 tys. ton, a do nowych krajów Wspólnoty wynosił 2,8 tys. ton.

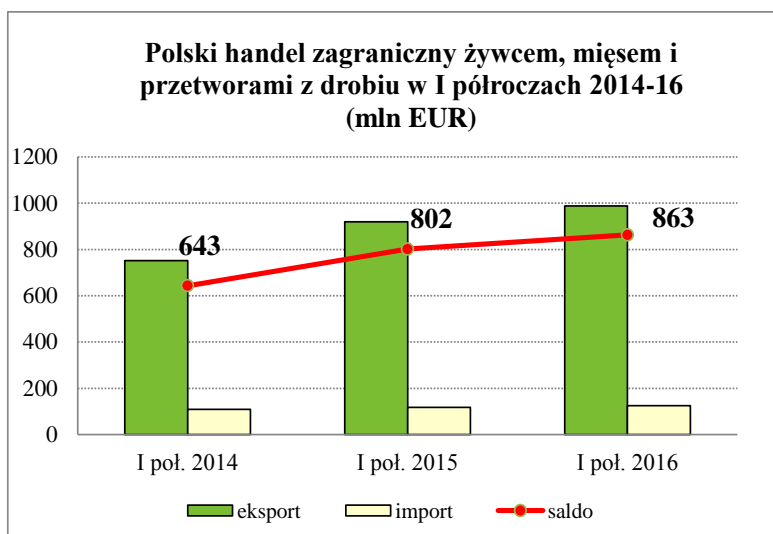
W I połowie 2016 r. Polska wyeksportowała również ponad 94 tys. ton **pozostałych przetworów lub konserwowanego mięsa** (kod CN 1602) za sumę 280,2 mln EUR. Trafiały one przede wszystkim do Wielkiej Brytanii (23,2 tys. ton), Szwecji (8,5 tys. ton), Niemiec (7,0 tys. ton), Francji (6,9 tys. ton), Włoch (6,3 tys. ton), Danii (5,9 tys. ton), Stanów Zjednoczonych (4,9 tys. ton), na Słowację (4,8 tys. ton), Węgry (4,8 tys. ton), Litwę (3,5 tys. ton), do Czech (3,3 tys. ton), Finlandii (2,4 tys. ton), Irlandii (2,1 tys. ton), Rumunii (1,8 tys. ton), Hiszpanii (1,7 tys. ton), Estonii (1,5 tys. ton), a ponadto do szeregu innych krajów. W minionym roku do krajów UE trafiło łącznie około 87 tys. ton tych towarów, w tym 66,2 tys. ton do „starych” członków Wspólnoty oraz 20,8 tys. ton do nowych krajów UE. Dostawy pozostałych przetworów mięsnych lub konserwowanego mięsa do nowych krajów UE zmniejszyły się o 3,5%, natomiast do „starych” krajów Wspólnoty wzrosły o 5,2%. Udział „starych” krajów UE w całym polskim eksporcie tych towarów ukształtował się na poziomie 70,4%, natomiast nowych krajów Wspólnoty wyniósł 22,1%. Eksport do krajów NAFTA (Stany Zjednoczone i Kanada) oraz WNP ukształtował się odpowiednio na poziomie blisko 5 tys. ton (wzrost o 8,9%) oraz 668 ton (-8,9%).

Import

W I połowie 2016 r. import przetworów mięsnych do Polski obniżył się o ponad 6% w porównaniu z wywozem w analogicznym okresie 2015 r. do 11,4 tys. ton. Wartość importu tych towarów zmniejszyła się o 8,9% i ukształtowała się na poziomie 48,1 mln EUR. W omawianym okresie Polska sprowadziła 2,2 tys. ton **kielbas i podobnych produktów z mięsa** (kod CN 1601) oraz 8,1 tys. ton **pozostałego przetworzonego lub konserwowanego mięsa** (kod CN 1602). Kielbasy importowano przede wszystkim z Niemiec (916 ton), a ponadto z Belgii (532 tony), Hiszpanii (154 tony), Czech (150 ton), Włoch (119 ton), Francji (111 ton), Węgier, Irlandii, Holandii, Litwy, Portugalii, Austrii i innych krajów. Pozostałe przetwory lub konserwowane mięso sprowadzano głównie z Niemiec (3,7 tys. ton), jak również z Austrii (1,9 tys. ton), Holandii (643 tony), Czech (409 ton), Węgier (344 tony), Słowacji (308 ton), Belgii (205 ton), Francji (155 ton), Szwecji, Włoch, Danii, Hiszpanii, Irlandii, Litwy, Wielkiej Brytanii oraz z wielu innych kierunków.

DRÓB I JAJA

W pierwszym półroczu 2016 r. dodatnie saldo obrotów w polskim handlu zagranicznym żywcem, mięsem, podrobami i przetworami drobiu wyniosło 862,8 mln EUR i w porównaniu z tym samym

okresem 2015 r. zwiększyło się o 8%. Poprawa bilansu handlowego jest zasługą kolejnego wzrostu eksportu drobiu. Dynamika wzrostu wartości wywozu była jednak niższa niż przed rokiem ze względu na spadek cen. Głównym partnerem handlowym Polski w sektorze drobiu były tradycyjnie państwa członkowskie UE. Polskie mięso kurcząt brojlerów utrzymało konkurencyjność cenową, jako najtańsze w całej UE, stanowiąc w pierwszej połowie 2016 r. 67% średniej unijnej. Produkcja żywca drobiu w Polsce w 2015 r. wyniosła ok. 2,8 mln ton i była o 6%

wyższa niż w 2014 r. Polska pozostaje (od 2014 r.) największym producentem drobiu w UE. Udział eksportu w bilansowej produkcji mięsa drobiowego sukcesywnie wzrasta i wynosi obecnie ponad 35%.

Polski handel zagraniczny żywcem, mięsem i przetworami drobiowymi w I półroczach 2014-2016

Wyszczególnienie	I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016	% zmiana 2016/15	I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016	% zmiana 2016/15
	Eksport (mln EUR)				Eksport (tys. ton)			
Drób żywy	34,45	38,02	45,06	19%	11,91	13,84	18,57	34%
Mięso i podroby z drobiu	632,64	766,41	826,29	8%	336,74	404,55	467,71	16%
Przetwory drobiowe	84,09	112,78	113,46	1%	31,70	41,46	42,10	2%
Tłuszcz z drobiu	1,07	2,29	3,08	35%	1,77	3,99	2,95	-26%
Ogółem	752,25	919,50	987,90	7%	382,12	463,84	531,33	15%
	Import (mln EUR)				Import (tys. ton)			
Drób żywy	68,28	75,45	75,30	-0,2%	43,67	49,82	49,86	0,1%
Mięso i podroby z drobiu	25,95	28,96	35,99	24%	18,47	17,26	18,18	5%
Przetwory drobiowe	14,28	13,03	13,24	2%	4,06	3,53	4,12	16%
Tłuszcz z drobiu	0,38	0,48	0,63	32%	0,48	0,94	1,44	52%
Ogółem	108,90	117,93	125,15	6%	66,68	71,55	73,59	3%
	Saldo (mln EUR)				Saldo (tys. ton)			
Drób żywy	-33,84	-37,43	-30,23	-19%	-31,76	-35,97	-31,29	-13%
Mięso i podroby z drobiu	606,69	737,45	790,31	7%	318,27	387,30	449,53	16%
Przetwory drobiowe	69,81	99,75	100,23	0%	27,64	37,93	37,98	0%
Tłuszcz z drobiu	0,69	1,81	2,45	35%	1,29	3,05	1,52	-50%
Ogółem	643,35	801,57	862,75	8%	315,44	392,29	457,74	17%

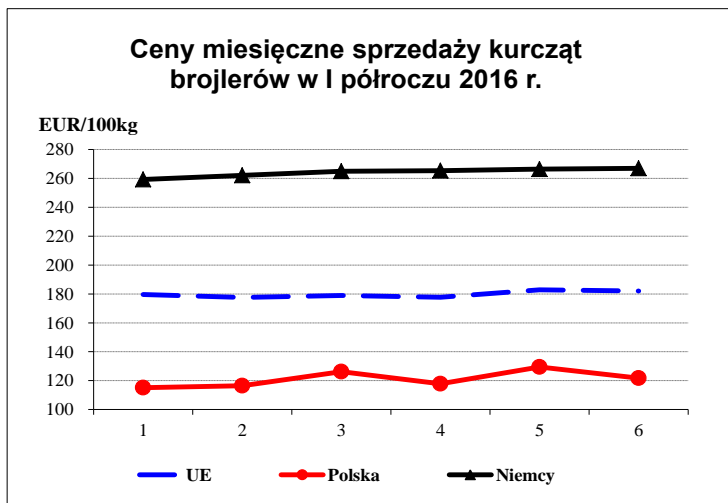
Sytuacja na rynku drobiu w Polsce i UE w 2015 r. i pierwszej połowie 2016 r.

Według danych GUS z września br., w 2015 r. produkcja żywca drobiu w Polsce wyniosła 2,839 mln ton (w wadze produktu) i w skali roku wzrosła o 6,4%. W 2014 r. dynamika wzrostu była wyższa (12% wzrost r/r do 2,237 mln ton). Począwszy od 2014 r. Polska jest największym unijnym producentem drobiu w UE (przed Francją, Wielką Brytanią i Niemcami), z najwyższym tempem wzrostu wytwarzania. W pierwszej połowie 2016 r. zanotowano 15% tempo wzrostu produkcji w Polsce, najwyższe we wszystkich państwach UE. Jednocześnie opłacalność produkcji kurcząt i indyków znacząco pogorszyła się, a na rynku kurcząt relacja cen żywca do paszy spadła prawie do poziomu granicznego. W całym 2016 r. przewiduje się ok. 10% wzrost produkcji drobiu w Polsce, stymulowany rosnącym popytem zagranicznym oraz stosunkowo niskimi cenami pasz.

Według prognoz Komisji Europejskiej z października br., w pierwszym półroczu 2016 r. produkcja mięsa drobiu w UE wzrosła w skali roku o 6%. W całym 2016 r. przewidywany jest 4% wzrost po-

ziomu wytwarzania do 14,3 mln ton. Ekspansji sektora drobiowego sprzyjają relatywnie niskie ceny pasz, dzięki kolejnym korzystnym zbiorom na świecie. Na 2017 r. przewidywana jest już niższa dynamika wzrostu unijnej produkcji drobiu – o 1,2% do 14,5 mln ton. Przeciętne spożycie drobiu na jednego mieszkańca UE w 2016 r. wyniesie prawdopodobnie 26,8 kg i będzie o 3% wyższe niż rok wcześniej. W 2017 r. konsumpcja drobiu w UE wzrośnie w mniejszym stopniu – o 1% do 27,1 kg, z uwagi na coraz większe nasycenie rynku.

W pierwszym półroczu 2016 r. ceny reprezentatywne drobiu w UE (ceny sprzedaży kurcząt brojlerów

65%) sięgnęły 179,8 EUR/100 kg i były o 5% niższe niż w tym samym okresie 2015 r. Kurczęta na rynku unijnym potaniały z uwagi na niższe ceny pasz i wzrost produkcji. W Polsce średnia cena zbytu wynosiła 121,1 EUR/100 kg i w skali roku obniżyła się o 6%. Polskie mięso kurcząt było ponownie najtańsze w całym ugrupowaniu (67% średniej unijnej), a jednocześnie o 54% tańsze niż w Niemczech (264,2 EUR/100 kg). Relatywnie niski poziom cen w naszym kraju wpływał na konkurencyjność polskiej oferty handlowej i przyczynił się do wzrostu eksportu. W pierwszej połowie

2016 r. unijny wywóz mięsa drobiu wyniósł 732 tys. ton i był o 9% wyższy wobec tego samego okresu 2015 r. Największymi odbiorcami były RPA, Benin, Arabia Saudyjska i Hongkong. Według prognoz Komisji Europejskiej, w całym 2016 r. eksport drobiu z UE wzrośnie o 10% do rekordowych 1,48 mln ton. W 2017 r. wysyłki drobiu z UE zwiększą się prawdopodobnie już tylko o 2% do 1,51 mln ton, ze względu na silną konkurencję na rynkach zagranicznych ze strony dostawców brazylijskich i amerykańskich.

Eksport

W pierwszej połowie 2016 r. z Polski wyeksportowano 531,3 tys. ton **żywca, mięsa i przetworów drobiowych** w wadze produktu – o 15% więcej niż w tym samym czasie 2015 r. Wartość wysyłek zwiększyła się jednak tylko o 7% do 987,9 mln EUR. Rok wcześniej tempo wzrostu wpływów z eksportu drobiu było znacznie wyższe i wyniosło 22%. Średnia jednostkowa wartość wywozu sektora drobiu obniżyła się wobec pierwszej połowy 2015 r. o 6,2% do 1,86 EUR/kg. Zawążył na tym spadek cen drobiu na rynku polskim i unijnym.

Mięso i podroby drobiowe

Wolumen wywozu **mięsa i podrobów z drobiu** wzrósł w ciągu roku o 16% do 467,7 tys. ton w wadze produktu, a jego wartość była o 8% wyższa i sięgnęła 826,3 mln EUR. Mięso i podroby miały 84% udział w ogólnej wartości i 88% w wolumenie eksportu sektora drobiu. Udział w całkowitej wartości eksportu polskich produktów rolno-spożywczych wzrósł do 7,2% wobec 6,7% przed rokiem. Średnia wartość jednostkowa w wywozie mięsa drobiowego obniżyła się w skali roku o 6,7% do 1,77 EUR/kg. Wpływ na to miał spadek cen drobiu na rynku światowym na skutek nadpodaży. Czynnikiem powodującym tendencję spadkową było również spowolnienie gospodarcze w Chinach i jego negatywny wpływ na światową gospodarkę i rynki finansowe.

W strukturze towarowej wywozu mięsa drobiu z Polski dominowało mięso kurcząt – 371,4 tys. ton za 573,4 mln EUR (79% całego wolumenu i 69% ogólnej wartości mięsa drobiu). Kolejne pozycje zajęły mięso indyków (87,4 tys. ton za 233,3 mln EUR), mięso kaczek (7,1 tys. ton za 14,4 mln EUR) oraz gęsinia (1,8 tys. ton za 4,7 mln EUR). W porównaniu z pierwszym półroczem 2015 r. wolumen wysyłek polskiego mięsa kurcząt zwiększył się o 17%, a wartość była 11% wyższa. Średnie ceny jednostkowe spadły o 6% do 1,54 EUR/kg. Sprzedaż mięsa z indyków wzrosła o 10% pod względem wolumenu i o 2% pod względem wartości, przy spadku średniej wartości jednostkowej o 8% do 2,67

EUR/kg. Wolumen eksportu mięsa kaczek zwiększył się o 10%, a wpływy były o 12% wyższe, ponieważ średnia wartość jednostkowa wzrosła o 2% do 2,03 EUR/kg. Wywóz gęsiny był natomiast niższy niż przed rokiem o 23% ilościowo i o 19% wartościowo przy 5% wzroście średniej wartości jednostkowej do 2,68 EUR/kg.

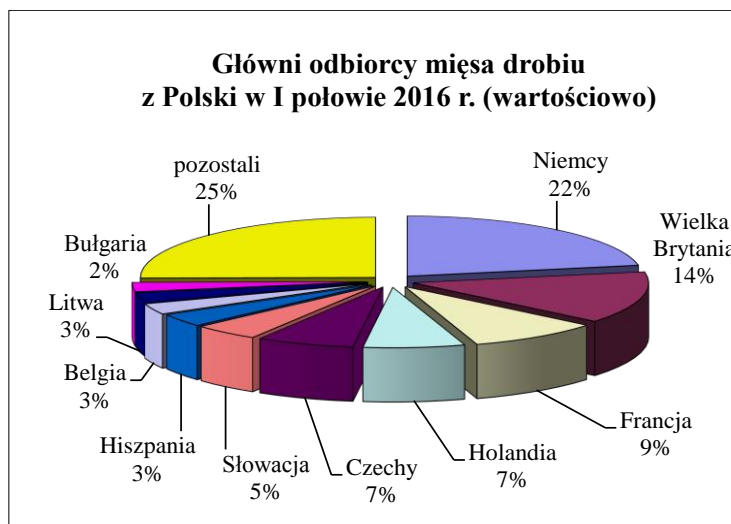
Głównymi odbiorcami polskiego mięsa drobiowego były tradycyjnie państwa **Unii Europejskiej**, gdzie trafiło 78% wolumenu i 90% wartości wysyłek. Wobec pierwszej połowy 2015 r. UE zwiększyła wolumen zakupów mięsa drobiu w Polsce o 13% do 363,2 tys. ton, przy wartości o 9% wyższej – 744,6 mln EUR. Na wzrost sprzedaży do UE wpływała utrzymująca się konkurencyjność cenowa polskiego drobiu oraz większa produkcja krajowa. Średnia wartość jednostkowa w wywozie mięsa drobiowego do UE obniżyła się w skali roku o 3% do 2,05 EUR/kg.

Niemcy – nasz największy partner handlowy – zakupiły 74 tys. ton mięsa drobiu z Polski – o 18% więcej niż przed rokiem, o wartości o 13% wyższej – 182,5 mln EUR. W strukturze wywozu największy udział miało mięso z indyka.

Wielkość wysyłek wzrosła o 9% do 32,7 tys. ton, co przy 5% spadku ceny jednostkowej do 2,95 EUR/kg, dało wartość wyższą o 4% – 96,4 mln EUR. Nasi zachodni sąsiedzi pozostali głównym odbiorcą polskiego mięsa indyczego, wysyłki w tym kierunku stanowiły 37% wolumenu i 41% wartości całkowitego eksportu tego gatunku mięsa z Polski. W porównaniu z pierwszą połową 2015 r. zwiększył się również wolumen dostaw mięsa kurcząt do Niemiec (+26% do 37,2 tys. ton), co przy 3% spadku średniej ceny jednostkowej do 2,07 EUR/kg, dało wartość eksportu o 22% wyższą niż przed rokiem (76,9 mln EUR). Niemcy były drugim odbiorcą mięsa kurcząt z Polski. Wzrosła również o 15% wielkość dostaw mięsa kaczek na rynek niemiecki do 3,5 tys. ton, co przy wzroście ceny jednostkowej o 10% do 2,09 EUR/kg dało wartość o 27% wyższą (7,3 mln EUR). Niemcy były największym rynkiem zbytu dla polskiego mięsa kaczek (ok. połowy wolumenu i wartości całkowitego wywozu). Był to także największy odbiorca gęsiny z Polski, z ok. 40% udziałem w całości wysyłek tego gatunku mięsa. Wielkość wywozu wzrosła o 84% do 660 ton, cena jednostkowa zwiększyła się o 64% do 2,79 EUR/kg, a wartość wywozu była o 201% wyższa i wyniosła 1,8 mln EUR.

Drugim rynkiem zbytu dla polskiego mięsa drobiu była tradycyjnie **Wielka Brytania**, która sprowadziła 45,5 tys. ton, o 26% więcej, o wartości 115,2 mln EUR, o 12% wyższej w skali roku. W strukturze dostaw mięsa drobiu na ten rynek dominowały produkty z kurcząt – (+28% 39,2 tys. ton) za 95,6 mln EUR (+14%). Brytyjczycy byli największym odbiorcą mięsa kurcząt z Polski, z 11% udziałem w wolumenie i 17% udziałem w wartości całkowitych wysyłek tego gatunku mięsa. Średnia jednostkowa wartość wywozu mięsa kurcząt na rynek brytyjski była o 11% niższa niż przed rokiem (2,44 EUR/kg). Wyspiarze zakupili znacznie więcej polskiego mięsa z indyków (+18% do 6 tys. ton), a wartość sprzedaży była o 4% wyższa – 18,3 mln EUR. Średnia cena jednostkowa wywozu spadła o 12% do 3,05 EUR/kg. Wielka Brytania była w omawianym okresie trzecim rynkiem zbytu dla polskiego mięsa indyczego.

Trzecim odbiorcą polskiego mięsa drobiu była **Francja**, z wielkością zakupów 33 tys. ton – o 9% więcej i o wartości o 7% wyższej – 74,8 mln EUR. W wywozie dominowało mięso z kurcząt, którego Francuzi sprowadzili z Polski o 11% więcej (27,4 tys. ton) o wartości o 11% wyższej – 60,8 mln EUR, przy średniej wartości jednostkowej 2,22 EUR/kg (bez zmian w skali roku). Spadły natomiast dostawy polskiego mięsa z indyków do Francji (-5% do 3,3 tys. ton i -9% do 9,5 mln EUR), a wartość jednostkowa eksportu obniżyła się o 3% do 2,86 EUR/kg. Francja była drugim rynkiem zbytu dla mięsa kaczek z Polski (+89% ilościowo do 1,6 tys. ton, +70% wartościowo do 2,8 mln EUR). Wartość jednostkowa wywozu spadła jednak o 10% do 1,79 EUR/kg. Francuzi byli także drugimi odbiorcami polskiej

gęsiny, przy spadku wolumenu dostaw o 35% do 682 ton i wpływów o 31% do 2,3 mln EUR, przy wartości jednostkowej o 6% wyższej (2,29 EUR/kg).

Wzrosła również wartość dostaw mięsa drobiu do innych ważniejszych odbiorców z UE m.in. do Holandii (+2% do 57,5 mln EUR), na Słowację (+22% do 37,4 mln EUR), do Hiszpanii (+13% do 28,8 mln EUR), Belgii (+4% do 23,7 mln EUR), na Litwę (+14% do 22,6 mln EUR) i do Bułgarii (+8% do 20,7 mln EUR). Niższe były natomiast wpływy z eksportu m.in. do Czech (-8% do 55,5 mln EUR). Godnym odnotowania jest znaczny wzrost eksportu mięsa z indyków do Hiszpanii (+18% ilościowo do 7,4 tys. ton i +11% wartościowo do 24,2 mln EUR). Hiszpania stała się tym samym drugim (po Niemczech) odbiorcą mięsa indyczego z Polski.

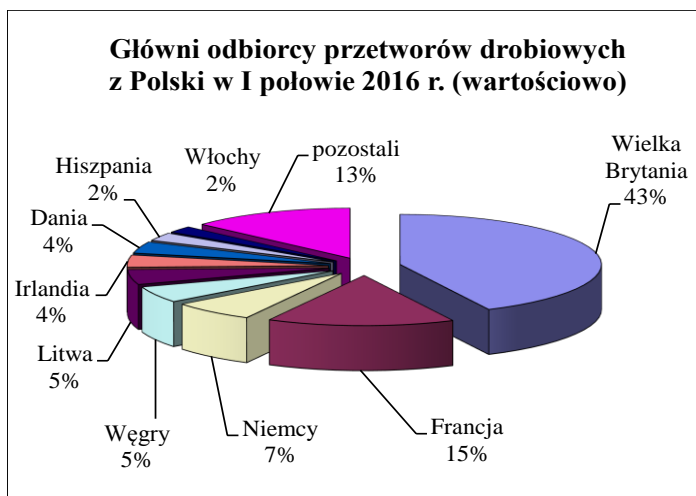
W pierwszym półroczu 2016 r. Polska była trzecim eksporterem drobiu na rynki krajów trzecich ze wszystkich państw UE – po Holandii i Francji, wyprzedzając Hiszpanię, Wielką Brytanię, Belgię i Niemcy. Łącznie do krajów trzecich wysłaliśmy 104,5 tys. ton mięsa i podrobów z drobiu (w wadze produktu), o 27% więcej niż rok wcześniej. Wartość dostaw spadła o 4% do 81,7 mln EUR. Udział Polski w unijnym wywozie wyniósł 15%. Największym wartościowo rynkiem zbytu z grona krajów trzecich był **Hongkong**. Wartość eksportu była o 11% wyższa niż w pierwszej połowie 2015 r. i wyniosła 17,2 mln EUR, a wolumen zwiększył się o 17% do 13,5 tys. ton. W asortymencie dominowały tańsze, mrożone elementy mięsa drobiu, głównie bardzo popularne wśród tamtejszych konsumentów skrzydła, nogi i łapki. Hongkong był w tym czasie trzecim (po Niemczech i Francji) odbiorcą gęsiny z Polski. Wzrosły również wysyłki polskiego drobiu do **Chin** (wartościowo +8% do 13,9 mln EUR i ilościowo +2% do 7,4 tys. ton). Chiny, podobnie jak Hongkong, kupowały najchętniej na polskim rynku tańsze elementy – mrożone skrzydła i nogi. Kolejnym ważnym odbiorcą polskiego drobiu spoza państw UE był **Benin**, gdzie wielkość dostaw spadła jednak w ciągu roku o 35% do 10,4 tys. ton, przy 65% spadku wartości do 7,7 mln EUR. W strukturze towarowej wysyłek największy udział miały mrożone połówki lub ćwiartki z kurecząt oraz mrożone skrzydła indyków i kurcząt. Obniżyła się również wartość eksportu mięsa drobiu m.in. do Kongo (-31% do 5,2 mln EUR), Liberii (-29% do 2,1 mln EUR), Gabonu (-8% do 1,8 mln EUR) i Macedonii (-1% do 2,3 mln EUR), a wzrosła m.in. do Ghany (+73% do 2,4 mln EUR), Wietnamu (+138% do 1,6 mln EUR) i Malezji (+28% do 1,2 mln EUR). Afrykańskie i azjatyckie rynki zbytu mają coraz większe znaczenie dla polskich i unijnych eksporterów drobiu, jednak rośnie tam konkurencja, głównie ze strony dostawców brazylijskich i amerykańskich. Pojawił się nowy rynek zbytu dla polskiego mięsa drobiu – **Kuba** (5,7 mln EUR). W grudniu 2015 r. kubańskie służby weterynaryjne poinformowały o pozytywnym wyniku audytu przeprowadzonego w polskich zakładach drobiarskich w sierpniu 2015 r. Polskie przedsiębiorstwa, które znalazły się na liście podmiotów uprawnionych rozpoczęły eksport po spełnieniu wymagań określonych w ustalonym bilateralnie świadectwie zdrowia dla mięsa drobiowego i produktów z mięsa drobiowego wywożonych na rynek Kuby. W czerwcu br., po 3 latach negocjacji uzgodniono warunki eksportu mrożonego mięsa drobiu z Polski do **RPA**. Stwarza to możliwości dalszego wzrostu wysyłek polskiego drobiu. RPA jest bardzo lukratywnym rynkiem zbytu dla mięsa drobiowego. W pierwszej połowie br. kraj ten był największym odbiorcą mięsa drobiu z UE z wolumenem zakupów ok. 130 tys. ton. W skali roku wysyłki unijnego drobiu na ten rynek wzrosły o 43%, a w ciągu ostatnich 5 lat zwiększyły się ponad dziesięciokrotnie.

W pierwszej połowie 2016 r. wielkość sprzedaży polskiego mięsa drobiu do **Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP)** wzrosła o 59% do 28,9 tys. ton, przy 30% wzroście wartości do 9,4 mln EUR. W wywozie przeważały tańsze, mrożone produkty – głównie elementy bez kości, podroby oraz połówki lub ćwiartki z kurecząt i indyków. Kraje WNP miały jednak tylko 1% udział w wartości i 6% w wolumenie eksportu polskiego mięsa drobiu. Średnia wartość jednostkowa w wywozie mięsa drobiowego do WNP obniżyła się w skali roku o 21% do 0,33 EUR/kg. Wzrosły głównie wysyłki na Ukrainę (+36% do 6,6 mln EUR), do Mołdawii (+30% do 1,4 mln EUR) i na Białoruś (+ 12% do 1,3 mln EUR). Rosja nie sprowadzała mięsa drobiu z Polski ze względu na embargo importowe na żywność z UE, USA i innych krajów, wprowadzone w sierpniu 2014 r. i przedłużone do końca 2017 r. Restrykcje zostały jednak w tym roku nieco złagodzone. Dopuszczone do wywozu na rynek rosyjski będzie mięso drobiu stosowane do produkcji żywności dla niemowląt.

Przetwory drobiowe

W pierwszej połowie 2016 r. eksport **przetworów drobiowych** z Polski wyniósł 42,1 tys. ton w wadze produktu i była o 2% wyższy niż rok wcześniej.

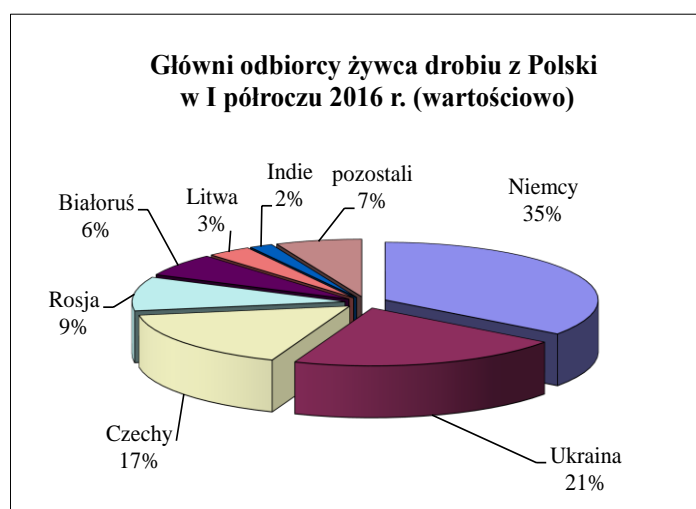

Wartość sprzedaży wzrosła o 1% do 113,5 mln EUR. Średnia wartość jednostkowa wywozu polskich przetworów drobiowych obniżyła się w skali roku o 1% do 2,70 EUR/kg. W strukturze towarowej 79% wolumenu i 83% wartości wywozu stanowiły produkty z kurcząt – 33,2 tys. ton (wzrost o 5% w skali roku) za 93,7 mln EUR (wzrost o 2%). Produkty z indyka miały odpowiednio 16% i 14% udział – 6,9 tys. ton (spadek o 8% wobec pierwszej połowy 2015 r.) za 15,9 mln EUR (bez zmian w ciągu roku). Pozostała ilość to przetwory z mięsa gęsi

i kaczek – ok. 2 tys. ton (18% w skali roku) za 3,8 mln EUR (-20%). Polskie przetwory drobiowe ulokowano prawie wyłącznie na rynkach państw UE – 41,3 tys. ton za 112,3 mln EUR (98% ilości i 99% wartości eksportu). Najwięcej przetworów, aż 43% całkowitej wartości wywozu z Polski, sprowadziła Wielka Brytania – ok. 17 tys. ton (-10%), za sumę o 13% niższą niż rok wcześniej – 48,5 mln EUR. W strukturze sprzedaży na ten rynek dominowały produkty z kurcząt – 16,2 tys. ton (-8% w skali roku) za 46,7 mln EUR (-12%). Do Francji sprzedaliśmy 6 tys. ton przetworów (+7%) o wartości 17 mln EUR (+1%), głównie produktów z kurcząt (za 16 mln EUR). Do Niemiec wysłano 2,5 tys. ton (+6%) za 7,6 mln EUR (+9%), z czego 3,8 mln EUR stanowiły produkty z kurcząt, 3,3 mln EUR produkty z indyka i 4,3 mln EUR z gęsi i kaczek. Na Węgry wyeksportowano łącznie 3,8 tys. ton przetworów (-1%) za 5,9 mln EUR (+1%). Węgry były głównym rynkiem zbytu dla polskich produktów z indyka (2,7 tys. ton za 4,1 mln EUR). Dania była największym wartościowo odbiorcą polskich przetworów z gęsi i kaczek (za ok. 1 mln EUR). Głównymi (pod względem wartości) pozaunijnymi odbiorcami polskich przetworów drobiowych były Macedonia, Japonia i Haiti.

Żywiec drobiowy

Eksport **żywca drobiu** z Polski od kilku lat ma tendencję rosnącą, a w pierwszym półroczu 2016 r. jego wolumen wzrósł w skali roku o 7% do 45,8 mln szt. Zwiększył się znacznie wywóz drobiu rzeźnego – o 82% do 3,7 mln szt., a piskląt o 3% do 42,1 mln szt. Z uwagi na wzrost wagi sprzedawanego żywca, tonaż wywozu zwiększył się aż o 34% do 18,6 tys. ton. Wartość wysyłek żywca ogółem była o 19% wyższa w skali roku i wyniosła 45,1 mln EUR, w tym drobiu rzeźnego wzrosła o 41% do 22,7 mln EUR, a piskląt o 2% do 22,4 mln EUR. Udział piskląt w wolumenie wywozu (w sztukach) wyniósł 92%, a w wartości – 50%. Średnia wartość jednostkowa wywozu piskląt spadła o 1% w ciągu roku do 0,53 EUR/szt., a dorosłych ptaków obniżyła się o 22% do 6,1 EUR/szt. Biorąc pod uwagę ugrupowania, naszym najważniejszym rynkiem zbytu dla żywego drobiu były tradycyjnie kraje należące do Wspólnoty Niepodległych Państw – WNP. W pierwszym półroczu 2016 r. udział WNP w wartości wywozu obniżył się jednak do 37% (wobec 47% rok wcześniej). Największym wartościowo rynkiem zbytu dla żywca drobiu z Polski są obecnie państwa UE (57% udział wobec 48% przed rokiem). Wynika to ze wzrostu

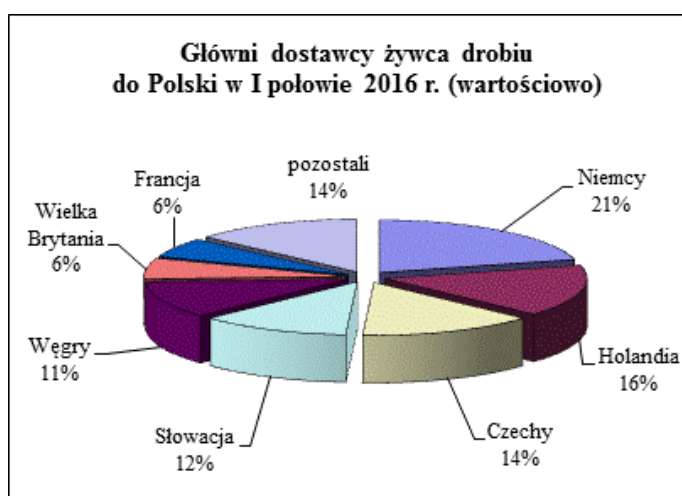
Wartość wysyłek żywca ogółem była o 19% wyższa w skali roku i wyniosła 45,1 mln EUR, w tym drobiu rzeźnego wzrosła o 41% do 22,7 mln EUR, a piskląt o 2% do 22,4 mln EUR. Udział piskląt w wolumenie wywozu (w sztukach) wyniósł 92%, a w wartości – 50%. Średnia wartość jednostkowa wywozu piskląt spadła o 1% w ciągu roku do 0,53 EUR/szt., a dorosłych ptaków obniżyła się o 22% do 6,1 EUR/szt. Biorąc pod uwagę ugrupowania, naszym najważniejszym rynkiem zbytu dla żywego drobiu były tradycyjnie kraje należące do Wspólnoty Niepodległych Państw – WNP. W pierwszym półroczu 2016 r. udział WNP w wartości wywozu obniżył się jednak do 37% (wobec 47% rok wcześniej). Największym wartościowo rynkiem zbytu dla żywca drobiu z Polski są obecnie państwa UE (57% udział wobec 48% przed rokiem). Wynika to ze wzrostu

drobiu z Polski są obecnie państwa UE (57% udział wobec 48% przed rokiem). Wynika to ze wzrostu

wysyłek drobiu rzeźnego, który kierowany jest przeważnie na rynek unijny. W strukturze towarowej sprzedaży do WNP przeważały nadal pisklęta kurcząt i indyków, które trafiały głównie na Ukrainę, do Rosji i na Białoruś. Wielkość wywozu polskich piskląt w ciągu roku wzrosła – na Ukrainę o 5% do 27 mln szt., do Rosji o 2% do 1,6 mln szt., a na Białoruś spadła o 18% do 6,9 mln szt. Wartość sprzedaży na Ukrainę wzrosła o 3% do 9,4 mln EUR, a do Rosji i na Białoruś obniżyła się, odpowiednio o 18% do 4,5 mln EUR i o 19% do 2,9 mln EUR. W ciągu roku wolumen dostaw do UE wzrósł o 44% do 9,8 mln szt., a jego wartość zwiększyła się o 42% do 25,8 mln EUR. Wśród pojedynczych krajów, największym wartościowo odbiorcą żywego drobiu z Polski pozostają od kilku lat Niemcy. Do naszych zachodnich sąsiadów eksportowaliśmy głównie indyki i kurczęta rzeźne, a w mniejszym stopniu również pisklęta (głównie indycze). Wolumen sprzedaży żywego drobiu z Polski na rynek niemiecki wzrósł w skali roku o 7% do 2,5 mln szt., natomiast jej wartość była o 2% niższa i sięgnęła 15,8 mln EUR. W ubiegłym roku pojawili się nowi odbiorcy polskich piskląt kurzych – Indie, Tajlandia i Sri Lanka, a w pierwszym półroczu br. – Korea Płd., zwiększył się także wywóz do Egiptu.

Import

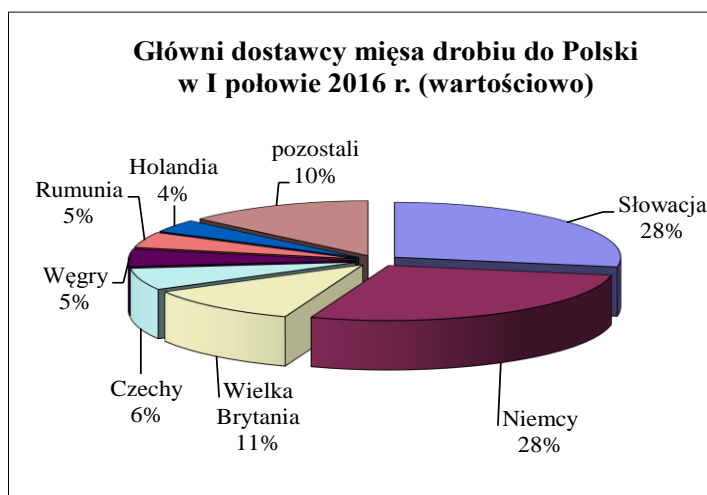
W pierwszej połowie 2016 r. wolumen importu mięsa, żywca i przetworów z drobiu do Polski wzrósł

w skali roku o 3% do 73,6 tys. ton w wadze produktu, a jego wartość wzrosła o 6% do 125,2 mln EUR. Największy udział w wydatkach importowych sektora drobiu ogółem miał tradycyjnie **żywy drób** (60%). Wolumen dostaw żywca do Polski wyniósł 54,6 mln szt. i w ciągu roku wzrósł o 13%, tonaż zwiększył się zaledwie o 0,1% do 49,9 tys. ton, a wartość spadła o 0,2% do 75,3 mln EUR. Wydatki na zakup piskląt wzrosły o 31% do 44,6 mln EUR. Udział piskląt w wolumenie przywozu (w sztukach) wyniósł 72%, a w wartości – 59%. Przed rokiem udział ten był niższy i wyniósł odpowiednio 67% i 45%. Wartość przywozu drobiu rzeźnego

obniżyła się natomiast o 26% w skali roku do 30,7 mln EUR. W porównaniu z pierwszym półroczem 2015 r. średnia wartość jednostkowa importowanego żywca drobiu spadła o 12% do 1,38 EUR/szt. Niemal cały import żywego drobiu do Polski pochodził z państw członkowskich UE. Żywiec o najwyższej wartości sprowadziliśmy z Niemiec (-8% do 9,9 mln szt.; -4% do 15,8 mln EUR), Holandii (+16% do 7,7 mln szt.; -12% do 11,9 mln EUR), Czech (+14% do 12,2 mln szt.; -13% do 10,6 mln EUR) i Słowacji (-2% do 5 mln szt.; -13% do 9,1 mln EUR).

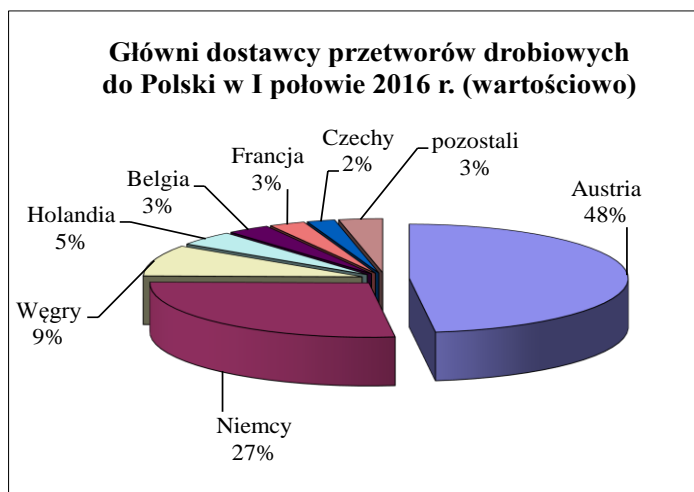
W pierwszym półroczu 2016 r. import **mięsa i podrobów drobiowych** zwiększył się o 5% do 18,2 tys. ton w wadze produktu, a wartość była o 24% wyższa i sięgnęła 36 mln EUR. W strukturze towarowej przywozu mięsa drobiu do Polski dominowało mięso kurcząt (66% wolumenu i 76% wartości) oraz indyków (odpowiednio 31% i 19%). Mięso gęsi i kaczek miało po 1% udziału w zakupach. W porównaniu z pierwszą połową 2015 r. przywóz mięsa kurcząt zwiększył się o 4% do 11,9 tys. ton i o 34% wartościowo do 27,5 mln EUR. Zakupy mięsa z indyków wzrosły o 7% do 5,7 tys. ton, lecz ich wartość obniżyła się o 3% do 6,9 mln

EUR. Import mięsa kaczego wzrósł prawie pięciokrotnie do 244 ton za 402 tys. EUR (+94%). Niższy był natomiast o 16% przywóz gęsiny do 184 ton za 540 tys. EUR (+26%). Średnia wartość jednostkowa w imporcie mięsa drobiowego wzrosła w skali roku o 18% do 1,98 EUR/kg. Inaczej niż w poprzednich latach, mięso drobiowe w imporcie było średnio o 12% droższe niż w eksporcie. Zaważył na tym wzrost średniej wartości jednostkowej przywozu mięsa kurcząt (+29% do 2,31 EUR/kg). Średnia wartość jednostkowa w imporcie mięsa indyczego zmalała natomiast o 9% do 1,22 EUR/kg.

Dominującymi rynkami zaopatrzenia w mięso drobiu były tradycyjnie państwa członkowskie UE, które miały ponad 99% udział w przywozie. Zmienił się jednak główny dostawca, którym stała się w omawianym okresie 2016 r. Słowacja, przejmując pozycję poprzedniego lidera – Niemcy. Wolumen importu ze Słowacji wzrósł w skali roku ponad dwukrotnie do 3,6 tys. ton, przy wartości o 88% wyższej – 100,1 mln EUR. Kolejnym dostawcą pod względem wartości były Niemcy, dostawy z tego kierunku zmalały o 10% do 6,5 tys. ton, a wydatki obniżyły się o 6% do 9,8 mln EUR. Wielka Brytania zwiększyła wolumen wywozu mięsa drobiowego do Polski o połowę do 2,1 tys. ton, a jego wartość wzrosła o 30% do 4,1 mln EUR. Kolejnymi rynkami zakupów mięsa drobiowego do Polski były Czechy (2,3 mln EUR), Węgry (1,8 mln EUR) i Rumunia (1,6 mln EUR).

Import przetworów drobiowych wzrósł w pierwszym półroczu 2016 r. o 16% do 4,1 tys. ton w wadze produktu i o 2% do 13,2 mln EUR.

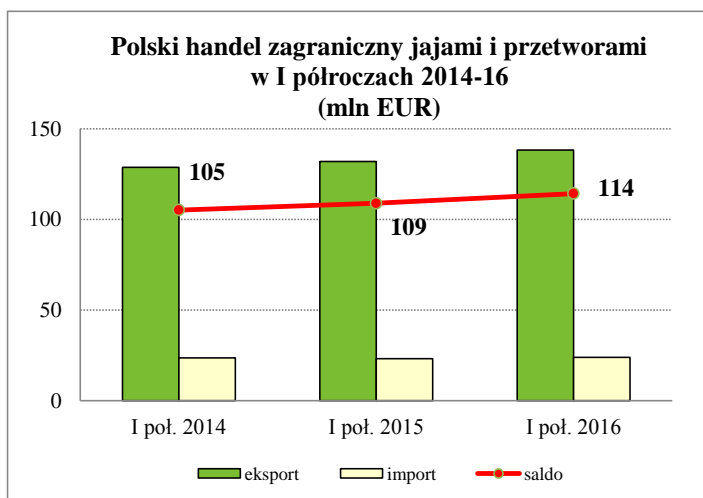

Przeciętna wartość jednostkowa w zakupach przetworów drobiowych do Polski spadła w ciągu roku o 13% do 3,22 EUR/kg. W asortymencie dominowały produkty z kurcząt (80% ilości i 91% wartości przywozu), których sprowadzono 3,3 tys. ton, o 9% więcej i o wartości o 4% wyższej niż rok wcześniej (ok. 12 mln EUR). Przywóz przetworów z indyka wzrósł w ciągu roku o 16% do 45 ton, lecz wydatki zmalały o 3% do 200,6 tys. EUR. Pozostałych przetworów zaimportowano o 71% więcej (764 tony) o wartości o 7% niższej (ok. 1 mln EUR). Prawie

całość (99,7%) przetworów drobiowych sprowadzanych do Polski pochodziła z UE. Największy udział (48%) przypadł Austrii, która dostarczyła 1,9 tys. ton (+21%) o wartości 6,4 mln EUR (+23%). Przywóz z Niemiec obniżył się w ciągu roku o 6% do 883 ton i o 17% do 3,6 mln EUR, a z Węgier spadł o 3% do 327 ton i o 2% do 1,2 mln EUR. Jedynym państwem trzecim, dostarczającym przetwory drobiowe do Polski w omawianym okresie były Chiny (0,3% wartości polskiego importu przetworów z drobiu).

JAJA

W sektorze jaj i przetworów jajecznych w pierwszej połowie 2016 r. nastąpiła poprawa dodatniego salda handlowego o 9% do ok. 114 mln EUR. W ciągu roku wpływy ze sprzedaży zwiększyły o 8% do, przy 4% wzroście wydatków na import. W 2015 r. produkcja jaj kurzych w Polsce wzrosła o 2,1%. Systematycznie zwiększa się udział eksportu w polskiej produkcji jaj spożywczych, wynosi on obecnie ponad 43%. Jest to nadal główny czynnik pobudzający rozwój sektora jaj, ponieważ krajowe spożycie rośnie w nieznacznym stopniu. Głównymi partnerami handlowymi Polski w handlu jajami i przetworami jajecznymi pozostaje tradycyjnie UE.

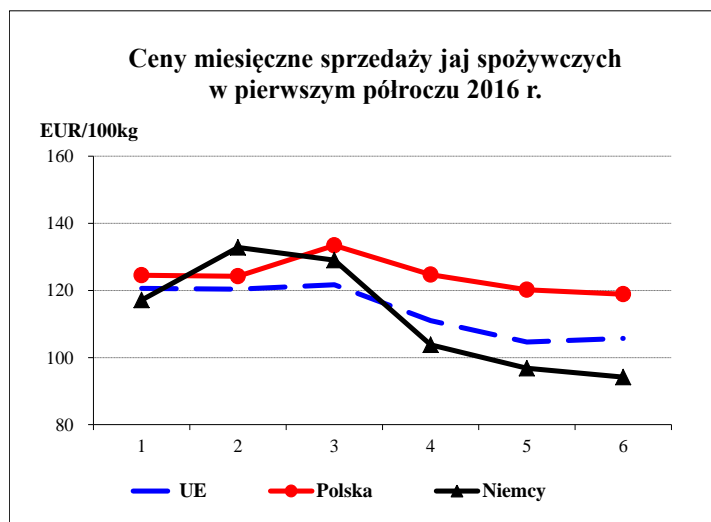

Polski handel zagraniczny jajami i przetworami w I półroczach 2014-2016

Wyszczególnienie	I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016	% zmiana	I poł. 2014	I poł. 2015	I poł. 2016	% zmiana
	Eksport (mln EUR)			2016/15	Eksport (tys. ton)			2016/15
Jaja drobiu w skorupkach	109,90	113,93	119,84	5%	112,64	109,78	124,89	14%
Jaja ptasie bez skorupki i żółtka jaj, spożywcze	13,92	13,38	18,02	35%	9,67	9,73	12,91	33%
Ogółem	123,82	127,31	137,85	8%	122,31	119,52	137,79	15%
	Import (mln EUR)				Import (tys. ton)			
Jaja drobiu w skorupkach	18,85	18,05	18,38	2%	10,58	8,81	9,31	6%
Jaja ptasie bez skorupki i żółtka jaj, spożywcze	4,78	5,09	5,59	10%	2,27	2,58	2,86	11%
Ogółem	23,63	23,14	23,97	4%	12,86	11,39	12,17	7%
	Saldo (mln EUR)				Saldo (tys. ton)			
Jaja drobiu w skorupkach	91,05	95,87	101,46	6%	102,06	100,98	115,57	14%
Jaja ptasie bez skorupki i żółtka jaj, spożywcze	9,14	8,30	12,42	50%	7,40	7,15	10,05	41%
Ogółem	100,19	104,17	113,88	9%	109,46	108,13	125,62	16%

Sytuacja na rynku jaj w Polsce i UE w 2015 r. i pierwszej połowie 2016 r.

Według danych GUS z września br., w 2015 r. produkcja jaj kurzych (spożywczych i wylęgowych) w Polsce wyniosła 10 474 mln szt. i była o 2,1% wyższa od uzyskanej w 2014 r. Komisja Europejska

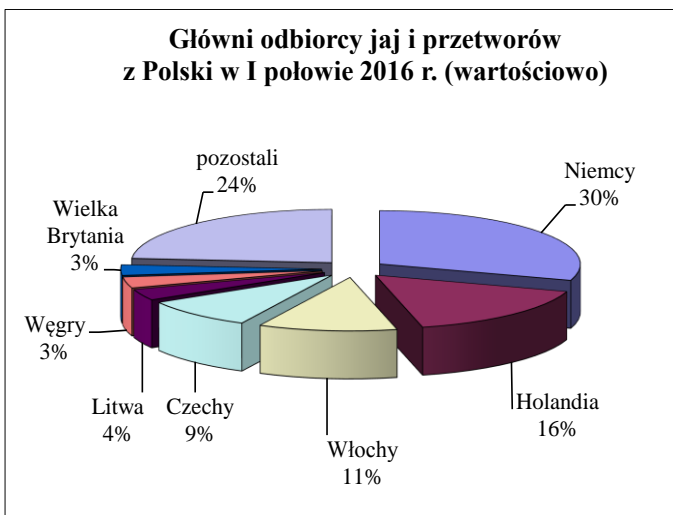

oszacowała w maju br., że w 2015 r. produkcja brutto jaj w UE wyniosła 7,578 mln ton i wobec 2014 r. wzrosła o 2,7%. Wytwórczość jaj spożywczych zwiększyła się o 2,5% do 6,67 mln ton, a jaj wylęgowych o 4,7% do 908 tys. szt. Spożycie jaj konsumpcyjnych wyniosło 12,4 kg na przeciętnego mieszkańca UE i było o 1,2% wyższe niż w 2014 r. Według prognoz Komisji, produkcja jaj ogółem (konsumpcyjne i wylęgowe) w UE w 2016 r. wyniesie 7,713 mln ton i będzie o 1,8% wyższa stosunku do 2015 r. Jaj spożywczych zostanie wyprodukowanych ok. 6,8 mln ton, o 1,9% więcej niż rok wcześniej. Produkcja jaj wylęgowych ma wzrosnąć

o ok. 1% do 916 tys. ton. W pierwszym półroczu 2016 r. średnia unijna cena sprzedaży jaj klasy L i M wyniosła 114 EUR/100 kg i była o 11% niższa niż w tym samym czasie 2015 r. Ceny jaj w UE zaczęły obniżać się już pod koniec ubiegłego roku wraz ze wzrostem produkcji oraz spadkiem cen zbóż i pasz. W Polsce jaja potaniały w tym czasie o 7% do 124,3 EUR/100 kg. Ceny polskich jaj były o 9% wyższe niż średnia unijna i o 11% wyższe niż w Niemczech. W pierwszej połowie 2016 r. unijny wywóz jaj i przetworów jajecznych (bez jaj wylęgowych) do krajów trzecich wzrósł o 3% do 118,5 tys. ton (w ekwiwalencie jaj).

Eksport

W pierwszej połowie 2016 r. wolumen eksportu jaj drobiu i przetworów jajecznych z Polski wzrósł o 15% do 137,8 tys. ton, osiągając wartość o 8% wyższą niż rok wcześniej – 137,9 mln EUR. Zasadnicza część wpływów przypadła na **jaja drobiu w skorupkach**, stanowiąc 91% wolumenu i 87% wartości wywozu. Wielkość sprzedaży tych produktów wzrosła w ciągu roku o 14% do 124,9 tys. ton, a jej wartość była o 5% wyższa i wyniosła 119,8 mln EUR. W

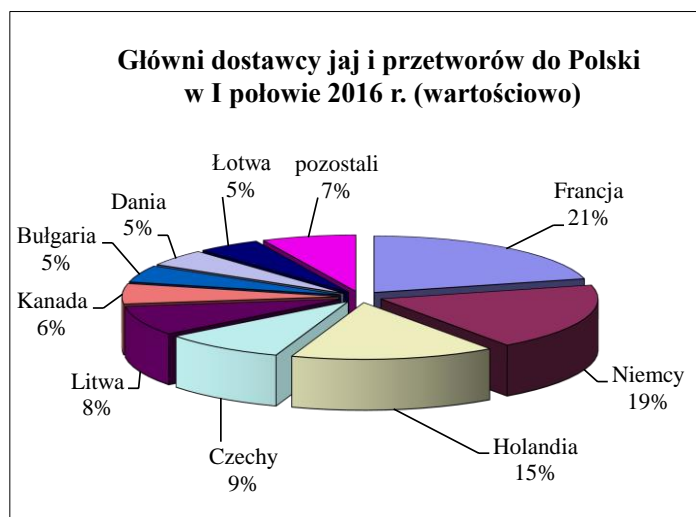

strukturze eksportu jaj w skorupkach dominowały jaja spożywcze (głównie świeże jaja kurze), które stanowiły 98% wolumenu i 88% wartości sprzedaży – 121,9 tys. ton za 105,5 mln EUR. Pozostała część to jaja wylęgowe (głównie kurze) – 3 tys. ton za 14,4 mln EUR. Średnia wartość jednostkowa eksportu jaj spożywczych sięgnęła 86,5 EUR/100 kg i była o 8% niższa niż przed rokiem, a wartość jednostkowa wywozu jaj wylęgowych wzrosła o 18% do 482,2 EUR/100 kg. Wolumen wywozu **przetworów z jaj** wzrósł o 33% do 12,9 tys. ton, a jego wartość była o 35% wyższa i wyniosła 18 mln EUR, przy średniej wartości jednostkowej 139,6 EUR/100 kg – o 2% wyższej niż rok wcześniej. Polskie jaja i przetwory trafiły tradycyjnie głównie na rynki państw członkowskich Unii Europejskiej (70% wolumenu, 98% tonażu i 96% wartości sprzedaży do wszystkich zagranicznych odbiorców). Liderem wśród największych odbiorców jaj z Polski pozostali Niemcy, którzy zakupili o 38% więcej jaj i przetworów niż przed rokiem – 36,1 tys. ton, o wartości o 40% wyższej – 41,5 mln EUR. Drugi odbiorca – Holandia zwiększyła wolumen zakupów o 15% do 26,2 tys. ton za sumę o 6% wyższą – 22,5 mln EUR. Trzecim rynkiem zbytu dla jaj i przetworów z Polski były Włochy, które zakupiły na polskim rynku ok. 20 tys. ton jaj i przetworów, o 4% więcej niż rok wcześniej i o wartości o 14% niższej (15,4 mln EUR). Kolejnymi unijnymi odbiorcami produktów polskiego sektora jaj były Czechy (wzrost wartości dostaw o 18% do 12,6 mln EUR), Litwa (-8% do 4,7 mln EUR), Węgry (-23% do 4,6 mln EUR) i Wielka Brytania (+12% do 4,4 mln EUR).

Import

W pierwszym półroczu 2016 r. do Polski zaimportowano 12,2 tys. ton jaj drobiu i przetworów jajecznych o wartości 24 mln EUR – o 7% więcej za sumę o 4% wyższą w skali roku. W strukturze towarowej przywozu dominowały **jaja w skorupkach**. W wartości importu tych produktów większy udział miały jaja wylęgowe (65%), a jaja spożywcze przeważały w wolumenie zakupów (79%).

W porównaniu z pierwszym półroczem 2015 r. wolumen zakupów jaj wylęgowych zmalał o 1% do 2 tys. ton, a wartość była o 8% wyższa i wyniosła 12 mln EUR. Wielkość przywozu jaj spożywczych wzrosła w tym czasie o 8% do 7,3 tys. ton, a wydatki na ich zakup spadły o 9% do 6,4 mln EUR. Średnia wartość jednostkowa w imporcie jaj spożywczych w pierwszej połowie 2016 r. wyniosła 87,3 EUR/100 kg i była o 15% niższa niż rok wcześniej. Jaja wylęgowe

zakupiono średnio za 599,5 EUR/100 kg – o 10% więcej niż przed rokiem. Wielkość przywozu **przetworów z jaj** wzrosła o 11% do 2,9 tys. ton, a jego wartość była o 10% wyższa – 5,6 mln EUR. Średnia wartość jednostkowa zakupu przetworów z jaj spadła w ciągu roku o 4% do 197 EUR/100 kg.

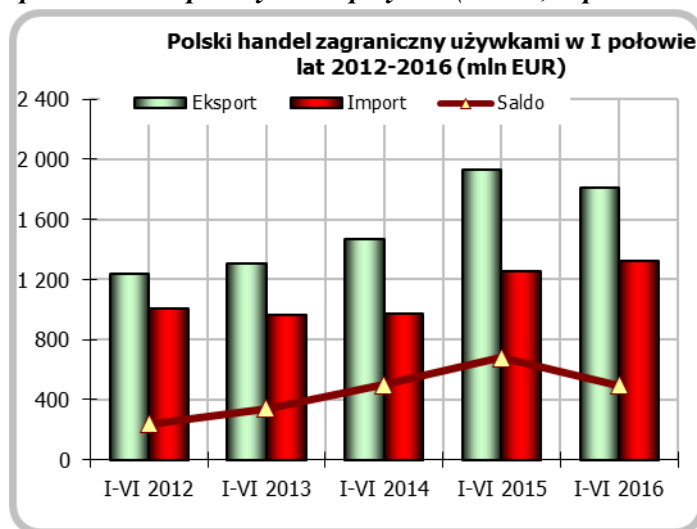
Jaja i przetwory sprowadzono, podobnie jak w latach poprzednich, głównie z państw Unii Europejskiej (99% tonażu i 94% wartości przywozu). Ponad jedna piąta wartości importu tych produktów pochodziła z Francji (+53% do 5,1 mln EUR). Niemcy utraciły natomiast dotychczasową pozycję lidera w dostawach jaj i przetworów do Polski (-23% do 4,6 mln EUR). Obniżyła się również wartość przywozu z Holandii – o 12% do 3,6 mln EUR. Kolejnymi ważnymi rynkami zaopatrzenia w jaja i przetwory były Czechy, Litwa, Kanada, Bułgaria i Dania. Z Kanady sprowadzaliśmy wyłącznie jaja wylęgowe (indyjskie lub gęsie), a wartość zakupów była o 20% niższa niż rok wcześniej – 1,4 mln EUR.

UŻYWKI – DYNAMICZNY WZROST EKSPORTU I IMPORTU

W ubiegłych latach znaczenie używek* w polskim handlu rolno-spożywczym systematycznie rosło. W I połowie 2016 roku nastąpiło odwrócenie tej tendencji. Ponadto wartość wywozu omawianej grupy towarów w wyraźnie mniejszym stopniu niż przed rokiem przewyższała przywóz (o 37%, w porównaniu z 54% w analogicznym okresie 2015 roku). Stało się tak, gdyż zaobserwowanej pierwszej od czasu wejścia Polski do UE niższe wartości wywozu towarzyszył wzrost importu. Taki stan rzeczy przelożył się na pierwszy od 2010 roku spadek wciąż dodatniego salda wymiany handlowej tymi produktami.

W I połowie 2016 roku wysłano za granicę używki za ponad 1,8 mld EUR, co oznaczało 6% niżkę względem pierwszej połowy ubiegłego roku. Dynamika wzrostu była zatem znacznie niższa niż ogólnie dla eksportu spożywczego (+1,1%), a przez to udział wartości wywozu używek w łącznym eksporcie rolnym zmniejszył się w omawianym czasie z 16,9% do 15,7%. Pomimo to sprzedaż za granicę towarów z omawianej grupy wciąż prawie dwuipółkrotnie przewyższała wywóz artykułów mleczarskich, który od momentu akcesji do UE uznawany był za jedno z kół zamachowych handlu.

Import używek był w ubiegłym roku o ponad 5% większy niż rok wcześniej i wyniósł 1,32 mld EUR. Przy 4,6% dynamice wzrostu całego importu rolnego oznaczało to relatywny wzrost znaczenia używek w przywozie spożywczym (z 16,1% do 16,3%).

Struktura towarowa handlu

W ostatnich latach czynnikiem decydującym dla faktu, że Polska więcej używek eksportuje, niż sprowadza, był rosnący z roku na rok wywóz tytoniu i produktów tytoniowych, w ogromnej większości – papierosów. Dokładnie 55,2% wpływów z wywozu używek w I połowie 2016 roku pochodziło ze sprzedaży tych artykułów. Dynamika wzrostu tej podgrupy była jednak ujemna i wynosiła -10%, w walucie europejskiej.

Eksport używek w mln EUR

Podgrupa używek	I-VI 2015	udział %	I-VI 2016	udział %	I - VI 2015 = 100	Saldo I - VI 2016
Tytoń i wyroby tytoniowe	1112,9	57,6%	1002,0	55,2%	90	625,7
Kawa, kakao, herbata i przyprawy	461,3	23,9%	434,9	24,0%	94	-173,7
Alkohole i napoje alkoholowe	191,0	9,9%	200,9	11,1%	105	-76,6
Wody i napoje bezalkoholowe	167,1	8,6%	175,8	9,7%	105	118,1
Razem używki	1932,2	100%	1813,6	100%	94	493,6

* tytoń i wyroby tytoniowe - (kody PCN od 2401 do 2403),

artykuły z grupy kawa, herbata oraz ich ekstrakty, kakao, przyprawy (kody PCN od 0901 do 0910, 1801-1805, 2101),

alkohole, w tym wódki, wino i piwo - (kody PCN: od 2203 do 2208),

wody mineralne i napoje bezalkoholowe - (kody PCN od 2201 do 2202).

Nieco mniej dynamiczną niżkę eksportu (-6%) odnotowano natomiast w segmencie „kawa, herbata, ekstrakty, kakao, przyprawy”, z którego wywozu uzyskano w omawianym okresie 24% wpływów ze sprzedaży używek ogółem. W tej podgrupie największe znaczenie mają ekstrakty kawy i herbaty oraz ziarno kawy, mniejsze zaś – herbata oraz wyroby kakaowe i przyprawy (głównie pieprz).

Ponieważ zaś Polska w naturalny sposób, ze względów geograficznych, skazana jest na import tych

towarów, saldo wymiany wciąż pozostaje zdecydowanie ujemne.

Wzrosło znaczenie alkoholu w eksporcie używek. W tym przypadku odnotowano 5% wyższą wartość, w związku z czym nieco wzrosło znaczenie alkoholi w eksporcie produktów z omawianej podgrupy (z 9,9% w I połowie 2015 roku do 11,1% w analizowanym okresie). Jednak skutek 11% wyższego importu zmniejszyło się saldo handlowe, które w dalszym ciągu osiągało ujemny wynik. Eksport wód i napojów bezalkoholowych był o 5% wyższy niż w I połowie 2015 roku, a jego znaczenie w wywozie używek ogółem wzrosło z 8,6% do 9,7%.

Import używek w mln EUR

Podgrupa używek	I-VI 2015	udział %	I-VI 2016	udział %	I - VI 2015 = 100
Tytoń i wyroby tytoniowe	355,3	28,3%	376,2	28,5%	106
Kawa, kakao, herbata i przyprawy	599,0	47,8%	608,6	46,1%	102
Alkohole i napoje alkoholowe	250,5	20,0%	277,5	21,0%	111
Wody i napoje bezalkoholowe	49,5	3,9%	57,7	4,4%	117
Razem używki	1254,3	100,0%	1320,1	100,0%	105

W imporcie najważniejsze znaczenie mają niezmiennie produkty z grupy kawa, herbaty, ich ekstrakty, wyroby kakaowe i przyprawy. W I połowie bieżącego roku przypadła na nie niemal połowa kwot wydanych na zakup wszystkich używek (46,1%). Inaczej niż w przypadku eksportu towarów z tej grupy, przywóz cechował się wzrostem względem wartości sprzed roku (+2%). O 6% zwiększył się przywóz tytoniu i wyrobów tytoniowych, a wartość importu napojów alkoholowych była o 11% wyższa niż w I połowie 2015 roku. O około 17% zwiększyły się zakupy wód mineralnych i napojów bezalkoholowych, które mają jednak znikomy udział w wartości przywozu używek ogółem, zaledwie 4,4%.

Obroty używkami (rozumiane jako suma wartości wywozu i przywozu) były w I połowie 2016 roku o 1,7% niższe niż rok wcześniej i osiągnęły 3,13 mld EUR. Handel tymi artykułami zmniejszył się w nieznanym tempie, warto jednak dodać, że jeszcze rok temu notowano tutaj niemal 30,5% wzrost. Najważniejszym partnerem z 45% wyższą wartością eksportu i 8% wzrostem importu zostały Niemcy, ponadto wzrosło znaczenie Holandii, Wielkiej Brytanii i Austrii, a spadło Czech, Włoch i Francji.

Struktura geograficzna handlu używkami

Eksport używek kierowany jest przede wszystkim (87,2% wartości) do państw Unii Europejskiej, w tym do dawnej Piętnastki w I połowie bieżącego roku trafiło 58,7% całego wywozu używek wobec 62,2% przed rokiem. Wartościowo oznaczało to dla całej UE-28 spadek o 8,2%, do 1,58 mld EUR.

Eksport używek z Polski w I połowie lat 2015-16 (mln EUR)

KRAJ	I-VI 2015	udział %	I-VI 2016	udział %	I-VI 2015 = 100
Niemcy	173,7	9,0%	251,3	13,9%	145
Czechy	186,3	9,6%	184,6	10,2%	99
Holandia	136,9	7,1%	154,2	8,5%	113
Włochy	219,1	11,3%	125,0	6,9%	57
Wielka Brytania	85,3	4,4%	124,0	6,8%	145
Francja	352,2	18,2%	112,1	6,2%	32
Austria	66,8	3,5%	73,9	4,1%	111
Węgry	77,0	4,0%	71,1	3,9%	92
Belgia	58,1	3,0%	69,9	3,9%	120
Hiszpania	39,1	2,0%	59,6	3,3%	152
Słowacja	64,3	3,3%	58,9	3,2%	92
Rumunia	39,1	2,0%	48,9	2,7%	125
Litwa	47,1	2,4%	45,6	2,5%	97
Grecja	17,1	0,9%	26,2	1,4%	153
Stany Zjedn. Ameryki	26,4	1,4%	25,2	1,4%	96
Bułgaria	19,7	1,0%	25,0	1,4%	127
Słowenia	17,1	0,9%	23,0	1,3%	134
Łotwa	20,0	1,0%	20,8	1,1%	104
Rosja	18,9	1,0%	19,0	1,0%	100
Chorwacja	28,6	1,5%	18,7	1,0%	65
Ukraina	18,5	1,0%	18,6	1,0%	100
Pozostałe	221,1	11,4%	258,3	14,2%	117
Ogółem	1932,2	100%	1813,6	100%	94

Jak widać jest to wyższe tempo spadku niż dla eksportu używek ogółem. Względnie stabilne pozostało natomiast znaczenie Wspólnoty Niepodległych Państw, dokąd w omawianym okresie wysłano 2,4% ogółu eksportowanych używek wobec 2,3% sprzed roku. Niskie znaczenie jako rynki zbytu wciąż mają ugrupowania ASEAN (wyeksportowano tam używki za 1,26 mln EUR, głównie ziarno kawy i ekstrakty) i Mercosur (485 tys. EUR; ziarno kawy i tytoń nieprzetworzony). Nieco większym udziałem w strukturze odbiorców używek z Polski w I połowie 2016 roku charakteryzowały się Euroazjatycka Unia Gospodarcza (wyeksportowano w tym kierunku używki o wartości 22,8 mln EUR, głównie alkohole i tytoń nieprzetworzony do Rosji, czyli towary, które nie zostały objęte wprowadzonym

przez Rosję w sierpniu 2014 r. i później przedłużonym zakazem importowym) i kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (39,5 mln EUR, głównie do Turcji i Izraela).

Tradycyjnie specyficzna w handlu użytkami, tak w eksporcie, jak i imporcie, jest dość rozdrobniona struktura geograficzna. Mimo to można wyodrębnić najważniejsze rynki dla użytków z Polski. Jak już wyżej wspomniano z 45% wzrostem wartości wywozu w skali roku, głównym odbiorcą użytków z Polski pozostały Niemcy, a na skutek 68% niższej wartości wywozu do Francji, Czechy, które w I połowie 2016 roku sprowadzały o 1% mniej użytków niż rok temu stały się drugim rynkiem dla tych produktów z Polski. O 13% zwiększył się eksport do Holandii. Eksport do Włoch zmalał o 43%, a w przypadku Wielkiej Brytanii odnotowano 45% wzrost. Mniej dynamiczną zmianę odnotowano w przypadku Austrii, dokąd eksportowano o 11% więcej użytków niż w I połowie 2015 roku. Zwiększył się także wywóz do Belgii i Hiszpanii (kolejno o 20% i 52%). Główni partnerzy w wymianie handlowej użytkami, którzy zwiększyli import z Polski to także Rumunia, Grecja, Bułgaria, Słowenia i Łotwa. Znaczenie pozostałych państw UE było mniejsze i nie przekraczało 1%.

Najważniejszymi kierunkami wywozu użytków z Polski spoza państw Wspólnoty w I połowie 2016 roku pozostały USA, Rosja i Ukraina.

W imporcie użytków do Polski w dalszym ciągu głównymi partnerami pozostają również państwa Wspólnoty. W I połowie bieżącego roku miały one 81,1% udział w wartości łącznego przywozu omawianych towarów (o 2,4% wyższy niż w I połowie 2015 r.), w tym na państwa dawnej Piętnastki przypadło niemal 3/4 całego importu użytków (71,1%). W dalszym ciągu rosła rola państw rozwijających się, dostawców głównie surowców rolnych, takich jak kakao, ziarno kawy czy herbata i przyprawy. W imporcie również małe znaczenie odgrywają ugrupowania ASEAN i Mercosur. Wartość przywozu ze Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej wyniosła 24,9 mln EUR, czyli niespełna 1,9% ogółu importu użytków (głównie było to ziarno kawy i pieprz z Wietnamu). Import z Mercosur osiągnął wartość 17,3 mln EUR, a stanowiło go głównie ziarno kawy i nieprzetworzony tytoń z Brazylii.

Dostawcy użytków do Polski w I połowie lat 2015-16 (mln EUR)

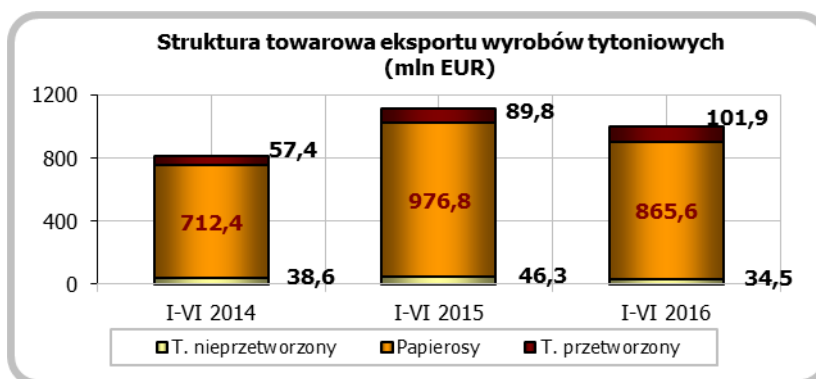
KRAJ	I-VI	udział	I-VI	udział	I-VI 2015 = 100
	2015	%	2016	%	
Niemcy	410,6	32,7%	441,7	33,5%	108
Belgia	108,6	8,7%	110,1	8,3%	101
Holandia	88,2	7,0%	105,6	8,0%	120
Wielka Brytania	70,4	5,6%	69,6	5,3%	99
Francja	45,0	3,6%	56,7	4,3%	126
Włochy	31,8	2,5%	46,0	3,5%	145
Czechy	32,9	2,6%	42,3	3,2%	129
Węgry	20,3	1,6%	38,8	2,9%	191
Hiszpania	29,3	2,3%	37,2	2,8%	127
Wyb. Kości Słoniowej	44,5	3,5%	32,0	2,4%	72
składy celne	18,3	1,5%	24,3	1,8%	133
Austria	16,1	1,3%	22,1	1,7%	137
Litwa	33,1	2,6%	19,6	1,5%	59
Wietnam	22,1	1,8%	18,7	1,4%	85
India	16,0	1,3%	18,3	1,4%	115
Ghana	14,3	1,1%	18,0	1,4%	126
Brazylia	20,3	1,6%	15,2	1,2%	75
Grecja	29,8	2,4%	14,4	1,1%	48
Tanzania	15,6	1,2%	13,9	1,1%	89
Irlandia	11,2	0,9%	12,3	0,9%	110
Słowacja	7,7	0,6%	12,2	0,9%	160
Pozostałe	168,2	13,4%	150,9	11,4%	
Ogółem	1254,3	100%	1320,1	100%	105

Wśród dostawców użytków do Polski najważniejszym partnerem wciąż pozostają Niemcy – w I połowie 2016 roku już co trzecie euro wydane na zakupy użytków trafiło do naszych zachodnich sąsiadów, a sprowadzano przede wszystkim ekstrakty kawy i jej ziarno oraz spirytus. Drugim dostawcą tych towarów została Belgia, która wysłała do Polski w I połowie 2016 roku użytki o wartości o 1% większej niż w I połowie 2015 r. Były to przede wszystkim nieprzetworzony tytoń oraz kakao i wody mineralne.

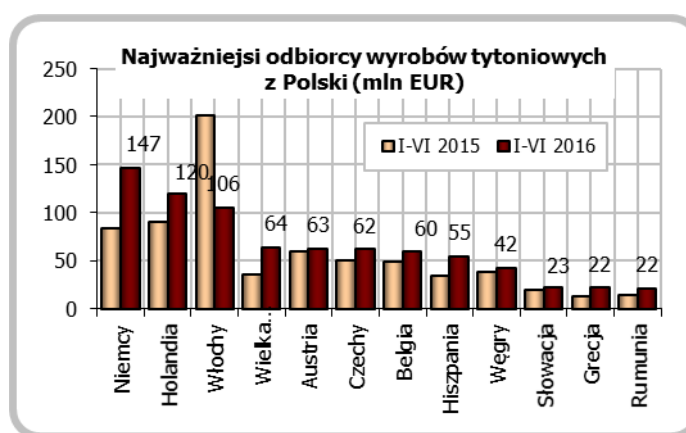
O 20% zwiększyła się wartość importu użytków z Holandii (głównie kakao itp.), a w przypadku Wielkiej Brytanii (herbata, wysokoprocentowe alkohole) odnotowano 1% niższą. Nastąpił 26% wzrost przywozu z Francji (głównie wina i tytoń przetworzony), a wartość sprowadzanych użytków z Włoch (gł. win, wermutów i tytoniu nieprzetworzonego) wzrosła o 45% względem poziomu z analogicznego okresu 2015 r. O 29% więcej sprowadzano użytków z Czech (piwo i papierosy), a import z Węgier (głównie wina i tytoń przetworzony) uległ podwojeniu. o 27% zwiększył się natomiast import z Hiszpanii (głównie ekstrakty). Zniżki odnotowano natomiast w przypadku Wybrzeża Kości Słoniowej, Litwy i Wietnamu.

EKSPORT – struktura towarowa zdominowana przez wyroby tytoniowe

W I połowie 2016 roku dynamika wzrostu eksportu wyrobów tytoniowych była znacznie niższa niż rok wcześniej i osiągnęła ujemną wartość -10%. Pomimo niższej wartości z tej kategorii w dalszym ciągu dominują w strukturze towarowej wywozu używek (52,2% wartości). Główną rolę wciąż odgrywał wywóz papierosów (artykuł o kodzie PCN 2402), odnotowano tu 11,4% niższą wartość. Eksport tytoniu nieprzetworzonego zmniejszył się o 25,5% w ujęciu wartościowym, a wywóz tytoniu przetworzonego wzrósł o 13,4%.

W I połowie bieżącego roku wyroby tytoniowe trafiały głównie do Niemiec, Holandii i Włoch. W przypadku pierwszego kierunku zaobserwowano znaczną zmianę wartości eksportu - o 74,2%. Tym samym udział Niemiec w strukturze odbiorców tytoniu z Polski wzrósł z 7,6% do 14,6%. Mniej dynamiczną zmianę odnotowano w przypadku drugiego pod względem wartości kierunku wywozu artykułów tytoniowych z Polski. Eksport do Holandii zwiększył się o 32,7%. Zaś w przypadku trzeciego odbiorcy – Włoch zaobserwowano 47,6% zmianę wywozu. Te trzy kraje miały łącznie ponad 37% udziału w wartości eksportu wyrobów tytoniowych. Niemal 83% zmianę odnotowano w wywozie do Wielkiej Brytanii, w przypadku Austrii wzrost był mniej dynamiczny (+4,6%). Silniejsze zmiany wartości eksportu wyrobów tytoniowych odnotowano jeszcze w kierunku Czech i Belgii (+23,7%) oraz Hiszpanii (+57,4%). Wzrósł także eksport na Węgry (o 8,9%). Więcej tytoniu wysłano jeszcze do Słowacji (+18,1%), Grecji (+67,7%), Rumunii (+49%), Słowenii (+35,3%). Uwagę zwraca okazała wartość (na tle lat poprzednich) eksportu tytoniu do Australii. Jeszcze w 2015 roku eksport artykułów z omawianej grupy praktycznie nie był kierowany na antypody. W I połowie 2016 roku do Australii wysłano z Polski artykuły tytoniowe o łącznej wartości 10,2 mln EUR, a stanowiły go wyłącznie oznaczone kodem CN 2402 papierosy.

Eksport do tuzina krajów przedstawionych na wykresie przyniósł 78,3% wpływów z wywozu produktów tytoniowych. Dane na wykresie przedstawiają wyniki z I połowy 2016 roku.

Kawa, herbata, ekstrakty kawy i herbaty, wyroby kakaowe, przyprawy

Eksport całej podgrupy przyniósł w I połowie 2016 roku 434,9 mln EUR, o 6% mniej niż rok wcześniej. Standardowo najważniejszym pozostał wywóz, w praktyce reeksport, ziarna kawy (45% udział w wartości sprzedaży podgrupy) z niemal 20% spadkiem sprzedaży. W tym samym czasie eksport ekstraktów kawy i herbaty wzrósł o 19,8%, a wywóz artykułów kakaowych (miażdzy i proszku) – był relatywnie stabilny (-0,7%). Zmianę odnotowano w przypadku eksportu herbaty (+8,8%), a stabilny był wywóz przypraw, gł. pieprzu oraz tymianku i liści laurowych (-0,4%). Do państw Unii Europejskiej trafiło 86,1% łącznej wartości eksportu z tej podgrupy (wobec 86,8% przed rokiem) za 374,3 mln EUR, a udział krajów Wspólnoty Niepodległych Państw pozostał na poziomie sprzed roku (7%). Wartość wywozu do tego ugrupowania zmniejszyła się w omawianym okresie o 6,4% do 30,25 mln EUR wobec 32,3 mln EUR w I połowie 2015 roku.

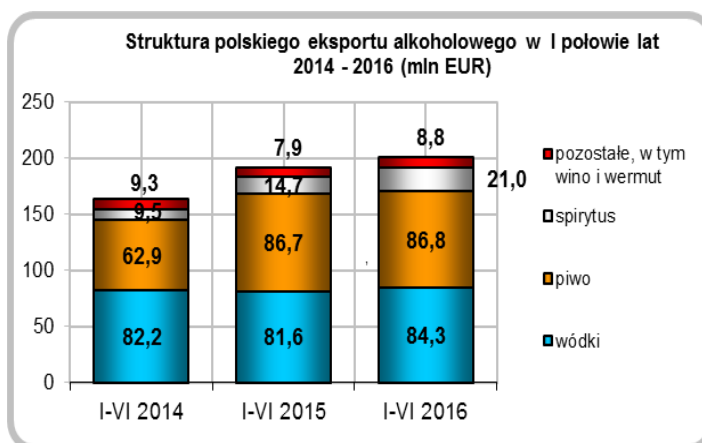
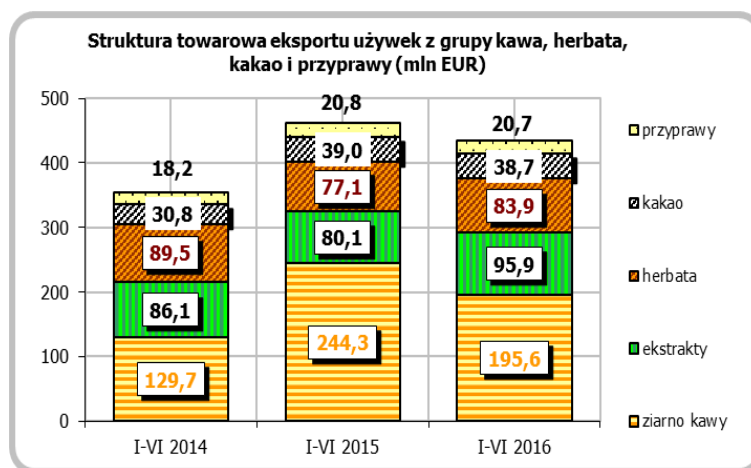

Najważniejszą odbiorcą towarów z omawianej grupy pozostały Czechy. Eksport w tym kierunku zmniejszył się w ujęciu wartościowym o 11,8% do 93,8 mln EUR (głównie za sprawą zmniejszonej wartości wywozu kawy). W przypadku drugiego kraju pod względem wartości odbieranych z Polski towarów z omawianej podgrupy - Niemiec, odnotowano natomiast 12,6% wzrost. W tym kierunku wysyłano przede wszystkim ziarno kawy i ekstrakty. Wzrost eksportu zaobserwowano także w

przypadku trzeciego pod względem wartości odbiorcy produktów z omawianej grupy – Francji. W kierunku tym z Polski wysyłana jest głównie herbata i kawa oraz kakao. Eksport ziarna kawy zmniejszył się o 1,8% do 2,67 mln EUR, wartości wywozu herbaty wzrosła o 23,8% do 19,4 mln EUR a w przypadku miazgi kakaowej odnotowano prawie 15% wzrost do 19,6 mln EUR. Zapewniło to niemal 12% wzrost wartości ogółu eksportowanych w tym kierunku produktów z omawianej podgrupy (do 44,7 mln EUR). Nieco dynamiczniej rozwijał się eksport do Wielkiej Brytanii (+26,9% do 26,8 mln EUR). Wzrosła także wartość wywozu używek do Litwy. Wartość eksportu w tym kierunku zwiększyła się w analizowanym okresie o 13% do 23,4 mln EUR, głównie za sprawą ponad 24% wzrostu eksportu ziarna kawy (do 19 mln EUR) i ekstraktów (+57% do 1,6 mln EUR). Te dwie grupy produktów były głównymi towarami z kategorii używek, które były wywożone w tym kierunku. W przypadku Rumunii odnotowano 24,6% wzrost do 20,5 mln EUR, a na Słowację eksport zmniejszył się o 34% do 20,1 mln EUR. Nieznacznie zwiększyła się sprzedaż na Ukrainę. W I połowie 2016 roku wysłano tam o 1,3% więcej produktów z grupy "kawa, herbata, ekstrakty kawy i herbaty, wyroby kakaowe, przyprawy" (łącznie za 13,1 mln EUR). O 44,6% zmniejszyła się wartość wywozu na Węgry (do 12,4 mln EUR). Stało się tak głównie za sprawą niemal 85% spadku wartości eksportu ziarna kawy w tym kierunku (do 1,85 mln EUR). W przypadku Rosji nastąpiła 7,1% zmniejszenia. Była ona związana głównie ze znacznym spadkiem eksportu miazgi kakaowej (-78% do 0,3 mln EUR), O 35,2% mniej niż przed rokiem był wywóz do Holandii (11,1 mln EUR). Zmniejszyła się również wartość wywozu do Łotwy i Szwecji, (kolejno: 19,9% do 8,7 mln EUR oraz -14,6% do 7,9 mln EUR). O 1,4% zmniejszył się eksport do Belgii (do 7,8 mln EUR). Inni dość istotni odbiorcy używek z omawianej podgrupy to Serbia (5 mln EUR), Dania (4,7 mln EUR), Norwegia (3,7 mln EUR), USA (3,4 mln EUR), Hiszpania (3,3 mln EUR).

Napoje alkoholowe

W I połowie 2016 roku poza granice Polski wysyłano większe ilości alkoholu niż w analogicznym okresie 2015 r. W przypadku piwa było jednak stabilnie. Wywóz produktów tej kategorii w analizowanym okresie osiągnął wartość 86,8 mln EUR i był o niespełna 0,1% wyższy niż przed rokiem. Wyższą, ale również nie imponującą dynamikę wzrostu wartości wywozu odnotowały alkohole wysokoprocentowe typu wódka, whisky itp. O 43% wzrosła wartość eksportu spirytusu, natomiast wywóz pozostałych alkoholi (w tym win i wermutów) był o niespełna 13% niższy niż przed rokiem. Łączna wartość wywozu alkoholi zwiększyła się o 5%, ich znaczenie w eksporcie używek jednak wzrosło względem poziomu sprzed roku do

11,1%. Za granicę wysłano produkty za niemal 201 mln EUR. Najważniejszymi rynkami zbytu dla polskiego alkoholu w dalszym ciągu pozostają rynek unijny i Ameryka Płn.

Eksport objął przede wszystkim piwa i napoje o niższym stężeniu alkoholu (np. cydr) oraz alkohole wysokoprocentowe (wódki itp. produkty) oznaczone kodem PCN 2208. W przypadku tych drugich sprzedaż wzrosła o 3,3% do 84,3 mln EUR, a segment ten miał w I połowie 2016 roku 42% udział w strukturze wartości podgrupy wobec 43% z analogicznego okresu 2015 r., co oznacza pewien wzrost znaczenia. Innym istotnym segmentem wywozu alkoholów są produkty oznaczone kodem PCN 2203, pod którym kryją się m.in. piwa i cydr. Segment ten notował dynamiczne zwwyżki w ubiegłym roku, co związane było m.in. z wprowadzonym przez Rosję zakazem importowym (szczególnie w zakresie wywozu jabłek na ten rynek). Taki stan rzeczy przyczynił się do wzrostu produkcji cydru, który w pewnym zakresie napędzał eksport artykułów spod kodu PCN 2203. W I połowie zwwyżki wywozu nie były już tak dynamiczne, ale wysoki udział tej grupy alkoholi w całej podgrupie (45%) pozostał. Dla porównania, jeszcze w 2014 roku piwa itp. stanowiły zaledwie 38% eksportu alkoholi z Polski. Udział w strukturze wartości podgrupy wymienionego już wyżej alkoholu wysokoprocentowego skażonego (np. spirytusu) - oznaczonego kodem PCN 2207 zwiększył się z 8% do 10%, bowiem wartość sprzedaży wzrosła o 43%, do 21 mln EUR. Stało się tak dzięki dwuipółkrotnej zwwyżce eksportu spirytusu do Niemiec (do 12,5 mln EUR) oraz Czech (do 641 tys. EUR), nie bez wpływu na zaistniałą sytuację była siedmioipółkrotna zwwyżka wartości eksportowanego spirytusu na Słowację (308,4 tys. EUR).

O 12,8% do 4,8 mln EUR zmniejszył się wywóz „pozostałych napojów fermentowanych” o kodzie PCN 2206 (do których zalicza się np. miód pitny), a jego rola wciąż pozostaje znikoma. To samo dotyczy, przynajmniej do tej pory, win (tu odnotowano ponad 70,5% zwwyżkę do 3,8 mln EUR).

Utrzymała się zmiana struktury geograficznej wywozu alkoholi zaobserwowana już w 2013 roku. Stany Zjednoczone – przez lata najważniejszy odbiorca alkoholi z Polski, gł. wódek i piwa, w dalszym ciągu ustępuje miejsca państwom UE. Ponadto w analizowanym okresie zaobserwowano ograniczenie wysyłek w tym kierunku o 7,5% do 16,5 mln EUR. USA miały zatem mniejsze znaczenie niż Francja, Niemcy i Holandia i pozostały czwartym pod względem wartości odbiorcą artykułów alkoholowych z Polski. Eksport do innego kraju z Ameryki Północnej - Kanady zmniejszył się jeszcze bardziej dynamicznie, o 9,2% do 4 mln EUR.

Generalnie eksport do UE zwiększył się o 5,6% do 158,2 mln EUR, a udział państw członkowskich jako odbiorców alkoholu z Polski wzrósł z 78,5% do 78,7%. Sprzedaż (przede wszystkim mocnych trunków) do Francji (głównego odbiorcy alkoholów z Polski) zwiększyła się o 10,7% do 46,9 mln EUR. O 26,2% wzrosła wartość eksportu do Niemiec (do 28,6 mln EUR), które stały się drugim odbiorcą alkoholi wysyłanych z Polski. W tym kierunku przede wszystkim wysyłano więcej spirytusu, o czym już wspomniano. Zmniejszyła się wartość eksportu alkoholi do Holandii (o 26,8% do 20,2 mln EUR).

Relatywnie mniejsze było znaczenie innych państw Wspólnoty. Eksport (gł. piwa i wódek) do Wielkiej Brytanii zwiększył się o 32,2% do 12,4 mln EUR. Do Bułgarii sprzedano towary z omawianej podgrupy za 8,7 mln EUR (niemal trzykrotna zwwyżka; głównie piwa i alkohole niskoprocentowe), a do Włoch za 7 mln EUR -0,9%. Eksport do Czech zmniejszył się o 7,7% do 6,8 mln EUR (gł. piwo i wino) a w przypadku Węgier odnotowano 26,4% niżskę do 5,5 mln EUR (piwo). Eksport (głównie spirytusu i pozostałych alkoholi) na Litwę zmniejszył się w analizowanym okresie o 20,1% do 4,6 mln EUR, a w przypadku Irlandii odnotowano 15,4% zwwyżkę wywozu alkoholi do 3,4 mln EUR.

Zwiększał się wywóz alkoholi na mniej znaczące rynki – wartość eksportu do Ukrainy była o 43,7% wyższa niż przed rokiem (3,7 mln EUR), do Słowacji odnotowano 25,3% zwwyżki (do 3,2 mln EUR; piwo), a do Danii wysłano alkohole o wartości o 32,8% wyższej niż w I połowie 2015 roku (za 2,4 mln EUR). 11,2% niżskę odnotowano w przypadku eksportu towarów z omawianej podgrupy do Rosji (do 3,2 mln EUR). Do składów celnych, z przeznaczeniem na zapasy i zaopatrzenie, skierowano artykuły alkoholowe za 6,9 mln EUR (+7,4%).

Wody mineralne i napoje bezalkoholowe

Wartość eksportu wód i napojów wyniosła w analizowanym okresie 175,8 mln EUR i była o niemal 5% większa niż rok wcześniej. Struktura towarowa handlu tą podgrupą jest zdominowana przez napo-

je słodzone, gazowane i inne, na które przypada ok. 96,7% wartości obrotów. Sprzedaż przebiega głównie w obrębie Jednolitego Rynku (78,9% wartości) i odbywa się w wielu kierunkach.

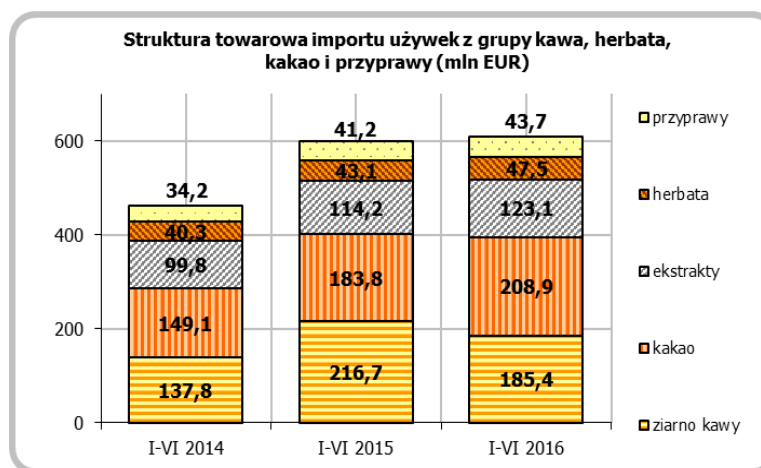
W I połowie 2016 roku głównym odbiorcą napojów i wód z Polski pozostały Czechy z 1,6% niższą wartością eksportowanych tam wód z Polski do 22,1 mln EUR. Z 4,7% wyższą na drugim miejscu pod tym względem podobnie jak przed rokiem znalazła się Wielka Brytania (20,7 mln EUR). W dalszym ciągu istotnym kierunkiem pozostają również Niemcy; sprzedano tam wody i napoje za 15 mln EUR (+18,7%). Wśród znaczących importerów wód mineralnych i napojów bezalkoholowych z Polski zwiększy odnotowano jeszcze w przypadku Słowacji (+7,1% do 12,9 mln EUR), Węgier (+32,1% do 10,7 mln EUR), Izraela (+0,6% do 9,5 mln EUR), Austrii (+107,6% do 9,1 mln EUR), Francji (+10,7% do 8,7 mln EUR). W przypadku Litwy odnotowano 22,6% spadek do 7,5 mln EUR, zmniejszył się również wywóz wód do USA (-7,2% do 5,4 mln EUR) i Rumunii (-0,4% do 5,3 mln EUR). Większe ilości wód mineralnych zaczęto wywozić do Turcji (za 1,1 mln EUR), przed rokiem eksport produktów tej kategorii w tym kierunku miał wartość zaledwie 0,2 mln EUR).

Poza Wspólnotę, oprócz Izraela, USA i Turcji pewne ilości wód mineralnych i napojów bezalkoholowych wysyłano także m.in. do Zjednoczonych Emiratów Arabskich (-43,7% do 3,2 mln EUR) i na Malediwy (gdzie wartość wywozu wód wzrosła o 43,1% do 2,3 mln EUR).

IMPORT – kawa, herbata, kakao i ekstrakty wciąż na czele struktury towarowej

W imporcie używek najważniejsze pozostały produkty z podgrupy „Kawa, herbata, kakao, przyprawy”, w którym to segmencie odnotowano 2% wyższą wartość przywozu do 608,6 mln EUR. W pierwszej połowie bieżącego roku na towary z omawianej podgrupy wydano niespełna połowę (46,1%) kwot przeznaczonych na zakupy wszystkich używek.

Wartość przywozu ziarna kawy zmniejszyła się o 14,4%, głównie wskutek spadku zakupów od głównych dostawców - Niemiec, skąd sprowadzono go o 17% mniej (za 127,13 mln EUR), oraz Wietnamu (o 5% do 11 mln EUR). Nieco większe niż przed rokiem ilości ziarna kawy sprowadzono z Czech (za 7,04 mln EUR; +10,8%). Pewne ilości kawy sprowadzono także z Włoch (6,7 mln EUR; +14,8%), Holandii (4,5 mln EUR; +7,9%), Brazylii (4,3 mln EUR; -15,7%), Wielkiej Brytanii (3,9 mln EUR; +15,7%), Francji (3,4 mln EUR; +8,6%).

Import ekstraktów kawy w ujęciu wartościowym wzrósł o 7,8% do poziomu 123,1 mln EUR. Głównym dostawcą tego typu produktów pozostały Niemcy z 16% wyższą przywozu do 59,8 mln EUR). Na drugim miejscu z 47% wyższą znalazła się Hiszpania (15,5 mln EUR), dalsze miejsca dostawców ekstraktów do Polski zajmowały: Ekwador (9,2 mln EUR, +32,4%), Indie (6,5 mln EUR, +47,6%), Wietnam (3,8 mln EUR, -13,5%), Irlandia (3,8 mln EUR; +24,2%).

W przypadku wyrobów kakaowych odnotowano 13,7% wyższą do 208,9 mln EUR. Sprowadzono je przede wszystkim z Niemiec, Holandii, a także z Wybrzeża Kości Słoniowej, Ghany i z Francji/ Import wyrobów kakaowych z pozostałych kierunków nie przekraczał wartości 5 mln EUR.

O 10,3% zwiększył się przywóz herbaty. Głównym dostawcą, z 6,5% wyższą pozostała się Kenia (9,5 mln EUR), na drugim miejscu z dwukrotną wyższą wartością przywozu herbaty do Polski znalazły się Niemcy. W pierwszej połowie bieżącego roku importowano stamtąd herbaty o wartości 9,1 mln EUR. Trzecim dostawcą herbat do Polski zostały Indie (6,1 mln EUR; +32,2%). Lider z lat 2013 – 2014, Sri Lanka, spadł na czwarte miejsce (5,3 mln EUR; +6,2%). Zmniejszono import herbaty z Indonezji (-10,6% do 2,8 mln EUR). Warto zwrócić uwagę na czterokrotny wzrost wartości herbat importowa-

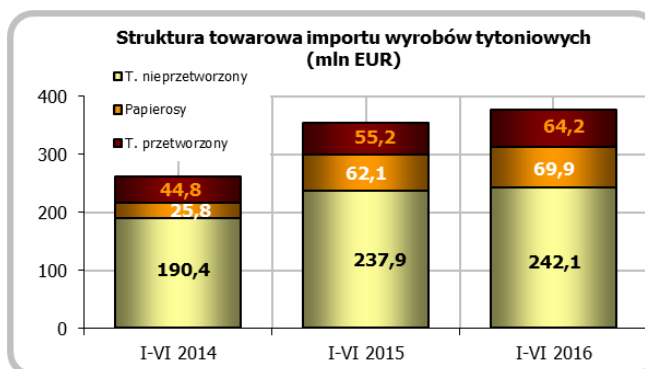
nych z Tanzanii (za 2,37 mln EUR).

W I połowie 2016 roku o 6% większą wartość niż rok wcześniej osiągnął import przypraw, które kupowano przede wszystkim w Niemczech (13,06 mln EUR, +45,8%), a także w Francji (9,4 mln EUR, +69,7%), Holandii (4,5 mln EUR, -4,2%), Wietnamie (3,2 mln EUR, -35%), Hiszpanii (2,9 mln EUR, +17%), i Hiszpanii (2 mln EUR, +27,9%).

Z państw Wspólnoty pochodzi 75,7% importowanych do Polski używek z grupy "kawa, herbata, ekstrakty kawy i herbaty, wyroby kakaowe, przyprawy". Za zakupy w obrębie Jednolitego Rynku polscy handlowcy zapłacili w sumie 460,8 mln EUR, o 5,7% więcej niż rok wcześniej. Mimo, że w omawianej grupie produktów znaczną część stanowią surowce, na czele dostawców pozostało wysoko rozwinięte państwo UE – Niemcy (291 mln EUR), które reeksportuje do Polski sprowadzane przez siebie towary po ich przetworzeniu.

Wyroby tytoniowe

Wartość importu produktów tytoniowych wzrosła w I połowie 2016 roku o 6% do 376,2 mln EUR, przy wzroście wolumenu o 3,1% (do 74,6 tys. ton, w tym na tytoń nieprzetworzony przypadało ponad 58 tys. ton). Jak pokazuje wykres, właśnie na ten ostatni typ tytoniu (kod PCN 2401) wydano zdecydowanie najwięcej, najmniej zaś – na przywóz papierosów (kod PCN 2402).

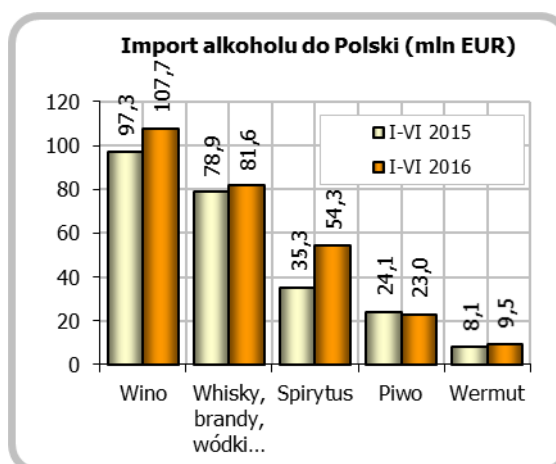

Na pierwszym miejscu wśród dostawców pomimo niemal 5% zniżki wartości przywozu wyrobów tytoniowych uplasowała się Belgia (96,4 mln EUR). Z ponad 42% wyższą wartość przywozu drugim dostawcą wyrobów tytoniowych do Polski pozostały Niemcy (92,3 mln EUR). Z Holandii sprowadzono niemal dwukrotnie więcej tych wyrobów niż w analogicznym okresie 2015 r. (za 31,9 mln EUR). Wśród pozostałych znaczących dostawców tytoniu do Polski na ogół notowano wzrosty. Pięciokrotny wzrost odnotowano w przywozie artykułów tytoniowych z Czech. Przywóz z tego państwa zwiększył się do 8,3 mln EUR. Znacznie osłabł natomiast import z USA, o 94,6% do zaledwie 0,1 mln EUR. Ogółem na import tytoniu z państw spoza UE przypadło 82,3% łącznej wartości przywozu tytoniu wobec 81,7% rok wcześniej.

Inni istotni dostawcy wyrobów tytoniowych na polski rynek to Tanzania (10,9 mln EUR, +39,7%), Brazylia (8,6 mln EUR, 25,7% zniżka) oraz Turcja (5,4 mln EUR), do której wywóz tytoniu w I połowie 2015 roku praktycznie nie istniał.

Napoje alkoholowe

W I połowie 2016 roku z o 11% wyższą niż w analogicznym okresie 2015 r. wartością wywozu, alkohole pozostały trzecią w kolejności podgrupą importowanych używek. Najważniejszą pozycją wciąż pozostają wina (kod PCN 2204) z 39% udziałem – wartość przywozu wzrosła o 10,7% do 107,7 mln EUR. Bardzo istotny jest również przywóz alkoholi wysokoprocentowych (whisky, brandy, wódek itp.) oznaczonych kodem PCN 2208, zakupy w tym segmencie zwiększyły się jednak mniej dynamicznie (+3,5% do 81,6 mln EUR). Natomiast w przypadku importu wysokoprocentowego alkoholu skażonego o kodzie 2207 (spirytus) odnotowano niemal 54% wzrosty wartości do 54,3 mln EUR. O 4,8% zmniejszyła się wartość przywozu piwa (kod 2203), jego udział w strukturze zakupów alkoholi spadł do 8%. O 17,4% wzrosła wartość sprowadzanych wermutów (PCN 2205).

Struktura geograficzna importu alkoholi jest dość rozdrobniona, niemniej jednak 88,3% kwot wydano na produkty z państw Wspólnoty. Pomimo 19,6% niższej wartości w skali roku, najważniejszym dostawcą pozostały Niemcy – 46,6 mln EUR; sprowadzono stamtąd przede wszystkim spirytus oraz wina i mocne trunki. Import z Wielkiej Brytanii zwiększył się minimalnie (o 0,8% do 31,1 mln EUR), głównie whisky itp. Dynamiczniej rosła natomiast wartość przywozu alkoholu z Włoch, +30,5% do 29,5 mln EUR (wina i wermuty). Przywóz (głównie win) z Węgier był niemal trzykrotnie większy niż przed rokiem i osiągnął wartość 24,5 mln EUR. W przypadku importu z Francji odnotowano 17,7% wzrost do 21,2 mln EUR a składały się na niego naturalnie wina i w pewnym stopniu alkohole wysokoprocentowe typu brandy, koniaki itp. W przypadku Czech odnotowano 43,1% wzrost do 17,7 mln EUR (gł. piwa). Wartość przywozu z Hiszpanii wzrosła o niespełna 3% do 12,8 mln EUR (gł. wina), a import (głównie wódki) z Finlandii zwiększył się o 9,1% do wartości 8,1 mln EUR.

Większe ilości alkoholi w obrębie Wspólnoty importowano ponadto z Holandii (8,3 mln EUR), Portugalii (7,9 mln EUR), Bułgarii (7,6 mln EUR), Słowacji (5,7 mln EUR), Litwy (5,5 mln EUR), Belgii (5,3 mln EUR), Irlandii (5,2 mln EUR), Szwecji (3,8 mln EUR), Austrii (3 mln EUR).

Spośród państw spoza UE najważniejszym dostawcą alkoholu (gł. wina i alkohole wysokoprocentowe) były Stany Zjednoczone – za zakupy zapłacono 10,6 mln EUR, o 9,5% mniej niż przed rokiem. Pewne partie tego typu wyrobów trafiały na polski rynek także z Chile (6,7 mln EUR, +26,8%), Ukrainy (5,2 mln EUR; +77,8), Ukrainy, Australii, Gruzji, Meksyku, RPA, Argentyny i innych kierunków.

Wody mineralne i napoje bezalkoholowe

Wartość zakupionych w I połowie 2016 roku za granicą wód mineralnych i napojów bezalkoholowych – 57,7 mln EUR - była o 17% wyższa niż rok wcześniej. Produkty te są wciąż niezbyt istotnym elementem importu (zaledwie 4,4% udział w strukturze importu używek), a sprowadza się je przede wszystkim (w 96,3%) z UE.

Na szczycie listy dostawców wód i napojów do Polski z niemal 27% udziałem w strukturze geograficznej znalazła się Austria – zakupy z tego kierunku zwiększyły się o 53,6% do 15,4 mln EUR. Ujemną dynamikę wzrostu odnotowano w przypadku drugiego czołowego w I połowie 2016 roku partnera - Niemiec (-1,6% do 11,8 mln EUR). Trzecim pod względem wartości sprowadzanych wód mineralnych i napojów bezalkoholowych krajem z 23,5% niższą wartością stały się Czechy (7,6 mln EUR).

Znaczenie pozostałych kierunków było mniejsze. Przywóz z Francji wzrósł trzykrotnie do 4,9 mln EUR. Mniej dynamicznie (o 36%) wzrósł import z Irlandii, do 4,1 mln EUR, zaś z Węgier odnotowano 11,8% wzrost do 3,8 mln EUR. O 71% zwiększył się przywóz wód i napojów z Holandii (2,9 mln EUR), a w przypadku importu z Belgii odnotowano 27% wzrost do 1,8 mln EUR. Inni ważniejsi dostawcy to Słowacja, Korea Południowa, Rumunia, Wielka Brytania (po 500 – 800 tys. EUR).

Szczegółowe tablice:

- Handel z Unią Europejską – UE
- Handel z państwami UE – 15 starych państw członkowskich
- Handel z państwami UE – 12 nowych państw członkowskich
- Handel z krajami EFTA
- Handel z krajami Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP)
- Handel z Niemcami
- Handel z Rosją
- Handel z USA
- Handel ze wszystkimi krajami

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: UE	z wybranym partnerem handlowym															
	Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
		I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	62 582	52 566	62 952	331 330	294 175	283 035	-268 748	-241 609	-220 082	30 171	27 636	35 114	177 825	175 209	169 669	
1 Konie	7 417	8 637	8 436	1 305	1 418	882	6 112	7 219	7 554	3 485	3 983	3 856	924	964	627	
2 Bydło	24 113	18 466	18 181	31 310	36 218	29 632	-7 197	-17 752	-11 450	9 481	7 172	7 092	14 361	18 353	16 437	
3 Owce	1 825	1 397	2 027	7	1 825	1 397	2 020	782	530	865					3	
4 Inne	29 226	24 066	34 308	298 715	256 539	252 514	-269 489	-232 473	-218 206	16 422	15 951	23 301	162 540	155 892	152 603	
B. Produkty przetworzone (5-11)	2 417 681	2 685 265	2 654 132	1 197 980	1 165 898	1 194 914	1 219 701	1 519 367	1 459 217	1 251 277	1 445 410	1 433 743	668 074	673 996	692 836	
5 Mięso czerwone i podroby	765 701	925 643	899 469	693 064	701 044	707 198	72 637	224 599	192 271	312 731	386 190	375 274	321 466	357 471	366 538	
6 Mięso drobiowe i podroby	575 522	681 528	744 622	25 872	28 854	35 927	549 651	652 674	708 695	277 409	322 362	363 167	18 448	17 172	18 100	
7 Przetwory mięsne	381 729	422 398	437 377	52 637	52 785	48 103	329 092	369 614	389 274	126 749	142 994	149 862	12 947	12 154	11 421	
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	36 469	33 962	24 015	24 594	24 304	23 446	11 874	9 658	569	102 244	89 252	67 716	27 680	28 110	26 429	
9 Mleko, śmietana i lody	369 611	333 038	269 610	254 216	213 236	239 634	115 395	119 802	29 976	344 162	397 588	366 163	249 019	218 083	226 393	
10 Masło	63 020	63 121	61 132	27 803	21 608	19 284	35 217	41 513	41 848	18 054	21 621	23 567	6 523	6 038	5 665	
11 Sery i twarogi	225 630	225 575	217 908	119 795	124 068	121 324	105 835	101 507	96 584	69 928	85 404	87 993	31 992	34 969	38 289	
12 Różne produkty zwierzęce	176 837	177 652	195 370	50 603	58 394	51 847	126 234	119 259	143 523	210 262	232 310	263 167	61 062	65 296	45 869	
C. Pozostałe (13-14)	627 413	682 385	738 435	241 747	537 327	605 435	385 666	145 058	133 000	118 007	160 606	139 527	91 372	156 338	152 784	
13 Ryby i skorupiaki	450 616	494 470	528 272	195 874	486 810	560 070	254 742	7 660	-31 798	63 528	102 790	78 123	72 482	136 206	135 595	
14 Przetwory rybne	176 796	187 915	210 163	45 872	50 517	45 365	130 924	137 398	164 798	54 479	57 815	61 404	18 890	20 132	17 189	
W sumie I (1-14)	3 284 512	3 597 868	3 650 889	1 821 660	2 055 793	2 135 232	1 462 852	1 542 075	1 515 658	1 609 717	1 865 962	1 871 551	998 333	1 070 839	1 061 159	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	678 674	804 049	701 639	970 138	1 284 664	1 252 990	-291 464	-480 616	-551 351	2 070 627	2 326 483	1 840 683	1 481 254	1 700 369	1 704 191	
15 Zboże	298 616	257 264	232 165	157 463	160 669	176 258	141 154	96 595	55 907	1 563 531	1 430 067	1 193 300	483 564	441 576	539 026	
16 Nasiona oleistych	40 759	82 783	58 731	37 592	81 964	79 618	3 167	819	-20 887	88 534	199 106	114 706	50 063	144 188	133 309	
17 Ziemiaki świeże	1 471	1 157	2 109	41 432	23 682	34 407	-39 961	-22 525	-32 298	5 246	4 126	7 846	172 785	110 635	113 199	
18 Owoce świeże	85 626	167 812	124 689	305 695	538 419	500 968	-220 069	-370 607	-376 279	182 927	398 252	261 105	376 669	616 791	518 201	
19 Warzywa świeże	210 665	251 359	243 372	274 731	317 707	307 403	-64 066	-66 348	-64 031	211 272	272 330	238 645	330 790	328 150	338 797	
20 Kwiaty	41 536	43 673	40 573	153 225	162 223	154 337	-111 689	-118 550	-113 764	19 117	22 602	25 080	67 381	59 029	61 660	
E. Produkty przetworzone (21-29)	2 516 812	2 772 120	3 057 360	1 585 658	1 769 191	1 849 571	931 154	1 002 929	1 207 790	2 515 757	2 797 027	2 624 320	1 618 129	1 833 511	1 849 264	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	259 632	288 250	305 049	309 311	306 732	351 907	-49 679	-18 483	-46 858	338 867	402 250	387 206	306 285	303 904	356 302	
22 Produkty przemiału zbóż	60 676	61 099	55 800	33 821	55 582	48 734	26 855	5 517	7 066	204 845	239 810	193 560	102 150	133 955	132 273	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	255 878	255 402	246 270	245 754	279 644	240 803	10 124	-24 242	5 467	588 631	614 618	482 236	412 760	546 327	389 056	
24 Skrobia, grysiki, sól	74 249	96 746	119 801	152 505	167 780	190 710	-78 255	-71 034	-70 909	86 111	85 840	99 597	226 819	259 677	332 536	
25 Cukier i melasa	116 271	94 126	93 724	81 196	67 163	74 201	35 075	26 963	19 523	267 751	268 659	225 278	155 046	130 331	146 781	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	155 998	175 582	161 182	85 132	99 366	115 523	70 865	76 216	45 659	91 185	108 313	95 566	26 230	33 343	39 159	
27 Wyroby cukiernicze	893 505	1 086 363	1 271 468	446 506	478 998	519 841	446 999	607 365	751 628	314 813	366 950	416 842	182 624	187 848	199 074	
28 Przetwory z owoców	453 176	439 093	501 000	108 977	177 566	170 837	344 199	261 528	330 163	347 460	384 360	396 966	70 754	108 126	109 112	
29 Przetwory z warzyw	247 426	275 459	303 065	122 456	136 358	137 015	124 970	139 100	166 050	276 094	326 586	327 068	135 461	130 001	144 972	
30 Różne produkty roślinne	49 487	59 179	68 071	70 870	69 238	77 750	-21 383	-10 060	-9 678	46 394	46 250	52 392	67 514	36 704	28 501	
W sumie II (15-30)	3 244 973	3 635 347	3 827 071	2 626 666	3 123 093	3 180 310	618 307	512 254	646 760	4 632 778	5 169 760	4 517 394	3 166 897	3 570 584	3 581 956	
Razem (I + II)	6 529 485	7 233 215	7 477 960	4 448 326	5 178 886	5 315 542	2 081 159	2 054 329	2 162 418	6 242 495	7 035 722	6 388 945	4 165 230	4 641 422	4 643 115	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	294 101	400 247	374 278	235 520	436 093	460 865	58 581	-35 846	-86 586	64 550	74 619	66 968	57 855	111 963	117 589	
32 Tytoń i wyroby	730 302	1 043 652	910 803	116 377	290 221	309 468	613 565	753 430	601 335	59 281	82 847	83 084	20 460	53 986	56 073	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	124 397	149 286	158 165	170 401	213 900	245 050	-46 004	-64 074	-86 884	166 419	201 797	220 071	138 449	147 854	179 128	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	116 524	128 960	138 684	34 583	47 289	55 531	81 941	81 671	83 153	253 838	284 512	302 667	2 768 772	4 257 872	4 666 899	
35 Pozostałe produkty	291 250	276 041	307 339	181 183	199 372	232 172	110 067	76 668	75 167	73 317	75 451	68 897	54 023	53 495	59 857	
W sumie III (31-35)	1 556 574	1 998 725	1 889 271	738 424	1 186 876	1 303 086	818 150	811 849	586 185	617 405	719 227	741 687	3 039 558	4 625 170	5 079 547	
OGÓLEM (I + II + III)	8 086 059	9 231 940	9 367 231	5 186 749	6 365 762	6 618 627	2 899 310	2 866 178	2 748 603	6 859 900	7 754 948	7 130 632	7 204 788	9 266 592	9 722 663	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: UE15		z wybranym partnerem handlowym														
Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)			
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	48 714	44 196	44 880	262 427	226 997	216 761	-213 713	-182 801	-171 881	24 535	23 800	25 523	126 428	119 399	111 269	
1 Konie	7 415	8 634	8 292	1 146	1 104	320	6 269	7 530	7 972	3 484	3 982	3 789	803	745	243	
2 Bydło	20 970	16 240	14 175	14 028	14 621	8 264	6 942	1 619	5 911	8 259	6 372	5 589	5 267	5 593	3 076	
3 Owce	1 502	1 211	1 642				1 502	1 211	1 642	644	457	704				
4 Inne	18 827	18 111	20 771	247 253	211 273	208 176	-228 426	-193 162	-187 406	12 147	12 989	15 441	120 358	113 061	107 950	
B. Produkty przetworzone (5-11)	1 747 416	1 980 607	1 960 116	1 100 217	1 062 280	1 087 310	647 199	918 326	872 807	856 106	1 018 287	1 011 214	540 333	526 265	559 337	
5 Mięso czerwone i podroby	572 264	707 642	704 902	675 069	675 831	684 999	-102 805	31 811	19 903	223 064	278 208	280 570	312 945	344 878	355 252	
6 Mięso drobiowe i podroby	418 199	505 408	554 219	22 339	19 517	18 998	395 860	485 891	535 221	168 934	201 447	235 819	14 479	11 948	11 315	
7 Przetwory mięsne	302 941	339 334	354 548	46 521	45 057	43 176	256 421	294 276	311 373	90 627	104 647	111 812	11 051	9 697	10 066	
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	18 648	22 279	11 688	19 883	21 808	20 657	-1 235	471	-8 970	59 100	63 098	37 201	20 330	23 606	20 304	
9 Mleko, śmietana i lody	276 466	241 073	189 502	200 215	167 429	193 466	76 251	73 643	-3 964	267 520	310 167	286 761	145 983	98 289	122 355	
10 Masło	35 019	36 820	32 281	27 125	21 547	19 108	7 894	15 273	13 173	10 345	12 932	12 787	6 289	6 013	5 615	
11 Sery i twarogi	123 880	128 052	112 976	109 066	111 091	106 906	14 813	16 961	6 070	36 515	47 788	46 264	29 257	31 834	34 429	
12 Różne produkty zwierzęce	143 363	134 617	150 718	40 577	47 650	41 022	102 785	86 967	109 695	157 084	164 921	189 074	50 908	50 149	37 167	
C. Pozostałe (13-14)	583 041	635 806	687 462	229 881	522 480	584 856	353 160	113 326	102 606	101 617	142 562	122 337	84 959	150 449	146 301	
13 Ryby i skorupiaki	426 274	469 562	501 055	186 877	475 292	542 917	239 397	-5 729	-41 862	54 234	92 290	69 024	67 301	131 624	130 450	
14 Przetwory rybne	156 767	166 244	186 407	43 004	47 188	41 939	113 763	119 055	144 467	47 383	50 271	53 313	17 658	18 825	15 851	
W sumie I (1-14)	2 522 533	2 795 226	2 843 176	1 633 102	1 859 407	1 929 949	889 431	935 819	913 227	1 139 342	1 349 571	1 348 149	802 628	846 262	854 074	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	568 605	582 498	526 616	863 666	1 148 555	1 113 774	-295 060	-566 057	-587 158	1 816 647	1 869 330	1 502 306	1 169 493	1 301 134	1 257 252	
15 Zboże	281 466	247 609	221 432	94 053	99 203	104 509	187 413	148 405	116 923	1 493 859	1 398 851	1 158 711	236 260	171 401	209 412	
16 Nasiona oleistych	35 685	73 909	48 093	15 017	37 874	36 102	20 669	36 035	11 992	82 956	190 865	102 363	12 622	46 654	43 494	
17 Ziemiaki świeże	702	482	849	38 345	21 805	31 858	-37 642	-21 323	-31 009	1 933	1 404	1 814	163 311	106 197	106 972	
18 Owoce świeże	46 402	47 801	45 127	296 366	519 725	486 835	-249 964	-471 924	-441 708	94 811	117 104	81 056	372 645	602 086	507 932	
19 Warzywa świeże	170 990	178 699	179 207	268 147	309 013	301 867	-97 157	-130 313	-122 660	131 768	148 976	147 203	318 087	316 511	328 620	
20 Kwiaty	33 359	33 999	31 909	151 737	160 935	152 605	-118 378	-126 937	-120 696	11 320	12 129	11 160	66 569	58 285	60 822	
E. Produkty przetworzone (21-29)	1 784 966	1 982 865	2 181 477	1 283 641	1 447 167	1 493 509	501 325	535 698	687 968	1 712 563	1 966 246	1 754 140	1 162 635	1 364 846	1 276 061	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	92 183	92 771	85 322	255 901	261 531	296 468	-163 717	-168 759	-211 146	123 101	134 331	103 986	238 002	245 880	287 947	
22 Produkty przemiału zbóż	44 396	46 527	38 618	25 177	45 223	34 644	19 219	1 303	3 974	161 526	197 076	137 974	50 612	92 093	65 791	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	174 845	196 368	179 256	196 748	227 822	185 459	-21 903	-31 455	-6 203	419 965	490 470	343 260	319 350	451 928	283 719	
24 Skrobia, gryski, słód	58 069	76 000	96 282	109 840	114 839	123 997	-51 771	-38 839	-27 715	69 015	66 256	66 365	122 361	117 858	134 439	
25 Cukier i melasa	63 156	56 407	57 639	57 088	51 223	57 798	6 069	5 183	-159	156 837	168 017	154 096	97 441	86 031	101 817	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	122 955	143 888	132 396	72 008	85 694	98 671	50 947	58 194	33 725	68 736	87 269	77 430	19 819	25 042	29 942	
27 Wyroby cukiernicze	651 313	788 399	936 337	371 803	387 581	428 231	279 510	400 818	508 106	213 321	251 696	294 204	145 145	147 268	156 173	
28 Przetwory z owoców	405 658	390 410	446 139	91 488	156 685	150 407	314 170	233 725	295 733	302 075	333 494	345 495	53 410	87 442	89 257	
29 Przetwory z warzyw	172 390	192 096	209 488	103 589	116 569	117 834	68 802	75 527	91 654	197 987	237 637	231 330	116 494	111 305	126 979	
30 Różne produkty roślinne	36 413	46 302	54 145	63 442	65 736	75 120	-27 029	-19 434	-20 975	20 503	30 155	39 003	15 459	14 602	15 354	
W sumie II (15-30)	2 389 985	2 611 666	2 762 238	2 210 749	2 661 459	2 682 403	179 236	-49 793	79 835	3 549 714	3 865 731	3 295 450	2 347 587	2 680 582	2 548 668	
Razem (I + II)	4 912 517	5 406 892	5 605 414	3 843 851	4 520 866	4 612 352	1 068 666	886 026	993 063	4 689 055	5 215 301	4 643 599	3 150 216	3 526 844	3 402 741	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	157 533	170 793	184 444	219 008	408 389	436 949	-61 475	-237 596	-252 504	33 352	32 774	33 124	53 884	106 712	112 989	
32 Tytoń i wyroby	609 196	852 954	688 469	86 332	246 355	275 755	522 864	606 599	412 714	46 264	64 082	62 951	14 659	45 846	51 858	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	88 521	117 018	123 500	144 044	176 961	183 409	-55 524	-59 943	-59 909	87 948	131 830	148 915	101 572	101 150	94 838	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	45 544	60 559	69 088	20 901	31 440	42 480	24 642	29 119	26 609	90 399	113 827	130 145	25 710	43 600	50 809	
35 Pozostałe produkty	192 484	182 652	215 364	163 795	175 641	206 168	28 689	7 011	9 195	42 887	46 558	42 036	48 620	48 315	54 413	
W sumie III (31-35)	1 093 278	1 383 976	1 280 865	634 080	1 038 786	1 144 760	459 198	345 191	136 105	300 850	389 070	417 171	244 445	345 624	364 906	
OGÓLEM (I + II + III)	6 005 795	6 790 868	6 886 279	4 477 931	5 559 652	5 757 112	1 527 864	1 231 217	1 129 167	4 989 905	5 604 372	5 060 770	3 394 661	3 872 468	3 767 647	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: UE12	z wybranym partnerem handlowym															
	Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
		I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	13 868	8 370	18 072	68 903	67 177	66 274	-55 035	-58 808	-48 202	5 636	3 836	9 591	51 397	55 810	58 401	
1 Konie	2	3	144	159	314	563	-157	-311	-418	1	1	67	121	219	384	
2 Bydło	3 144	2 226	4 006	17 282	21 597	21 367	-14 138	-19 371	-17 361	1 222	799	1 503	9 094	12 760	13 361	
3 Owce	323	186	385			7	323	186	378	138	73	160			3	
4 Inne	10 400	5 955	13 537	51 462	45 267	44 338	-41 062	-39 311	-30 800	4 275	2 962	7 860	42 182	42 831	44 653	
B. Produkty przetworzone (5-11)	670 265	704 658	694 016	97 763	103 617	107 605	572 502	601 041	586 411	395 172	427 123	422 529	127 741	147 731	133 499	
5 Mięso czerwone i podroby	193 437	218 001	194 567	17 995	25 213	22 199	175 443	192 788	172 368	89 667	107 982	94 704	8 521	12 593	11 286	
6 Mięso drobiowe i podroby	157 323	176 119	190 403	3 533	9 337	16 929	153 791	166 783	173 474	108 475	120 915	127 348	3 969	5 224	6 785	
7 Przetwory mięsne	78 787	83 065	82 828	6 116	7 727	4 927	72 671	75 337	77 901	36 122	38 346	38 050	1 896	2 456	1 356	
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	17 821	11 683	12 327	4 712	2 496	2 788	13 109	9 188	9 539	43 144	26 155	30 515	7 349	4 504	6 125	
9 Mleko, śmietana i lody	93 145	91 966	80 108	54 001	45 807	46 168	39 144	46 159	33 940	76 641	87 421	79 402	103 036	119 794	104 038	
10 Masło	28 001	26 302	28 850	678	61	176	27 323	26 240	28 675	7 709	8 689	10 780	234	25	50	
11 Sery i twarogi	101 750	97 523	104 932	10 729	12 977	14 418	91 021	84 547	90 514	33 413	37 615	41 729	2 736	3 135	3 859	
12 Różne produkty zwierzęce	33 474	43 035	44 652	10 026	10 744	10 825	23 449	32 292	33 827	53 178	67 389	74 093	10 154	15 147	8 703	
C. Pozostałe (13-14)	44 372	46 579	50 973	11 866	14 847	20 579	32 506	31 732	30 394	16 390	18 044	17 190	6 412	5 888	6 483	
13 Ryby i skorupiaki	24 343	24 908	27 217	8 998	11 518	17 153	15 345	13 390	10 064	9 294	10 500	9 099	5 181	4 581	5 145	
14 Przetwory rybne	20 029	21 671	23 756	2 868	3 329	3 426	17 161	18 342	20 330	7 096	7 544	8 091	1 231	1 307	1 337	
W sumie I (1-14)	761 979	802 642	807 714	188 558	196 385	205 283	573 422	606 257	602 431	470 376	516 391	523 402	195 705	224 576	207 085	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	110 069	221 550	175 023	106 472	136 109	139 216	3 597	85 441	35 807	253 980	457 153	338 376	311 760	399 235	446 939	
15 Zboże	17 150	9 656	10 733	63 409	61 466	71 749	-46 259	-51 811	-61 016	69 672	31 215	34 589	247 304	270 175	329 613	
16 Nasiona oleistych	5 074	8 874	10 638	22 575	44 090	43 516	-17 502	-35 216	-32 878	5 578	8 241	12 343	37 442	97 534	89 815	
17 Ziemiaki świeże	768	675	1 260	3 087	1 877	2 549	-2 319	-1 202	-1 288	3 312	2 723	6 033	9 474	4 439	6 227	
18 Owoce świeże	39 224	120 011	79 563	9 329	18 694	14 133	29 895	101 317	65 429	88 117	281 148	180 049	4 024	14 705	10 269	
19 Warzywa świeże	39 675	72 660	64 166	6 584	8 694	5 536	33 091	63 966	58 630	79 505	123 354	91 443	12 703	11 639	10 177	
20 Kwiaty	8 177	9 675	8 664	1 488	1 288	1 732	6 689	8 387	6 932	7 797	10 473	13 920	813	744	838	
E. Produkty przetworzone (21-29)	731 845	789 254	875 883	302 017	322 023	356 061	429 829	467 231	519 821	803 193	830 781	870 180	455 495	468 665	573 203	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	167 449	195 478	219 727	53 410	45 202	55 439	114 038	150 277	164 288	215 766	267 919	283 220	68 284	58 024	68 355	
22 Produkty przemiału zbóż	16 279	14 573	17 182	8 644	10 358	14 090	7 636	4 214	3 092	43 319	42 733	55 585	51 538	41 862	66 483	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	81 033	59 035	67 014	49 006	51 822	55 344	32 028	7 213	11 670	168 666	124 148	138 976	93 410	94 398	105 338	
24 Skrobia, gryski, sól	16 181	20 746	23 519	42 665	52 941	66 714	-26 484	-32 195	-43 194	17 096	19 224	33 232	104 458	141 819	198 097	
25 Cukier i melasa	53 115	37 719	36 085	24 108	15 940	16 403	29 006	21 779	19 682	110 914	100 642	71 182	57 605	44 300	44 964	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	33 043	31 693	28 786	13 124	13 672	16 852	19 919	18 021	11 934	22 449	21 044	18 136	6 411	8 302	9 217	
27 Wyroby cukiernicze	242 192	297 964	335 132	74 703	91 418	91 610	167 489	206 546	243 522	101 492	115 254	122 639	37 478	40 580	42 901	
28 Przetwory z owoców	47 518	48 683	54 860	17 489	20 881	20 430	30 029	27 802	34 430	45 385	50 867	51 471	17 344	20 684	19 855	
29 Przetwory z warzyw	75 036	83 363	93 578	18 868	19 789	19 181	56 169	63 573	74 397	78 107	88 949	95 739	18 967	18 696	17 993	
30 Różne produkty roślinne	13 074	12 876	13 926	7 428	3 502	2 630	5 646	9 375	11 296	25 891	16 095	13 388	52 055	22 102	13 147	
W sumie II (15-30)	854 988	1 023 681	1 064 832	415 917	461 635	497 907	439 071	562 047	566 925	1 083 065	1 304 029	1 221 944	819 310	890 002	1 033 289	
Razem (I + II)	1 616 968	1 826 323	1 872 546	604 475	658 020	703 190	1 012 493	1 168 303	1 169 356	1 553 440	1 820 421	1 745 346	1 015 014	1 114 578	1 240 374	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	136 568	229 454	189 834	16 512	27 704	23 916	120 056	201 750	165 918	31 198	41 846	33 844	3 971	5 251	4 601	
32 Tytoń i wyroby	121 106	190 697	222 334	30 405	43 867	33 713	90 701	146 831	188 621	13 016	18 765	20 133	5 800	8 140	4 215	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	35 876	32 808	34 666	26 356	36 939	61 641	9 520	-4 131	-26 975	78 471	69 967	71 156	36 877	46 704	84 291	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	70 980	68 401	69 596	13 681	15 849	13 052	57 299	52 552	56 544	163 439	170 685	172 523	2 743 061	4 214 272	4 616 090	
35 Pozostałe produkty	98 766	93 388	91 976	17 389	23 731	26 004	81 378	69 657	65 971	30 430	28 893	26 861	5 403	5 180	5 445	
W sumie III (31-35)	463 296	614 749	608 405	104 344	148 090	158 325	358 953	466 658	450 080	316 554	330 156	324 516	2 795 113	4 279 546	4 714 641	
OGÓLEM (I + II + III)	2 080 264	2 441 072	2 480 951	708 818	806 110	861 515	1 371 446	1 634 962	1 619 436	1 869 995	2 150 577	2 069 862	3 810 127	5 394 124	5 955 016	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: EFTA	Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
		I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
		I. DZIAŁ ZWIERZĘCY														
A. Zwierzęta żywe (1-4)																
1 Konie																
2 Bydło																
3 Owce																
4 Inne																
B. Produkty przetworzone (5-11)																
5 Mięso czerwone i podroby																
6 Mięso drobiowe i podroby																
7 Przetwory mięsne																
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce																
9 Mleko, śmietana i lody																
10 Masło																
11 Sery i twarogi																
12 Różne produkty zwierzęce																
C. Pozostałe (13-14)																
13 Ryby i skorupiaki																
14 Przetwory rybne																
W sumie I (1-14)																
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)																
15 Zboże																
16 Nasiona oleistych																
17 Ziemniaki świeże																
18 Owoce świeże																
19 Warzywa świeże																
20 Kwiaty																
E. Produkty przetworzone (21-29)																
21 Oleje i tłuszcze roślinne																
22 Produkty przemiału zbóż																
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze																
24 Skrobia, grysiki, sól																
25 Cukier i melasa																
26 Sosy, zupy, zagęszczacze																
27 Wyroby cukiernicze																
28 Przetwory z owoców																
29 Przetwory z warzyw																
30 Różne produkty roślinne																
W sumie II (15-30)																
Razem (I + II)																
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy																
32 Tytoń i wyroby																
33 Alkohole i napoje alkoholowe																
34 Wody i napoje bezalkoholowe																
35 Pozostałe produkty																
W sumie III (31-35)																
OGÓLEM (I + II + III)																

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: WNP		z wybranym partnerem handlowym														
Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)			
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	18 448	20 693	17 094	272	309	480	18 177	20 384	16 614	1 865	2 133	1 612	160	169	236	
1 Konie	328	291	125	13	7	25	315	284	100	115	101	49	3	3	10	
2 Bydło	1 154	2 418	271				1 154	2 418	271	301	533	74				
3 Owce			120						120			11				
4 Inne	16 966	17 984	16 578	258	302	455	16 708	17 682	16 122	1 449	1 499	1 479	157	167	226	
B. Produkty przetworzone (5-11)	180 563	54 884	66 835	382	1 225	1 090	180 181	53 659	65 746	88 199	68 313	126 160	389	1 907	1 847	
5 Mięso czerwone i podroby	49 087	17 704	16 846	237	485	435	48 850	17 219	16 411	19 720	10 256	10 700	120	215	176	
6 Mięso drobiowe i podroby	6 514	7 196	9 385		56	45	6 514	7 141	9 340	10 223	18 172	28 894		59	56	
7 Przetwory mięsne	7 383	1 688	1 111				7 383	1 688	1 111	3 698	960	763				
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	14 738	14 072	11 376	146	589	610	14 592	13 482	10 766	21 674	25 916	21 096	269	1 494	1 615	
9 Mleko, śmietana i lody	27 299	5 725	15 783	0	95	0	27 299	5 630	15 783	13 418	10 180	59 869	0	140	0	
10 Masło	8 384	477	542				8 384	477	542	2 029	148	209				
11 Sery i twarogi	67 157	8 022	11 793			0	67 157	8 022	11 792	17 438	2 681	4 630			0	
12 Różne produkty zwierzęce	2 853	5 403	2 734	12 028	7 558	12 632	-9 175	-2 155	-9 897	1 378	2 450	1 341	6 713	5 407	8 954	
C. Pozostałe (13-14)	1 781	990	5 349	28 693	8 705	14 395	-26 912	-7 715	-9 046	1 111	722	4 352	7 338	2 007	3 632	
13 Ryby i skorupiaki	741	527	4 964	28 693	8 676	14 390	-27 952	-8 149	-9 426	861	565	4 262	7 338	1 998	3 631	
14 Przetwory rybne	1 041	463	385		29	5	1 041	434	380	250	156	90		9	1	
W sumie I (1-14)	203 646	81 970	92 013	41 375	17 797	28 596	162 271	64 174	63 416	92 553	73 618	133 465	14 600	9 490	14 670	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	416 907	172 435	222 438	50 038	24 963	47 477	366 869	147 473	174 961	1 007 502	478 228	622 771	203 997	61 260	222 273	
15 Zboże	1 693	2 471	965	19 205	4 963	25 978	-17 512	-2 492	-25 013	841	1 342	523	129 716	14 648	174 356	
16 Nasiona oleistych	761	1 604	861	28 023	17 495	16 997	-27 263	-15 891	-16 137	387	666	389	73 220	43 004	43 877	
17 Ziemiaki świeże	4 651	515	261				4 651	515	261	23 281	5 748	1 298				
18 Owoce świeże	283 604	116 909	152 763	1 187	1 054	2 202	282 417	115 855	150 561	733 573	366 013	515 938	641	942	1 004	
19 Warzywa świeże	106 393	30 603	39 778	1 556	1 004	1 829	104 837	29 599	37 948	206 491	78 639	71 958	344	1 145	1 797	
20 Kwiaty	19 805	20 333	27 811	66	447	471	19 739	19 886	27 340	42 929	25 821	32 665	76	1 520	1 238	
E. Produkty przetworzone (21-29)	279 909	222 347	205 245	157 869	145 577	144 198	122 041	76 770	61 047	280 473	215 930	198 238	520 730	465 220	415 458	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	2 189	2 696	2 178	24 139	22 416	31 284	-21 950	-19 720	-29 106	1 710	5 444	2 372	38 217	34 293	43 837	
22 Produkty przemiału zbóż	2 236	2 057	1 959	592	1 353	1 364	1 644	704	595	2 223	2 039	1 848	1 277	2 671	3 180	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	20 458	20 311	21 110	104 964	89 543	61 904	-84 506	-69 232	-40 794	17 192	16 175	16 890	422 517	343 188	296 222	
24 Skrobia, grysiaki, sól	17 484	16 389	13 064	677	1 359	2 694	16 807	15 031	10 369	13 672	14 866	9 523	2 965	16 010	16 801	
25 Cukier i melasa	13 433	10 235	6 611	896	1 370	1 525	12 537	8 865	5 086	39 856	27 436	16 282	6 538	16 268	8 632	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	20 489	17 129	16 461	274	324	450	20 214	16 804	16 010	7 219	6 678	5 416	343	459	519	
27 Wyroby cukiernicze	76 978	62 708	65 123	1 530	3 905	6 251	75 448	58 803	58 872	28 709	21 508	23 643	834	2 216	4 177	
28 Przetwory z owoców	39 022	34 323	27 248	22 402	20 430	24 969	16 620	13 893	2 279	36 617	39 271	36 333	45 283	44 174	24 957	
29 Przetwory z warzyw	87 622	56 500	51 492	2 395	4 877	13 757	85 226	51 622	37 735	133 275	82 512	85 931	2 757	5 940	17 133	
30 Różne produkty roślinne	5 428	5 010	6 198	48 198	42 481	22 840	-42 770	-37 471	-16 642	1 955	1 727	1 939	614 096	477 591	393 691	
W sumie II (15-30)	702 244	399 792	433 881	256 105	213 021	214 515	446 140	186 771	219 366	1 289 930	695 885	822 948	1 338 823	1 004 071	1 031 422	
Razem (I + II)	905 890	481 763	525 894	297 480	230 818	243 112	608 410	250 945	282 782	1 382 483	769 504	956 413	1 353 423	1 013 561	1 046 091	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	29 998	32 308	30 251	278	1 549	1 554	29 719	30 759	28 697	8 553	7 580	8 007	229	718	2 019	
32 Tytoń i wyroby	8 255	5 931	6 351	155	623	154	8 100	5 308	6 197	2 335	1 474	1 400	58	76	22	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	5 775	4 067	4 860	4 689	12 428	7 378	1 086	-8 361	-2 518	4 082	2 504	2 881	3 991	16 340	7 530	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	2 937	3 064	2 158	514	551	455	2 423	2 512	1 703	4 747	4 562	3 694	1 586	1 451	1 341	
35 Pozostałe produkty	39 191	26 606	28 883	69	552	295	39 122	26 054	28 588	11 247	6 525	5 876	13	606	450	
W sumie III (31-35)	86 156	71 975	72 502	5 705	15 704	9 836	80 451	56 271	62 666	30 964	22 645	21 858	5 877	19 191	11 362	
OGÓLEM (I + II + III)	992 046	553 738	598 396	303 185	246 521	252 948	688 861	307 217	345 448	1 413 446	792 149	978 271	1 359 300	1 032 752	1 057 453	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: Niemcy	z wybranym partnerem handlowym														
	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY															
A. Zwierzęta żywe (1-4)	17 300	17 747	20 133	97 677	60 335	42 090	-80 377	-42 588	-21 957	11 288	12 739	14 983	53 601	35 843	23 203
1 Konie	95	289	16	450	573	203	-355	-283	-188	18	27	1	356	323	158
2 Bydło	1 336	662	863	6 000	5 398	2 889	-4 663	-4 736	-2 026	634	306	399	2 517	2 423	1 192
3 Owce	29						29			12					
4 Inne	15 839	16 795	19 254	91 227	54 364	38 998	-75 388	-37 569	-19 744	10 624	12 406	14 583	50 728	33 097	21 853
B. Produkty przetworzone (5-11)	499 170	524 310	512 632	442 542	394 351	386 907	56 628	129 959	125 725	330 333	405 831	380 972	222 863	181 082	194 175
5 Mięso czerwone i podroby	119 463	139 932	139 575	215 284	214 320	209 010	-95 821	-74 387	-69 434	50 609	63 368	67 815	83 527	87 970	87 770
6 Mięso drobiowe i podroby	151 837	162 040	182 464	7 237	10 558	9 975	144 600	151 482	172 489	56 860	62 880	74 016	5 242	7 251	6 497
7 Przetwory mięsne	37 043	43 656	45 257	31 956	28 546	23 095	5 086	15 110	22 162	10 436	12 301	13 280	7 068	6 047	5 402
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	9 123	11 208	3 107	3 489	6 628	5 903	5 634	4 580	-2 796	31 314	34 745	8 978	4 138	8 657	6 781
9 Mleko, śmietana i lody	139 225	124 656	91 741	117 309	69 919	85 640	21 916	54 737	6 102	167 768	214 399	193 102	103 342	51 080	68 337
10 Masło	9 392	9 618	14 669	8 397	10 456	8 616	995	-839	6 053	2 896	3 311	5 807	2 004	2 883	2 621
11 Sery i twarogi	33 088	33 200	35 818	58 870	53 923	44 669	-25 782	-20 723	-8 851	10 449	14 828	17 974	17 542	17 193	16 767
12 Różne produkty zwierzęce	50 905	48 598	61 288	16 974	23 350	17 924	33 931	25 247	43 364	59 765	61 437	63 614	25 626	29 038	19 357
C. Pozostałe (13-14)	382 891	410 654	443 959	54 669	72 654	75 912	328 222	338 001	368 047	61 166	65 881	68 189	21 419	22 867	22 103
13 Ryby i skorupiaki	277 450	300 430	321 348	35 613	54 993	58 673	241 837	245 436	262 675	28 372	31 779	32 780	13 249	14 896	14 735
14 Przetwory rybne	105 441	110 225	122 611	19 056	17 660	17 238	86 385	92 565	105 373	32 794	34 101	35 409	8 170	7 972	7 369
W sumie I (1-14)	950 267	1 001 310	1 038 012	611 863	550 690	522 833	338 404	450 619	515 179	462 552	545 888	527 758	323 509	268 830	258 838
II. DZIAŁ ROŚLINNY															
D. Surowce (15-20)	339 932	372 389	283 263	141 173	260 869	197 244	198 759	111 519	86 019	1 310 444	1 543 066	1 036 276	211 854	323 424	281 638
15 Zboże	209 069	215 837	151 169	21 569	28 160	35 694	187 500	187 677	115 475	1 145 493	1 259 786	867 325	78 357	69 508	103 821
16 Nasiona oleistych	33 392	65 362	42 735	4 444	12 305	14 408	28 947	53 056	28 327	80 513	172 956	92 666	3 637	16 160	24 376
17 Ziemiaki świeże	53	89	110	9 076	4 809	6 220	-9 023	-4 720	-6 110	215	261	139	34 446	40 279	25 794
18 Owoce świeże	19 306	19 096	14 125	45 244	133 111	95 438	-25 938	-114 014	-81 313	40 093	65 194	27 694	33 402	132 392	81 684
19 Warzywa świeże	65 949	60 948	63 436	41 584	58 485	29 781	24 365	2 463	33 655	40 217	41 390	44 953	37 559	47 751	26 619
20 Kwiaty	12 164	11 056	11 688	19 257	24 000	15 703	-7 094	-12 944	-4 015	3 912	3 480	3 499	24 453	17 334	19 344
E. Produkty przetworzone (21-29)	716 957	746 711	816 180	595 701	661 405	665 378	121 256	85 307	150 802	799 336	887 300	783 969	617 681	633 946	590 164
21 Oleje i tłuszcze roślinne	67 086	55 705	33 782	106 150	98 593	129 128	-39 064	-42 888	-95 346	95 719	88 235	47 359	120 347	112 317	145 786
22 Produkty przemiału zbóż	26 683	27 400	22 312	12 672	25 328	14 702	14 011	2 073	7 609	111 207	134 709	88 700	27 076	55 366	32 621
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	55 751	70 465	74 774	112 009	127 576	95 715	-56 259	-57 111	-20 941	168 467	195 238	160 284	228 871	236 068	166 671
24 Skrobia, gryski, sól	26 179	36 183	47 168	53 663	55 442	59 542	-27 484	-19 259	-12 374	41 691	43 527	41 731	72 550	64 720	76 136
25 Cukier i melasa	41 089	30 917	34 121	20 217	9 722	13 200	20 873	21 194	20 921	64 383	70 001	78 545	39 834	16 076	25 448
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	21 175	24 190	25 494	23 816	36 913	42 278	-2 641	-12 723	-16 784	13 696	15 849	17 174	6 163	10 611	10 827
27 Wyroby cukiernicze	226 238	248 970	287 235	206 618	212 046	228 540	19 620	36 924	58 695	74 162	79 182	92 800	79 098	77 840	79 335
28 Przetwory z owoców	180 926	171 723	201 552	33 368	49 411	44 093	147 558	122 312	157 459	148 607	167 278	162 556	19 836	25 361	22 340
29 Przetwory z warzyw	71 829	81 158	89 743	27 188	46 374	38 179	44 642	34 783	51 564	81 402	93 279	94 819	23 907	35 586	30 999
30 Różne produkty roślinne	22 360	26 637	29 164	16 269	18 044	22 973	6 091	8 593	6 190	11 850	19 627	25 499	8 608	7 429	9 152
W sumie II (15-30)	1 079 250	1 145 737	1 128 607	753 144	940 318	885 595	326 106	205 419	243 012	2 121 630	2 449 994	1 845 744	838 143	964 800	880 954
Razem (I + II)	2 029 516	2 147 046	2 166 619	1 365 007	1 491 008	1 408 428	664 510	656 038	758 191	2 584 182	2 995 882	2 373 502	1 161 652	1 233 630	1 139 792
III. INNE PRODUKTY															
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	53 976	54 127	60 940	120 589	275 817	291 036	-66 614	-221 689	-230 096	14 842	12 006	13 376	30 324	78 573	82 481
32 Tytoń i wyroby	105 782	84 203	146 667	48 691	64 898	92 272	57 091	19 305	54 395	13 811	13 392	22 126	7 430	10 648	12 096
33 Alkohole i napoje alkoholowe	15 034	22 693	28 642	47 063	57 944	46 585	-32 029	-35 252	-17 943	29 215	48 801	62 836	56 851	54 441	33 577
34 Wody i napoje bezalkoholowe	10 314	12 673	15 043	7 767	11 958	11 769	2 547	715	3 274	30 970	29 664	33 257	10 162	19 438	18 904
35 Pozostałe produkty	47 614	52 046	75 150	51 515	55 909	62 001	-3 901	-3 863	13 149	11 520	12 947	12 211	16 770	16 794	18 705
W sumie III (31-35)	232 720	225 742	326 443	275 625	466 525	503 663	-42 905	-240 784	-177 221	100 358	116 811	143 805	121 538	179 894	165 764
OGÓLEM (I + II + III)	2 262 236	2 372 788	2 493 061	1 640 632	1 957 533	1 912 091	621 604	415 255	580 970	2 684 540	3 112 693	2 517 307	1 283 189	1 413 524	1 305 555

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: Rosja	z wybranym partnerem handlowym															
	Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
		I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	6 393	5 282	4 290	9	0	24	6 384	5 282	4 266	249	92	74	2	0	6	
1 Konie	70	59		9		11	60	59	-11	14	11		2		4	
2 Bydło	587						587			145						
3 Owce																
4 Inne	5 736	5 223	4 290		0	13	5 736	5 223	4 277	91	81	74		0	2	
B. Produkty przetworzone (5-11)	111 962	7 767	3 524	170	197	24	111 793	7 569	3 499	44 874	8 876	3 866	95	93	33	
5 Mięso czerwone i podroby	21 761		0	169	178	16	21 591	-178	-16	8 814		0	95	73	13	
6 Mięso drobiowe i podroby	1 722				18	8	1 722	-18	-8	1 960				20	20	
7 Przetwory mięsne	5 839	787	288				5 839	787	288	2 216	152	50				
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	5 897	6 026	3 210		1		5 897	6 025	3 210	7 345	8 342	3 788		0		
9 Mleko, śmietana i lody	13 425	371	25	0			13 425	371	25	8 246	233	27	0			
10 Masło	7 610						7 610			1 827						
11 Sery i twarogi	55 710	582					55 710	582		14 465	149					
12 Różne produkty zwierzęce	849	869	740	4 007	1 816	1 272	-3 158	-948	-532	368	554	394	2 119	2 678	2 635	
C. Pozostałe (13-14)	747	98	71	21 273	6 319	10 381	-20 526	-6 221	-10 310	231	42	6	6 377	1 652	3 052	
13 Ryby i skorupiaki	48			21 273	6 290	10 381	-21 225	-6 290	-10 381	74			6 377	1 643	3 052	
14 Przetwory rybne	699	98	71		29		699	69	71	156	42	6		9		
W sumie I (1-14)	119 952	14 015	8 625	25 459	8 333	11 702	94 493	5 682	-3 077	45 722	9 564	4 339	8 593	4 423	5 725	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	233 015	17 116	21 126	4 273	5 847	5 905	228 741	11 269	15 220	538 082	13 655	9 958	10 701	14 765	15 715	
15 Zboże	912	1 382	708	1 944	535	930	-1 031	847	-222	458	797	383	4 178	1 773	3 138	
16 Nasiona oleistych	334	972	359	2 330	5 238	4 774	-1 996	-4 266	-4 414	94	299	238	6 523	12 925	12 475	
17 Ziemiaki świeże	902	91					902	91		2 178	219					
18 Owoce świeże	155 094	123	43			183	155 094	123	-140	402 660	166	163			70	
19 Warzywa świeże	63 683	436	422		23		63 683	414	422	102 385	534	554		41		
20 Kwiaty	12 090	14 112	19 594		51	19	12 090	14 061	19 575	30 306	11 640	8 619		26	32	
E. Produkty przetworzone (21-29)	177 885	116 727	110 542	54 440	51 955	28 541	123 445	64 772	82 001	185 406	91 425	75 620	123 065	121 225	79 136	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	1 315	1 189	1 242	1 770	1 765	1 340	-455	-575	-97	748	600	1 211	2 703	2 947	2 254	
22 Produkty przemiału zbóż	1 588	1 629	1 701	391	507	440	1 197	1 122	1 261	1 452	1 385	1 549	855	1 096	708	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	5 550	4 144	4 032	49 959	46 723	25 143	-44 409	-42 579	-21 111	4 832	3 257	3 143	117 804	115 527	75 311	
24 Skrobia, gryski, słód	12 752	8 353	4 322	347	267	57	12 405	8 086	4 265	6 956	6 750	3 687	1 121	590	73	
25 Cukier i melasa	4 257	3 601	2 773				4 257	3 601	2 773	11 893	9 207	5 892				
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	12 055	8 293	9 027	29	15	16	12 026	8 277	9 011	3 841	2 914	2 625	22	16	0	
27 Wyroby cukiernicze	47 536	39 927	40 650	703	1 747	773	46 832	38 179	39 877	19 351	13 377	14 232	279	566	354	
28 Przetwory z owoców	31 456	21 535	19 839	350	821	503	31 105	20 713	19 336	31 507	16 262	10 891	167	329	330	
29 Przetwory z warzyw	61 377	28 057	26 955	890	109	268	60 486	27 948	26 687	104 828	37 673	32 390	114	155	105	
30 Różne produkty roślinne	1 841	2 398	3 358	6 220	6 914	1 877	-4 379	-4 515	1 481	789	899	841	68 095	75 952	6 483	
W sumie II (15-30)	412 740	136 242	135 026	64 933	64 715	36 323	347 807	71 526	98 703	724 276	105 979	86 418	201 862	211 943	101 335	
Razem (I + II)	532 692	150 257	143 651	90 392	73 048	48 025	442 300	77 208	95 626	769 999	115 543	90 757	210 455	216 365	107 060	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	13 241	12 904	11 991	174	804	1 108	13 068	12 100	10 882	2 734	2 569	2 136	124	599	1 680	
32 Tytoń i wyroby	7 468	2 814	4 662	14	8	62	7 454	2 806	4 600	2 151	698	1 193	4	3	16	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	1 254	1 277	928	948	358	394	306	919	534	989	941	787	639	378	507	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	1 838	1 953	1 457	110	99	67	1 728	1 853	1 390	3 559	3 125	2 580	245	223	147	
35 Pozostałe produkty	24 792	13 985	11 171	58	271	111	24 734	13 714	11 060	7 462	3 660	1 972	13	45	23	
W sumie III (31-35)	48 593	32 933	30 209	1 303	1 540	1 743	47 290	31 393	28 466	16 895	10 994	8 668	1 024	1 248	2 374	
OGÓLEM (I + II + III)	581 285	183 189	173 860	91 696	74 588	49 768	489 590	108 601	124 092	786 894	126 537	99 425	211 479	217 613	109 433	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: Stany Zjedn. A	z wybranym partnerem handlowym															
	Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)		
		I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	65	59	98	25	18	22	40	41	76	2	2	3	2	0	0	
1 Konie				6			-6						1			
2 Bydło																
3 Owce																
4 Inne	65	59	98	19	18	22	46	41	76	2	2	3	1	0	0	
B. Produkty przetworzone (5-11)	42 048	47 694	76 560	1 117	616	103	40 931	47 078	76 457	12 990	14 837	26 546	198	86	4	
5 Mięso czerwone i podroby	22 509	24 763	52 164	832	607	11	21 677	24 156	52 153	7 504	9 092	20 067	169	86	2	
6 Mięso drobiowe i podroby	35	27					35	27		46	25					
7 Przetwory mięsne	15 609	19 410	19 805	0	0		15 609	19 410	19 805	4 380	4 725	4 929		0		
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	2	11	24	182	4	87	-180	7	-63	1	3	23	10	0	3	
9 Mleko, śmietana i lody	73	111	280	24	4	5	48	107	276	37	38	167	3	0	0	
10 Masło	189	279	268	77	0		112	279	268	42	74	81	16	0		
11 Sery i twarogi	3 631	3 091	4 018	1	0		3 630	3 091	4 018	980	879	1 279	0	0		
12 Różne produkty zwierzęce	2 561	2 701	2 649	697	736	738	1 864	1 965	1 911	118	145	82	1	1	11	
C. Pozostałe (13-14)	12 008	11 909	14 236	15 602	14 248	20 108	-3 593	-2 340	-5 872	2 369	2 097	3 078	6 162	5 756	7 525	
13 Ryby i skorupiaki	3 143	6 815	5 331	15 523	14 243	20 069	-12 381	-7 427	-14 738	333	694	508	6 146	5 756	7 515	
14 Przetwory rybne	8 866	5 093	8 905	78	5	39	8 787	5 088	8 866	2 035	1 403	2 570	16	0	10	
W sumie I (1-14)	56 682	62 362	93 542	17 440	15 618	20 970	39 242	46 744	72 572	15 478	17 082	29 709	6 363	5 843	7 541	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	347	477	511	17 811	7 748	5 853	-17 465	-7 272	-5 342	49	75	54	8 732	2 911	2 122	
15 Zboże	47	53	53	1 418	516	637	-1 370	-463	-583	35	35	31	2 614	615	670	
16 Nasiona oleistych	24	67	32	2 890	1 948	1 592	-2 866	-1 880	-1 559	10	32	16	2 742	1 656	944	
17 Ziemiaki świeże				133			-133						98			
18 Owoce świeże	9	14	21	13 079	5 272	3 605	-13 070	-5 258	-3 584	2	3	3	3 248	640	508	
19 Warzywa świeże		4	3	1			-1	4	3		3	1	0			
20 Kwiaty	267	339	402	291	13	20	-25	326	382	2	2	2	30	0	0	
E. Produkty przetworzone (21-29)	38 336	79 148	65 065	22 050	48 954	19 102	16 286	30 194	45 963	21 046	68 064	49 616	17 065	104 424	35 693	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	428	431	467	1 210	884	1 705	-782	-453	-1 237	231	221	228	83	95	104	
22 Produkty przetworzone z pszenicy	907	779	783	5	7	10	902	772	772	1 153	995	943	3	3	4	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	0	42	3	6 779	41 416	10 832	-6 779	-41 374	-10 829	0	10	0	10 428	102 362	33 391	
24 Skrobia, grysiki, sól	1 762	4 833	10 867	230	32	134	1 531	4 801	10 733	2 482	6 621	11 306	74	20	151	
25 Cukier i melasa	58	2 157	1 431	370	20	15	-312	2 137	1 416	41	16 035	11 541	507	8	3	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	2 840	3 508	2 546	3 472	1 216	1 106	-632	2 292	1 440	885	1 108	839	411	156	121	
27 Wyroby cukiernicze	20 252	29 936	28 284	295	8	6	19 957	29 928	28 278	5 576	6 213	5 739	65	1	0	
28 Przetwory z owoców	4 094	26 803	9 239	7 569	5 144	4 881	-3 475	21 659	4 358	2 390	25 912	7 119	3 281	1 651	1 663	
29 Przetwory z warzyw	7 996	10 658	11 445	2 121	227	413	5 875	10 432	11 033	8 288	10 950	11 901	2 214	129	255	
30 Różne produkty roślinne	1 312	1 622	1 774	1 580	1 548	1 305	-268	74	469	690	942	798	817	627	578	
W sumie II (15-30)	39 995	81 247	67 350	41 441	58 250	26 260	-1 446	22 997	41 090	21 785	69 081	50 468	26 615	107 962	38 393	
Razem (I + II)	96 677	143 609	160 892	58 881	73 868	47 230	37 796	69 741	113 662	37 263	86 162	80 178	32 977	113 805	45 934	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	2 410	2 750	3 362	337	35	42	2 073	2 714	3 320	317	280	351	18	2	3	
32 Tytoń i wyroby	0	0	0	15 154	1 651	89	-15 154	-1 650	-89	0	0	0	2 898	221	9	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	16 843	17 798	16 469	18 987	11 685	10 575	-2 144	6 113	5 894	15 560	13 439	13 825	6 293	2 702	2 854	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	4 299	5 803	5 384	1 107	21	21	3 193	5 782	5 363	13 275	13 895	15 719	309	12	6	
35 Pozostałe produkty	986	1 509	1 628	13 714	9 898	10 946	-12 728	-8 389	-9 319	326	422	478	1 574	740	829	
W sumie III (31-35)	24 539	27 859	26 842	49 300	23 290	21 674	-24 761	4 569	5 169	29 479	28 036	30 373	11 092	3 677	3 700	
OGÓLEM (I + II + III)	121 215	171 468	187 734	108 180	97 158	68 903	13 035	74 310	118 831	66 742	114 198	110 550	44 070	117 482	49 634	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016

Analiza wybranych zagadnień i tendencji w polskiej produkcji i handlu zagranicznym
artykułami rolno-spożywczymi w pierwszym półroczu 2016 r.

Partner: ŚWIAT		z wybranym partnerem handlowym														
Dział/Produkty	Eksport (tys. EUR)			Import (tys. EUR)			Saldo (tys. EUR)			Eksport (tony)			Import (tony)			
	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	I-VI 2014	I-VI 2015	I-VI 2016	
I. DZIAŁ ZWIERZĘCY																
A. Zwierzęta żywe (1-4)	83 830	78 563	85 718	331 873	294 570	283 656	-248 043	-216 006	-197 938	32 697	30 967	37 882	178 016	175 383	169 909	
1 Konie	7 974	9 017	8 622	1 535	1 456	1 011	6 439	7 560	7 610	3 623	4 090	3 916	938	969	639	
2 Bydło	26 857	23 895	21 117	31 310	36 218	29 632	-4 453	-12 322	-8 515	10 404	8 870	8 279	14 361	18 353	16 437	
3 Owce	1 825	1 397	2 147			7	1 825	1 397	2 140	782	530	875			3	
4 Inne	47 174	44 255	53 833	299 028	256 896	253 007	-251 853	-212 641	-199 174	17 887	17 477	24 812	162 716	156 062	152 830	
B. Produkty przetworzone (5-11)	3 057 388	3 170 193	3 196 579	1 230 956	1 184 349	1 210 160	1 826 432	1 985 844	1 986 418	1 609 790	1 817 488	1 928 379	675 275	678 761	696 717	
5 Mięso czerwone i podroby	929 131	1 044 935	1 103 097	720 017	717 189	720 119	209 114	327 746	382 978	402 343	453 769	484 420	326 422	360 061	368 271	
6 Mięso drobiowe i podroby	632 638	766 414	826 292	25 951	28 964	35 987	606 687	737 449	790 305	336 738	404 551	467 708	18 466	17 256	18 176	
7 Przetwory mięsne	407 097	447 506	462 249	52 751	52 820	48 138	354 346	394 686	414 112	135 891	150 605	157 593	12 976	12 161	11 428	
8 Tłuszcze i mączki zwierzęce	61 789	62 959	54 241	27 654	25 936	25 202	34 135	37 023	29 039	158 246	153 421	143 726	29 015	29 896	28 265	
9 Mleko, śmietana i lody	604 499	492 425	395 018	254 731	213 564	239 951	349 769	278 860	155 067	451 264	525 203	535 152	249 331	218 364	226 609	
10 Masło	73 650	67 180	69 499	29 749	21 608	19 284	43 901	45 572	50 215	20 688	22 919	26 689	7 029	6 038	5 665	
11 Sery i twarogi	348 584	288 774	286 182	120 104	124 267	121 480	228 480	164 508	164 702	104 620	107 020	113 091	32 035	34 986	38 302	
12 Różne produkty zwierzęce	198 778	196 451	222 786	75 022	73 557	73 727	123 757	122 893	149 059	223 090	241 417	280 289	73 217	73 192	58 716	
C. Pozostałe (13-14)	679 559	734 569	797 166	728 913	758 939	868 357	-49 354	-24 371	-71 192	130 819	173 611	156 383	230 076	240 311	251 679	
13 Ryby i skorupiaki	483 280	531 600	567 138	671 068	698 977	812 362	-187 788	-167 377	-245 224	71 204	111 025	89 071	206 954	216 923	230 599	
14 Przetwory rybne	196 279	202 969	230 028	57 845	59 962	55 996	138 434	143 007	174 032	59 615	62 586	67 312	23 122	23 388	21 080	
W sumie I (1-14)	4 019 555	4 179 776	4 302 249	2 366 763	2 311 415	2 435 901	1 652 792	1 868 361	1 866 348	1 996 396	2 263 483	2 402 933	1 156 583	1 167 648	1 177 022	
II. DZIAŁ ROŚLINNY																
D. Surowce (15-20)	1 258 269	1 404 155	1 215 389	1 361 345	1 416 000	1 444 388	-103 076	-11 845	-228 999	3 822 370	4 849 869	4 043 503	2 091 789	1 889 483	2 126 519	
15 Zboże	453 258	665 783	488 065	200 836	174 950	211 093	252 422	490 832	276 972	2 297 186	3 422 572	2 685 644	679 010	488 876	744 139	
16 Nasiona oleistych	41 909	84 823	60 072	102 915	130 882	128 162	-61 007	-46 059	-68 089	89 421	200 260	115 736	151 119	209 360	203 050	
17 Ziemiaki świeże	6 173	1 695	2 370	42 414	23 752	34 636	-36 240	-22 057	-32 265	28 698	10 077	9 145	175 162	110 856	113 867	
18 Owoce świeże	373 638	298 477	305 974	550 021	595 534	588 791	-176 383	-297 057	-282 817	924 040	807 416	858 715	653 763	680 561	635 496	
19 Warzywa świeże	321 063	288 244	289 000	304 640	325 609	323 961	16 423	-37 365	-34 961	420 498	360 615	315 444	362 842	337 483	364 879	
20 Kwiaty	62 229	65 133	69 908	160 519	165 274	157 746	-98 290	-100 140	-87 838	62 527	48 929	58 819	69 892	62 346	65 088	
E. Produkty przetworzone (21-29)	3 164 477	3 474 772	3 748 341	2 361 684	2 441 238	2 554 318	802 794	1 033 535	1 194 023	3 017 657	3 331 142	3 169 953	3 308 099	3 324 754	3 632 399	
21 Oleje i tłuszcze roślinne	264 537	293 579	310 910	352 411	333 628	387 619	-87 874	-40 049	-76 710	343 615	409 958	393 006	367 848	341 639	402 522	
22 Produkty przemiału zbóż	68 188	69 943	69 956	35 057	57 590	50 367	33 131	12 353	19 589	215 991	256 571	210 014	104 418	137 826	135 787	
23 Makuchy, komponenty paszowe i pasze	289 940	287 737	280 158	691 120	703 507	673 761	-401 180	-415 769	-393 604	627 734	645 037	510 632	1 771 787	1 818 341	1 876 753	
24 Skrobia, grysiaki, sól	171 736	215 604	254 287	157 408	173 035	196 746	14 328	42 569	57 541	145 672	171 729	219 753	232 912	279 079	352 259	
25 Cukier i melasa	145 868	128 415	123 272	131 219	81 124	121 213	14 649	47 290	2 059	355 346	371 105	305 901	249 520	175 310	262 294	
26 Sosy, zupy, zagęszczacze	185 043	203 215	191 487	111 109	114 100	129 534	73 934	89 115	61 953	101 445	118 616	106 042	37 151	36 386	42 937	
27 Wyroby cukiernicze	1 158 998	1 376 733	1 547 507	462 423	507 807	535 717	696 575	868 925	1 011 790	393 821	440 936	492 583	190 074	198 918	208 013	
28 Przetwory z owoców	519 117	532 790	574 270	245 428	298 795	277 944	273 689	233 995	296 326	399 329	471 672	461 634	178 368	181 483	168 495	
29 Przetwory z warzyw	361 051	366 757	396 495	175 509	171 650	181 415	185 542	195 106	215 080	434 705	445 519	470 388	176 021	155 773	183 340	
30 Różne produkty roślinne	59 680	69 289	79 730	134 554	124 858	114 603	-74 874	-55 570	-34 873	51 870	52 059	57 419	699 237	528 133	436 696	
W sumie II (15-30)	4 482 427	4 948 216	5 043 461	3 857 583	3 982 095	4 113 310	624 844	966 120	930 152	6 891 897	8 233 071	7 270 875	6 099 125	5 742 369	6 195 615	
Razem (I + II)	8 501 981	9 127 992	9 345 711	6 224 346	6 293 511	6 549 211	2 277 636	2 834 481	2 796 499	8 888 292	10 496 554	9 673 808	7 255 708	6 910 017	7 372 637	
III. INNE PRODUKTY																
31 Kawa, kakao, herbata i przyprawy	354 280	461 255	434 912	461 259	598 977	608 645	-106 979	-137 722	-173 733	77 065	86 033	79 362	149 412	164 155	165 621	
32 Tytoń i wyroby	808 323	1 112 930	1 001 988	261 024	355 284	376 244	547 299	757 647	625 744	71 096	91 652	94 435	58 233	72 335	74 587	
33 Alkohole i napoje alkoholowe	163 919	190 965	200 942	209 317	250 517	277 514	-45 398	-59 553	-76 571	195 464	230 735	254 513	155 536	171 674	195 629	
34 Wody i napoje bezalkoholowe	145 582	167 097	175 806	39 907	49 473	57 668	105 675	117 624	118 139	305 639	344 343	367 409	2 774 347	4 261 653	4 670 422	
35 Pozostałe produkty	388 679	366 950	393 153	211 550	220 371	253 162	177 129	146 579	139 991	100 262	99 182	90 957	60 271	58 417	64 343	
W sumie III (31-35)	1 860 783	2 299 198	2 206 802	1 183 057	1 474 623	1 573 233	677 726	824 574	633 570	749 526	851 945	886 676	3 197 800	4 728 234	5 170 601	
OGÓLEM (I + II + III)	10 362 764	11 427 190	11 552 513	7 407 402	7 768 134	8 122 444	2 955 362	3 659 055	3 430 069	9 637 819	11 348 499	10 560 484	10 453 508	11 638 251	12 543 238	

Źródło: FAPA na podstawie danych Min. Finansów

listopad 2016